

၂၀၁၉
အောက်တိုဘာလ

လက်တွေ့အသုံးချ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘောတရားများ

ရေးသားသူ
ဦးမိုးမင်း(လယ်ဝန်)

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်

အပင်ပန်းခံ စေတနာထား ဖတ်ရှုသုံးသပ်၊ အကြံဉာဏ်ပေးခဲ့ကြပါသော

ဆရာ ဦးခင်မောင်ကြီး(ညွှန်ကြားရေးမှူး-ငြိမ်း)(ကြေး/မြေ)အားလည်းကောင်း၊

ဝန်ကြီး (ငြိမ်း) ဦးဘဟိန်းအားလည်းကောင်း၊

ဆရာဦးစံသိန်း(ကျေးလက်ဒေသဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအသင်း)အားလည်းကောင်း

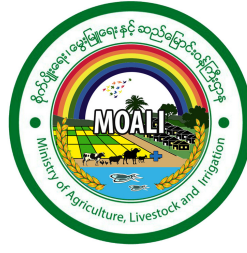
မဲခေါင်ဒေသမြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစီမံကိန်းမှ ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရပါကြောင်း

မှတ်တမ်းပြုအပ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မဲခေါင်ဒေသမြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှုစီမံကိန်းမှလည်း ဤစာမူကို

အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် စိစစ်ဖတ်ရှုပေးပြီး သဘောထားအကြံပြုချက်များပေးခဲ့သော

NAMATI: INNOVATIONS IN LEGAL EMPOWERMENT အား အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

၂၀၁၉ ၊ အောက်တိုဘာလ

လက်တွေ့အသုံးချ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘောတရားများ

ရေးသားသူ
ဦးမိုဃ်း(လယ်ဝန်)

မာတိကာ

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ဥယျောဇဉ်	၈
ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး၏အမှာ	၁၀
စာရေးသူ၏ ကျေးဇူးတင်လွှာ	၁၂
ဦးမိုးသန်း(လယ်ဝန်)၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း	၁၃
အခန်း ၁။ နိဒါန်း	၁၅
အခန်း ၂။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံများ	၁၉
၂ . ၁။ တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းအခြေခံများ အပေါ်အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၂၀
၂ . ၂။ တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၂၅
၂ . ၃။ မလွဲမသွေလိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအခြေခံ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း(Fundamental Principles)	၂၈
၂.၃.၁။ မြေယာသယံဇာတ မျှတစွာခွဲဝေသုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာမူဝါဒများ တိကျစွာ ပြဌာန်းရန်လိုအပ်ခြင်း	၂၉
၂.၃.၂။ မြေသယံဇာတများခွဲဝေပေးအပ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေ(State Land) နှင့် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (Disposal Land)ဟူ၍ ခွဲခြားဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ခြင်း	၂၉
၂.၃.၃။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများအပေါ်အခြေခံရခြင်း	၃၀
၂.၃.၄။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရခြင်း	၃၀
၂.၃.၅။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စီမံခန့်ခွဲခွင့်အခွင့်အာဏာ (စီရင်ပိုင်ခွင့်) ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားရခြင်း	၃၀
၂.၃.၆။ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသူက မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတိုင်းတွင် အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်ခြင်း	၃၁
၂.၃.၇။ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်သည်လည်း မှတ်တမ်းပြုရမည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းထံရောက်ရှိရန် လိုအပ်ခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းအဖြစ်လည်း ရေးသွင်းမှတ်သားထားရခြင်း	၃၂
၂.၃.၈။ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်များသည် ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကျနပြည့်စုံ မှန်ကန်ရန်လိုအပ်ခြင်း	၃၂
၂.၃.၉။ ထုတ်ပြန်သော အမိန့်စာများသည် အမိန့်စဉ်ဆက်/ အမိန့် ကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မိရန်လိုအပ်ခြင်း	၃၂

၂.၃.၁၀။	ထုတ်ပြန်သောအမိန့်၏ အာဏာသက်ရောက်မှုသည် အမိန့်စာတွင် ဖော်ပြထားသော မြေတည်ရာ၌သာ အတိအကျ သက်ရောက်မှုရှိပါသဖြင့် ထုတ်ပြန်သော အမိန့်စာပါ မြေတည်နေရာကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ် (Demarcation) ပြုလုပ်ပေးရန်လိုအပ်ခြင်း	၃၃
၂.၃.၁၁။	အမိန့်စာပါမြေယာတစ်ရပ်ကို ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက လက်ရောက်ရယူရန်လို အပ်ခြင်း	၃၃
၂.၃.၁၂။	အမိန့်စာများကို မှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးသွင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အမှုတွဲခန်း (Record Room) ရုံး အဆောက်အဦ ဆောက်လုပ်ထားရှိရန် လိုအပ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်း အဖြစ် ရေးသွင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ရန်လိုအပ်ခြင်း	၃၄
၂.၃.၁၃။	မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုသာ အခြေခံရခြင်း၊ ထိုသို့အခြေခံရသည့်အပြင် လက်တန်းဆောင်ရွက်မှုမပြုရခြင်း၊ ၎င်းအလေ့အကျင့်ဆိုးကို ပယ်ဖျောက်ရန်လိုခြင်း...	၃၄
၂.၃.၁၄။	မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှ အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ခြင်း	၃၅
၂.၃.၁၅။	မြေယာအငြင်းပွားမှုများ မပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် မူလကပင် ကြိုတင်စဉ်းစား စီမံဆောင်ရွက်ထားရခြင်း...	၃၅
၂.၃.၁၆။	မြေယာအငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လာပါကလည်း အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ် လျက် မူခင်းအမျိုးအစားအလိုက် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းစဉ်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ထားရခြင်း	၃၆
၂.၃.၁၇။	အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အယူခံခြင်း၊ အပြီးအပြတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်ရခြင်း	၃၆
၂.၃.၁၈။	အငြင်းပွားမှုအပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံသော အမှုတွဲများ တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊ တည်ဆောက်ထားသောအမှုတွဲအပေါ်အခြေခံ၍ ခိုင်မာသော အထောက်အထားများအရ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရခြင်း	၃၆
၂.၃.၁၉။	စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် တရားဥပဒေအရ တရားမျှတမှု၊ လူမှုရေးအရ တရား မျှတမှုတို့အပေါ် အခြေခံရခြင်း၊ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်၊ အခြေအနေချင်း တူညီနေပါက ဦးစားပေးသင့်သည့်အခြေခံအချက်များ သတ်မှတ်ထားရခြင်း	၃၇
၂.၃.၂၀။	မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပိုင်ဆိုင်အသုံးပြုခွင့်၊ လက်ရောက်ထားရှိပိုင်ခွင့်စသည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိရမည့်ကာလ၊ ပုံမှန်အခွင့်အရေးကုန်ဆုံးသည့်ကာလ၊ ပျက်ကွက်ကင်းကွာမှုနှင့်ပတ်သက်သော အခွင့်အရေး ကုန်ဆုံးသည့်ကာလများ သတ်မှတ်ထားရန်လိုအပ်ခြင်း	၃၈
၂.၃.၂၁။	စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု၊ မလိုက်နာမှုများအပေါ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ထားရခြင်း	၃၈
၂.၃.၂၂။	ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေမှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ထားရန်လိုခြင်း	၃၈
၂.၃.၂၃။	မြေယာပိုင်ဆိုင်အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူက ထမ်းဆောင်ရမည့် မြေခွန်အပါအဝင် တာဝန်များသတ်မှတ်ထားရခြင်း	၃၈
၂.၃.၂၄။	မြေမျိုးအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံခန့်ခွဲနေသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိခြင်း - ကမ္ဘာ၌ကျင့်သုံးနေသောအခြေခံများ VGGT	၃၉

၂.၄။	လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များအပေါ် အခြေခံ၍စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၄၇
အခန်း ၃။	လက်တွေ့မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများပြုလုပ်ခြင်း	၅၁
၃.၁။	မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း	၅၁
၃.၂။	မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိပြီးသူများအား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွင့်အရေးများရရှိခံစားနိုင်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၅၂
၃.၃။	ဥပဒေဖြင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ မြေယာပြဿနာ၊ မကျေလည်မှုများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၅၃
၃.၄။	စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ခြင်း	၅၆
၃.၅။	ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	၅၇
အခန်း ၄။	မြေယာပြဿနာများကို လက်တွေ့ချဉ်းကပ်ခြင်း	၅၉
၄.၁။	ပြဿနာ၏အစ (သို့မဟုတ်) တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို လက်တွေ့ချဉ်းကပ်ခြင်း	၅၉
၄.၂။	အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာဖော်ထုတ်ခြင်း	၆၁
၄.၃။	မြေယာပြဿနာများကို လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း	၆၄
၄.၃.၁။	တိုင်ကြားစာအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း	၆၄
၄.၃.၂။	မြေယာမူခင်းများအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း	၆၈
၄.၃.၂(က)။	မြေယာမူခင်းများတွင် သက်ဆိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ထွက်ဆိုချက်ရယူခြင်းနှင့် ခေါင်းစဉ်တပ်ရခြင်း	၆၈
၄.၃.၂(ခ)။	ထွက်ဆိုသူ၏ ကိုယ်ရေးအကြောင်းအရာ မှတ်တမ်းရယူခြင်း	၆၈
၄.၃.၂(ဂ)။	အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာရယူခြင်း	၆၉
၄.၃.၂(ဃ)။	မြေမျိုးဆိုင်ရာမှတ်တမ်းရယူခြင်း	၆၉
၄.၃.၂(င)။	ပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်တမ်းတင်ရယူခြင်း	၆၉
၄.၃.၂(စ)။	လုပ်ကိုင်မှုမှတ်တမ်းရယူခြင်း	၇၀
၄.၃.၂(ဆ)။	အနုပညာမြောက်စစ်ဆေးခြင်း	၇၀
၄.၃.၂(ဇ)။	မူခင်းဖြစ်ပွားမှုအကြောင်းရင်းမှတ်တမ်းရယူခြင်း	၇၁
၄.၃.၂(ဈ)။	အခြားတွေ့ရှိချက်များကို မှတ်တမ်းရယူခြင်း	၇၁
၄.၃.၂(ည)။	အမှုတွဲတည်ဆောက်ခြင်း၊ အမှုတွဲမှတ်စုရေးသားခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း	၇၂
၄.၃.၃။	သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စများအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း	၇၂
၄.၃.၄။	တွေ့မြင်နေရသောအားနည်းချက်များ	၇၅
၄.၃.၅။	မေးခွန်းလွှာဖြင့်စစ်ဆေးခြင်း	၇၆
၄.၃.၆။	သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စနှင့် မသက်ဆိုင်သည်များကို ဖယ်ရှားသန့်စင်ခြင်း	၈၇
၄.၃.၇။	လက်ရှိအခြေအနေစစ်စစ်ခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းသူ၏သဘောထားရယူခြင်း	၈၇
၄.၃.၈။	ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်	၈၈
၄.၃.၉။	Software ကို အသုံးပြုနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ချက်ထားရှိသင့်ခြင်း	၈၉
၄.၃.၁၀။	Template များအသုံးပြု၍ လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်းဖော်ဆောင်ခြင်း	၈၉
အခန်း ၅။	အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်	၉၇
၅.၁။	အမျိုးသားမြေဥပဒေပေါ်ပေါက်ခြင်း	၉၇
၅.၂။	အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို မျှော်မှန်းတင်ပြခြင်း	၁၀၀

၅.၃။	အနာဂတ် မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းစနစ် တည်ဆောက်မှုကို တင်ပြခြင်း	၁၀၁
၅.၄။	ဇန်နယ်များတည်ဆောက်အသုံးပြုခြင်း	၁၀၂
၅.၅။	မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်ထူထောင်ခြင်း	၁၀၃

အခန်း ၆။	နိဂုံး	၁၀၅
----------	--------	-----

နောက်ဆက်တွဲ (၁) မှ (၁၀) ထိ

-	လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ပုံစံ(၇) လျှောက်ထားမှု လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်	၁၀၆
-	လယ်ယာမြေကို ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ အရ အခြားနည်းအသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်	၁၀၇
-	လယ်ယာမြေကို ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀(က)၊ (ခ)အရ အခြားနည်းအသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်	၁၀၈
-	စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်	၁၀၉
-	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်	၁၁၀
-	ခါတ်သတ္တုထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်	၁၁၁
-	အစိုးရကခွင့်ပြုထားသော ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများ အတွက်မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်	၁၁၂
-	ကျေးလက်ဒေသတောင်သူလယ်သမားများနှင့် တစ်နိုင်ငံတစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုသူများအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်	၁၁၃
-	မြေစာရင်းပုံစံ(၁၀၅)(၁၀၆) ရေးကူးခြင်းလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်	၁၁၄
-	လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းနှင့်အယူခံခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်	၁၁၅

နောက်ဆက်တွဲ (၁၁)	၁၁၇
------------------	-----

မြေယာမှုခင်းများတွင် အမျိုးအစားအားဖြင့် (၂၅)မျိုး

-	စည်းကမ်းပျက်အရေးယူသည့်ကိစ္စ	၁၁၈
-	စီမံကိန်းဝင်ဒေသများတွင် စီမံကိန်းဝင်သီးနှံများကို စီမံကိန်းအတိုင်း မစိုက်ပျိုးသည့်အတွက် အရေးယူသည့်ကိစ္စ၊	၁၂၀
-	နှစ်ရှည်သီးပင်များ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသောကိစ္စ၊	၁၂၁
-	မူရင်းလက်ငုတ်နှင့် လက်ရှိလက်ငုတ် အငြင်းပွားသည့် အမှုကိစ္စ၊	၁၂၂
-	သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူနှင့် လူငယ်များလက် ငုတ်လုပ်ကိုင်မှု အငြင်းပွားမှု၊	၁၂၃
-	မူရင်းသီးနှံနှင့် သီးထပ်သီးနှံစိုက်ပျိုးသူတို့ အငြင်းပွားမှု၊	၁၂၅
-	အမွေဆိုင်မြေအလှည့်ကျလုပ်ကိုင်လိုခြင်း အငြင်းပွားမှု၊	၁၂၅
-	နိုင်ငံခြားသို့ပြန်သွားသောသူတို့လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် မြေယာအငြင်းပွားမှု၊	၁၂၆

- သီးစား/သူရင်းငှား အငြင်းပွားသည့်မြေယာမူခင်း၊	၁၂၇
- နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ဥယျာဉ်ခြံမြေ အငြင်းပွားမှု	၁၂၈
- ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှု၊	၁၂၉
- မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရလိုမှု အငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ၊	၁၂၉
- ပေါင်နှံထားသည့်လယ်ယာမြေ ရွေးနုတ်လုပ်ကိုင်လိုမှု၊	၁၃၀
- လယ်ယာမြေကို အမွေအဖြစ် တောင်းခံ အငြင်းပွားမှု၊	၁၃၁
- လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်အငြင်းပွားမှု၊	၁၃၂
- လူမှုရေးထောက်ပံ့ရန် ကတိပျက်ကွက်မှု၊	၁၃၃
- ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အယူခံဝင်မှု၊	၁၃၃
- မြေနုကျွန်းအငြင်းပွားမှု၊	၁၃၄
- ဒေသခံလက်နက်ကိုင်များ လက်ငုတ်ပြောင်းလဲချထားသည့် လယ်ယာမြေ အငြင်းပွားမှု၊	၁၃၇
- တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် လက်ရှိလက်ငုတ်အငြင်းပွားမှု	၁၃၉
- ဥပဒေကြောင်းအရ ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် လက်ရောက်ရရှိလိုမှုကိစ္စ၊	၁၄၀
- အစုစပ် လယ်ယာမြေများ အငြင်းပွားမှုကိစ္စ၊	၁၄၀
- နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား လက်ငုတ်အငြင်းပွားမှု	၁၄၁
- ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေလိုမှုအတွက် တောင်းခံအငြင်းပွားသည့် ကိစ္စ၊	၁၄၁
- ရပ်ကျေး/ ကျေးရွာအုပ်စု အာဏာပိုင်များ၏ မမှန်ကန်သောလုပ်ရပ်အပေါ် တောင်းဆိုအငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ၊	၁၄၂

နောက်ဆက်တွဲ (၁၂) မှ(၁၈) ထိ

လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေးကော်မတီ

အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းပုံ

- မြေစစ်ဗဟိုကော်မတီ	၁၄၄
- နေပြည်တော်မြေစစ်ကော်မတီ	၁၄၄
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်မြေစစ်ကော်မတီ	၁၄၅
- ခရိုင်မြေစစ်ကော်မတီ	၁၄၅
- မြို့နယ်မြေစစ်ကော်မတီ	၁၄၆
- ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုမြေစစ်ကော်မတီ	၁၄၆

လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ် ရေးဗဟိုကော်မတီက

ထုတ်ပြန်သော မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များ

- သိမ်းဆည်းမြေ ပြန်လည်လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒ (၁၀)ရပ်	၁၄၇
- တပ်မြေသိမ်းဆည်းမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒ(၃)ရပ်	၁၄၉
- သိမ်းဆည်းမြေလျှောက်ထားလာခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန်အချက် (၄)ချက်	၁၄၉
- မစွန့်လွှတ်မြေများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန်အချက် (၅)ချက်	၁၅၀
- စွန့်လွှတ်မြေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန်အချက် (၆)ချက်	၁၅၀
- စွန့်လွှတ်မြေများ သက်ဆိုင်သူလက်ဝယ် အမြန်ရောက်ရှိရေးလုပ်ငန်းစဉ် (၉)ရပ်	၁၅၁
- အလေးထားဆောင်ရွက်ရန်အချက် (၁၅)ချက်	၁၅၂

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ဥယျောဇဉ်

ခေါင်းဆောင်နှင့်နောက်လိုက်တို့အကြား အဓိကကွာခြားချက်သည် မိမိတာဝန်ယူရသော လုပ်ငန်းအပေါ် ဆန်းသစ်တီထွင်မှုရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ပညာရှင်တစ်ဦးက ဆိုမိန့်ခဲ့ဘူးပါသည်။ လုပ်ငန်းအပေါ် ဆန်းသစ်တီထွင်နိုင်မှုရှိသူသည် အောင်မြင်သော ခေါင်းဆောင်ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်လာ၍ လုပ်ငန်း၏အောင်မြင်နိုင်မှုကိုလည်း ပေးဆပ်နိုင်စွမ်းရှိသူဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ ဆန်းသစ်တီထွင်နိုင်မှုစွမ်းအားသည် မိမိဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်း၏အခြေခံသဘောတရားများကို ကျေကျေညက်ညက် သိရှိနားလည်နိုင်စွမ်းပေါ်တွင် မူတည်နေသောကြောင့် မည်သည့်လုပ်ငန်းရပ်၌မဆို - မိမိတို့ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေရသော ဝန်းကျင်နယ်ပယ်ရှိ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများကို သိကျွမ်းနားလည်ထားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနဟူ၍ ဖွဲ့စည်းလိုက်ကတည်းက အလွန်ကျယ်ပြန့်သော စိန်ခေါ်မှုများကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါသည်။ စိန်ခေါ်မှုများစွာအနက် လယ်ယာမြေသယံဇာတများ၊ မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းသယံဇာတများကို ကိုင်တွယ်စီမံခန့်ခွဲပြီး - တိုင်းပြည်နှင့် အများပြည်သူများ၏ ဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရသော စိန်ခေါ်မှုသည် အကြီးဆုံးဖြစ်ပါသည်။ မပြီးဆုံးနိုင်သော မြေယာပြဿနာများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနေချိန်တွင် အခြားတစ်ဖက်မှလည်း မြေယာပြဿနာများ လျော့ပါးသွားရေး၊ အဆိုပါမြေယာပြဿနာများကို အောင်မြင်စွာကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းသွားနိုင်ရေး၊ မြေယာသယံဇာတများကို မှန်ကန်စွာ စီမံခန့်ခွဲသွားနိုင်ရေးတို့ကို အသိနှင့်ယှဉ်၍ စဉ်းစားချင့်ချိန်ဆောင်ရွက်ပေးနေရပါသည်။

လူဦးရေ သန်း ၅၀ ကျော်၊ လူမျိုးစုပေါင်း ၁၃၅ စုနှင့် ကျေးလက်နေပြည်သူလူထု ၇၂ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည့် ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် ကျေးလက်နေအိမ်ထောင်စုများ၏ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းသည် ထိခိုက်လွယ်သော အခြေအနေတွင် တည်ရှိနေပါသည်။ ကျေးလက်နေပြည်သူလူထု၏ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများလည်း ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသများ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာတွင် ကျေးလက်ဒေသများ၌ မြေယာပြဿနာများ လျော့ပါးသွားရေး၊ မြေယာပြဿနာကင်းရှင်းစွာဖြင့် လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အေးချမ်းသာယာစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးတို့ကို မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်၏အင်အားကိုရယူလျက် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

အဆိုပါ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်၌ လက်တွေ့မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံ သဘောတရားများ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိစေရေး၊ အခြေခံသဘောတရားများကို လက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်ခြင်းတုံတရားဖြင့် ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်လျော်ညီစွာ မျှတသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများပြုလုပ်နိုင်ရေးတို့ အမှန်လိုအပ်နေသောကြောင့် စာရေးသူ၏ ဖြတ်သန်းခဲ့သော လုပ်သက်တစ်လျှောက် စီမံအားထုတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေထားသော ဤစာအုပ်သည် စာဖတ်သူများအတွက် အထောက်အကူတစ်ရပ်ဖြစ်စေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လေ့လာဖတ်ရှုသူ မည်သူမဆို ဤစာအုပ်ပါ ဗဟုသုတများကို လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်ကာ နိုင်ငံ၏မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် အထောက်အကူပေးနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါကြောင်းနှင့် ငြိမ်းချမ်းသာယာပြောသည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်နိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်တည်လာစေရေး လိုအပ်ချက်များစွာအနက် မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်လာစေရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်ကို ဤစာအုပ်သည် တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါစေကြောင်း ဆုမွန်တောင်းပါသည်။

(ဒေါက်တာအောင်သူ)
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

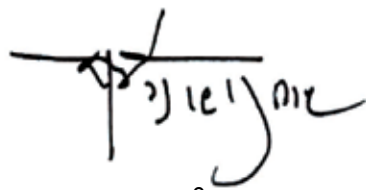
ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး၏အမှာ

ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိ နိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေသော ဤအခါသမယတွင် နိုင်ငံ၏မြေယာသယံဇာတများ စနစ်ကျမှန်ကန် စွာ အသုံးချနိုင်ရေးသည် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ မြေယာသယံဇာတများကို စနစ်ကျနစွာ အသုံးချနိုင်စွမ်းသည် လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်နေရသော နယ်ပယ်အသီးသီးမှ တာဝန်ရှိသူများ၌ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘောတရားများ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိ ပြီး လက်တွေ့အသုံးချနိုင်မှသာ ဖြစ်နိုင်ပေလိမ့်မည်။

ဤလက်တွေ့အသုံးချမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘောတရားစာအုပ်သည် နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်ကို တစ် ထောင့်တစ်နေရာမှ အထောက်အကူပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ယူဆပါသည်။ ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်လာရေးအတွက် အဓိကအခန်းကဏ္ဍနေရာမှ ပါဝင်ကူညီပေးသော MRLG အဖွဲ့အစည်းကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရပါမည်။ MRLG အဖွဲ့အစည်း မှ တာဝန်ယူ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ စာရေးသူ ဦးမိုးလင်း(လယ်ဝန်)၏ စာမူကို စာအုပ်အဖြစ် တွေ့မြင်နိုင်ရပြီး အခမဲ့ ဖြန့်ချိနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ပြည်သူလူထု၏ စားဝတ်နေရေး၊ လူမှုရေးလူအုပ်ချက်များ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ အာဟာရပြည့်ဝသော စားနပ်ရိက္ခာများ ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးစသည့် ပင်မလုပ်ငန်းကြီးများသာမက နည်းပညာနှင့် အတတ်ပညာများပြန့်ပွားရေး၊ သိသင့်သိထိုက်ရုံသာမက လက်တွေ့ကျင့်သုံးရမည့် အခြေခံလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဥပဒေများ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမည့်သူများ လက်ဝယ်သို့ရောက်ရှိ ပြန့်ပွားစေရေးတို့ကိုပါ တစ်စိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်နေသော ဌာနကြီးတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအပြင် မြေယာသယံဇာတများကို ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ခြင်းနှင့် နည်းပညာများ၊ သွင်းအားစုများ ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ခြင်းများကြောင့် ရလဒ်အဖြစ် ဆန်စပါးကို နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များသို့ စံချိန်တင် တင်ပို့နိုင်ခဲ့မှုသည် သက်သေတစ်ခုဖြစ်တည်လာပါသည်။ အခြေခံသဘာဝသယံဇာတကြွယ်ဝမှု၊ လုပ်အားအလျှံအပယ် တည်ရှိမှု၊ မဟာဗျူဟာကျသော တည်နေရာ၌ တည်ရှိနေမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆွဲဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်ရုံမျှမက အရှေ့တောင်အာရှတွင် အကြီးဆုံးကုန်းမြေဖိလစ်ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသည့် အလျှောက် မြေဆီဩဇာကောင်း၍ ကျယ်ပြောသော စိုက်ပျိုးဧကမြေများတည်ရှိမှု၊ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် သစ်တောသယံဇာတများအပေါ် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အကောင်းဆုံးအကျိုးရှိ အထိရောက်ဆုံးဖြစ်အောင် စီမံခန့်ခွဲသွားနိုင်ရေးသည် အထူးဂရုပြုရမည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ် ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဖြည့်ဆည်းမှုများ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိမည်ဖြစ်ရာ ထိုသို့စီမံဆောင်ရွက်မှု၌ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လူစွမ်းအားအရည်အချင်းများ မြှင့်တင်ပျိုးထောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးသည် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ ယခုစာရေးသူ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများသည် လူတိုင်းလွယ်ကူစွာ သိရှိနားလည်နိုင်ပြီး လက်တွေ့ပြန်လည် အသုံးချနိုင်မည်ဖြစ်ပါသောကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အပေါ် အုတ်တစ်ချပ်သဲတစ်ပွင့်ပမာ အထောက်အကူပြုနိုင်မည့် စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ် ဖြစ်ပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

လှကျော်

ဒုတိယဝန်ကြီး

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

စာရေးသူ၏ ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာအုပ်ကို မှတ်တမ်းတစ်ခုအဖြစ် စာဖတ်သူ၏ ရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ရှိအောင် အဆင့်ဆင့်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာတွင် စာရေးသူအနေဖြင့် ကျေးဇူးတင်ရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များမြောက်များစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ကျေးဇူးတင်ရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအနက် ငယ်စဉ်မှစ၍ ယနေ့ကာလအထိ သွန်သင်ညွှန်ကြားပြပေးခဲ့ကြသော သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာများ၏ ကျေးဇူးတရားကို ဦးစွာပထမဖော်ပြချင်ပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် စိတ်ဓာတ်၊ အသိဉာဏ်၊ ခံယူချက်၊ ရပ်တည်ချက်များမှန်ကန်အောင် သွန်သင်ဆုံးမ လမ်းပြပေးခဲ့ကြသော ရတနာမြတ်(၃)ပါးနှင့် မိဘ(၂)ပါး၏ ကျေးဇူးတရားကို ဖော်ပြချင်ပါသည်။ ထို့နောက် နေ့စဉ်ဘဝ၊ နေထိုင်၊ သွားလာ၊ ဆက်ဆံ၊ လုပ်ကိုင်ကျင်လည်နေရသော ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ မိတ်ဆွေ၊ သူငယ်ချင်း၊ အပေါင်းအသင်းများနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဘက်များ၏ ကျေးဇူးတရားကို ဆက်လက်ဖော်ပြချင်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ကျေးဇူးတရားကို မှတ်မှတ်ရရ ဖော်ပြရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များလည်းရှိပါသေးသည်။ စာရေးသူ၏ ဝန်ထမ်းဘဝအစဉ်အဆက်တွင် ကောင်းကျိုးပြုခဲ့သူများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသကဲ့သို့ ဆိုးကျိုးပေးခဲ့သူများလည်း အမှန်ရှိခဲ့ပါသည်။ ကောင်းကျိုးပြုခဲ့သူများကြောင့် စိတ်ချမ်းသာဝမ်းမြောက်မှုနှင့် စိတ်ဓာတ်ခွန်အားအပါအဝင် ကောင်းကျိုးများရရှိစေခဲ့သော်လည်း မကောင်းကျိုးပေးခဲ့သူများကြောင့် ပြင်းပြသောကြိုးစားအားထုတ်မှုကို ပြုစေနိုင်ခဲ့သည့်အတွက် ထိုသူများ၏ သက်ရောက်မှု ကျေးဇူးတရားသည် အလွန်ပင် ကြီးမားမှုရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသူ(၂)မျိုးလုံးကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရပါမည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏မြေယာကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ရည်ရွယ်ကာ ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဓိကအားဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ပေးကြသူများဖြစ်သည့် MRLG နှင့် အခြားနိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားလည်းကောင်း၊ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများအတွင်းမှ စေတနာဖြင့် အကြံဉာဏ်အပါအဝင် အစစကူညီမှုပြုခဲ့ကြသော မိတ်ဆွေ၊ ဆရာသမား တချို့အားလည်းကောင်း၊ စာမူကို ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံကောင်းမွန်အောင် အကြံဉာဏ်ပေး ကူညီတည်းဖြတ်မှုပြုခဲ့ကြသော ဝန်ကြီး(ငြိမ်း)ဆရာဦးဘဟိန်း၊ ဆရာဦးခင်မောင်ကြီး၊ ဆရာဦးစံသိန်းတို့အားလည်းကောင်း၊ ဥယျာဇဉ်နှင့် အမှာစာအားချီးမြှင့်ပေးပါသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးတို့အားလည်းကောင်း အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရပါကြောင်း လေးစားစွာဖြင့် မှတ်တမ်းပြု တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဦးမိုဟ်း(လယ်ဝန်)၏ ကိုယ်ရေးမှတ်တမ်း

- အမည်ရင်းမှာ ဦးလွမ်းမိုးဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မေလ (၃)ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့ပြီး အဖ ဦးအေးကို၊ အမိ ဒေါ်ခင်မွန်သိန်းတို့၏ သားသမီး(၆)ဦးအနက် အကြီးဆုံးသားဖြစ်ပါသည်။
- မူလတန်းပညာကို မွန်ပြည်နယ်၊ ဘီးလင်းမြို့၌လည်းကောင်း၊ အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းပညာကို ရန်ကုန်မြို့၊ ဒဂုံ(၂)မြို့မအမျိုးသားကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ တက္ကသိုလ်ပညာကို အမှတ်(၃)ဒေသကောလိပ်(ကြည့်မြင်တိုင်) နှင့် စိုက်ပျိုး ရေးတက္ကသိုလ်(ရေဆင်း) ပျဉ်းမနားမြို့များ၌လည်းကောင်း အသီးသီး ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးရေး ပညာဘွဲ့ (B.Ag)ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။
- ၁၉၈၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနတွင် သုတေသန၊ ဓာတ်ခွဲခန်း၊ မျိုးစေ့သန့်စင်စက်ရုံ၊ စိုက်ကွင်း၊ သစ်ခွတ်စူးမျိုးပွားဓာတ်ခွဲခန်း၊ ခရိုင်ရုံး၊ တိုင်းရုံးစသည့်တို့၌ တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၄ ခုနှစ်မှစ၍ ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန(ယခု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန)သို့ ဦးစီးအရာရှိ ရာထူးဖြင့် ဌာနကူးပြောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ ရန်ကုန်ရုံးချုပ် (HQ)၊ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ကယားပြည်နယ်၊ အထက်မြန်မာပြည် ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာန(မန္တလေးမြို့)တို့တွင် ရာထူးတာဝန်အဆင့်ဆင့်ကိုလည်းကောင်း၊ နေပြည်တော်(HQ) ၌ မြေယာစီမံခန့်ခွဲရေးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယခုလက်ရှိကာလတွင် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တာဝန်ကိုလည်းကောင်း ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။
- ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ(၁၃)ရက်နေ့ထုတ် အတွဲ(၃) အမှတ်(၁၂၄) ပြည်သူ့ခေတ်ရာနယ်မှစ၍ ကြေးတိုင်ဘာလဲ၊ ဘယ်လဲ၊ ဆောင်းပါးဖြင့် စာပေနယ်ပယ်အတွင်း စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ စာတွေ့လက်တွေ့ လေ့လာဆည်းပူးလုပ်ကိုင် ခဲ့မှုများအပေါ် အခြေခံ၍ ပြည်သူလူထု သိရှိနားလည်သင့်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးအရေအတွက် ၁၀၀ ကျော် ပြည်သူ့ခေတ်၊ ပြည်သူ့အရေးရာနယ်၊ နိုင်ငံပိုင်သတင်းစာများတွင် ရေးသားတင်ပြခဲ့ပါသည်။ ကလောင် အမည်ခွဲမှာ မြေကြေးမောင်ဖြစ်၍ မြေယာဆိုင်ရာဆောင်းပါးများကို ရေးသားဆဲဖြစ်ပါသည်။
- ဇနီး ဒေါ်စိုးစိုးရီ၊ သား မောင်ကျော်ထက်လွင် + မဇင်မာမျိုးဝင်း၊ မြေး ကောင်းထက်ဝေ ဝယ် မိသားစုတို့နှင့်အတူ နေထိုင်၍ နိုင်ငံတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

အခန်း ၁ ၊ နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိရေးအတွက် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာတွင် ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိရေးအတွက် ကဏ္ဍအလိုက်၊ ပန်ကြီးဌာနအလိုက်၊ တိုင်းဒေသကြီးပြည်နယ်အလိုက် စီမံချက်များချမှတ်ထားရှိပြီး အဆိုပါအမျိုးမျိုးသောစီမံကိန်း၊ စီမံချက်များသည်လည်း အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာစီမံကိန်းကြီးတစ်ခုအောက်၌ သဟဇာတဖြစ်စွာ ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်နိုင်မှသာလျှင် တိုင်းပြည်အတွက် စစ်မှန်သည့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဆောင်ကြဉ်းနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်က မှတ်ချက်ပြုထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏မျှော်မှန်းချက်သည် ငြိမ်းချမ်းသာယာပြောသည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ် နိုင်ငံဖြစ်လာစေရန်ဖြစ်သောကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်ချက်များကိုလည်း ကမ္ဘာ့အဆင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ချိန်ညှိထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိစေရန်—

- မျှတခြင်း၊ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Equity & Inclusion)၊
 - ဘက်ပေါင်းစုံရေရှည်တည်တံ့စေခြင်း (Sustainability in all its forms)၊
 - ပဋိပက္ခဖြစ်လွယ်သည့်အခြေအနေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် ချဉ်းကပ်ပုံနည်းလမ်းများထားရှိခြင်း (Conflict Sensitive Approaching)၊
 - ဒီမိုကရက်တစ်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း (Democratic Principles)
- စသည်တို့ လိုအပ်ပါသည်။

ငြိမ်းချမ်း၍ သာယာပြောသော ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတော်ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် (၁) ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တည်ငြိမ်မှုမဏ္ဍိုင်၊ (၂) သာယာပြောမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမဏ္ဍိုင်၊ (၃) ပြည်သူများနှင့် ကမ္ဘာမြေမဏ္ဍိုင်ဟူ၍ မဏ္ဍိုင် သုံးခုကို ချမှတ်ထားပြီး၊ မဏ္ဍိုင်(၁)အတွက် ပန်းတိုင် (၁)အဖြစ် ငြိမ်းချမ်းရေး၊ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်မှု၊ ပန်းတိုင်(၂)အဖြစ် စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှုနှင့် ခိုင်မာအားကောင်းသည့် Macro စီးပွားရေးစီမံခန့်ခွဲမှုစသော ပန်းတိုင် (၂) ခုကို ချမှတ်ထားပါသည်။ ထို့အတူ သာယာပြောမှုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မဏ္ဍိုင်(၂)အတွက် ပန်းတိုင်(၃)အဖြစ် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးရေးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍဦးဆောင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူများနှင့် ကမ္ဘာမြေမဏ္ဍိုင်(၃)အတွက် ပန်းတိုင် (၄) အဖြစ် ၂၁ ရာစု လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွက် လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်နှင့်လူမှုဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ပန်းတိုင် (၅)အဖြစ် နိုင်ငံ၏ အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စသည့်ပန်းတိုင်များကိုလည်းကောင်း အသီးသီးချမှတ်ထားပါသည်။

အထက်ပါမဏ္ဍိုင် (၃) ရပ်၊ ပန်းတိုင်(၅)ရပ်အတွက် မြေယာသည် အရေးအကြီးဆုံးအနေအထားမှ ပါဝင်ပတ်သက်လျက်ရှိနေပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတိုင်းသည် မြေယာပေါ်တွင် အခြေခံထားသကဲ့သို့ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုရရှိရေးသည်လည်း မြေယာကို အကောင်းဆုံး၊ အသင့်အတော်ဆုံး စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှုအပေါ်တွင် မူတည်နေသည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းဆိုသည့်အချက်ကို နိုင်ငံ၏

အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်မြောက်ရေး ပန်းတိုင်(၅)၏ မဟာဗျူဟာ ၅ . ၅ တွင် ထည့်သွင်းချမှတ်ထားပါသည်။

ယခုတင်ပြသည့် စာအုပ်သည် မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းဆိုသည့် ချမှတ်ထားသော မဟာဗျူဟာနှင့် ချိတ်ဆက်ထားပြီး တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ ပါဝင်အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

အမှန်စင်စစ် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဟူသည် နိုင်ငံတိုင်းအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ မှန်ကန်သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသည် နိုင်ငံတစ်ခု၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မလွဲမသွေဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မှန်ကန်သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်ပေါ်လာရေး သည် နိုင်ငံတိုင်း တစ်နည်းအားဖြင့် လူသားတိုင်းအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍမှရပ်တည်နေသည်ဟု တင်ပြလိုပါသည်။

မည်သည့်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမဆို မှန်ကန်သော အခြေခံသဘောတရားများ ပါဝင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာစီမံ ခန့်ခွဲမှုအခြေခံသဘောတရားများသည် အလွန်အရေးကြီးပြီး ၎င်းအခြေခံသဘောတရားများကို နားလည်သဘောပေါက်မှု မရှိလျှင် မှားယွင်းသောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘောတရားများကို သိရှိနားလည်သဘောပေါက်၍ မှန်ကန်သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်ကြမည်ဆိုလျှင် ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုနှင့်အတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိကြပါလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘော တရားကို လူတိုင်းသိရှိနားလည်သဘောပေါက်ထားသင့်ပါသည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနယ်ပယ်အတွက် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသော လူတန်းစား အလွှာ ၅ ခုရှိ၍ ၎င်းလူတန်းစား အလွှာတိုင်း၌ မှန်ကန်သော အတွေးအမြင်များ ရောက်ရှိအသုံးချနိုင်ရေးသည် အရေးကြီးပါသည်။ ၎င်းအလွှာများမှာ_

- (က) ပေါ်လစီချမှတ်သောအလွှာ၊
- (ခ) ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပြုစုသောအလွှာ၊
- (ဂ) ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သောအလွှာ၊
- (ဃ) လက်တွေ့စီမံခန့်ခွဲမှုပြုနေသောအလွှာနှင့်
- (င) စီမံခန့်ခွဲမှု၏ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးကို လက်တွေ့ခံစားနေရသော ပြည်သူလူထုအလွှာဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါအလွှာအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ လိုလားချက်၊ မျှော်မှန်းချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပန်းတိုင်သို့ရောက်ရှိအောင် မည်သို့ အားဖြည့်ဆောင်ရွက်သွားရမည်ကို ကွဲကွဲပြားပြား သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ အားဖြည့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော အခြေခံသဘောတရားများကို သိရှိနားလည်သဘောပေါက်၍ လက်တွေ့အသုံးချနိုင်ရန် လိုအပ် ပါသောကြောင့် ထိုလိုလားချက်ကို ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်လျက် ဤတင်ပြချက်ကို ရေးသားခြင်းလည်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မိမိတို့အလိုရှိသော အခြေအနေတစ်ခုကို ဘာကြောင့်မရသနည်း။ မည်သည့်နေရာ၌ မည်သည့်အားနည်း ချက်များရှိနေသနည်း။ မည်သို့အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ပေးမှ မိမိတို့အလိုရှိသော ပန်းတိုင်ကို ရရှိနိုင်မည်ကို သိရှိထားရန် လိုအပ် သကဲ့သို့ မိမိတို့အလိုရှိသည့် မျှော်မှန်းချက်ရလဒ်များနှင့် အလှမ်းဝေးနေသေးလျှင် မည်သည့်အားနည်းချက်ကို ကုစားပေးမှ ဖြစ်မည်။ မည်သည့်အားနည်းချက်ကို ပို၍ဦးစားပေးသင့်သည် စသည်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက်လည်း မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နိုင်ငံတွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံသဘောတရားများကို သိရှိနားလည်သဘော ပေါက်မှု အားနည်း နေသေးသည် ဟုသုံးသပ်ပါသည်။ ဥပဒေများကို အလွတ်ကျက်မှတ်၍ ကျေညက် နားလည်တိုင်း မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု မှန်ကန် အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည်ဟု တစ်ထစ်ချယူဆ၍ မရပါ။ မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံသဘောတရားများနှင့် ကင်းကွာလျက် ရေးဆွဲထားသော ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ရပ်ကို ကိုင်စွဲပြီး မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်ပေါ်လာ အောင် ဆောင်ရွက်၍မရပါကြောင်းလည်း သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဥပဒေကို အထိုက်အလျောက်နားလည်ပြီး မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု၏အခြေခံသဘောတရားများကို ကျေညက်စွာသဘောပေါက်ထားသူများသည် မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများ ကို ဖန်တီးနိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

ဤတင်ပြချက်သည် ဥပဒေကို အတန်အသင့်နားလည်သဘောပေါက်ရုံဖြင့် လက်တွေ့ အသုံးပြုနိုင်ရေးကို ဦးတည်ရေးသားထားသောကြောင့် ဤတင်ပြချက်တစ်ခုတည်းဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော အခြေအနေရရှိလိမ့်မည်ဟု စာဖတ်သူများ မရှုမြင်စေလိုပါ။ စာရေးသူ၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံနှင့် အတွေးအမြင်ပေါ်တွင် အခြေခံပြီး ရေးသားထားသောကြောင့် ပညာရှင်များအမြင်တွင် အားနည်းချက်များ ပါရှိကောင်းပါရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံအကြောင်း အချက်များကို ဝိုင်းဝန်းဖော်ထုတ်ပြီး အသိပညာ၊ ဗဟုသုတ အပြန်အလှန်ဖြန့်ဝေ ပေါင်းစပ်သွားနိုင်ရေးကို ရည်ရွယ်ရင်း ဖြစ်ပါကြောင်း လေးစားစွာဖြင့် နိဒါန်းအစချီ တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

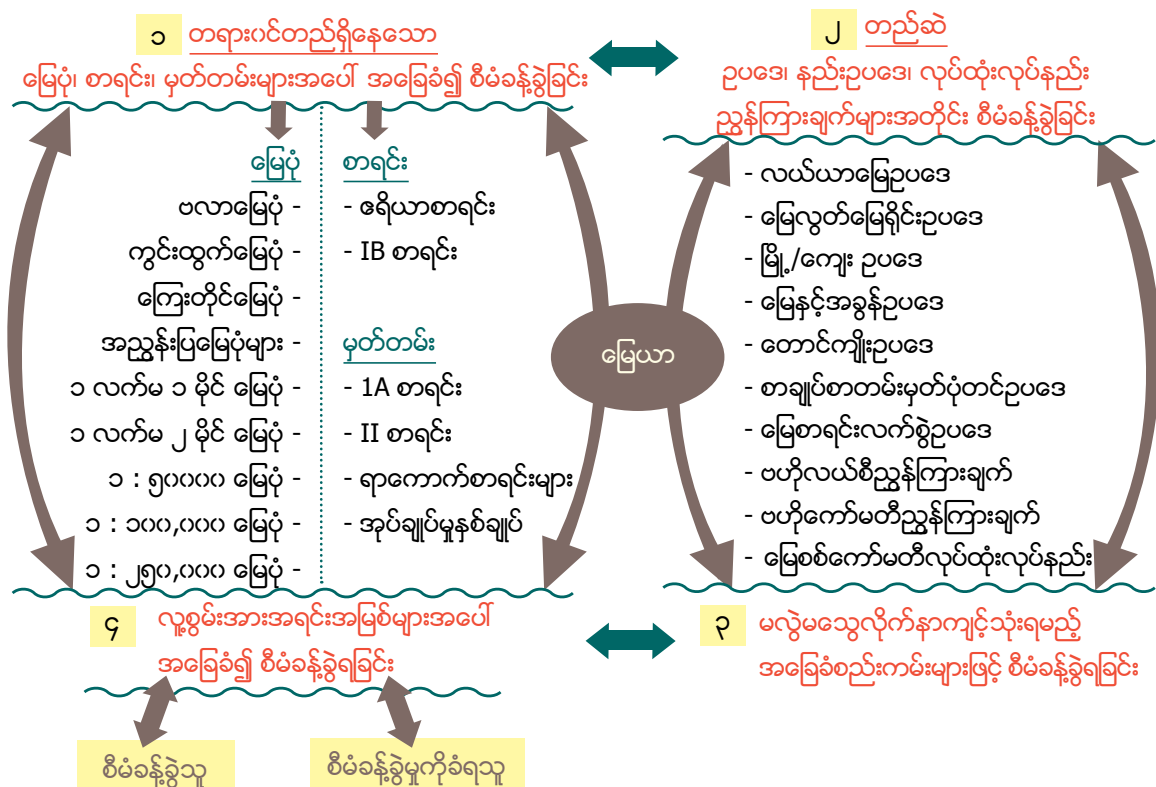
အခန်း ၂ ၊ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံများ

နိုင်ငံ၏အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်မြောက်ရေးပန်းတိုင်(၅)၏ မဟာဗျူဟာ ၅ . ၅ တွင် မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းဆိုသည့်အချက်ကို ချမှတ်ထားပါသည်။ ကောင်းမွန်သော မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှု ရရှိစေရန်ဆိုသည့်အချက်သည် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံအချက်များကို မည်မျှနားလည်ထားကြသနည်းဆိုသည့် အချက်အပေါ် အခြေခံပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံများတွင် အဓိကအားဖြင့် ကဏ္ဍကြီး (၄)ခု ပါဝင်နေပါသည်။ ၎င်းကဏ္ဍကြီး (၄)ရပ်ကို ဦးစွာသဘောပေါက် နားလည်ထားသင့်ပါ၍ တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းတင်ပြသွားပါမည်။ ၎င်းကဏ္ဍကြီး(၄)ရပ်မှာ_

- (က) တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းအခြေခံများအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊
- (ခ) တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ညွှန်ကြားချက်အခြေခံများ အတိုင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊
- (ဂ) မလွဲမသွေလိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် အခြေခံစည်းကမ်းများဖြင့်စီမံခန့်ခွဲရခြင်း၊
- (ဃ) လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲခြင်း ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။

ဤအခြေခံ(၄)ရပ်ကို သေချာစွာ နားလည်သဘောပေါက်ထားမှသာ မှန်ကန်သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ဖန်တီးတည်ဆောက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါ၍ ၎င်း(၄)ချက်ကို ဦးစွာတင်ပြသွားပါမည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံ (Basic Principles)

၂ . ခ။ တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းအခြေခံများအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲခြင်း

မြေပုံဆိုသည်မှာ မြေတည်ရာအရပ်၊ အတိုင်းအတာနှင့် နယ်နိမိတ်ကို ဖော်ပြထားသော မှတ်တမ်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မှတ်ပုံစာရင်းများ၏ အညွှန်းလည်းဖြစ်ပါသည်။ မြေပုံမှတစ်ဆင့်ရရှိလာသော ဧရိယာစာရင်းများ၊ အခြေခံ စာရင်းများကို “မှတ်ပုံစာရင်း”ဟု သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ်သော စာရင်းစာအုပ်များတွင် ရေးသွင်းမှတ်သား အသုံးပြုလေ့ရှိသော ကြောင့် မြေပုံဟူသည် မှတ်ပုံစာရင်းများ၏ အညွှန်းဖြစ်ကြောင်းလည်း ဖော်ပြလေ့ရှိပါသည်။ မြေပုံတစ်ခုကို ကိုဩဒိနိတ်ပွိုင့်များ (Coordinate Points)များ၊ အဆိုပါပွိုင့်များကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်ရေးဆွဲဖော်ပြသောလိုင်းများ (Parcel Lines)များ၊ ပိုလီဂွန်ပလော့(Polygon Plots)များဖြင့် ရေးဆွဲ၍မြေတည်နေရာအရပ်၊ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်အတိုင်းအတာနှင့် နယ်နိမိတ်ကို ဖော်ပြလေ့ရှိပါသည်။

၇၀ ရာခိုင်နှုန်းသောတောင်သူလယ်သမားပြည်သူလူထု၏ လယ်ယာမြေနှင့်မြေယာဆိုင်ရာ မှတ်တမ်းများကို ထိန်းသိမ်း စီမံခန့်ခွဲနေသော လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန (ယခင်ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာန) တွင် ကိုင်စွဲနေသော မြေပုံများကိုလည်း သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ထားသင့်သောကြောင့် ရှင်းလင်းတင်ပြသွားပါမည်။

ကမ္ဘာမြေကြီးသည် ထိပ်နှစ်ဖက်အနည်းငယ်ပြား၍ လုံးဝန်းသောပုံသဏ္ဌာန်ရှိကြောင်း အများသိကြပါသည်။ မြေပုံစက္ကူသည် ပြင်ညီမျက်နှာပြင်ဖြစ်ပါသည်။ မြေပုံတစ်ချပ်ဖြစ်လာရန် ကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ကို ပြင်ညီစက္ကူပေါ်တွင် ရေးဆွဲ ဖော်ပြရသောကြောင့် အဝန်းနှင့်ပြင်ညီ အခြေခံသဘောတရားချင်း ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်း သတိပြုသင့်ပါသည်။ လုံးဝန်း သောကမ္ဘာမြေမျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ အရေးအကြောင်းများကို ပြင်ညီစက္ကူပေါ်တွင် ရေးဆွဲရသောကြောင့် တစ်ထပ်တည်း ထပ်တူညီညာညှစ်ရလဒ် ရရှိနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ထိုသို့ထပ်တူမညီသော်လည်း မြေတိုင်းတာ မြေပုံထုတ်သည့် နည်းစနစ် များဖြင့် ရေးဆွဲထုတ်လုပ်လိုက်သောမြေပုံများကို ပုံပန်းသဏ္ဌာန်၊ ဧရိယာနှင့် မြေတည်နေရာကိုယ်စားပြုအဖြစ် သုံးစွဲနိုင် ကြပါသည်။ သို့သော် အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ မြေပုံပေါ်တွင် ရေးဆွဲဖော်ပြထားချက်များသည် မြေပြင်မှမြေတည် နေရာ (Coordinates) များကို ကိုယ်စားပြုနိုင်ရေးဖြစ်ပါသည်။ မြေပုံများသည် မြေပြင်ပေါ်ရှိ Coordinates များကို ကိုယ်စားပြုနိုင်ရန် တိုင်းတာရေးဆွဲဖော်ပြထားလေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ကိုယ်စားပြုသုံးစွဲနိုင်သောကြောင့် အခြေခံမြေပုံများအကြောင်းကို အများ သိရှိထားသင့်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြေတိုင်းတာခြင်းနည်းစနစ်များဖြင့် မြေတိုင်းတာမြေပုံရေးဆွဲပြီး ပထမဆုံးရရှိလာသော ပုံနှိပ်မြေပုံကို ဗလာမြေပုံ ဟုခေါ်ပါသည်။ ဗလာမြေပုံပေါ်တွင် မြေမျက်နှာပြင်ပေါ်ရှိ အရေးအကြောင်း၊ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို ဖော်ပြပုံနှိပ်ထား၍ အခြေခံသတင်းအချက်အလက် အနည်းအကျဉ်းမျှသာပါဝင်ပါသည်။ ဗလာမြေပုံ ရရှိလာပြီဆိုလျှင် မြေပြင်သတင်းအချက် အလက်များ ထပ်မံရရှိ အောင် ကြေးတိုင်စိုက်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ထပ်ဆင့်လုပ်ဆောင်ရပါသည်။

အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကို အရေအတွက် ၈၀၀၀၀ ကျော်ရှိသော မြေပုံများ၊ ဆက်စပ်နေသော မြေစာရင်းများ ဦးစွာထူထောင်၍ မှတ်တမ်းများအပေါ်အခြေခံလျက် စနစ်တကျ အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြေပုံများရရှိအောင် မြေတိုင်းအဖွဲ့ (Survey Team) များဖွဲ့စည်းကာ စနစ်တကျ မြေတိုင်းတာ၊ မြေပုံထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြေပုံများရရှိပြီးနောက် ကြေးတိုင်အဖွဲ့ (Settlement Party) များ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးကာ ကြေးတိုင်စိုက်ခဲ့ကြပါသည်။ ကြေးတိုင်စိုက်သည် ဆိုသည် ကို အကျဉ်းမျှ အနှစ်ချုပ်တင်ပြရလျှင် မြေပြင်တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေမှုကို စာရင်း၊ မြေပုံများတွင် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကြေးတိုင်စိုက်ခြင်းတွင် မူလအခြေခံလုပ်ငန်း (၃)ခု ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ_

- ၁။ ရေမြေသဘာဝအခြေအနေကို လေ့လာမှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- ၂။ ပကတိတည်ရှိနေသော လယ်ယာမြေများ၏အခြေအနေကို လေ့လာမှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- ၃။ တောင်သူလယ်သမားများ၏အဖြစ်မှန်အခြေအနေကို လေ့လာသုတေသနပြုလုပ်၍ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း တို့ဖြစ်၍ ၎င်းလုပ်ငန်းစဉ်(၃)ခုနှင့်ဆက်စပ်ပြီး ကောက်ခံသင့်သည့် မြေခွန်တော်နှုန်းထားကို ရှာဖွေခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

ကြေးတိုင်စိုက်ပြီးလျှင် ကြေးတိုင်အစီရင်ခံစာ(Settlement Report) ပြုစုပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ကြေးတိုင်အစီရင်ခံစာအပေါ် အခြေခံ၍ ခရိုင်ပြန်တမ်း(District Gazetteer) များထုတ်ပြန်ကာ စီမံအုပ်ချုပ်ရပါသည်။ ကြေးတိုင်အစီရင်ခံစာအတွင်း အချက်ပေါင်း(၂၀)ပါဝင်၍ ၎င်းတို့မှာ ဒေသတစ်ခု၏ (၁) မြေမျက်နှာပြင်အကြောင်း၊ (၂) ရေမြေ သဘာဝအကြောင်း၊ (၃) ရာသီဥတုအကြောင်း၊ (၄) မြို့မြေများအကြောင်း၊ (၅) မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအကြောင်း၊ (၆) လူဦးရေအကြောင်း၊ (၇) လူမျိုးစုအကြောင်း၊ (၈) ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာများအကြောင်း၊ (၉) ၎င်းတို့၏အလုပ်အကိုင်များအကြောင်း၊ (၁၀) ဆည်မြောင်း၊ တာတမံနှင့် အင်းများအကြောင်း ၊ (၁၁) ရေသွင်းစိုက်ပျိုးမှုအကြောင်း၊ (၁၂) လယ်ယာလုပ်ငန်းမှအပ အခြားလုပ်ငန်းများအကြောင်း၊ (၁၃) ကျွဲနွားများအကြောင်း၊ (၁၄) ပညာရေးအကြောင်း၊ (၁၅) ကျန်းမာရေးအကြောင်း၊ (၁၆) လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအကြောင်း၊ (၁၇) ပြည်သူလူထုတို့၏ ဝင်ငွေ ထွက်ငွေများအကြောင်း၊ (၁၈) အခွန်အခများအကြောင်း၊ (၁၉) ကြွေးမြီများအခြေအနေနှင့် ပေါင်နှံမှုများအကြောင်း၊ (၂၀) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာအကြောင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ကြေးတိုင်စိုက်ခြင်းကို ခရိုင်တစ်ခုချင်းအလိုက် ဆောင်ရွက်ကြပြီး အနှစ် ၂၀ လျှင်တစ်ကြိမ် ကြေးတိုင်ပြန်စိုက်ကြရပါသည်။ နောက်ဆုံးကြေးတိုင်စိုက်သောခရိုင်မှာ မြောင်းမြခရိုင် ဖြစ်၍ ၁၉၃၈-၄၀ ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်တို့သည် အထက်မြန်မာပြည်၌ ခရိုင်ပေါင်း ၁၅ ခုနှင့် အောက်မြန်မာပြည်နှင့် ခရိုင်ပေါင်း ၂၁ ခု စုစုပေါင်း (၃၆)ခရိုင် ကြေးတိုင်စိုက်ခဲ့ကြပါသည်။ ယခုအခါ ကြေးတိုင်မစိုက်နိုင်ခဲ့သောကာလမှာ နှစ်ပေါင်း ၈၀ ခန့်ရှိပြီဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအင်အားအနည်းငယ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ကြေးတိုင်ဌာနခွဲသည် ကြေးတိုင်လုပ်ငန်း သဘောသက်ဝင်သော လုပ်ငန်းအနည်းငယ်ကိုသာ အဖြစ်သဘော ဆောင်ရွက်ရလျက်ရှိပါသည်။

(၁) "Survey Party" မှ မြေပုံများတိုင်းတာထုတ်လုပ်ပြီး၊ (၂) "ကြေးတိုင်အဖွဲ့ Party" မှ ကြေးတိုင်စိုက်ခြင်းဖြင့် ရရှိလာသော စာရင်း၊ မြေပုံများကို အခြေခံလျက်၊ (၃) "မြေစာရင်းဌာန"မှ မှတ်တမ်းပြုစု စီမံခန့်ခွဲလာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ မြေတိုင်းခြင်း ၊ ကြေးတိုင်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မြေယာစီမံခန့်ခွဲခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကြီး ၃ ခုကို မြေစာရင်းဌာနတစ်ခုတည်းဖြင့်သာ မနိုင်မနင်းဆောင်ရွက်နေရပါသည်။ ဝန်ထမ်းအင်အားမလုံမလောက်၊ ဘတ်ဂျက်ငွေမလုံမလောက်၊ နည်းပညာအားနည်းမှုများဖြင့် မနိုင်မနင်းဆောင်ရွက်နေရသည့်အခြေအနေများသည် ဌာနအပေါ် များစွာဖိစီးစေမှု ဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကြေးတိုင်စိုက်ခြင်းဆိုသည်မှာလည်း မြေပြင်ပေါ်ရှိ လက်ရှိအသုံးချနေမှုအခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်စာရင်းပြုစုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကြေးတိုင်စိုက်၍ မြေပြင်ပေါ်ရှိ လက်ရှိအသုံးချနေမှုအခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင် စာရင်းပြုစုပြီး ဗလာမြေပုံပေါ်တွင် သတ်မှတ်ဆေးအရောင်များဖြင့် ဆေးရေးခြယ်လိုက်သောအခါ ကြေးတိုင်မြေပုံကိုရရှိပါသည်။ သတ်မှတ်ဆေးရောင်ဖြင့် ရေးခြယ်ခြားဖော်ပြထားသောကြောင့် ကြေးတိုင်မြေပုံပေါ်တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော မြေပြင်အခြေအနေကိုဖော်ပြသော သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရွာမြေ၊ မြို့မြေ၊ သာသနာမြေ၊ သုသာန်မြေ၊ လယ်မြေ၊ ယာမြေ စသည့် စိုက်ပျိုးမြေများ၊ အင်းအိုင် စသည့်မြေများတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမြေပြင် အမှန်မြေအသုံးချမှုများကို သတ်မှတ်စာရင်းမှတ်တမ်းပုံစံများတွင် စာရင်းရေးသွင်းထားကာ နှစ်ပေါင်းများစွာ(အနည်းဆုံး နှစ် ၂၀) အသုံးချလေ့ရှိသောကြောင့် အလွန်တန်ဖိုးကြီးသော မြေပုံ၊ စာရင်းတစ်ခုဖြစ်လာပါသည်။ ဗလာမြေပုံနှင့် ကြေးတိုင်မြေပုံနှစ်ခုကို ဆက်စပ်ပေါင်းစည်းလျက် မြေပြင်မှ တောင်သူတစ်ဦးချင်း ပိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်နေသော ဦးပိုင်ဇွန်ယာများကို မြေပုံပေါ်တွင် သတ်မှတ်ဆေးရောင်များဖြင့် ရေးဆွဲဖော်ပြလိုက်သောအခါ ကွင်းထွက်မြေပုံဖြစ်လာပါသည်။ ကွင်းထွက်မြေပုံသည် မြေတိုင်းတာမြေပုံထုတ်ခြင်း၏ အမြင့်ဆုံး စွမ်းဆောင်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ကွင်းထွက်မြေပုံရရှိမှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံအသုံးချနိုင်ပါသည်။ ကွင်းထွက်မြေပုံအဆင့် မရောက်လျှင် မြေတိုင်းစာရေးများ ကွင်းအတွင်း၌ အသုံးမချနိုင်သေးပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကွင်းထွက် မြေပုံပေါင်း ၈၀၀၀၀ ကျော်ရှိပါသည်။ နှစ်စဉ်လည်း မြေတိုင်းတာ မြေပုံထုတ်နေပါသည်။ မြေတိုင်းတာ၊ မြေပုံထုတ်ရုံအဆင့်သာရှိပြီး ကွင်းထွက်မြေပုံ ရောက်သည့်အဆင့်ထိ မဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် ဆောင်ရွက်ချက်အားလုံးသည် သဲထဲရေသွန်သကဲ့သို့သာ ရှိပါမည်။ ပိုးသာကုန်-မောင်ပုံစောင်းမတတ်သေးပါ။

ကွင်းထွက်မြေပုံများတွင် မြေပြင်၏သုံးစွဲနေမှု ပကတိအခြေအနေကိုဖော်ပြသော သတင်းအချက်အလက်ပေါင်းစုံ ပါဝင်ပါသည်။ သာသနာမြေ၊ သုသာန်မြေ၊ ရွာမြေ၊ လှည်းလမ်းမြေ၊ ရေသွင်းမြောင်း၊ ချောင်းမြေ၊ အင်းအိုင်မြေ၊ စိုက်ပျိုးမြေ ဆိုလျှင်လည်း လယ်မြေ၊ ယာမြေ ၎င်းတို့၏ အဆင့်အတန်းသတ်မှတ်ချက်များ စသည်တို့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံပါဝင်ပါသည်။

ကွင်းထွက်မြေပုံပေါ်တွင် ဖော်ပြထားသော သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း ဆက်စပ်စာရင်းပုံစံများတွင် စာရင်းရေးသွင်း မှတ်သားထားလေ့ရှိသောကြောင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ၎င်းကွင်းထွက်မြေပုံသည်လည်း တန်ဖိုးကြီးသော မြေပုံ၊ စာရင်းဖြစ်ပါသည်။ ဌာန၌ သုံးစွဲနေသော မြေပုံများသည် စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများဖြင့် အစဉ်အမြဲ ချိတ်ဆက်ထားသောကြောင့် စာရင်းမြေပုံဟု ခေါ်ဆိုလေ့ရှိပါသည်။ မြေပုံစာရင်း(သို့မဟုတ်)စာရင်းမြေပုံဟူသော အသုံးအနှုန်း သည် ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်း(မြေစာရင်း)ဦးစီးဌာန၊ ယခုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန၏ အရိုးစွဲနေသော အသုံးအနှုန်းဖြစ်ပါသည်။

ကွင်းထွက်မြေပုံများပေါ်ရှိ သတင်းအချက်အလက်များသည် အစဉ်အမြဲပြောင်းလဲနေလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းပြောင်းလဲ နေမှုများကိုလည်း ထပ်မံမှတ်တမ်းတင်သည့် မြေပုံတစ်မျိုးရှိပါသည်။ ၎င်းမြေပုံကို မှင်နီမြေပုံဟုခေါ်ပါသည်။ ဗလာမြေပုံပေါ် တွင် မြေပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို သိသာရန် မှင်နီဖြင့် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းပြုရသောကြောင့် မှင်နီမြေပုံဟု ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကွင်းထွက် မြေပုံကို ၅ နှစ်တစ်ကြိမ် အသစ်ထူထောင်ရန် သတ်မှတ်ထားပြီး ထိုသို့အသစ်ပြန်လည်ထူထောင်သောအခါ မှင်နီ မြေပုံပေါ်မှ မှတ်သားထားမှုများကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြရလေ့ရှိပါသည်။

အထက်ပါမြေပုံများအပြင်အညွှန်းပြမြေပုံများလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုများကို သီးသန့်ဖော်ပြရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာအုပ်စုအညွှန်းပြမြေပုံ၊ ကွင်းများကို သီးသန့်ဖော်ပြထားသော ကွင်းအညွှန်းပြမြေပုံ၊ အင်းအိုင်မြေများကိုဖော်ပြထား သော အင်းအညွှန်းပြမြေပုံ၊ ကွင်းများ၏ မှန်ကန်မှုကိုစစ်ဆေးရာတွင် အသုံးပြုသော ကွင်းစစ်ဆေးခြင်းအညွှန်းပြမြေပုံ စသည့်ဖြင့် အညွှန်းပြမြေပုံများစွာကိုလည်း သင့်တော်သောစကေးအမျိုးမျိုးဖြင့် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင်ထားလေ့ရှိပါသည်။

ထို့ပြင် အိန္ဒိယစစ်သုံးမြေပုံများဖြစ်သော ၁ လက်မ ၁ မိုင်စကေး၊ ၁ လက်မ ၂ မိုင် စကေး၊ ၁ လက်မ ၄ မိုင်စကေး မြေပုံများကိုလည်း ကွင်းထွက်မြေပုံမရှိသော အချို့သောအရပ်ဒေသများ၌ ကိုင်စွဲအသုံးပြုရသည်များလည်း ရှိပါသည်။ နောက်ပိုင်းကာလတွင် ၁ : ၅၀,၀၀၀ စကေး၊ ၁ : ၁၀၀,၀၀၀ စကေး၊ ၁ : ၂၅၀,၀၀၀ စကေးများဖြင့်ရေးဆွဲသော UTM (ယူတီ အမ်)မြေပုံများကိုလည်း ပြောင်းလဲသုံးစွဲလျက်ရှိပါသဖြင့် ၎င်းမြေပုံများလည်းရှိကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။ အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြခဲ့သော အချက်အလက်များသည် မြေပုံနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၌ သုံးစွဲနေမှုအခြေအနေများကို သိရှိထားနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ ၁၀၅/၁၀၆ ကို လူသိများကြပါသည်။ သို့သော် ပုံစံ ၁၀၅-၁၀၆ ကို သေချာစွာ နားလည် သဘောပေါက်သူများ နည်းကြပါသည်။ ပုံစံ ၁၀၅ သည် တည်ဆဲနှစ်အတွက် စာရင်းမြေပုံကောက်နုတ်ချက်၊ မိတ္တူမှန်ဖြစ်ပါသည်။ ခုနှစ်တစ်ခုအတွက် စာရင်း၊ မြေပုံများပေါ်တွင် တည်ရှိမှတ်တမ်းပြထားသောမြေပုံနှင့် စာရင်းများကို ကောက်နုတ်ရေးဆွဲဖော်ပြသော မိတ္တူစာရင်း

တစ်ခုသာဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ ၁၀၅ စာရွက်သည် စာရင်းမြေပုံကောက်နုတ်ချက်သက်သက်သာဖြစ်ပြီး အများပြည်သူများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ပြသော၊ ပိုင်ဆိုင်မှုကိုခွင့်ပြုသော အထောက်အထားမဟုတ်ပါ။ ဌာနမှ ကိုင်စွဲအသုံးပြုထားသော စာရင်းမြေပုံများတွင် မည်ကဲ့သို့မှတ်တမ်းတင် စာရင်းပြုစုထား သည်ကို သိရှိရုံမျှသာဖြစ်ပြီး ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်ရရှိရန်အတွက် တနည်းအားဖြင့် မိမိအလိုရှိရာ လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအတွက် ကနဦးခြေလှမ်းတစ်ခုသာဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် ဂရန် လျှောက်လိုသည်ဆိုပါက ပုံစံ ၁၀၅ ရရှိပြီးမှ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို တစ်ဆင့်ပြီးတဆင့် ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်မိုင်ရှည်သော လမ်းကြောင်းအတွက် ပုံစံ ၁၀၅ သည် ပထမဆုံးခြေလှမ်းတစ်ခုသာ ဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ ၁၀၅ ရရှိပြီးလျှင် လမ်းကြောင်းဆုံးပြီဟု အများက အထင်ရှိနေခြင်းကြောင့် မှားယွင်းသောစီမံခန့်ခွဲမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေကြရပါသည်။ ပုံစံ ၁၀၅ သည် စာရင်း မြေပုံကောက်နုတ်ချက် ဖြစ်သောကြောင့် ရေးကူးသောမြေစာရင်းဝန်ထမ်းများသည် စာရင်းမြေပုံထဲတွင် တည်ရှိနေသည့်အတိုင်း ရေးကူးပေးရန်တာဝန်ရှိပါသည်။ စာရင်းမြေပုံထဲတွင် မှတ်တမ်း မတင်ထားသော အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြမိပြီဆိုလျှင် ၎င်းဝန်ထမ်းသည် ဖောက်ဖျက်သူဖြစ်သွား၍ တာဝန်ရှိသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ပုံစံ ၁၀၆ သည် ဦးပိုင်တစ်ခုရာဇဝင်ဖြစ်ပါသည်။ ဦးပိုင်တစ်ခု၏ ပိုင်ဆိုင်မှုအစဉ်အဆက်ကို စာရင်းမှတ်တမ်းများတွင် စာရင်းပြုစုမှတ်တမ်းတင်ထားသည့်အတိုင်း ပြန်လည်ကူးယူဖော်ပြသော မိတ္တူစာရင်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ ၁၀၅ နှင့် ၁၀၆ တွင် ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် အရေးကြီးသောအချက်အလက်များ ပါဝင်နေသော်လည်း ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်ကို “ခွင့်ပြုသည့် အထောက်အထား” မဟုတ်ပါကြောင်း အထူးသတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ မိမိတို့ ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်လမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအတွက် ပထမဆုံးခြေလှမ်းတစ်ခုလမ်းသာ ဖြစ်ပါကြောင်း သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ထားသင့်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ စာရင်းများအကြောင်း ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ မြေပုံများနှင့်ချိတ်ဆက်နေသော စာရင်းများကို သက်ဆိုင်ရာစာရင်းပုံစံများတွင် အစဉ်အမြဲ ရေးသွင်းမှတ်တမ်းပြုစုရပါသည်။ ဗလာမြေပုံများ ရရှိပြီးပါက ပထမဆုံး ရရှိလာသောစာရင်းမှာ ဧရိယာစာရင်းဖြစ်ပါသည်။ ဧရိယာစာရင်းများကို ဗလာမြေပုံပေါ်ရှိ မြေကွက်တစ်ခုချင်းအလိုက် တွက်ချက်ရပါသည်။ ထိုသို့ တွက်ချက်ရာတွင် အင်ဂျင်နီယာတွက်နည်းဖြစ်သည့် အလျား x အနံ ဧရိယာတွက်ချက်ခြင်း နည်းစနစ်ဖြင့်မဟုတ်ဘဲ အဝန်းနှင့်ပြင်ညီ ကွဲလွဲမှုသဘောတရားကို အထိုက်အလျောက် လျော့ချနိုင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် ဧကကုန်း(Acre Comb)တွက်ချက်ခြင်းနည်းစနစ်ဖြင့် တွက်ချက်လေ့ရှိပါသည်။ ဧကကုန်းမျှင်ကြိုးများဖြင့် တွက်ချက်သော နည်းစနစ်ကို အသုံးပြုသောကြောင့် ဤနည်းစနစ်ဖြင့် တွက်ချက်ရရှိသော ဧရိယာစာရင်းများသည် အလျားxအနံ သင်္ချာတွက်နည်းဖြင့် ရရှိသော ဧရိယာနှင့်ကွဲလွဲမှုရှိမည်မှာ အသေအချာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤကွဲလွဲမှုအချက်ကို သေသေချာချာ နားလည် သဘောပေါက်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသဘောတရားကိုမသိဘဲ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုပါလျှင် မှားယွင်းသောစီမံခန့်ခွဲမှုသာဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။ ၎င်းဧရိယာစာရင်းကို မြေစာရင်းပုံစံ(၄)တွင် မြေကွက် နံပါတ်အလိုက် တိကျစွာရေးသွင်းမှတ်တမ်း ထားရပါသည်။ ဦးပိုင်တစ်ခု၏ ဧရိယာကို အလိုရှိပါလျှင် ဦးပိုင်တစ်ခုအတွင်း ပါဝင်သောမြေကွက်များ၏ဧရိယာကို ပေါင်းချုပ် လိုက်ခြင်းမှ ရယူလေ့ရှိပါသည်။

ဦးပိုင်ဆိုသည်မှာ- (၁) မြေမျိုးကြီးတစ်မျိုးစားတည်းဖြစ်၍ (၂) တစ်ဆက်စပ်တည်း တည်ရှိလျက် (၃) ပိုင်ဆိုင်ခွင့် တစ်မျိုးတစ်စားတည်းနှင့် (၄) တစ်ဦးတည်းက ပိုင်ဆိုင်သောမြေကို ခေါ်ဆိုပါသည်။ အလွယ်ပြောရလျှင် တစ်ဦးတစ်ယောက် တည်းက ပိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်သောမြေ (သို့မဟုတ်) လက်ရောက်ရယူထားသောမြေကိုဆိုလိုပါသည်။ ဦးပိုင်တစ်ခုတွင် မြေကွက်အရေအတွက်များစွာ ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ မြေကွက်တစ်ကွက်စီအလိုက် ဧရိယာတွက်ချက်ထားပြီးဖြစ်ပါသဖြင့် ဦးပိုင်တစ်ခုအတွင်းပါဝင်သော မြေကွက်များ၏ ဧရိယာကို ပေါင်းချုပ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ဦးပိုင်၏ ဧရိယာကို ရရှိနိုင်ပါသည်။

ဧရိယာစာရင်း မှတ်တမ်းရေးသွင်းပြီးနောက် မြေကွက်တစ်ကွက်ချင်းစီ၏အကြောင်း ဖော်ပြချက်များကို ဖော်ပြမှတ်တမ်းရေးသွင်းသော စာရင်းတစ်ခုရှိပါသည်။ ၎င်းမှာ မြေကွက် (လယ်ကွက်) မှတ်ပုံစာရင်းဖြစ်ပါသည်။ ၁(ခ) စာရင်းဟု အလွယ်ခေါ်ကြပါသည်။ အချို့က 1 B ဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်ကြပါသည်။ ၎င်းမြေကွက်မှတ်ပုံစာရင်းတွင် မြေကွက်၏လက်ရှိ တည်ရှိ အသုံးပြုနေသော မြေမျိုးကိုလည်း ဖော်ပြရမူ ပါဝင်ပါသည်။

၁ (ခ) စာရင်းရေးသွင်းပြီးနောက် နောက်ထပ်တန်ဖိုးကြီးစာရင်းတစ်ခုမှာ ၁ (က) ဦးပိုင် မှတ်ပုံစာရင်းဖြစ်ပါသည်။ ကွင်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက်၊ ဦးပိုင်တစ်ခုချင်းစီအလိုက်၊ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အမျိုးအစား၊ ပြောင်းလဲမှုအခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ဖော်ပြ စာရင်းရေးသွင်း မှတ်တမ်းပြုစုထားသော စာရင်းဖြစ်ပါသည်။ ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများ၊ ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြထားပြီးဆိုကတည်းက မည်မျှအရေးကြီးသော စာရင်းဖြစ်သည်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ပါသည်။

အခွန်စည်းကြပ်မှုအခြေအနေကို ဖော်ပြရေးသွင်းသောစာရင်းကို အခွန်စည်းကြပ်မှုမှတ်ပုံ စာရင်း၊ တစ်နည်းအား ဖြင့် ပုံစံ ၄၆ စာရင်း၊ သို့မဟုတ် II စာရင်းဟု ခေါ်သော စာရင်းမှတ်တမ်း တစ်မျိုးလည်းရှိပါသည်။ တောင်သူတစ်ဦးချင်းအလိုက်၊ မြေကွက်တစ်ခုချင်းအလိုက်၊ ဧရိယာ၊ မြေမျိုး၊ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှု၊ သီးနှံအောင်မအောင်၊ ခုနှစ်အလိုက်စည်းကြပ်အခွန်ငွေ စသည်တို့ကို ဖော်ပြလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းစာရင်းသည်လည်း တန်ဖိုးကြီးသော မှတ်ပုံစာရင်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်ပြန်တမ်းများအဖြစ် အသုံးဝင်သော မှတ်ပုံစာရင်းများလည်း ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းတို့မှာ ရာကောက် စာရင်းဟု အလွယ်ခေါ်သော ရာသီဥတုနှင့်ကောက်ပဲသီးနှံ အစီရင်ခံစာ မှတ်ပုံစာရင်းများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

ရာကောက် ၁ - မိုးလေဝသစာရင်း

၂ - အသုံးချလျက်ရှိသော မြေများကို မြေအမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြားဖော်ပြသောစာရင်း

၃ - ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရေသွင်းစိုက်ပျိုးသော ဧရိယာနှင့် ရေသွင်းသည့် နည်းလမ်းများအရ စိုက်ပျိုးသည့် သီးနှံများစာရင်း၊

၄ - အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိက တာတမံများ တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ထားသည့် ဧရိယာနှင့် ယင်း ဧရိယာအတွင်း စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံအလိုက် ဧရိယာစာရင်း၊

၅ - သီးနှံစိုက်ဧရိယာ၊ ရိတ်သိမ်းဧရိယာ၊ အထွက်နှုန်းနှင့်အထွက်များကို ဖော်ပြသောစာရင်း၊

၆ - မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စိုက်ပျိုးသော အဓိကသီးနှံများအတွက် ဈေးနှုန်း ဖော်ပြသောစာရင်း၊
(ယခု ဆောင်ရွက်မှုမရှိတော့ပါ)

၇ - လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုဆိုင်ရာ ကိရိယာတန်ဆာပလာများ ဖော်ပြသော စာရင်း
စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မြေစာရင်းအုပ်ချုပ်မှုနှစ်ချုပ်နှင့် နှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာဟုခေါ်သော နှစ်အလိုက် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများကို စုချုပ်မှတ်တမ်းပြုထားသော စာရင်းများလည်းရှိပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော အကြောင်းအရာများသည် မြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဆက်စပ်သောသူတိုင်း သိရှိထားသင့်သည့် မြေပုံစာရင်းများနှင့် မှတ်တမ်းများအကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်မြေယာခန့်ခွဲမှုမဆို အမိန့်တစ်ရပ်ရှိရပါမည်။ ထိုအမိန့်သည်လည်း အခွင့်အာဏာရှိသည့် ဌာန၊ ပုဂ္ဂိုလ်က ဌာန၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ တရားဝင်ထုတ်ပြန်သောအမိန့် ဖြစ်ရပါမည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ထုတ်ပြန်ထား သော အမိန့်တစ်ရပ်မရှိ၊ တရားဝင်မဟုတ်ဘဲ ဆောင်ရွက်ထားသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှ မှားယွင်းပါသည်။ နှုတ်ဖြင့် လက်တန်းပြော၊ လက်တန်းစီမံခန့်ခွဲမှု မှတ်တမ်းမကျန်ရှိသော တိုးတိတ်လျှို့ဝှက်စွာဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုအပေါင်းသည် နောင် တစ်ချိန်တွင် ကြီးမားသောဆိုးကျိုးကို တန်ပြန်ပေါ်ပေါက်လာစေတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ အခွင့်အာဏာရှိသည့်ဌာန၊ ပုဂ္ဂိုလ်က အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ရမည့်အပြင် ၎င်းအမိန့်သည် မှတ်တမ်းပြုစုရမည့်ဌာနသို့ ရောက် ရှိကာ မှတ်တမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်စေရေးသည်လည်း အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ မှတ်တမ်းမကျန်ရစ်ခဲ့သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ရပ်များစွာသည် သမိုင်းတွင် အမည်စွန်းထင်းကျန်ရှိနေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ကို သတိပြုသင့်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု မှန်သမျှသည် ယခုတင်ပြခဲ့သည့် ပထမမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံနှင့် ကိုက်ညီဖို့ရန်လိုအပ်ပါသည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှသည် ခွင့်ပြုမိန့်ပေးခြင်း၊ လိုအပ်ပါက ပြန်လည်ဖျက်သိမ်းမိန့်ထုတ်ခြင်း၊ နောက်ထပ် ခွင့်ပြုမှုအပေါ်တွင်လည်း အမိန့်ထုတ်ပြန်ခွင့်ပြုခြင်း စသည်ဖြင့် အမိန့်စဉ် ဆက်ဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်းရှိရမည်ဖြစ်သည့်အပြင် အများပြည်သူကို တရားဝင်အသိပေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များ မလွဲမသွေ ပါဝင်ရမည်ကို သတိချပ်စေလိုပါသည်။

၂.၂။ တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း

မြေယာပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာ၌လည်းကောင်း၊ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်းသာ စီမံခန့်ခွဲရပါသည်။ မည်သူမှ ၎င်းအချက်ကို ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်၍မရပါ။ ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်သူအများအပြား ရှိလျှင် နိုင်ငံသည် အေးချမ်းသာယာမှုမရှိတော့ဘဲ ဆန့်ကျင်ဘက်ဆိုးကျိုးတရားများသာ ရရှိနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ယခင်ကာလနှင့် ယခုမျက်မှောက်ကာလများတွင် အုပ်ချုပ်သူများသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူလူထုသည်လည်းကောင်း၊ စီမံခန့်ခွဲသူနှင့် ပြဿနာဖြေရှင်းပေးသူများသည်လည်းကောင်း ဥပဒေကို ပြည့်ပြည့်ဝဝနားလည်သဘောပေါက်မှုမရှိသေးဘဲ သူတစ်လူငါတစ်မင်း အမျိုးမျိုးဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ဆောင်ရွက်နေကြဆဲဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်နေရပါသည်။ အချို့သည် မွေးကတည်းက အလိုလိုသိ၊ အလိုလိုတတ်ပုံဖမ်း၍ ရမ်းသမ်းလုပ်နေကြတာလည်း ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

ဥပဒေတစ်ခုပြုရာတွင် မူဝါဒ၊ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်၊ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များ စသည့်အဆင့်များရှိပါသည်။ ဥပဒေတစ်ခု ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ရှိမြဲဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းရည်ရွယ်ချက်သည် နိုင်ငံ၏လိုအပ်ချက်၊ ပြည်သူပြည်သားများ၏လိုလားချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရမည့်အပြင် အနှစ်သာရရှိသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်ရန်လည်း လိုအပ်သည်ဟု ရှုမြင်ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်အပေါ်မှ မူဝါဒချမှတ်ပြီး လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုအတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

မြေယာဥပဒေတစ်ခုပြဋ္ဌာန်းရာတွင် အောက်ပါအကြောင်းအချက်များပါဝင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း သတိပြုရပါမည်။ ၎င်းတို့မှာ -

- (က) မြေယာတစ်ရပ်ကို လက်ရောက်ရယူခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ၊
(ဥပမာ- ပုံစံ ၇ နှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းလုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထားရယူခြင်းစသည်)
- (ခ) ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အမျိုးအစားအလိုက်၊ အသုံးပြုခွင့်ရရှိသည့်အမျိုးအစားအလိုက် ရရှိခံစား နိုင်သော အခွင့်အရေး သတ်မှတ်ချက်များ၊(ဥပမာ- ဂရန်အခွင့်အရေး၊ လယ်ယာ မြေအခွင့်အရေး၊ မြေလွတ်မြေရိုင်း လုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေး၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းမှ လယ်ယာမြေအဖြစ်ပြောင်းလဲခွင့်အခွင့်အရေး စသည်)

- (ဂ) အသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ၊
(ဥပမာ - လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများက လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းချက်များစသည်)
- (ဃ) စီမံခန့်ခွဲခွင့်ဆိုင်ရာစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ၊
(ဥပမာ - လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များစသည်)
- (င) အသုံးပြုခွင့် ရုပ်သိမ်းခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များ၊
(ဥပမာ- မြေလွတ် မြေရိုင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များစသည်)
- (စ) လုပ်ကိုင်အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူက ထမ်းဆောင်ရမည့်တာဝန်များ၊
(ဥပမာ- လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူက မြေခွန်နှင့်အခြားအခွန်အခများ ပေးဆောင်စေခြင်းစသည်)
- (ဆ) အငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်လာပါက ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်များ၊
(ဥပမာ- လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း စသည်)
- (ဇ) ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေမှုများ၊ (ဥပမာ- ပြစ်မှုနှင့်ပြစ်ဒဏ်စသည်)
စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် အကျိုးအမြတ်ရရှိရေးကို ဦးတည်ရေးဆွဲရသော သဘောသဘာဝရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီအတွက် အကျိုးအမြတ်၊ အများအတွက်အကျိုးအမြတ်၊ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားအတွက် အကျိုးအမြတ်၊ အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်အတွက်အကျိုးအမြတ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက်အကျိုးအမြတ် စသည်ဖြင့် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ရှုမြင်ပြီး ချဉ်းကပ်ရေးဆွဲကြရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

မြေယာဥပဒေများရေးဆွဲရာတွင် လျစ်လျူရှုမှုမပြုသင့်သော မူလအခြေခံ Fundamental များလည်း ရှိပါသေးသည်။ ၎င်း Fundamental များအကြောင်း နောက်ခေါင်းစဉ်တွင် အသေးစိတ်တင်ပြသွားရန်ရှိပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ဌာနများစွာ (၂၀ ဝန်းကျင်)မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပေါင်း ၅၀ ဝန်းကျင်ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှညာရှင်များ၏ စုစည်းမှုအရ အဆိုပါ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ဆက်စပ်နေသောဥပဒေများကို အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ—

- (၁) The Land and Revenue Act, 1876 (India Act 2/1876)
- (၂) The Upper Myanmar Land and Revenue Regulation Act, 1889
- (၃) The Lower Myanmar Town and Village Land Act, 1898 (Act No.4/1898)
- (၄) The Land Acquisition Act (India Act No.18/1885)
- (၅) စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေများ၊
- (၆) လယ်ယာမြေဥပဒေ၊ (ဥပဒေအမှတ် ၁၁/၂၀၁၂)
- (၇) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၁၀/၂၀၁၂)
- (၈) တာဝန်မဲ့ဥပဒေ၊ (ဥပဒေအမှတ် ၂၂/၂၀၁၇)
- (၉) ဆည်မြောင်းဥပဒေ၊ (ဥပဒေအမှတ် ၂၇/၂၀၁၇)
- (၁၀) စာချုပ်စာတမ်းများမှတ်ပုံတင်ဥပဒေ၊ (ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၈)
- (၁၁) Boundaries Act (India Act No. 5/1880)
- (၁၂) Canal Act (Act No.2/05)
- (၁၃) တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေး ဥပဒေ၊
- (၁၄) မြေစာရင်းလက်စွဲဥပဒေ၊
- (၁၅) သစ်တောဥပဒေ၊ (ဥပဒေအမှတ် ၂၉/၂၀၁၈)
- (၁၆) အမြန်လမ်းမကြီးဥပဒေ၊ (ဥပဒေအမှတ် ၂၄/၂၀၁၅)

- (၁၇) မြန်မာ့သတ္တုတွင်းဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၄)
- (၁၈) လမ်းမကြီးဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၈/၂၀၀၀)
- (၁၉) မြန်မာ့ကျောက်မျက်ရတနာဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၈/၉၅)
- (၂၀) မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၄၁/၁၆)
- (၂၁) စုပေါင်းပိုင်အဆောက်အအုံဆိုင်ရာဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၂၄/၁၆)
- (၂၂) အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၁/၂၀၁၄)
- (၂၃) ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ဒေသများ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၉/၁၉၉၈)
- (၂၄) မြန်မာ့ဆိပ်ကမ်းအာဏာပိုင်ဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၂၁/၁၅)
- (၂၅) ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၁၄/၈၉)
- (၂၆) ဆားလုပ်ငန်းဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၆/၁၉၉၂)
- (၂၇) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၁/၁၉၉၁)
- (၂၈) မရွှေ့မပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းကို ကန့်သတ်သည့်ဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၁/၁၉၈၇)
- (၂၉) တပ်မြို့စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၃၂/၂၀၁၀)
- (၃၀) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၂)
- (၃၁) မြန်မာ့ကမ်းရိုးတန်းနှင့် ပြည်တွင်းရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့် ဥပဒေ
(ဥပဒေအမှတ် ၁၀/၂၀၁၅)
- (၃၂) မြန်မာနိုင်ငံတံကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၄၁/၁၅)
- (၃၃) ရှေးဟောင်းဝတ္ထုပစ္စည်းများ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၄၃/၂၀၁၅)
- (၃၄) ရှေးဟောင်းအဆောက်အအုံများ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၅၁/၂၀၁၅)
- (၃၅) ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၃/၂၀၁၆)
- (၃၆) ရထားပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ်၄/၂၀၁၆)
- (၃၇) ရေခွန်နှင့်တာဝန်ခွန်ဥပဒေ(ဥပဒေအမှတ် ၉/၂၀၁၇)
- (၃၈) ရေနံလက်ယက်တွင်းဆိုင်ရာဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၁၅/၁၇)
- (၃၉) ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ
(ဥပဒေအမှတ် ၁၂/၂၀၁၈)
- (၄၀) လုပ်ငန်းခွင်သုံး ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများဆိုင်ရာဥပဒေ (ဥပဒေအမှတ် ၁၇/၂၀၁၈)
- (၄၁) Oilfield Act
- (၄၂) Revenue Recover Act (India Act No.1/1880)
- (၄၃) Transfer of Property Act (India Act No.4/1882)
- (၄၄) Underground Water Act (Act No.4/30)
- (၄၅) Yangon Development Trust Act (Act No.5/20)
- (၄၆) Yangon Water-Works Act (India Act No.19/1844)

ထို့ပြင် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ ညွှန်ကြားချက်များ၊ မြေလွတ်မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေး ဗဟိုကော်မတီ ညွှန်ကြားချက်များ၊ လယ်ယာမြေနှင့်အခြားမြေများသိမ်းဆည်း ခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေးဗဟိုကော်မတီ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ညွှန်ကြားချက်များလည်းရှိပါသည်။

၂ . ၃ ။ မလွဲမသွေ လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ

အခြေခံစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များဖြင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း (Fundamental Principles)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အတိတ်သမိုင်းကြောင်းရှိ အရေးကိစ္စများကို လေ့လာရာမှ အောက်ပါ မူလအခြေခံများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မလွဲမသွေ လိုက်နာရန်လိုအပ်ကြောင်း အတိတ် သမိုင်းကြောင်းဖြစ်ရပ်များမှ တွေ့ရှိရ၍ ၎င်းတွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး ကောက်နုတ်တင်ပြပါမည်။ ၎င်းအခြေခံ စည်းကမ်းချက်များမှာ_

- (၁) မြေယာသယံဇာတ မျှတစွာခွဲဝေသုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာမူဝါဒများ တိကျစွာ ပြဌာန်းရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၂) မြေသယံဇာတများခွဲဝေပေးအပ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေ(State Land)နှင့် အစိုးရ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေ (Disposal Land)ဟူ၍ ခွဲခြားဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၃) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် တရားဝင်တည်ရှိနေသောမြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများအပေါ် အခြေခံရခြင်း၊
- (၄) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ရခြင်း၊
- (၅) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စီမံခန့်ခွဲခွင့်အခွင့်အာဏာ(စီရင်ပိုင်ခွင့်) ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားရခြင်း၊
- (၆) စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသူက မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတိုင်းတွင် အမိန့်တစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၇) ထုတ်ပြန်သောအမိန့်သည်လည်း မှတ်တမ်းပြုရမည့် ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းထံ ရောက်ရှိရန်လိုအပ်ခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းအဖြစ်လည်း ရေးသွင်းမှတ်သားထားရခြင်း၊
- (၈) ထုတ်ပြန်သောအမိန့်များသည် ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကျန်ပြည့်စုံမှန်ကန်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၉) ထုတ်ပြန်သော အမိန့်စာများသည် အမိန့်စဉ်ဆက်/ အမိန့်ကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မိရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၁၀) ထုတ်ပြန်သောအမိန့်၏အာဏာသက်ရောက်မှုသည် အမိန့်စာတွင်ဖော်ပြထားသော မြေတည်ရာ၌သာ အတိအကျ သက်ရောက်မှုရှိပါသဖြင့် ထုတ်ပြန်သော အမိန့်စာပါ မြေတည်နေရာကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ် (Demarcation)ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်း၊
- (၁၁) အမိန့်စာပါမြေယာတစ်ရပ်ကို ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက လက်ရောက်ရယူရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၁၂) အမိန့်စာများကို မှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးသွင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အမှုတွဲခန်း (Record Room) ရုံး အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ထားရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးသွင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၁၃) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုသာ အခြေခံရခြင်း၊ ထိုသို့ အခြေခံရသည့်အပြင် လက်တန်းဆောင်ရွက်မှုမပြုရခြင်း၊ ၎င်းအလေ့အကျင့်ဆိုးကို ပယ်ဖျောက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၁၄) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှ အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ခြင်း၊
- (၁၅) မြေယာအငြင်းပွားမှုများ မပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် မူလကပင်ကြိုတင်စဉ်းစား စီမံဆောင်ရွက်ထားရခြင်း၊
- (၁၆) မြေယာအငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်လာပါကလည်း အမျိုးအစား ခွဲခြားသတ်မှတ်လျက် မူရင်းအမျိုးအစားအလိုက် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းစဉ်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ထားရခြင်း၊
- (၁၇) အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အယူခံခြင်း၊ အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်ရခြင်း၊
- (၁၈) အငြင်းပွားမှုအပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံသော အမှုတွဲများ တည်ဆောက်ရန်လို အပ်ခြင်း၊ တည်ဆောက် ထားသောအမှုတွဲအပေါ် အခြေခံ၍ ခိုင်မာသောအထောက်အထားများအရ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရခြင်း၊
- (၁၉) စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် တရားဥပဒေအရ တရားမျှတမှု၊ လူမှုရေးအရတရားမျှတမှုတို့အပေါ် အခြေခံရခြင်း၊ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်၊ အခြေအနေချင်း တူညီနေပါက ဦးစားပေးသင့်သည့် အခြေခံအချက်များ သတ်မှတ်ထားရခြင်း၊

- (၂၀) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပိုင်ဆိုင်အသုံးပြုခွင့်၊ လက်ရောက်ထားရှိပိုင်ခွင့်စသည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိရမည့် ကာလ၊ ပုံမှန်အခွင့်အရေး ကုန်ဆုံးသည့်ကာလ၊ ပျက်ကွက်ကင်းကွာမှုနှင့်ပတ်သက်သော အခွင့်အရေး ကုန်ဆုံးသည့်ကာလများ သတ်မှတ်ထားရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၂၁) စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု၊ မလိုက်နာမှုများအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များချမှတ် ထားခြင်း၊
- (၂၂) ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေမှုအတွက် ပြဌာန်းဆောင်ရွက်ထားရန်လိုအပ်ခြင်း၊
- (၂၃) မြေယာပိုင်ဆိုင်အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူက ထမ်းဆောင်ရမည့် မြေခွန်အပါအဝင် တာဝန်များသတ်မှတ်ထားခြင်း၊
- (၂၄) မြေမျိုးအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံခန့်ခွဲနေသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိခြင်း၊

၂.၃.၁။ မြေယာသယံဇာတမျှတစွာ ခွဲဝေသုံးစွဲခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများ တိကျစွာ ပြဌာန်းရန်လိုအပ်ခြင်း

ပထမဦးစွာ တင်ပြလိုသောအချက်မှာ- မြေယာသယံဇာတများကို မျှတစွာခွဲဝေသုံးစွဲခြင်း ဆိုင်ရာမူဝါဒများ တိကျစွာပြဌာန်းရန်လိုအပ်ခြင်းဆိုသည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာသယံဇာတများကို ခွဲဝေသုံးစွဲရာတွင် မမျှတမမှန်ကန်မှုကို အခြေခံ၍ ပြဿနာအကြိတ်အခဲများ အစဉ်အမြဲ ပေါ်ပေါက်လေ့ရှိသဖြင့် တိကျသောမူဝါဒများ ချမှတ်ထားရန် အလွန်လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြေသယံဇာတများကို အသုံးပြုနိုင်သောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား များစွာရှိသဖြင့် မည်သည့်နေရာ၌ မည်သည့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားကို ဦးစားပေးသင့်သည် (Zoning System) လုပ်ငန်းအမျိုးအစားခြင်းတူညီနေပါက မည်သို့သောအခြေအနေရှိသည့်သူအား ပို၍ ဦးစားပေးသင့်သည် စသည်ဖြင့် အရည်အချင်းခြင်းတူညီလျှင် ဦးစားပေးရမည့် အစီအစဉ်ကိုပါ တစ်ပါတည်းချမှတ်ထားဖို့လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ချမှတ်ရုံဖြင့် မပြီးသေးပါ။ အများပြည်သူကိုလည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသိပေးထားသင့်ပါသည်။ မူဝါဒချမှတ်ထားရာတွင်လည်း ကမ္ဘာ့ကကျင့်သုံးနေသော ရေစီးကြောင်းကို ဆန့်ကျင်မှု မပြုရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တာဝန်သိတာဝန်ခံသော မြေယာခွဲဝေရယူသုံးစွဲမှုစနစ်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးကို ရှေးရှုသော မြေယာခွဲဝေရယူသုံးစွဲခြင်းစနစ်၊ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော မြေယာခွဲဝေရယူသုံးစွဲခြင်းစနစ်၊ ပြည်သူလူထုအများကို ထိခိုက်စေမှုအနည်းဆုံးနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော မြေယာခွဲဝေရယူသုံးစွဲခြင်းစနစ်မျိုးများ ဖြစ်ပါသည်။

၂.၃.၂။ မြေသယံဇာတများခွဲဝေပေးအပ်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေ (State Land) နှင့် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ(Disposal Land)ဟူ၍ ခွဲခြားဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် မလွဲမသွေလိုက်နာကျင့်သုံးရမည့်အချက်များစွာအနက် ဦးစားပေးအနေဖြင့် ရှိသင့်သောအချက်မှာ နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေနှင့် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ (Land at the Disposal of Government) (Disposal Land) ဟူ၍ ခွဲခြားဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ State Land နှင့် Disposal Land ကို ခွဲခြားခြားကျင့်သုံးမှု မရှိခဲ့ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသမိုင်းကြောင်း မလှခဲ့ခြင်း၏အဓိကအကြောင်းအချက်ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်တွင်တည်ရှိနေသော မြေယာမှန်သမျှသည် State Land ဖြစ်သော်လည်း ထို State Land တိုင်းကို နိုင်ငံတော်မှ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ Disposal Land ကိုသာ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ Disposal Land ဆိုသည်မှာ ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်ကို မည်သူ့ကိုမျှ မပေးရသေးသောမြေဖြစ်၍ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှ ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့် မပေးအပ်ထားမှသာလျှင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း သတ်ပြလိုက်နာသင့်ပါသည်။ ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ရာတွင်လည်း ခွင့်ပြုမိန့်ကို တရားဝင်အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ ပေးအပ်ရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရာတွင်လည်း တရားဝင်အမိန့်ဖြင့်ပင် ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ အမိန့်ထုတ်ပြန်ရုပ်သိမ်းမှု Disposal Land ပြန်ဖြစ်မည်ဖြစ်၍ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးရောက်ရှိမှသာ နောက်ထပ်တစ်ဦးကို ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပြန်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိနားလည်

စေလိုပါသည်။ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် သူတစ်ပါးထံ၌ ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ထားသောမြေကို ခွင့်ပြုမိန့် ပြန်လည်မရုပ်သိမ်းဘဲ နောက်ထပ်လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းအား ခွင့်ပြုမိန့် ထပ်မံပေးအပ်ခြင်းဖြင့် ယခုဖြေရှင်း၍ မဆုံးနိုင်သော သိမ်းဆည်းမြေယာပြဿနာ အကြိတ်အခဲကြီး ပေါ်ပေါက်လာရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၂.၃.၃ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများအပေါ် အခြေခံရခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် တရားဝင်တည်ရှိနေသော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများအပေါ် အခြေခံမှသာ မှန်ကန်စနစ်ကျသော အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနိုင်မည်ဆိုသည့်အချက်ကိုလည်း သိရှိထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဒေသခံ ပြည်သူလူထုများ တိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးစံအရ ပိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်နေသောမြေယာများသည် များသောအားဖြင့် စာရင်း၊ မြေပုံ၊ မှတ်တမ်း မရှိသော အရပ်ဒေသများ၌ တည်ရှိနေလေ့ရှိပါသည်။ အဆိုပါမြေယာများကို စနစ်ကျသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်အတွင်းသို့ သွတ်သွင်းခွင့်ပြုလိုသည်ဆိုပါက စာရင်း၊ မြေပုံ၊ မှတ်တမ်းများ ပေါ်ပေါက်တည်ရှိလာရေးကို ပထမဦးဆုံးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်း မရှိဘဲ စီမံခန့်ခွဲမည်ဆိုပါက မှားယွင်းသောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

၂.၃.၄ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ဆောင်ရွက်ရခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိကြောင်းကိုလည်း သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်တစ်ခုသည် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများပေါင်းစည်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာရပြီး၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုစီသည်လည်း ခရိုင်များပေါင်းစည်းခြင်းမှသာ ရရှိပါသည်။ ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီသည်လည်း မြို့နယ်များပေါင်းစည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ၍ မြို့နယ်တစ်ခုချင်းစီသည်လည်း ကျေးရွာအုပ်စုများပေါင်းစည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်စုတစ်ခုချင်းစီသည်လည်း ကျေးရွာများပေါင်းစည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရပါသည်။ အဆိုပါ အသေးငယ်ဆုံး ဒေသဧရိယာမှ အကြီးဆုံးနယ်မြေဒေသဧရိယာအထိ အဆင့်ဆင့်သော စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသူများကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ထားပြီးဖြစ်ပါသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိဒေသဧရိယာကို သက်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသူကသာ စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြီး စီမံခန့်ခွဲမှု ပြုလေ့ရှိကြောင်း၊ မဆိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်က ၎င်းတွင်စီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာမရှိသောဧရိယာကို စီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရပါကြောင်း သိရှိထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာနတွင် ကိုင်စွဲအသုံးပြုနေသော ကွင်းထွက်မြေပုံပေါင်း ၈၀၀၀၀ ကျော်သည် ကျေးရွာအုပ်စုတစ်ခုစီအတွင်းရှိ မြေဧရိယာများကို တိုင်းတာရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပြီး ကွင်းထွက်မြေပုံတစ်ခုစီ၌လည်း ဦးပိုင်များ၊ မြေကွက်များအဆင့်ထိ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် မြေကွက်များ၊ ဦးပိုင်များအထိ သက်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာပေးအပ်ခြင်းခံရသူများက စီမံခန့်ခွဲရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတစ်ခုကို တော်သလို လျော်သလို လက်တန်းဝင်လုပ်၍ မရပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

၂.၃.၅ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် စီမံခန့်ခွဲခွင့်အခွင့်အာဏာ (စီရင်ပိုင်ခွင့်) ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားခြင်း

ထို့ပြင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာကိုလည်း တိကျစွာ ခွဲခြားသတ်မှတ်တာဝန်ပေးအပ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ လယ်ယာမြေဥပဒေအာဏာတည်ပြီး ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များကိုလည်း အုပ်ချုပ်ရေး နယ်နိမိတ်အပေါ် အခြေခံပြီး ကျေးရွာအုပ်စု/ရပ်ကွက်အဆင့်အထိ အဆင့်ဆင့်ခွဲခြားပြီး ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှ ဖွဲ့စည်းပေးလျက် တာဝန်များကိုလည်း ပေးအပ်ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်

လည်း စီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာမရှိသူများ၏ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများကိုလည်း ရံဖန်ရံခါ တွေ့မြင်နေရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စီမံခန့်ခွဲခွင့်အခွင့်အာဏာ တိကျစွာခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ အခွင့်အာဏာရှိသူများကသာ စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေမျိုး ၂၂ မျိုးရှိ၍ မြေမျိုးအပေါ်အခြေခံကာ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်နေကြပါသဖြင့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာကို တိကျစွာ ခွဲခြားသတ်မှတ် တာဝန်ပေးထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေမျိုးတစ်မျိုးတည်းအပေါ် စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် အခွင့်အာဏာထပ်နေခြင်းမျိုးများ ရှိခဲ့ကြပါက ရှုပ်ထွေးမှုများ၊ ပြဿနာများ မြောက်မြားစွာ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် အရေးကြီးသည့်အခြားအချက်မှာ_ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ခြင်းခံထားရသူများကလည်း ခွဲဝေသတ်မှတ်ထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အာဏာကို ကျော်လွန်လုပ်ဆောင်ခြင်းမရှိစေရန် ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဝန်ထမ်းများသည် ချမှတ်ထားသောစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း၊ ဥပဒေမူဘောင်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျော်လွန်ခွင့်မရှိပါကြောင်း၊ အစဉ်အမြဲလိုက်နာစောင့်ထိန်းရမည် ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂.၃.၆ ။ စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသူက မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတိုင်းတွင် အမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ရန် လိုအပ်ခြင်း၊

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသမိုင်းကြောင်း မလှပခဲ့ခြင်း၏အကြောင်းရင်းများစွာအနက် ဤအချက်သည် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပါသည်။ သမိုင်းအစဉ်အဆက်တွင် မှတ်တမ်းအဖြစ် မကျန်ရစ်နိုင်ခဲ့သော နှုတ်မိန့်များ၊ ပရမ်းပတာစီမံခန့်ခွဲမှုများကို တွေ့မြင်ခံစားခဲ့ရပါသည်။ နှုတ်မှထွက်လာသော အမိန့်တစ်ရပ်သည် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်ရမည်ဟု ယူဆဆောင်ရွက်ခဲ့သောကြောင့် စိတ်ခံစားမှု၊ အထင်အမြင်ယူဆချက်နှင့် လတ်တလောအခြေအနေများအပေါ်ကြည့်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ မြောက်မြားစွာပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်ကို အများအသိဖြစ်ပါသည်။ အခြားတစ်ဖက်ကလည်း ပရမ်းပတာလုပ်ချင်သော စိတ်ဆန္ဒအခြေခံကြောင့် အမိန့်ပေးသူ၏တာဝန်အဖြစ် သမိုင်းမကျန်ရစ်ခဲ့ရလေအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမျိုးဟုလည်း ယူဆနိုင်ပါသည်။ တာဝန်သိ၊ တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတိုင်း၌ မှတ်တမ်းကျန်ရှိရမည့် အမိန့်တစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်သည့် အစဉ်အလာရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်လိုအပ်သော မူလအခြေခံစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းဖြစ်ပါ၍ မလွဲမသွေလိုက်နာသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂.၃.၇ ။ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်သည်လည်း မှတ်တမ်းပြုရမည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းထံ
ရောက်ရှိရန်လိုအပ်ခြင်းနှင့် မှတ်တမ်းအဖြစ်လည်း ရေးသွင်းမှတ်သားထားရခြင်း

တာဝန်သိ၊ တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူသောစနစ်ကို ကျင့်သုံးနိုင်ရန်ကြိုးစားနေသော အချိန်အခါတွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု တိုင်း၌ အမိန့်တစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ၎င်းအမိန့်သည်လည်း မှတ်တမ်းပြုရမည့်ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းထံသို့ ရောက်ရှိရန်နှင့် မှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးသွင်းမှတ်သားထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့မှတ်တမ်းတင်နိုင်ရေးအတွက် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်တွင် မှတ်တမ်းပြုရမည့်ရုံး၊ ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများ သတ်မှတ်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ လိုအပ်သည့် ရုံးအဆောက်အဦများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ထားရှိရေးသည်လည်း အရေးကြီးပါ သည်။ ပြီးပြည့်စုံသော ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များမရှိပါက ရေရှည်တည်တံ့သော အောင်မြင်သည့်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်သို့ ရောက်ရှိလိမ့်မည် မဟုတ်ကြောင်း သတိမူရပါမည်။ အတိတ်ကာလတွင် မှတ်တမ်းမကျန်ရှိသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု မြောက်မြားစွာ ပြုလုပ်ခဲ့ကြကြောင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ရပ်၏ဆိုးကျိုးများကို အများသိရှိပြီးဖြစ်ပါ၍ ထိုအမှားမျိုး ထပ်မံမဖြစ်ပေါ်နိုင်စေရန် တားဆီးကြဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

၂.၃.၈ ။ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်များသည် ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကျန်ပြည့်စုံမှန်ကန်ရန် လိုအပ်ခြင်း

ဤအချက်သည်လည်း အရေးကြီးသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်း မပြည့်မစုံနှင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းများကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ရုံးစာတစ်စောင်၏ အင်္ဂါရပ်များ မညီညွတ်သော အမိန့်စာတစ်စောင်သည် တရားဝင်ထုတ်ပြန်သောအမိန့်စာအဖြစ် ယူဆရန်ခဲယဉ်းပါသည်။ အတွေ့အကြုံတစ်ခုတွင် ရုံးစာနံပါတ်ကို တရားဝင် ထွက်စာ-စာအုပ်ထဲမှ အခြားရုံးတစ်ရုံးသို့ ပေးပို့ခဲ့သည့် ရုံးစာနံပါတ်ဟောင်းကိုပင် ထပ်မံရယူပြီး ပေးပို့ခဲ့ရာ ပြဿနာဖြစ်၍ ဖြေရှင်းသည့်အခါ တရားဝင်ထွက်စာမဟုတ်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့မှု ကြုံခဲ့ဖူးပါသည်။ ရုံးစာနံပါတ် ပါဝင်သော်လည်း တရားဝင်ထွက်စာ စာအုပ်၌ မှတ်တမ်းတင်ထားမှု မရှိသောကြောင့် တရားဝင်ထွက်စာ မဟုတ်ကြောင်း ငြင်းဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ထုတ်ပြန်သောအမိန့်စာတိုင်းသည် ရုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ကျန်ပြည့်စုံမှန်ကန်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

၂.၃.၉ ။ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်စာများသည် အမိန့်စဉ်ဆက်/အမိန့်ကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မိရန်လိုအပ်ခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် သူ့အဆင့်နှင့်သူ စီမံခန့်ခွဲရမည့်ကိစ္စများ ရှိပါသည်။ ဥပမာအား ဖြင့် သစ်တောကြီးဝိုင်းတစ်ခု၊ စားကျက်မြေတစ်ခုကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုပုံစံ(၇)ပေးရန် လိုအပ်လာပြီဖြစ်ပါက- ပထမဦးစွာ မြေမျိုးအလိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုကိုကိုင်ညီအောင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောကြီးဝိုင်းသည် သစ်တောဦးစီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲ၍ စားကျက်မြေသည် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနက စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ထို့အတူ လယ်ယာမြေသည် လယ်ယာမြေဥပဒေအရ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုံစံ(၇)ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လယ်ယာမြေဥပဒေအရ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များ၏ စီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာအတွင်းရောက်ရှိစေရန် ပထမဦးစွာ လယ်ယာမြေမျိုးအဖြစ် မရောက်ရှိသေးသည့် တည်ရှိမြေမျိုးကို ပယ်ဖျက်မိန့်ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သစ်တောကြီးဝိုင်းပယ်ဖျက်မိန့်သော်လည်းကောင်း၊ စားကျက်မြေပယ်ဖျက်မိန့်သော်လည်းကောင်း ထုတ်ပြန်ရန် ပထမဦးစွာ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထိုသို့ ပယ်ဖျက်ရာတွင်လည်း ပယ်ဖျက်ခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၏အကြောင်းအရာကို တိကျစွာဖော်ပြရပါမည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရန်အလိုရာ ပယ်ဖျက်ပေးလိုက်ပါက သက်ဆိုင်ရာလယ်ယာမြေမျိုးအတွင်း ရောက်ရှိသွားပြီး လယ်ယာမြေဥပဒေအရ စီမံခန့်ခွဲခွင့် ရရှိသွားပါသည်။ ထိုအခါမှ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များက ဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲပြီး ပုံစံ(၇)ထုတ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့သော သူ့အဆင့်နှင့်သူ ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်များရှိသည့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင်

နောက်ဆုံးအဆင့်၌ ဆောင်ရွက်ရမည့်ပုံစံ(၇)ကို ရှေ့ဆုံးအဆင့်၌ ထားရှိဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပြီးမှ အရင်ဦးဆုံးဆောင်ရွက်ရမည့် သစ်တောကြိုးဝိုင်း (သို့) စားကျက်ပယ်ဖျက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို နောက်ဆုံးမှ ပြောင်းပြန်ဆောင်ရွက်ခဲ့မည်ဆိုလျှင် ၎င်းစီမံခန့်ခွဲမှုသည် မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အဖြစ် သတ်မှတ်မရတော့ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်သော အမိန့်များသည် အမိန့်စဉ်ဆက် တစ်နည်းအားဖြင့် အမိန့်ကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မိရန် လိုအပ်သည်ဟု တင်ပြလိုပါသည်။ အခြားသော မြေမျိုးများအလိုက် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများတွင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်။ အမိန့်စဉ်ဆက်ဖြစ်ရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ အမိန့်ကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ အမိန့်ကွင်းဆက်မိရန်ဆိုသည်မှာ အထက်မှ ဥပမာအတွင်း သစ်တောကြိုးဝိုင်းပယ်ဖျက်ဘဲ ပုံစံ(၇)ထုတ်ပေးခဲ့ပါက တစ်ဆင့်ပြီးမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ရမည့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကွင်းဆက်များ မချိတ်ဆက်မိခြင်းဟု နားလည်၍ရပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မှန်ကန်သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် အမိန့်စဉ်ဆက်၊ အမိန့်ကွင်းဆက် ချိတ်ဆက်မိစေရန် သတိပြုလိုက်နာရပါမည်။

၂ . ၃ . ၁၀ ။ ထုတ်ပြန်သောအမိန့်၏ အာဏာသက်ရောက်မှုသည် အမိန့်စာတွင် ဖော်ပြထားသော မြေတည်ရာ၌သာ အတိအကျသက်ရောက်မှုရှိပါသဖြင့် ထုတ်ပြန်သောအမိန့်စာပါ မြေတည်နေရာကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ် (Demarcation) ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတိုင်း၌ အမိန့်တစ်ရပ်ထုတ်ပြန်ရန်လိုအပ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အမိန့်တစ်ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ လူသိနည်းသေးသောအကြောင်းကိစ္စတစ်ခုကို ဆက်လက်တင်ပြသွားပါမည်။ မြေယာဆိုင်ရာ အမိန့်စာတစ်စောင်၏ ဩဇာအာဏာသက်ရောက်မှုသည် အဆိုပါအမိန့်တွင် ဖော်ပြထားသော မြေတည်နေရာ၌သာ အတိအကျတည်ရှိပါသည်။ ဥပမာ - အမိန့်စာတစ်စောင်တွင် ဦးပိုင်အမှတ် ၁၀၀ သို့မဟုတ် ကွင်းအမှတ် ၁၀၀ ဟုဖော်ပြထားပါက အဆိုပါအမိန့်၏ ဩဇာအာဏာသည် အမိန့်စာ၌ ဖော်ပြထားသော ဦးပိုင်အမှတ် ၁၀၀ သို့မဟုတ် ကွင်းအမှတ် ၁၀၀ ၌သာ အတိအကျသက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ အမိန့်စာတွင် ဖော်ပြထားသော ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်များ၊ ဆိုင်ရေးဆိုင်ခွင့်များ၊ ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများသည် ၎င်းဖော်ပြထားသော ဦးပိုင်အမှတ် ၁၀၀ သို့မဟုတ် ကွင်းအမှတ် ၁၀၀ ၌သာ သက်ရောက်မှုရှိပြီး၊ ဘေးအနီးရှိ အခြားသော ဦးပိုင်အမှတ်များ၊ ကွင်းအမှတ်များနှင့် သက်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ အဆိုပါသက်ဆိုင်မှု မရှိသော ဦးပိုင်များ၊ ကွင်းများတွင် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်မိခဲ့သည်ဖြစ်ပါက မှားယွင်းသောစီမံခန့်ခွဲမှုကိုသာ ဖြစ်ပေါ်စေပါမည်။ ထိုသို့သော မှားယွင်းစီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် အချို့သောကိစ္စရပ်များသည် အလွန်ကြီးမားသောဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပါသည်။ မသက်ဆိုင်သော မြေနေရာတစ်ခုကို ဥပဒေမဲ့ရယူမိသည်အထိ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သဖြင့် ရာဇဝတ်မှုများပင် မြောက်စေတတ်သောကြောင့် အလွန်သတိထားရပါမည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမိန့်စာပါ အာဏာသက်ရောက်သော မြေနေရာအတိအကျကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် အမိန့်စာပါမြေတည်နေရာကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် အစဉ်အမြဲလိုက်နာရမည့်အချက်ဖြစ်၍ မလွဲမသွေ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်သည့်အချက်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂ . ၃ . ၁၁ ။ အမိန့်စာပါမြေယာတစ်ရပ်ကို ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက လက်ရောက်ရယူရန်လိုအပ်ခြင်း

မြေယာတစ်ရပ်ကို အမိန့်စာဖြင့် မြေတည်နေရာ တိတိကျကျ သတ်မှတ်ပေးအပ်ခြင်းခံရပြီး ဆိုပါက အဆိုပါ အမိန့်စာတွင် ဖော်ပြထားသည့်မြေယာတစ်ရပ်ကို လက်ရောက်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက လက်ရောက်ရယူသုံးစွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ လက်ရောက်ရယူသုံးစွဲခြင်းမရှိပါက နောင်တစ်ချိန်တွင် ကျူးကျော်ခံရပြီး ပြန်လည်လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးတတ်ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာပြဿနာ အတော်များများတွင် လက်ရောက်ရယူမှု မရှိခဲ့သောကြောင့် ကျူးကျော်ခံရပြီး ပြဿနာများပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤအချက်သည်လည်း မလွဲမသွေလိုက်နာရမည့် အခြေခံစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း ဖြစ်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲရမည့်သူများကလည်း လက်ရောက်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူသည် အမှန်တကယ် လက်ရောက်ရယူမှုမရှိ

အစဉ်အမြဲကြီးကြပ်နေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအချက်ကိုအခြေခံ၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ ထုတ်ပြန်ရာတွင် အမြဲထည့်သွင်းသတ်မှတ်လေ့ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လယ်ယာမြေ အခြားနည်းသုံးခွင့်ပြုမိန့်ရရှိပြီးပါက ခြောက်လအတွင်း အကောင်အထည်ဖော်မှု ရှိ မရှိ၊ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ပြီးစီးခြင်း ရှိ မရှိ၊ ဂရန်ရရှိပြီးသော မြေတစ်ကွက်ကို ၆ လ အတွင်း အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်မှု ရှိ မရှိ စသည့်စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များဖြစ်ပါသည်။ လက်ရောက်ရယူသုံးစွဲရာ၌လည်း အစိုးရဌာနများဆိုလျှင် Disposal Land ဖြစ်ပါက မြေလွှဲဆောင်ရွက်ခြင်း၊ Disposal Land မဟုတ်ပါက နိုင်ငံတော်လိုအပ်ချက်အရ မြေသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်းများဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လမ်းမကြီးများဥပဒေအရ လမ်းမြေသတ်မှတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဆည်မြောင်းဥပဒေအရ ဆည်မြောင်းမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ကြေညာကြောင်း အမိန့်စာထုတ်ပြန်ခြင်းဖြစ်ပါက ထိုအမိန့်စာအရ အမိန့်စာပါ အမိန့်အာဏာသက်ရောက်သော မြေတည်နေရာအတိအကျကို သတ်မှတ်တိုင်းတာအသိပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ (ဥပမာ- လမ်းနယ်အဆုံး- တူးမြောင်းနယ်အဆုံး ငုတ်တိုင်သတ်မှတ်စိုက်ထူမှု) နောက်ဆုံးအဆင့်၌ ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသောမြေများတွင် မြေသိမ်း ဥပဒေအရ လျော်ကြေးပေးခြင်း၊ မြေသိမ်းလုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိသော Disposal Lands များဖြစ်ပါက မြေလွှဲလုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်းများ စသည်ဖြင့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ပြီး မြေနေရာ ပေးအပ်ခြင်းခံရသူက လက်ရောက်ရယူသုံးစွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ပျက်ကွက်မှုအများဆုံးနှင့် ပြဿနာအများဆုံး ပေါ်ပေါက်နေသောအချက် ဖြစ်ပါ၍ အထူးသတိထား လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

၂ . ၃ . ၁၂ ။ အမိန့်စာများကို မှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးသွင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အမှုတွဲခန်း (Record Room) ရုံးအဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ထားရှိရန်လိုအပ်ခြင်း၊
မှတ်တမ်းအဖြစ် ရေးသွင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်ခြင်း

အမိန့်စာများကို နှစ်ပေါင်းများစွာ မှတ်တမ်းအဖြစ် ထားရှိနိုင်ရန်အတွက် မပျက်မစီးဘဲ လုံလုံခြုံခြုံထားရှိနိုင်စေရေးသည် အမှန်ပင်လိုအပ်ပါသည်။ အချို့သောအမိန့်စာ၊ မှတ်တမ်းများ၊ စာရင်းများသည် နှစ်ကာလ ရာနှင့်ချီ၍ ထိန်းသိမ်းထားရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု မှတ်တမ်းများကို ၁ နှစ် ၂ နှစ် လောက်မျှနှင့်ထားရှိနိုင်ရုံသာ မရည်ရွယ်သင့်ပါ။ အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် သမိုင်းနှင့်ချီ၍ သမိုင်းမှတ်တမ်းအဖြစ် ထားရှိနိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်သင့်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နှစ်ပေါင်းများစွာ လုံလုံခြုံခြုံ မပျက်မစီးဘဲ ထားရှိနိုင်သည့် Record Room အမှုတွဲ ခန်းများထားရှိနိုင်ရေးကို အမြဲဦးစားပေးစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ထို့ပြင် မှတ်တမ်းတင် ရေးသွင်းထားရှိရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုလည်း ချမှတ်၍ မပျက်မကွက် လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ အများမြင်သာသည့်အတွက် ထပ်မံချဲ့ထွင်မရေးသားတော့ပါ။

၂ . ၃ . ၁၃ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုသာ အခြေခံရခြင်း၊ ထိုသို့အခြေခံရသည့်အပြင် လက်တန်းဆောင်ရွက်မှု မပြုရခြင်း၊ ၎င်းအလေ့အကျင့်ဆိုးကို ပယ်ဖျောက်ရန်လိုခြင်း

ဤအချက်သည်လည်း ထင်သာမြင်သာရှိသောအချက်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏မြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှုသမိုင်းကြောင်းတွင် ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ ရှိသော်လည်း မလိုက်နာဘဲ လက်တန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းများကို တွေ့ရှိခဲ့သည့်အတွက် ၎င်းအလေ့အကျင့်ဆိုးကို ပယ်ဖျောက်ရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူတစ်ဦးဖြစ်လာပြီ ဆိုလျှင် ဤလက်တန်းဆောင်ရွက်တတ်သည့် အလေ့အကျင့်ဆိုးကို မည်သည့်အခါမျှ မကျင့်သုံးပါဟု သန့်ဋ္ဌာန်ချမှတ်ထားသင့်ပါသည်။ ဤအချက်ကို အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲရမည့်သူတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် ချမှတ်ပြဌာန်းထားရန်နှင့် လူတိုင်းလိုက်နာကျင့်သုံးရန် လိုအပ်နေပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း အလေးအနက်ထား တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂.၃.၁၄ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမှန်သမျှ အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ခြင်း

အင်္ဂလိပ်ကိုလိုနီခေတ်တွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခွင့်အာဏာများကို ကော်လိတွက်များထံ ပေးအပ်ထားပြီး အင်္ဂလိပ် အစိုးရကိုယ်စား ၎င်းတို့က စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာဘုရင်များခေတ်ခဏီကလည်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ လိုလားချက်အပေါ်အခြေခံ၍ တစ်ဦးကောင်း တစ်ယောက်ကောင်းဖြင့်သာ စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ပိုင်းကာလ များတွင် အများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းအုပ်ချုပ်သည့် အစဉ်အလာ ထွန်းကားလာပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခန့်အပ်လျက် အများနှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်သည် ဒီမိုကရေစီစနစ်၏ အနှစ်သာရဟုပင် သုံးသပ်မိပါ သည်။ အမှားအယွင်းနည်းစေရန်နှင့် ဘက်ပေါင်းစုံ၊ ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ ရှုမြင်သည့်အလေ့အကျင့်များ ထွန်းကားလာစေရန် ကျင့်သုံးလာသည့် ဤအလေ့အကျင့်တွင် အဆိုးအကောင်းများ ခွန်တွဲနေတတ်ပါသည်။ အများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရသည့် အတွက် လုပ်ငန်းဖွင့်လေးမှုများ ရှိနိုင်သော်လည်း အခြားကောင်းသည့် အကျိုးကျေးဇူးများလည်း ရှိပါသည်။ သို့သော် ဤ စနစ်တွင် အထူးသတိထားရမည့်အချက်ရှိပါသည်။ ကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးထားသော လုပ်ငန်းတွင် ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးတည်းသော်လည်းကောင်း၊ အတွင်းရေးမှူးတစ်ဦးတည်းသော်လည်းကောင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အာဏာမရှိ ခြင်းကို သတိပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူသည် အမျှော်အမြင်ရှိစွာ ဆုံးဖြတ်လမ်းညွှန်မှုပြုရန် တာဝန်ရှိ၍ အတွင်းရေးမှူး သည် ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း စီမံခန့်ခွဲမှု အခွင့် အာဏာတာဝန်မှာ ကော်မတီသို့သာ ပေးအပ်ထားခြင်းဖြစ်သဖြင့် ကော်မတီဖြင့် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ် ချက်သည်သာ အဓိကဖြစ်ပါသည်။ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူတစ်ဦးတည်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သူတစ်ဦးတည်း ကိုသော်လည်းကောင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားခြင်း မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။

၂.၃.၁၅ ။ မြေယာအငြင်းပွားမှုများ မပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် မူလကပင် ကြိုတင်စဉ်းစား စီမံဆောင်ရွက်ထားခြင်း

မြေယာသယံဇာတများကို ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် ရေရှည်အကျိုးစီးပွားရရှိရေး ရည်မှန်းချက်ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ် မှုပြုသင့်ပါသည်။ လောဘ၏စေခိုင်းခြင်းကို ခံရသူများအနေဖြင့် မလျော်ကန်မှုဖြင့် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်စေ တတ်သည်မှာ သဘာဝဖြစ်သော်လည်း မြေယာစီမံခန့်ခွဲမည့်သူတို့သည် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ မပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် မူလကပင် ကြိုတင်စဉ်းစား စီမံဆောင်ရွက်ထားခြင်းများ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မြေယာအငြင်းပွားမှုများ မပေါ်ပေါက်စေ ရေးတွင် ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ခိုင်ခိုင်မာမာချမှတ်ထားရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ မလွဲမသွေ လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်သည့် မူလအခြေခံစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကိုလည်း အဆင့်တိုင်း၌ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်သူလူထုကို အသိပညာပေးခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲသူများကို လေ့ကျင့်ပညာပေးခြင်းများလည်း လိုအပ်ပါသည်။ အငြင်းပွားမှု အတတ်နိုင်ဆုံး မပေါ်ပေါက်စေရေး၊ မပေါ်ပေါက်အောင်တားမြစ်၍ မရနိုင်ပါကလည်း အနည်းဆုံးဖြစ်ပေါ်စေရေးတို့ကို ရှေးရှုသင့်ပါသည်။ မျှတသော မြေသယံဇာတခွဲဝေရေးမူဝါဒများကိုလည်း ချမှတ်ထားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂.၃.၁၆ ။ မြေယာအငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်လာပါကလည်း အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်လျက် မှုခင်းအမျိုးအစား အလိုက် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်းစဉ်များ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ချမှတ်ထားခြင်း။

မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို အမျိုးအစားခွဲခြားသတ်မှတ်ရာ၌ ယေဘုယျအားဖြင့် (၅)မျိုး ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

- (က) လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုများ၊
- (ခ) မြေလွတ်မြေရိုင်း အငြင်းပွားမှုများ၊
- (ဂ) မြို့မြေရွာမြေ အငြင်းပွားမှုများ၊

- (ဃ) သိမ်းဆည်းမြေအငြင်းပွားမှုများ၊
- (င) အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုများကို လယ်ယာမြေဥပဒေဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်၍ မြေလွတ်မြေရိုင်း အငြင်းပွားမှုများကို မြေလွတ်မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ မြို့မြေရွာမြေ ဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများကို တရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများကို လယ်ယာ မြေနှင့်အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေးကော်မတီ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် လည်း ကောင်း၊ အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို ဆိုင်ရာမြေမျိုးအလိုက်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဥပဒေများဖြင့်လည်းကောင်း၊ (ဥပမာ- သစ်တောကြိုးဝိုင်းမြေ၊ စားကျက်မြေ၊ ဆည် မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ) ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

မြေယာအငြင်းပွားမှုအမျိုးအစားတစ်မျိုးစီ၌လည်း အမျိုးအစားများ ထပ်မံခွဲခြားစိတ်ဖြာလျက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာ - လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုများတွင် အပြိုင်လျှောက်ထားခြင်းဆိုင်ရာ အငြင်း ပွားမှု၊ မြေယာမှုခင်းအမျိုးအစား ၂၅ မျိုး)

၂ . ၃ . ၁၇ ။ အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင်လည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အယူခံခြင်း၊ အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်ရခြင်း

မြေယာပြဿနာများသည် ပြည်သူအများ၏ ဘဝမျှော်မှန်းချက်၊ ဘဝမျှော်လင့်ချက်၊ ဘဝအိမ်မက်များသာမက အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် ရုန်းကန်လှုပ်ရှားရမှုများ အနည်းနှင့်အများ ပါဝင်ရလျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့သော သဘော သဘာဝရှိသည့် မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် အလွန်ထိခိုက်လွယ်သောကြောင့် ပေါ့ပေါ့တန်တန် မဆုံးဖြတ်သင့်ပါ။ ထို့ပြင် တစ်ကြိမ်တစ်ခါတည်းနှင့် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါက မှားသွားလျှင် ထိခိုက်မှုအလွန်ပြင်းထန်သွားနိုင် ပါ သည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ ထပ်မံအယူခံခြင်းများအပြင် အပြီးအပြတ်ဆုံး ဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်များ ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

၂ . ၃ . ၁၈ ။ အငြင်းပွားမှုအပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံသော အမှုတွဲများ တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊ တည်ဆောက်ထားသောအမှုတွဲအပေါ်အခြေခံ၍ ခိုင်မာသောအထောက်အထားများအရ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရခြင်း

အတွေ့အကြုံအရ မြေယာအငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနေသူအချို့သည် ပြည့်စုံသောအမှုတွဲများ တည်ဆောက်လျက် ခိုင်မာသောအထောက်အထားများအရ ဆုံးဖြတ်ဖြေ ရှင်းပေးရခြင်းဆိုသည့် အခြေခံလုပ်ထုံးလုပ်နည်း ကိုပင် သိရှိမထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မွေးလာကတည်းက အလိုလိုသိ၊ အလိုလိုတတ်၍ ၎င်း၏ကိုယ်ပိုင်ထိုးထွင်းဉာဏ် ဖြင့် ပါရမီမြောက်စွာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခဲ့မှုများသည် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဘဝကို ဒုက္ခပင်လယ်ဝေစေခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသမိုင်းကြောင်းတွင် ထိုကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆန်းများကို များပြားစွာ တွေ့မြင်ခဲ့ရဖူးပါသည်။

မြေယာအငြင်းပွားမှုတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာပြီဆိုလျှင် ပထမဦးစွာ အမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်များ၊ အထောက်အထားများ၊ ထွက်ဆိုချက်များဖြင့် ခိုင်မာပြည့်စုံသော အမှုတွဲတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အထောက်အထားများကို မသက်ဆိုင်သောအထောက်အထားများမှ ခွဲခြားသန့်စင်ရယူတတ်ရပါသည်။ သက်ဆိုင်မှန်းမသိ၊ မသက်ဆိုင်မှန်းလည်းမသိဘဲ တွေ့သမျှကို ရောပြွန်းရယူပြီး အမှုတွဲတည်ဆောက်တတ်သူများသည် ၂ မျိုး ၂ စားသာ ရှိနိုင်ပါသည်။ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ် ၂ မျိုး ၂ စားမှာ စေတနာမမှန်ကန်သူနှင့် အတွေ့အကြုံမရှိသူတို့ပင်ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ အဆိုပါ ၂ မျိုး ၂ စားလုံးပင် တစ်မျိုးတည်း ပေါင်းစည်းပေါ်ပေါက်လာလေ့ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်ခဲ့ရဖူးပါသည်။ ထွက်ဆိုချက်များ ရယူရာတွင်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းဖြစ်ပါသည်။ အမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော ခိုင်မာသော အထောက်အထားအဖြစ် မှန်ကန်သောထွက်ဆိုချက်များကို ရယူတတ်ရပါသည်။ လိမ်ညာထွက်ဆိုမှုများ မကြာခဏပါရှိလေ့သောကြောင့် မှန်ကန်မှု၊ မမှန်ကန်မှုကို ခွဲခြားတတ်ရပါသည်။ အတွေ့အကြုံနှင့် စေတနာမှန်ကန်မှုသည် အလွန်အရေးကျပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အငြင်းပွားမှုအပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံသော အမှုတွဲများတည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်း၊ တည်ဆောက်ထားသော အမှုတွဲအပေါ် အခြေခံ၍ ခိုင်မာသောအထောက်အထားများဖြင့် စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၂ . ၃ . ၁၉ ။ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် တရားဥပဒေအရ တရားမျှတမှု၊ လူမှုရေးအရ တရားမျှတမှုတို့အပေါ် အခြေခံရခြင်း၊ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်၊ အခြေအနေခြင်း တူညီနေပါက ဦးစားပေးသင့်သည့် အခြေခံအချက်များ သတ်မှတ်ထားရခြင်း၊

မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ယခင်ဗဟိုမြေယာကော်မတီ၏ ချမှတ်ချက်များတွင် ဤအချက်ကို ပထမဦးစွာ တွေ့ရှိရခြင်းကြောင့် အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများကို လွန်စွာလေးစားမိခဲ့ရပါသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်သို့ ဦးတည်နေသော်လည်း တရားဥပဒေအရ တရားမျှတမှုနှင့် လူမှုရေးအရတရားမျှတမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မှတ်တမ်းအဖြစ်သတ်ပြန်ရန်အတွက် ကောက်နုတ်ချက်အကျဉ်းကို တင်ပြရမည်ဆိုလျှင် မြေယာ မှုခင်းများဆုံးဖြတ်ရာ၌ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အခြေခံအချက်(၁၀)ချက်သတ်မှတ်ခဲ့ရာ_

- (၁) အမှုသည် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်၏စီးပွားရေးအခြေအနေ၊
- (၂) အမှုသည်တစ်ဦးကို မှီခိုနေထိုင်ကြသော အိမ်သူအိမ်သားများ၏ အခြေအနေ၊
- (၃) ကျေးရွာ၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊
- (၄) မူရင်းလက်ငုတ်နှင့် လက်ရှိလက်ငုတ်တို့တွင် စီးပွားရေးအခြေအနေနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အခြေအနေကို သေသေချာချာချင့်ချိန်ဝေဖန်သုံးသပ်ပြီးမှ အနိုင်အရှုံးအဆုံးအဖြတ်ပေးရေး၊
- (၅) အခွင့်အရေးရတိုင်း လယ်ယာမြေများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်အဖြစ်မှ ပြည်သူပိုင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲပေးရေး၊
- (၆) လယ်လုပ်သူသာလယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိရေး၊
- (၇) မြေရှင်ကြေးရှင်များကို ကိုယ်စားပြုသော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးမဖြစ်စေရေး၊
- (၈) မြေမဲ့ယာမဲ့၊ မြေချို့တဲ့နှင့် ဆင်းရဲသော တောင်သူလယ်သမားများကို ကိုယ်စားပြုသော ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုး ဖြစ်လာစေရေး၊
- (၉) အခြေအနေပေးလျှင်ပေးသလောက် ပုဂ္ဂလိကလယ်ယာစနစ်မှ စုပေါင်းလယ်ယာစနစ်သို့ ကူးပြောင်းပေးရေး၊
- (၁၀) သီးစားခမျက်သိမ်းရေးကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ပေးရေး၊ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းသတ်မှတ်ချက်များအပေါ် သုံးသပ်ကြည့်ရာတွင် ဥပဒေအရ တရားမျှတမှုနှင့် လူမှုရေးအရ တရားမျှတမှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မြေယာမှုခင်းမှန်သမျှ မတတ်သာ၍ ဖြစ်ကြရသည်ဟူသော ယူဆချက်အပေါ် အခြေခံလျှင် မနှစ်နာသင့်သူကို နှစ်နာသွားရမှု မရှိစေရေးအတွက် ဘက်ပေါင်းစုံမှ မျှမျှတတစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် ဆုံးဖြတ်ရန် အခြေခံအရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်ချင်း တူညီနေသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရတတ်ပါသည်။ မူရင်းဖြစ်ပွားသူနှစ်ဦးလုံး တောင်သူလယ်သမားများဖြစ်နေလျှင် ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် မျှတစွာ ကိုင်တွယ်ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို သတ်မှတ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေယာအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းခြင်းသည် အလွန်ပင်သိမ်မွေ့၍ ထိခိုက်နိုင်မှု လွန်စွာပြင်းထန်ခြင်းကြောင့် ဤအချက်ကိုလည်း မလွဲမသွေ လိုက်နာသင့်သည့် အခြေခံစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတစ်ခုအဖြစ် တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၂.၃.၂၀ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ပိုင်ဆိုင်အသုံးပြုခွင့်၊ လက်ရောက်ထားရှိပိုင်ခွင့်စသည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိရမည့်ကာလ၊ ပုံမှန်အခွင့်အရေးကုန်ဆုံးသည့်ကာလ၊ ပျက်ကွက်ကင်းကွာမှုနှင့် ပတ်သက်သော အခွင့်အရေး ကုန်ဆုံးသည့်ကာလများ သတ်မှတ်ထားရန်လိုအပ်ခြင်း

အခုတင်ပြချက်သည်လည်း အရေးကြီးသည့်အကြောင်းအချက်ဖြစ်ပါသည်။ ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် မြို့မြေတစ်ခုတွင် ဂရန်အခွင့်အရေးပေးအပ်လိုသည်ဖြစ်ပါက ဂရန်ခွင့်ပြုမိန့်၏ ခွင့်ပြုကာလသတ်မှတ်ချက်သည် ပါရှိပြန်ပါသည်။ (ဥပမာ- ၁၀ နှစ်၊ ၃၀ နှစ်၊ ၃၀ နှစ် ၃ ကြိမ် နှစ် ၉၀ စသည်) ထိုပြင် ပုံမှန်အခြေအနေ၌ ခွင့်ပြုသက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်ကာလနှင့် စည်းကမ်းပျက်ကွက်မှုအခြေအနေ၌ အခွင့်အရေးကုန်ဆုံးသည့်ကာလများကို စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်အဖြစ် အစဉ်အမြဲ ဖော်ပြရလေ့ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပိုင်ဆိုင်အသုံးပြုခွင့်၊ လက်ရောက်ထားရှိပိုင်ခွင့် စသည့် အခွင့်အရေးများပေးအပ်ရာတွင် ခွင့်ပြုကာလ၊ ခွင့်ပြုမိန့်ကုန်ဆုံးကာလ၊ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုများအတွက် အခွင့်အရေးကုန်ဆုံးသည့်ကာလများကို မမေ့မလျော့ ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ သတ်မှတ်ထားကြရန် လိုအပ်ပါကြောင်းတင်ပြအပ်ပါသည်။

၂.၃.၂၁ ။ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု၊ မလိုက်နာမှုများအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ထားခြင်း

စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု၊ မလိုက်နာမှုများသည် မဖွံ့ဖြိုးသေးသော ဒေသနိုင်ငံများတွင် မကြာခဏ တွေ့မြင်ရလေ့ရှိသည့် အခြေအနေတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ မြေယာများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုများ၊ မလိုက်နာမှုများအပေါ် မည်သို့ အရေးယူဆောင်ရွက်၍ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင် မည်သို့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရမည်ကို စဉ်းစားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် အများသိရှိပြီးဖြစ်ပါ၍ အကျယ်မတင်ပြတော့ပါ။

၂.၃.၂၂ ။ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေမှုအတွက် ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ထားရန်လိုအပ်ခြင်း

ဥပဒေတစ်ရပ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး မြေယာများကို စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲရာတွင် ဥပဒေအာဏာ မတည်သည့်အခါ စီမံခန့်ခွဲရန် ခက်ခဲလှပါသည်။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွင့်အာဏာကိုကိုင်စွဲပြီး စီမံခန့်ခွဲသည့်အခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေ၏ အရိပ်ကိုမှီခိုပြီး ရပ်တည်နေရသူ ပြည်သူလူထုသည် လည်းကောင်း၊ ဥပဒေပါအခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝမခံစားရသော အခါ မည်သို့ရှေ့ဆက်လုပ်ရမည်ကိုပါ မသိနိုင်လောက်အောင် မျှော်လင့်ချက်များ ကင်းမဲ့သွားတတ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင် အစဉ်အမြဲ ကြိုးပမ်းအားထုတ်သင့်ပါသည်။ ဥပဒေအာဏာ သက်ရောက်စေမှုအတွက် ရှုထောင့်တစ်ခုမှ အမြဲတစေ စောင့်ကြည့်ထိန်းသိမ်းလျက် ဥပဒေလမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်၌ အများပြည်သူ အစဉ်အမြဲ လိုက်ပါတည်ရှိနေအောင် ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂.၃.၂၃ ။ မြေယာပိုင်ဆိုင်အသုံးချခွင့်ရရှိသူက ထမ်းဆောင်ရမည့်မြေခွန်အပါအဝင် တာဝန်သတ်မှတ်ထားခြင်း

မြေသည် လူသားတို့၏ ဝင်ငွေနှင့်ကြွယ်ဝမှုတို့၏အရင်းအမြစ်ဖြစ်နေခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းမရရှိသောမက အသိမပေးပါက အလွယ်တကူသိမြင်နိုင်မှုမရှိခြင်း၊ မြေကိုပိုင်ဆိုင်ခြင်းသည် ဂုဏ်ဒြပ်အဖြစ် တည်ရှိနေခြင်းနှင့် မြေသည် လူသားတို့၏ လိုအပ်ချက်မှန်သမျှကို ပေးစွမ်းနိုင်ခြင်းစသည့် အရည်အချင်းများရှိနေသောကြောင့် မြေယာတစ်ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင်သူများသည် အခွင့်ထူးများ ခံစားရသကဲ့သို့ ရှိတတ်ပါသည်။ မြေကို နိုင်ငံတော်က ပိုင်ဆိုင်ပြီး နိုင်ငံသားများက မြေနှင့်ပတ်သက်သော အကျိုးအမြတ်၊ အခွင့်ထူးများကို ရယူခံစားနိုင်သည်ဖြစ်၍ မြေယာပိုင်ဆိုင်အသုံးချခွင့် ရရှိသူတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်သို့ မြေခွန်အပါအဝင် ထမ်းဆောင်ရမည့်တာဝန်များကို သတ်မှတ်ပေးဆောင်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အခွန်ရငွေအရပ်ရပ်ပေါ်အခြေခံ၍ ရပ်တည်မှုပြုနေရသောနိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူလူထု၏ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ဤအချက်ကို မမေ့မလျော့ စဉ်းစားပေးကြရန်ဖြစ်ပါသည်။

၂.၃.၂၄ ။ မြေမျိုးအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံခန့်ခွဲနေသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးလျက်ရှိခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် မြေမျိုးအပေါ်အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုသည့်စနစ်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ အစဉ်တစိုက် ကျင့်သုံးလျက် ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေမျိုးပေါင်း ၂၂ မျိုး သတ်မှတ်စာရင်း ပြုစုထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းမြေမျိုး ၂၂ မျိုး၏ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုချက်ကိုလည်း အများသိရှိအောင် တစ်ပါတည်း ပူးတွဲဖော်ပြအပ်ပါသည်။

(မှတ်ချက် ။ ဤစာရင်းပါ ဧရိယာဧကများသည် နှစ်စဉ်ပြောင်းလဲမှုရှိပါသည်။ နမူနာအဖြစ် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။)

အုပ်စု	မြေမျိုး	မြေတည်ရှိမှု ဧရိယာဧက	ရာခိုင်နှုန်း
၁။ (လယ်ယာမြေ ဆိုသောစကားရပ်တွင် အကြုံးဝင်သော မြေမျိုးများ)	လယ်	၁၅,၃၁၃,၁၄၁	၉.၁၆
	ယာ	၉၆၁၁၉၃၁	၅.၇၆
	ကိုင်း/ကျွန်း	၁၂၈၆၄၆၉	၀.၇၇
	ဥယျာဉ်	၄၀၆၄၆၄၆	၂.၄၃
	ဓနိ	၁၀၂၅၀၅	၀.၀၆
	တောင်ယာ	၅၂၁၅၄၄	၀.၃၁
စုစုပေါင်း		၃၀၉၁၁၂၄၆	၁၈.၄၈၉၁၅
၂။ (သစ်တော သစ်ပင် ဖုံးလွှမ်းမြေမျိုးများ)	ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောမြေ	၄၆၀၉၉၆၂၃	၂၇.၅၇
	တောရိုင်း	၃၆၁၀၆၉၉၉	၂၁.၆
	မြေရိုင်း	၁၂၉၄၅၆၁၉	၇.၇၄
စုစုပေါင်း		၉၅၁၅၂၂၄၁	၅၆.၉၁၄၀၆
၃။ (အခြားမြေ ၁၃ မျိုး)	သတ္တုတွင်းမြေ	၉၂၂၅၉၂	၀.၅၅
	ကျွန်းစားကျက်မြေ	၇၃၈၇၇၂	၀.၄၄
	မီးရထားလမ်းမြေ	၆၇၂၅၅	၀.၀၄
	လမ်းမြေ	၆၇၄၇၉၈	၀.၄
	ဆည်မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ	၆၄၂၃၆၁	၀.၃၈
	မြစ်ချောင်းနှင့်ရေအောက်မြေ	၄၈၃၅၄၃၉	၂.၈၉
	အင်းအိုင်မြေ	၄၀၄၈၉၃	၀.၂၄
	စက်ရုံမြေ	၇၄၀၁၂၈	၀.၄၄
	မြို့မြေအတွင်းလူနေထိုင်သည့်မြေ	၄၉၇၄၂၆	၀.၃
	ရွာမြေ	၁၂၃၅၈၇၇	၀.၇၄
	လေယာဉ်ပျံကွင်းမြေ	၅၂၆၂၀	၀.၀၃
	သာသနာ၊ သုသာန်အောက်အဖုံ စသည့်မြေများ	၁၉၂၄၁၈၂	၁.၁၅
	ကျန် အခြားမြေများ	၂၈၃၈၅၉၉	၁၆.၉၈
စုစုပေါင်း		၄၁၁၂၂၃၃၇	၂၄.၅၉၆၇၈
စုစုပေါင်း		၁၆၇၁၈၅၈၂၄	၁၀၀

၁။ လယ်မြေ

လယ်မြေဆိုသည်မှာ သဘာဝအရသော်လည်းကောင်း၊ လူတို့ဖန်တီးသော နည်းလမ်းအရ သော်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးရေးယူပြီး ရေထိန်းသိမ်းနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားသည့် စပါးသီးနှံ အဓိကစိုက်ပျိုးသောမြေ။

၂။ ယာမြေ

မြေအခြေအနေတည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ သာမန်အားဖြင့် မိုးရာသီအတွင်း ရေအနည်းငယ်သာ လိုအပ်သည့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးပြီး ရေထိန်းရန် ကန်သင်းမဖို့ထားသည့်မြေ ။

၃။ ကိုင်း/ကျွန်းမြေ

မြစ်ချောင်းများ၏ ကမ်းနှစ်ဖက်တွင် ကိုင်းမြေအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ မြစ်ချောင်းများအတွင်း ကျွန်းအဖြစ် သော်လည်းကောင်း တည်ရှိ၍ မြေအခြေအနေ တည်တံ့ခိုင်မြဲခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မခိုင်မြဲခြင်းရှိသည် ဖြစ်စေ၊ ဆောင်းရာသီ သီးနှံများ စိုက်ပျိုး သည့်မြေများဖြစ်သည်။ ကိုင်းမြေရင့်များတွင် ကန်သင်းများရှိတတ်၍ ကိုင်းမြေနုများမှာ ကန်သင်းများ မရှိသည့်အပြင် မြေမျက်နှာပြင်အခြေအနေ တည်တံ့ခိုင်မြဲမှု မရှိချေ။

၄။ ဥယျာဉ်

မြေအခြေအနေတည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ နှစ်ရှည်သီးပင်များ စိုက်ပျိုးထားသည့်မြေများနှင့် သာမန်အားဖြင့် နှစ်ရှည်သီးနှံ စိုက်ပျိုးရန် လျာထားသည့်မြေ။

၅။ ခနီ

သာမန်အားဖြင့် ခနီစိုက်ပျိုးရန် အသုံးပြုထားသည့် မြေများ။

၆။ တောင်ယာ

တောင်ယာမြေဆိုသည်မှာ တောင်စောင်းဒေသများတွင် ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးမှုကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးသည့် မြေသည် တောင်ယာမြေဖြစ်ပါသည်။ မြေသားတိမ်၍ အောက်ခံကျောက်သားမြေ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ မြေစေးပါဝင်မှုနည်းပြီး ရေစီးဆင်းမှုကောင်းပါသည်။ တောင်ယာမြေမျိုးကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

(က) လှေကားထစ်တောင်ယာ

စိုက်ပျိုးမှုအတွက် မြေပြန့်တွင် စိုက်ပျိုးသကဲ့သို့ မစိုက်ပျိုးနိုင်၍ တောင်စောင်းများတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် မြေမျက်နှာ အနိမ့်အမြင့်အတိုင်း ခရုပတ်သဖွယ်၊ လှေကားထစ်သဖွယ် သဘာဝမြေဩဇာနှင့်ရေကို လိုအပ်သလို တားဆီးထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ကန်သင်းဆယ်၍ စိုက်ပျိုးကြသောမြေများကို လှေကားထစ် စိုက်ပျိုး မြေဟု အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပါသည်။

(ခ) လှေကားထစ်လယ်

ရေလှောင်ပြီးစပါးစိုက်ပျိုးသောမြေကို လှေကားထစ်လယ်မြေဟု သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်သည်။

(ဂ) လှေကားထစ်ယာ

ရေမလှောင်ဘဲ ရာသီသီးနှံများ စိုက်ပျိုးပါ လှေကားထစ်ယာဟု သတ်မှတ်ရန်ဖြစ်သည်။

(ဃ) လှေကားထစ်ဥယျာဉ်မြေ

နှစ်ရှည်သီးပင်များစိုက်ပျိုးသောဥယျာဉ်ကို လှေကားထစ်ဥယျာဉ်ဟုသတ်မှတ်ရန် ဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးမြေများအတွင်းရှိ ပလပ်မြေများ(လုပ်မြေ)

ပလပ်မြေဆိုသည်မှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က စိုက်ပျိုးခဲ့၍ ယခုနှစ်တွင် စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုဘဲထားရှိသည့်မြေကိုသာ ခေါ်ဆိုခြင်းမဟုတ်ဘဲ၊ ယခင်နှစ်များက တည်တန့်စွာ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး၊ တည်ဆဲနှစ်အတွင်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရာသီတစ်ခုတွင်မျှ လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုသောမြေကို အများက ပလပ်မြေဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပါသည်။

ယခုအခါတွင် အများက ပလပ်မြေဟုခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြသော်လည်း မြေစာရင်းဌာနခွဲမှ စာရင်းအင်းပြုစုရာတွင် လုပ်မြေ (Fallow Land) ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲပြုစုပါသည်။

(က) လယ်ယာကဏ္ဍစီမံကိန်း၊ စီမံချက်များအတွက် အသုံးပြုနိုင်သည့်

မြေအကျယ်အဝန်းနှင့် တစ်ဆက်တစ်တည်း တည်ရှိသည့်မြေ

ရာသီဥတု၊ မြေအနေအထား၊ မြေအမျိုးအစား၊ ရေနက်ကွင်း၊ ရေမရရှိသောမြေ စသည့် အကြောင်းများကြောင့် လုပ်မြေဖြစ်တတ်ကြပါသည်။ သီးစားခံယူသူမရှိသည့်မြေ ဖြစ်လေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ဦးစီးဌာန၊ ကော်ပိုရေးရှင်း စသည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများက လယ်ယာကဏ္ဍစီမံကိန်း၊ စီမံချက်များ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် အကျယ်အဝန်းရှိသည့်မြေကိုဆို လိုပါသည်။

(ခ) သီးစားခံယူသူမရှိသည့် ကွက်ကြားအနည်းကျဦးရှိသည့်မြေ

လုပ်ကိုင်မည့်သူမရှိ သို့မဟုတ် သီးစားခံယူသူမရှိဘဲ နှစ်ကြာရှည်စွာ လုပ်မြေဖြစ်နေသော်လည်း အကျယ်အဝန်းဧရိယာအရ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့်အညီ လုပ်ကိုင်ရန်လည်း များများစားစား တစုတစပ်တည်းလည်း မရှိဘဲ ကွက်ကြားမျှ ပြန့်ကျဲစွာရှိနေသော လုပ်မြေကို ဆိုလိုပါသည်။

(ဂ) တောင်သူသို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်သူတို့ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးကြမည့် ခေတ္တလုပ်မြေ

တောင်သူ သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းများက တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်ခန့် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ရာသီဥတု၊ ရေမှီးအခြေအနေ၊ မြေယာဥပဒေ စည်းကမ်းများကြောင့် မလုပ်ကိုင်ဘဲ လုပ်ထားကြပြီး တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်ခန့်အတွင်း ပြန်လည်စိုက်ပျိုးမည့် မြေကိုဆိုလိုပါသည်။ တောင်သူလယ်သမား သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်သူများက လုပ်ကိုင်ရန် လုံးဝ စွန့်လွှတ်မြေ မပါဝင်စေရပါ။

(ဃ) လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှုမှအပ အခြားနည်းအသုံးပြုထား၍ စိုက်ပျိုးမှုတွင် လုံးဝမသုံးနိုင်သည့်မြေ

စာရင်းအရ လုပ်မြေမှန်ပါသော်လည်း မြေပေါ်တွင် အဆောက်အအုံ မြေ၊ ရွာမြေ၊ မြို့မြေ၊ စက်ရုံမြေ၊ လမ်းမြေ၊ ချောင်းမြေ စသည်ဖြင့် စိုက်ပျိုးမှုမှအပ အခြားနည်း အသုံးပြုထားသဖြင့် လုံးဝစိုက်ပျိုးခြင်း မပြုနိုင်သည့် မြေကို ဆိုလိုပါသည်။

(င) အခြား(လုပ်မြေ)

အထက်ပါခေါင်းစဉ်များတွင် အကျုံးမဝင်ဘဲ ကျန်ရှိသည့်မြေ ။

၇။ ကြိုးပိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော

ယခင်က “သီးသန့်သစ်တောကြိုးပိုင်းဧရိယာ”အဖြစ်တည်ရှိခဲ့ပြီး၊ နောက်ပိုင်းကာလတွင် ယနေ့ထိ “ကြိုးပိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောဧရိယာ”အဖြစ် ပြောင်းလဲပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် “သီးသန့်သစ်တောကြိုးပိုင်းဧရိယာ” အတိုင်း မှတ်ယူရပါမည်။

(၁) Reserved forest ဆိုသည်မှာ သီးသန့်သစ်တောကြိုးပိုင်းကို ခေါ်ပါသည်။

(၂) ယင်းသီးသန့်သစ်တောကြိုးပိုင်းတွင် ဘေးမဲ့သစ်တောနှင့် သီးသန့်သစ်တော နှစ်မျိုးပေါင်း ပါဝင်ပါသည်။

၈။ တောရိုင်းမြေ

ယခင်က “သီးသန့်မဟုတ်သောသစ်တောဧရိယာ”အဖြစ်တည်ရှိခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းကာလတွင် ယနေ့ထိ “တောရိုင်းမြေ” အဖြစ် ပြောင်းလဲပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခြင်းကြောင့် “ သီးသန့်မဟုတ်သောသစ်တောဧရိယာ” အတိုင်း မှတ်ယူရပါမည်။ သီးသန့်မဟုတ်သော သစ်တောဧရိယာမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

(က) သီးသန့်မထားသည့် သစ်တောမြေ

(ခ) အစိုးရက ထုတ်ပေးသည့် အပိုင်စာချုပ်နှင့် အငှားစာချုပ်တို့ဖြင့် ရရှိသည့်အခွင့်အရေးနှင့် အကျိုးဝင်သည့် မြေများမှအပ ကျန်မြေအားလုံးသည် သီးသန့်မထားသည့် သစ်တောမြေဧရိယာဟု အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။

၉။ မြေရိုင်း

မြေရိုင်းဆိုသည်မှာ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်သို့မဟုတ် ချုံနွယ်များပေါက်ရောက်လျက် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ပထဝီအနေအထားအရ မြေမျက်နှာပြင်ညီညာမှုရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ “တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိသော” မြေသစ်ဖြစ်သည့်မြေများကို ဆိုလိုပါသည်။ (ယင်းစကားရပ်တွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရန်အလို့ငှာရည်ရွယ်လျက် တရားဝင်ပယ်ဖျက်ပြီးဖြစ်သည့် “ကြိုးဝိုင်းသစ်တောမြေ၊ စားကျက်မြေနှင့် အင်းအိုင်မြေ” များလည်း ပါဝင်ပါသည်။)

စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုနိုင်သောမြေများ

၁၀။ သတ္တုတွင်းမြေ

သက်ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေနှင့် နည်းဥပဒေများအရ၊ ခရိုင်အတွင်း သတ္တုတူးဖော်ရန် စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်စေ၊ အငှားဂရန်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုထားသည့် ဧရိယာကို ဖော်ပြရမည်။ ဤစာတိုင်တွင် လိပ်ကျောက်၊ ဂံကျောက် စသည်တို့ တူးဖော်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့် ဧရိယာလည်း ပါဝင်ပါသည်။

၁၁။ ကျွဲနွားစားကျက်မြေ

သတ်မှတ်ထားသော ကျွဲနွား၊ စားကျက်၊ ကျွဲနွားလမ်း၊ ပယ်လမ်းမြေများ၏ ဧရိယာကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၁၂။ မီးရထားလမ်းမြေ

မီးရထားလမ်းမြေများနှင့် မီးရထားလမ်းနှင့်ကပ်၊ ယှဉ်လျက် ဘူတာရုံ၊ အလံပြရုံ၊ ကုန်ရုံ၊ လမ်းပြင်ရန် ပစ္စည်းထားသိုသော ဂိုဒေါင်၊ အလုပ်သမား အဆောက်အဦ စသည်များအတွက် သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော တစ်ဆက်တည်းရှိမည့် မြေများ၏ ဧရိယာကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။

၁၃။ လမ်းမြေ

အစိုးရလမ်းဌာနနှင့် ခရိုင်ကောင်စီများကသော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဖောက်လုပ်ထားသော တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့၊ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ ဆက်သွယ်သော လမ်းမကြီးများ (High Way) ၏ ဧရိယာကိုသာ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ မြို့တွင်း၊ ရွာတွင်းတို့မှ လမ်းငယ်များကို မထည့်သွင်းရ။ သို့သော် မြို့ရွာမြေများကို ဖြတ်သန်းသွားသော လမ်းမကြီးများ၏ မြို့ရွာမြေ အတွင်းကျသော အစိတ်အပိုင်း ဧရိယာများကိုမူ ဤခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ဖော်ပြရမည်။

၁၄။ ဆည်မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ ။

အစိုးရဆည်၊ ကန်၊ မြောင်းမကြီး၊ မြောင်းမငယ်၊ တာတမံများ၊ ပုဂ္ဂလိကဆည်၊ ကန်၊ မြောင်းမကြီး၊ မြောင်းမငယ်နှင့် တာတမံများအဖြစ် သတ်မှတ်အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် မြေဧရိယာများကိုဖော်ပြရမည်။ အစိုးရဆည်မြောင်းဌာနခွဲက တည်ဆောက်ထားသော ဆည်၊ ကန်၊ မြောင်းမကြီး၊ မြောင်းမငယ်နှင့် တာတမံမြေများနှင့် ကပ်ယှဉ်လျက် တစ်ဆက်တည်း တည်ရှိနေသည့် ဆည်မြောင်း တာတမံများ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်လုပ်ကိုင်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော ရေကာတာ၊ ရေတံခါး၊ ပစ္စည်း

သိုလှောင်သော စိုဒေါင်း၊ အလုပ်သမားနေအိမ်စသော အဆောက်အဦမြေများကိုပါ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမည်။ ထို့ပြင် မြို့ရွာမြေများကို ဖြတ်သန်းသွားသောမြောင်းမကြီး၊ မြောင်းမငယ်နှင့် တာတမံအတွက် မြို့ရွာမြေတွင်ကျသော အစိတ်အပိုင်းဧရိယာများကို ဤခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြ ရမည်။

၁၅။ မြစ်ချောင်းနှင့် ရေအောက်မြေ

ဆည်၊ မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေခေါင်းစဉ်နှင့် အင်းအိုင်စသည့်မြေများ ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ဖော်ပြသော ဧရိယာမှအပ၊ အခြားအင်းအိုင်ရေအောက်မြေဧရိယာများကို ဖော်ပြရပါမည်။

၁၆။ အင်းအိုင်မြေ

အင်း၊ အိုင်ရေအောက်မြေဧရိယာများကို ဖော်ပြရပါမည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန “ရေချိုးငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ” နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၁၇။ စက်ရုံမြေ

မြို့ရွာအတွင်း၌ဖြစ်စေ၊ မြို့ရွာအပြင်၌ဖြစ်စေ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ စက်ရုံနေရာဟု သတ်မှတ်ထားပြီးသော ဧရိယာနှင့် ယင်းသို့သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိသေးသော်လည်း စက်ရုံနေရာအဖြစ် မြေပေါ်တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော ဧရိယာများ ဖော်ပြရမည်။

၁၈။ မြို့မြေ/ မြို့မြေအတွင်း လူနေထိုင်သည့်မြေ၊ ရွာမြေ

၁၉၉၈ ခုနှစ်အောက်မြန်မာနိုင်ငံ မြို့နှင့် ကျေးရွာမြေများအက်ဥပဒေအရ မြို့ဆိုသည်မှာ ဤအက်ဥပဒေအရ အစိုးရက မြို့ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်သော၊ စည်ပင် သာယာရေးအက်ဥပဒေအရ သို့မဟုတ် မြို့များအက်ဥပဒေအရ မြို့အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော ဧရိယာအပိုင်းအခြားကို ဆိုလိုသည်။

သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများအရ မြို့ သို့မဟုတ် ရွာအဖြစ် အစိုးရပြန်တမ်းဖြင့် ကြေညာပြီးသော မြို့နှင့်ရွာများ အပြင်၊ အစိုးရပြန်တမ်းနှင့်ကြေညာပြီးခြင်း မရှိသေးသော်လည်း မြေပေါ်တွင် မြို့ရွာအဖြစ် အကွက်ရိုက်ပြီး လက်ရှိ

လူနေထိုင်ရာအတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသော ဧရိယာများကို ဖော်ပြရမည်။ ဤခေါင်းစဉ်အောက်တွင် မီးရထားလမ်းမြေ၊ ဆည်မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ၊ စက်ရုံမြေ၊ သာသနာ၊ သုသာန်အဆောက်အအုံနှင့် အခြားမြေများ ခေါင်းစဉ်အသီးသီး အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဧရိယာများ ထုတ်ပယ်၍ ကျန်ရှိသော လူနေထိုင်သည့် မြို့မြေ၊ ရွာမြေဧရိယာများကိုသာ လူနေထိုင်သည့် မြို့မြေ၊ ရွာမြေ ဧရိယာများကိုသာ ဖော်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉။ ရွာမြေ

အခွန်စည်းကြပ်ခြင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရွာမြေဆိုသည်မှာ ကြေးတိုင်ဝန်က ဖြစ်စေ၊ ခရိုင်ဝန်ကဖြစ်စေ၊ ရွာအဖြစ် နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြား၍ မြေပုံနှင့်မှတ်ပုံစာရင်း ၁-ခ တွင် သတ်မှတ်ထားသောမြေကို ဆိုလိုသည်။

၂၀။ လေယာဉ်ပျံကွင်းမြေ

၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေနှင့် မြေသိမ်းအက်ဥပဒေများအရ လေယာဉ်ပျံကွင်း နေရာမြေဟု သတ်မှတ်ပေးထားပြီး၊ လက်ရှိအသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ၊ အသုံးမပြုသည်ဖြစ်စေ၊ ယင်းဧရိယာများ သို့မဟုတ် ယင်း သို့ သတ်မှတ်ပေးထားပြီးခြင်း မရှိသေးသော်လည်း လက်ရှိမြေပေါ်တွင် လေယာဉ်ပျံကွင်းအဖြစ် အသုံးပြုလျက်ရှိသည့် ဧရိယာကို ဖော်ပြရမည်။ ယင်းလေယာဉ်ကွင်းနှင့်တစ်ဆက်တည်းရှိသော လေယာဉ်ကွင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အဆောက်အအုံ ဧရိယာများကိုလည်း ထည့်သွင်းရမည်။

၂၁။ သာသနာ၊ သုသာန်အဆောက်အအုံစသည့်မြေများ

ယခင်က " သာသနာ၊ သုသာန်အဆောက်အအုံနှင့် အခြားမြေများ "ဟု ခေါင်းစဉ်တပ်၍ မှတ်တမ်းရေးသွင်း အသုံးပြုခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းကာလတွင် "သာသနာ၊ သုသာန် အဆောက်အအုံ စသည့်မြေများ" ခေါင်းစဉ်အဖြစ် ပြောင်းလဲပြင်ဆင် သတ်မှတ်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ယင်းခေါင်းစဉ် အောက်တွင် အောက်ပါမြေများအား ထည့်သွင်းစာရင်းကောက်ယူရပါမည်။

(က) သာသနာမြေ

ယင်းမြေများတွင် ဘုရား၊ ကျောင်း၊ သိမ်စသည့် သာသနာ့အဆောက်အအုံများနှင့် ပရိဝုဏ်မြေများ ပါဝင်ပါသည်။

(ရဟန်း၊ သံဃာ၊ အခြား သာသနာ့ဝန်ထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် သာသနာရေး အဆောက်အအုံများအတွက် လှူဒါန်းထားသော လယ်ယာမြေများ မပါဝင်ပါ)

(ခ) သုသာန်မြေ

သုသာန်မြေအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားပြီးမြေများအပြင် ယင်းသို့သတ်မှတ်ထားပြီးခြင်း မရှိသေးသော်လည်း သုသာန်မြေအဖြစ် လက်ရှိ အသုံးပြုနေသောမြေများ။

(ဂ) အခြားအဆောက်အအုံမြေများ

ယင်းမြေများတွင် တပ်မတော်လမ်းဌာန၊ သစ်တောဌာနအပါအဝင် အစိုးရ၊ ဘုတ်ကော်ပိုရေးရှင်းများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ တည်းခိုရန် ဗိုလ်တဲ၊ ရိပ်သာ၊ စခန်း၊ အဆောက်အအုံများအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ အသုံးပြု လျက်ရှိသော သို့မဟုတ် အသုံးပြုရန် သီးသန့် သတ်မှတ်ထားသောမြေများ။

(ဃ) ဆားချက်မြေနှင့် အုတ်ဖုတ်မြေ

ဤမြေများကို သာမန်နည်းအတိုင်း မှတ်ပုံစာရင်း ၁ - က၌ ထည့်သွင်းရေး မှတ်၍အခွန်စည်းကြပ်ထိုက်သင့် လျှင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးသော ဦးပိုင်များကဲ့သို့အခွန် စည်းကြပ်ရမည်။ ကောက်ပဲသီးနှံနှစ်ချုပ်တွင် ၎င်းတို့၏ ဧရိယာကိုပြသလျှင် မထွန်မြေ အဖြစ်ဖြင့် ပြသရမည်။ ဆားချက်ရန်အတွက် အသုံးပြုသောမြေကို ဆားခွန် စည်းကြပ် သဖြင့် မြေခွန်မစည်းကြပ်ထိုက်ပေ။

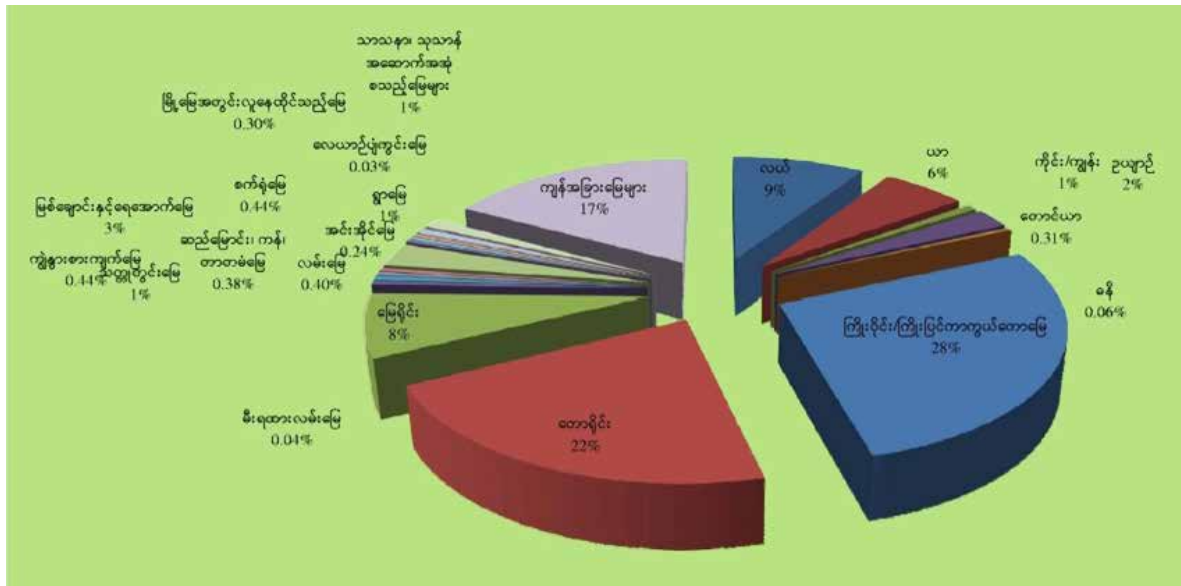
ဆားချက်မြေနှင့် အုတ်ဖုတ်မြေသည်လည်း သာသနာ၊ သုသာန်အဆောက်အအုံနှင့် အခြားမြေများ ခေါင်းစဉ် အောက်တွင် ပါဝင်ပါသည်။

၂.၂။ ကျန်အခြားမြေ

လယ်ယာလုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုနိုင်သည့် သဲကန္တာရ၊ ကျောက်ကုန်း၊ ပြောင်တလင်းပြင်၊ ကျောက်တောင်၊ ကျောက်ဆောင်၊ ကျောက်ကမ်းပါး၊ ကျောက်စရစ်ကုန်း၊ ဂဝံကုန်း၊ ဂျင်းကျောက်မြေ၊ ကျတ်တီးကုန်း၊ ဆားပေါက်မြေ၊ ဆပ်ပြာပေါက်မြေ၊ စိမ်းပေါက်မြေ၊ နွံပေါက်မြေ၊ ရေခဲတောင်၊ ဖွတ်ချေးမြေစသည့် လုံးဝစိုက်ပျိုးခြင်းမပြုနိုင်သည့် ဧရိယာများ ပါဝင်ပါသည်။

မြေယာတည်ရှိမှု

၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ် အသုံးချလျက်ရှိသောမြေများကို မြေအမျိုးအစားအလိုက် ခွဲခြားဖော်ပြသည့်စာရင်း

မြေမျိုးအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိပါသဖြင့် လက်ရှိစီမံခန့်ခွဲနေသည့် မြေမျိုးအလိုက် စီမံခန့်ခွဲနေသည့်ဌာနများကို တင်ပြအပ်ပါသည်။

မြေ	မြေမျိုး	စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသည့် ဝန်ကြီးဌာန	စီမံခန့်ခွဲနေသည့် ဥပဒေ
၁	လယ်	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	လယ်ယာမြေ ဥပဒေ
၂	ယာ		
၃	ကိုင်း/ကျွန်း		
၄	ဥယျာဉ်		
၅	ခနီ		
၆	တောင်ယာ		
သစ်တော၊ သစ်ပင် ဖုံးလွှမ်းမြေဆိုင်ရာအုပ်စု			
၇	တောရိုင်း	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	မြေလွတ်၊မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများ
၈	မြေရိုင်း		
၉	သစ်တောကြီးပိုင်းမြေ	သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန	သစ်တောဥပဒေ

မြေ	မြေမျိုး	စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိသည့် ဝန်ကြီးဌာန	စီမံခန့်ခွဲနေသည့် ဥပဒေ
အခြားမြေမျိုးဆိုင်ရာအုပ်စု			
၁၀	သတ္တုတွင်းမြေ	သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန	မြန်မာ့သတ္တုတွင်း ဥပဒေ
၁၁	ကျွန်းစားစားကျက်မြေ	ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန	အထက်/အောက် မြန်မာပြည် မြေခွန်တော် လက်စွဲဥပဒေ
၁၂	မီးရထားလမ်းမြေ	ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန	
၁၃	လမ်းမြေ	ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီး ဌာန	လမ်းမကြီးများဥပဒေ
၁၄	ဆည်မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	ဆည်မြောင်းဥပဒေ
၁၅	မြစ်ချောင်းနှင့်ရေအောက်မြေ	ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန	ရေအရင်းအမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
၁၆	အင်းအိုင်မြေ	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန	ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ
၁၇	စက်ရုံမြေ	သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာန	
၁၈	မြို့မြေအတွင်းလူနေထိုင်သည့်မြေ	ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ၊ (နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး)	
၁၉	ရွာမြေ	ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန	
၂၀	လေယာဉ်ပျံကွင်းမြေ	ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန	မြန်မာ့အမျိုးသား လေကြောင်းဥပဒေ
၂၁	သာသနာ၊ သုသာန်အောက်အအုံ စသည့်မြေများ	ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ	
၂၂	အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်းမပြုနိုင်သည့်မြေ	ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန	

မှတ်ချက်။ ဝန်ကြီးဌာနများ အမည်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများ
ပြင်ဆင်ခြင်းများရှိသည့်အတွက် ကွဲလွဲမှုများရှိနိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်နေသူများသည် လက်ရှိကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် စနစ်ကို ပြောင်းလဲမှုမရှိမခြင်း၊ မိမိစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် မြေမျိုးများအပေါ်၌ မှန်မှန်ကန်ကန်စီမံခန့်ခွဲကြရန် အရေးကြီးပါသည်။

ထို့ပြင် ကမ္ဘာ၌ကျင့်သုံးနေသော အခြေခံမူများလည်းရှိပါသည်။ ကမ္ဘာ၌ကျင့်သုံးနေသော အခြေခံမူနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးရန်ရှိသော အခြေခံမူများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာနိုင်ရန် တွက် အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ၌ကျင့်သုံးနေသောအခြေခံမူများ

Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land(VGGT)

- ၁။ ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားသူများနှင့် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုလေးစားကြရန်၊
- ၂။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါအခွင့်အရေးများကို အကာအကွယ်ပေးရန်၊
- ၃။ ဥပဒေနှင့်အညီ လုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးများ ရယူရာတွင် လွယ်ကူသက်သာစွာရရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊
- ၄။ တရားမျှတမှုကို အထောက်အကူပြုရန်၊
- ၅။ လုပ်ကိုင်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှု၊ အကျင့်သိက္ခာ ဖောက်ဖျက်ပျက်ယွင်းမှု၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခိုက်ရန် ဖြစ်ပွား ထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံမှုများ ပေါ်ပေါက်မှုများမှ အကာ အကွယ်ပေးရန်၊
- ၆။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဥပဒေပါ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများကို လေးစားတန်ဖိုးထားရန်၊
- ၇။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ဥပဒေပါ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများအပေါ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု မရှိအောင် ရှောင်ကြည်ရန်၊
- ၈။ လူ့အခွင့်အရေးနှင့်ဥပဒေပါ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများအပေါ် ပြင်းထန်သောဆိုးကျိုး သက်ရောက်စေမှုများမှ ကြိုတင်အကာအကွယ်ပေးရန်၊
- ၉။ မလိုလားအပ်သော ဘေးဥပဒ်အန္တရာယ်များသည့် နည်းလမ်းများကိုရှောင်လွှဲကာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေမှု မရှိသည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်အသုံးပြုရန်၊
- ၁၀။ အသင့်တော်ဆုံး၊ အကောင်းဆုံးသော လုပ်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်ကို ရွေးချယ်ပေးရန်၊ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ယခုဆိုလျှင် တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ ညွှန်ကြားချက်မှန်သမျှကို မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ မူလအခြေခံ (Fundamental Principles) များအပေါ်အခြေခံပြီး ပြုစုရန်လိုအပ်ကြောင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံတင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ရာတွင် အချို့သောအချက်များသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် မူလအခြေခံ (Fundamental Principles) များ ပြန်ဖြစ်လာကြောင်းလည်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်၊ လယ်မြေကို ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုဖွဲ့က စီမံခန့်ခွဲ၍ လယ်မှတစ်ပါး အခြားလယ်ယာမြေများကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များက စီမံခန့်ခွဲခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသော ဥပမာများစွာရှိပါ၍ ဆက်လက်လေ့လာသွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

၂.၄။ လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်များအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ယခုဆိုလျှင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် အဓိကကျသောအခြေခံ(၃)ချက်အကြောင်းကို တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတင်ပြလိုသည့်အခြေခံမှာ လူနှင့်သက်ဆိုင်သော အခြေခံအကြောင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေခံသည် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံ(၄)ခုအနက် အဓိကအကျဆုံးသော အခြေခံလည်းဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးဆုံးသောအခြေခံလည်းဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ယူဆပါသည်။ ဤအခြေခံကြောင့် ကျန်သောအခြေခံ(၃)ခုသည် ပေါ်ပေါက်ဖြစ်တည်လာရပါသည်။ လူနှင့်သက်ဆိုင်သောအခြေခံတွင်လည်း အဓိကအားဖြင့် အပိုင်း(၂)ပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲသူအပိုင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုကို ခံရသူအပိုင်းဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲသူများသည် ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းခြင်းခံရသူများဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ

၏အခြေအနေအရ အချို့သောအခြေအနေများ၌ မိမိ၏အသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုတာဝန်ပေးအပ်ထားသော အကျိုးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထိုသို့သောအကျိုးဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဥပဒေနှင့်ညီညွတ်သော ဆောင်ရွက်မှုများကို ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးတတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင်မူ အများအတွက် တစ်နည်း အားဖြင့် နစ်နာသူ များအကျိုးအတွက်ဟု ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသော်လည်း အမှုပွဲစားများဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ ရေရှည် လိမ်ညာ ဖုံးကွယ်ထား၍ မရပါ။ ထိုသူများ၏လုပ်ရပ်ကြောင့် ပြည်သူလူထုသည် ပို၍နစ်နာရတတ်ပါသည်။ ထိုသူများ၏ အကျိုးဆောင်မှု သည် ပြဿနာကို ပိုမိုရှုပ်ထွေးစေတတ်ပါသည်။ ထိုသို့သော ပွဲစားများတွင် ထင်ရှားသောအင်္ဂါရပ်များ၊ အရည်အချင်းများ ရှိတတ်ပါသည်။ ဥပဒေကို အထိုက်အလျောက်သိခြင်း၊ လက်ရှိ စီမံခန့်ခွဲသူများအကြောင်း အထိုက်အလျောက်သိခြင်း၊ အကင်းပါးခြင်း၊ လိမ်ညာပြီးဖြစ်တတ်ခြင်း၊ ဟန်ဆောင်ကောင်းခြင်း၊ အသိုင်းအဝိုင်းရှိခြင်း စသည်တို့သည် ထူးခြားချက်များ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ထို့ထက်လည်းပိုနိုင်ပါသည်။ အချို့သော အမှုပွဲစားများသည် ဥပဒေရုပ်၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကအစ အလွန် သင့်တင့်ကောင်းမွန်တတ်ကြပါသည်။ ဤအချက်ကို အများပြည်သူတို့ သတိပြုဆင်ခြင်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အားကိုးမိလျှင် ဘဝဆုံးရှုံးတတ်ပါသည်။ အရေးကြီးသော သတိပြုဆင်ခြင်စရာဖြစ်၍ ထည့်သွင်းတင်ပြရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲမှုရှိသူများအကြောင်း ဆက်လက်တင်ပြရလျှင် စီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာရှိသူများတွင် အချို့သည် စေတနာမှန်ကန်၍ မှန်ကန်သော စီမံခန့်ခွဲမှုများဖြစ်စေရန် ကြိုးစားအားထုတ်နေသူများ ရှိသကဲ့သို့ အချို့သည် စေတနာနှင့် လုပ်ရပ်နှစ်ခုလုံး မသင့်တော်သော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ စေတနာမှန်ကန်၍ မှန်ကန်သောလုပ်ရပ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစား သူများသည် အတွေ့အကြုံရှိလာလျှင် အများပြည်သူ၏ မှီကိုအားထားဖွယ်ရာများ ဖြစ်လာလေ့ရှိပါသည်။ စေတနာနှင့်လုပ်ရပ် မမှန်ကန်သူတို့မှာမူ အတွေ့အကြုံများလေ ဒုက္ခဆိုးကျိုးပေးလေ့ရှိသူများ ဖြစ်လာတတ်ပါသည်။ ထိုသူတို့ကို စောင့်ကြည့် လေ့လာ၍ အမြန်ဆုံးဖယ်ရှားကြစေရန် ကြိုးစားသင့်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲသူတိုင်း ဆိုးသည်ဟု သတ်မှတ်၍ မရသကဲ့သို့ လူတိုင်း ကောင်းသည်ဟုလည်း တထစ်ချမှတ်ယူရန် မသင့်ပါ။ လုပ်ရပ်ပေါ် အခြေခံပါသည်။ ရပ်တည်မှုပေါ်အခြေခံပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲ သူများသည် အမှန်တရားဘက်တော်သားများဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမှန်တရားပေါ်၌သာ ရပ်တည်သင့်ပါသည်။ အမှန် တရားသည်သာ စီမံခန့်ခွဲသူများ၏ ဆည်းကပ်ရာဖြစ်သင့်ပါသည်။

စီမံခန့်ခွဲမှုကိုခံရသူများသည် ပြည်သူလူထုများဖြစ်ကြပါသည်။ ပြည်သူလူထုတွင်လည်း အမျိုးမျိုးအစားစားရှိနိုင် ပါသည်။ လေ့လာဆည်းပူး၍ မြေယာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတရှိသူ၊ လေ့လာဆည်းပူးမှုမရှိဘဲ မြေယာဆိုင်ရာ ဗဟုသုတကင်းမဲ့သူ၊ ဗဟုသုတအထိုက်အလျောက်ရှိသူ၊ စည်းကမ်းလိုက်နာသူ၊ စည်းကမ်းမလိုက်နာသူ၊ မိမိကိုယ်ကျိုးစီးပွားသာကြည့်ရှုသော အတ္တကြီးသူများအတွက် မိမိအတွက် မျှမျှတတမှန်မှန်ကန်ကန် သဘောထားတတ်သူ စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိရာတွင်

အချို့သည် ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်ခံရသူများဖြစ်လာကြ၍ အချို့သည် ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်သူများ ဖြစ်လာတတ်ကြပါသည်။ အချို့သည် မိမိ၏ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို မိမိ၏ကိုယ်ပိုင်ဗဟုသုတဖြင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ကြတတ်သကဲ့သို့ အချို့သည် မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် မှု မပြုနိုင်သူများ ဖြစ်လာတတ်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲမှုကိုခံရသော ပြည်သူပြည်သားတိုင်းသည် မြေယာဆိုင်ရာဗဟုသုတများ ကိုယ်စီရှိထားသင့်ပါသည်။ မိမိ၏လိုလားချက်၊ မိမိ၏ဆန္ဒကို ပြည့်ဝအောင် ဆောင်ရွက်ရမည့် လမ်းကြောင်းကို သိရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ မိမိ၏နစ်နာမှုကိုလည်း မိမိကိုယ်တိုင်ကာကွယ်နိုင်စေရန် မြေယာဆိုင်ရာဗဟုသုတများ မလွဲမသွေ စုစည်းထားသင့်ပါ သည်။ အတ္တ၊ ပရ မျှတသောအမြင်ရှိသင့်သကဲ့သို့ စည်းကမ်းလိုက်နာသော ပြည်သူလူထုများ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ မိမိ၏အခွင့်အရေးကို ဥပဒေမူဘောင်များအတွင်းမှ တင်ပြတောင်းဆို၍ ဖြေရှင်းသင့်ကြပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံများအကြောင်း တင်ပြမှုကို နိဂုံးချုပ်ပါမည်။ အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့် အကြောင်းအချက်များသည် မြေယာဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့် အခြေခံအကြောင်းအချက်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤအချက်များကို သိရှိထားခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သည့်အခြေခံများ အားနည်းနေပြီး မည်သည့်အခြေခံများ အားကောင်းနေသည်၊ မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများပေါ်ပေါက်လာစေရန်အတွက် မည်သည့်အခြေခံများကို ဦးစားပေးဖြည့်ဆည်းသင့်သည်ကို ကွဲကွဲပြားပြားသိရှိပြီး သုံးသပ်ဆင်ခြင်နိုင်ကြစေရန် ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

အခန်း ၃ ၊ လက်တွေ့မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများပြုလုပ်ခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရား (Principles)များကို တင်ပြပြီးသော နောက်ဆက်လက်တင်ပြသွားလိုသည့် အကြောင်းအရာမှာ ၎င်းအခြေခံသဘောတရားများကိုသုံးစွဲပြီး မည်သို့လက်တွေ့စီမံခန့်ခွဲမည်နည်းဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တင်ပြပြီးဖြစ်သည့်အခြေခံအကြောင်းတရား(Principles)များသည် မည်သည့်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမဆို ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ပါဝင်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ ပေါ်လွင်ထင်ရှားမှုမရှိဘဲ နောက်ကွယ်မှတိမ်မြုပ်လျက်သော်လည်းကောင်း၊ တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်း ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိနေတတ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို နားလည်သဘောပေါက်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို နားလည်ထားမှသာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံသဘောတရားများကို ကျေကျေညက်ညက် နားလည်သဘောပေါက်ထားရန် လိုအပ်ကြောင်းနှင့် အစဉ်အမြဲထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး လိုက်နာ ဆောင်ရွက် အသုံးပြုရန်လိုအပ်ကြောင်း အမြင်ရှင်းကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာအခြေခံသဘောတရားများကို အခြေခံလျက် လက်တွေ့မြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်ရာတွင် အောက်ပါလုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ_

- (က) မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း၊
- (ခ) မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိပြီးသူများအား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွင့်အရေးများ ခံစားခွင့် ရရှိနိုင်အောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း
- (ဂ) ဥပဒေဖြင့်အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ မြေယာပြဿနာ၊ မကျေလည်မှုများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊
- (ဃ) စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ခြင်း၊
- (င) ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အောင်မြင်စနစ်ကျသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုတစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဤအချက် ၅ ချက်နှင့် ကင်းကွာ၍မရပါကြောင်း သတိပြုရပါမည်_

၃ . ဝ ။ မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်များထုတ်ပြန်ပေးခြင်း

မည်သည့်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုမဆို ပြည်သူလူထုသို့ ပထမဦးဆုံးပေးရမည့်အခွင့်အရေးမှာ အသုံးပြုလိုသူများအား မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်များ ထုတ်ပြန်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ မြေမျိုး ၂၂ မျိုးရှိပြီး လက်ရှိစီမံခန့်ခွဲနေသော ဝန်ကြီးဌာနပေါင်း ၂၀ ဝန်းကျင်ရှိနေကြရာတွင် ဌာနတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဥပဒေတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ခွင့်ပြုခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များ ထပ်တူညီလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော်လည်း မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးခြင်းအခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်ကမူ တူညီကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်အတွင်းတည်ရှိသော မြေထု၊ လေထု သယံဇာတများကို နိုင်ငံတော်မှ ပင်ရင်းအဖြစ် ပိုင်ဆိုင်ပြီး နိုင်ငံတော်ကိုယ်စား တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် နိုင်ငံတော်အစိုးရဌာနအသီးသီးမှ စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိရာတွင် ခွင့်ပြုမိန့် မရရှိဘဲ သုံးစွဲပါက ကျူးကျော်သုံးစွဲမှုဟု သတ်မှတ်ခြင်းခံရလေ့ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေယာ အသုံးပြုလိုသော ပြည်သူလူထုသို့ မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာခွင့်ပြုမိန့်များကို ပထမဦးဆုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ် စနစ်တကျ

ထုတ်ပေးနိုင်ရန် လွန်စွာအရေးကြီးပါသည်။ အဆိုပါခွင့်ပြုမိန့်များရရှိပြီးမှသာ ပြည်သူလူထုသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ပါ၍ စနစ်တကျဖြင့် အလျင်အမြန်ဆုံး ခွင့်ပြုမိန့်များထုတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ထုတ်ပေးရာတွင်လည်း မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရန်လိုအပ်သည့် အပြင် ခွင့်ပြုမိန့်ပါအတိုင်း သုံးစွဲခြင်းအပေါ် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲခြင်း၊ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ရရှိစေမည့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုများ ပေါ်ပေါက်လာအောင် ထိန်းကျောင်းကူညီပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးသွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၇၀ ရာခိုင်နှုန်း ပြည်သူလူထုနှင့်တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသော လယ်ယာမြေဥပဒေပါ ခွင့်ပြု မိန့်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် များ၊ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေပါ ခွင့်ပြုမိန့် ပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို သိရှိနားလည်သဘောပေါက် ပြီး လက်တွေ့အသုံးချနိုင်ရန်အတွက် နောက်ဆက်တွဲ(၁)မှ(၈)အထိတွင် ဖော်ပြပေးထားပါသည်။ ၎င်းဖော်ပြချက်ပါ လုပ်ငန်း စဉ်အတိုင်း အဆင့်ဆင့်လိုက်နာဆောင်ရွက်ပေးကာ စီမံခန့်ခွဲသွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူလူထုအား ဥပဒေနှင့်အညီ မြေယာရယူသုံးစွဲနိုင်ခွင့်များ ပေးအပ်ခြင်းသည် လက်တွေ့မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ပထမဆုံးသော လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဤအခွင့်အရေးကို လွယ်ကူမြန်ဆန်စွာဖြင့် စနစ်တကျ မည်သို့သောလုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ထုတ်ပေးမည်ကို ဦးစားပေးစဉ်းစား သင့်ပါကြောင်း၊ ခွင့်ပြုမိန့်ပေးခဲ့ သကဲ့သို့ စည်းကမ်းထိန်းကျောင်းခြင်း၊ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူများကိုလည်း ခွင့်ပြုမိန့်ပြန် လည်ရုပ်သိမ်းခြင်းဆိုသည့် အကြောင်းအချက်များကိုလည်း ကြိုတင်စဉ်းစားထားရန်လိုအပ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၃ . ၂။ မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိပြီးသူများအား ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါအခွင့်အရေးများ ရရှိခံစားနိုင်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဥပဒေပေါင်း ၅၀ ဝန်းကျင်ရှိနေရာတွင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွင့်အရေးများသည် ဥပဒေတစ်ခုနှင့်တစ်ခု ထပ်တူညီကြလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် ဥပဒေတိုင်း၌မူ အခွင့်အရေးများ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထား ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ အခွင့်အ ရေးများကို ဥပဒေအရ မြေယာဆိုင်ရာခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူများက ခံစားခွင့်ရှိပါသည်။ ခွင့်ပြုမိန့်မရှိ သေးသောသူများကို ဥပဒေနှင့်အကျိုးဝင်လာစေရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဥပဒေနှင့် အကျိုးဝင်မှုမရှိသေးပါမူ ဥပဒေပါအခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်မရှိပါကြောင်း သတိပြု ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပဒေနှင့်အကျိုးဝင်သူများသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါအခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရရှိသူများဖြစ်၍ ၎င်းတို့ရရှိသင့် သည့်အခွင့်အရေးများကို မည်ကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် ပေးအပ်ရမည်ကို မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာသူများက စဉ်းစားသင့် ပါသည်။ ဥပဒေပါအခွင့်အရေးများကို အပြည့်အဝခံစားခွင့်ရရှိအောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရာတွင်လည်း လုပ်ငန်းစဉ်များ သည် လွယ်ကူလျင်မြန်မှု ရှိသင့်ပါသည်။ အခွင့်အရေးရရှိခံစားခွင့်ရှိသူများဘက်ကလည်း တာဝန်သိ၊ တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူ သော အသိစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ရယူခံစားသွားကြရန် အရေးကြီးပါသည်။ သို့မှသာ အပြန်အလှန် အကျိုးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး တိုး တက်သော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းကို တည်ဆောက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ သို့မဟုတ်ပါက အပြန်အလှန် သံသယဖြင့် ဆောင်ရွက် နေရပါမူ တိုးတက်သော လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းအဆင့်သို့ အလွယ်နှင့်ရောက်ရှိနိုင်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ အခွင့်အရေးရရှိ သူများက တာဝန်သိ၊ တာဝန်ခံသော၊ တာဝန်ယူသောအသိစိတ်ဓာတ်မရှိဘဲ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ရန်သာ ကြိုးစားနေပါမူ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း အခွင့်အရေးရရှိစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်အစား စည်း ကမ်းထိန်းကျောင်းသည့်လမ်းကြောင်းဘက်သို့ ဦးစားပေးရှုမြင်လုပ်ကိုင်သွားကြမည်ကို မမေ့သင့်ပါ။

၃ . ၃။ ဥပဒေဖြင့်အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ မြေယာပြဿနာ၊ မကျေလည်မှုများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

မြေယာသယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို အေးငြိမ်းချမ်းသာစွာဖြင့်အသုံးပြုနိုင်မှု လူ့ဘောင်အဖွဲ့ အစည်းသည် လျင်မြန် စွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ပါမည်။ မြေသယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို သုံးစွဲရာတွင် ပြဿနာပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်နှင့် ပူပူဆူဆူသုံးစွဲနေရပါက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ အကျိုးအမြတ်ခံစားနိုင်မှုဆိုသည့် အကျိုးရလဒ်ဆီသို့မရောက်ဘဲ နောက်ကြောင်းပြန်

တစ်လည်လည်နှင့် ဒုံရင်းဒုံရင်းဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နောက်ကျခံရခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းတစ်ရပ်မှာ ဤအကြောင်းအချက်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပေါ်၍ မြေယာသယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို သုံးစွဲနိုင်ရန် ခွင့်ပြုမိန့်ပေးပြီးနောက် အေးချမ်းတည်ငြိမ်စွာဖြင့် အသုံးပြုနိုင်အောင် ဥပဒေဖြင့်အကာအကွယ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို မလွဲမသွေဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ ဥပဒေ၏အကာအကွယ်ကို လုံလောက်စွာရရှိမှ အသုံးပြုခွင့်ရရှိသူများသည် ယုံကြည်စိတ်ချ တည်ငြိမ်စွာဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအကျိုးရလဒ်ကို ရရှိခံစားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဥပဒေဖြင့်အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရေးကိစ္စသည် ဥပဒေတစ်ခုပြဋ္ဌာန်းရာတွင် အစဉ်အမြဲပါဝင်သင့်ပြီး ထိုသို့ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းရာ၌လည်း လုံလောက်သောအကာ အကွယ်ဖြစ်နိုင်စေရေးအတွက် အတွေ့အကြုံရှိသူများ၏အတွေးအမြင်အကြံဉာဏ်ဖြင့် Nation Wide ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်စဉ်းစား ပြဋ္ဌာန်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အရပ်ဒေသတစ်ခုအတွက်သာ ရည်ရွယ်စဉ်းစားခြင်း၊ လောလောဆယ် လူအများစိတ်ဝင်စားနေသည့် ခေါင်းစဉ်အတွက်သာ စဉ်းစားပေးခြင်းသည် လုံလောက်သောအကာအကွယ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။

မြေသယံဇာတများကို သုံးစွဲရာတွင် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်း ပြဿနာများပေါ်ပေါက်၍ ပွတ်တိုက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိတတ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်သည် သူတစ်ပါးနိုင်ငံများထက်ပို၍ ပွတ်တိုက်မှုများနေသည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ တာဝန်သိ၊ တာဝန်ခံ၊ တာဝန်ယူမှုစနစ်မရှိဘဲ ကာလရှည် စည်းကမ်းမဲ့စွာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများပြုလုပ်လာခဲ့သကဲ့သို့ ပြည်သူလူထုဘက်မှလည်း စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှု အစဉ်အလာခဲ့သည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသည် သူများနိုင်ငံများထက် နှိုင်းစာလျှင် မြေယာပြဿနာ၊ အကျိုးတရား၊ အဖုအထစ် ပေါများနေပါသည်။ ၎င်းမကျေလည်မှုများကို ဥပဒေနှင့်အညီပင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးသွားကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် ပြဿနာအမျိုးအစား ၅ မျိုးအဖြစ် အနှစ်ချုပ်ခွဲခြားနိုင်ပြီး၊ သူလမ်းကြောင်းနှင့်သူသာ ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း အမျိုးအစား ၅ မျိုးကို ဖော်ပြထားခဲ့ပြီးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ တဆက်စပ်တည်း ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ရန်အတွက် ပြန်လည်ကောက်နုတ်ဖော်ပြရပါလျှင်—

- (က) လယ်ယာမြေဆိုင်ရာပြဿနာအမျိုးအစားများ၊
- (ခ) မြေလွတ်မြေရိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာအမျိုးအစားများ၊
- (ဂ) မြို့မြေရွာမြေဆိုင်ရာပြဿနာအမျိုးအစားများ၊
- (ဃ) သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာပြဿနာအမျိုးအစားများ၊
- (င) အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာ ပြဿနာအမျိုးအစားများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေဆိုင်ရာပြဿနာအမျိုးအစားများကို လယ်ယာမြေဥပဒေဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေပြဿနာကို အရင်ဦးဆုံး လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြု လက်မှတ်ပုံစံ(၇)ရရှိထားခြင်းရှိမရှိ စိစစ်ရပါသည်။ အချင်းဖြစ်မြေသည် ပုံစံ(၇)မရရှိသေးပါက ဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲဖြေရှင်းပေးနိုင်စေရန် ဥပဒေအာဏာအတွင်း သက်ရောက်လာစေရန်အတွက် ပုံစံ(၇)ကို လျှောက်ထားရယူရပါသည်။ ပုံစံ(၇)လျှောက်ထားရာတွင် အငြင်းပွားနေသူနှစ်ဦး နှစ်ဖက်လုံးက သို့မဟုတ် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ထက်ပိုသူများက အပြိုင်လျှောက်ထားခွင့်ရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်မှ စိစစ်ထောက်ခံ ဆုံးဖြတ်မှုပြုရပါမည်။ ပုံစံ(၇)မရသေး၍ မြေယာမူခင်းဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်ခွင့်မရှိသေးသောကြောင့် မြေယာမူခင်းစစ်ဆေးခြင်းကဲ့သို့ စစ်ဆေးခြင်းမျိုး ပြုလုပ်ခွင့်မရှိသော်လည်း မည်သူ့ကို ပုံစံ(၇)ပေးသင့်သည်ကို မည်သူ့ကို ငြင်းပယ်သင့်သည်ကို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နိုင်အောင် ခေါ်ယူစစ်မေးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ပုံစံ(၇)ထုတ်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ (၇)ရရှိသွားပြီးပါက မကျေနပ်သူသည် မြေယာမူခင်း ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသွားပါသည်။ မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား (၂၅) မျိုး ဝန်းကျင်ရှိသည့်အတွက် မြေယာမူခင်းအမျိုးအစားအလိုက် အလေးထားဆောင်ရွက်ရမည့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းသတ်မှတ်ချက်များ ချမှတ်ကာ စနစ်တကျဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားရပါမည်။ နောက်ဆက်တွဲ (၁၀)တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ၂၅ မျိုး၏ သဘောသဘာဝနှင့် အလေးထားစဉ်းစားသင့်သည့်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ(၁၁)တွင် လေ့လာနိုင်စေရန် တင်ပြထားပါသည်။

မြေလွတ်မြေရိုင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် ဥပဒေ(၂)ခုလဲလှယ်၍ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေး၍မရပါ။ လယ်ယာမြေအမျိုးအစားအတွင်း အကျုံးဝင်သောမြေမျိုးများကို လယ်ယာမြေဥပဒေဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြေရိုင်းတောရိုင်းမြေမျိုးတွင် အကျုံးဝင်သော မြေမျိုးများကို မြေလွတ်၊မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေဖြင့်လည်းကောင်း ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲသူအချို့သည် လယ်ယာမြေကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြေရိုင်းတောရိုင်းကို လယ်ယာမြေဥပဒေဖြင့်လည်းကောင်း၊ အပြန်အလှန်ဖလှယ်၍ စီမံခန့်ခွဲရန် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းများ တွေ့မြင်ခဲ့ရဖူးပါသည်။ အလွန်ပင်မှားယွင်းသော လုပ်ဆောင်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမှားမျိုးကို စနစ်ကျသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပြုလုပ်လိုသည်ဖြစ်ပါက ရှောင်ကြဉ်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြေရိုင်းတောရိုင်းသည်လည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေအမျိုးအစားသည်လည်းကောင်း ကြေးတိုင်နှင့်မြေစာရင်းဦးစီးဌာန(ယခုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန)၏ စာရင်း၊ မြေပုံ၊ မှတ်တမ်းများတွင် ခွဲခြားတည်ရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ပေါင်း(၁၀၀)ကျော် သုံးစွဲခဲ့သည့် စာရင်းမြေပုံများတွင် ခေတ်ကာလကြာမြင့်သည့်အလျောက် မမှန်ကန်မှုများ အတော်အတန် အထိုက်အလျောက် တည်ရှိမည်မှာအမှန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မမှန်သောအချက်အလက်ကို တည့်မတ်သောလုပ်ရပ်ကတခြား၊ ထိုမမှန်ကန်မှုကို အကြောင်းပြ၍ မှားယွင်းသော စီမံခန့်ခွဲမှုက တခြားဖြစ်ပါသည်။ သေချာစွာနားလည်သဘောပေါက်သင့်ပါသည်။

ယခုအချိန်တွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၈ ခုနှစ်) ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပြင်ဆင်ဥပဒေတွင် တန်ဖိုးကြီးသော ပြင်ဆင် ချက်များပါဝင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အချို့သော ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် စီမံခန့်ခွဲရန် ခက်ခဲသောအခြေအနေရှိနေပါသည်။ ခက်ခဲသည်မှန်သော်လည်း ဥပဒေ၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အပေါ် လိုက်နာရန်မှာ စီမံခန့်ခွဲသူအပါအဝင် ပြည်သူပြည်သားအားလုံး၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ မြေလွတ်မြေရိုင်းဆိုသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိသည့် မြေသစ်ကိုသာ ဆိုလိုကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ဆက်စပ်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မြေလွတ်မြေရိုင်းများ အပေါ်၌ လက်ရှိကျူးလွန်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နေသူများသည် အာဏာတည်သည့်နေ့(၁၁.၉.၂၀၁၈) နေ့မှစ၍ ၆ လအတွင်း သက်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီများထံ လျှောက်ထား

တင်ပြသွားကြရန် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ကာလရှည် ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးမှုရှိနေပါ၍ ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချိန်တွင် ၎င်းလျှောက်ထားဆောင်ရွက်ရမည့် မြေများသည် မြေသစ်များမဟုတ်ပါ။ ယခင်စာရင်း၊ မြေပုံ၊ မှတ်တမ်းများအရ မြေရိုင်းတော၊^၁ ဦးဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ကာလရှည်ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးမှုကြောင့် မြေသစ်ဟူသောအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် ကွဲလွဲနေမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မည်သူမှ ကျော်လွန်၍မရပါ။ ဤပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူလယ်သမားများကို အထူးအခွင့်အရေးပေးခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အဆိုပါ အခွင့်အရေးကို အရယူရန်လိုအပ်သကဲ့သို့ ၎င်းအခွင့်အရေးကို မရယူလိုက်သူများသည် နောင်တစ်ချိန် တွင် ဥပဒေအာဏာအရ နှင်ထုတ်ခြင်း၊ တရားစွဲဆိုခံရခြင်းများ ပေါ်ပေါက်ခံစားရနိုင်သည်ကို သတိပြုသင့်ပါသည်။ နောင်တစ်ချိန်တွင် မြေလွတ်မြေရိုင်းများအပေါ်တွင် ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးသူ အားလုံးသည် အခွင့်အရေးတစ်စုံတစ်ရာ ထပ်မံရော မရှိတော့ပါကြောင်း သိရှိထားသင့်ပါသည်။ မြေလွတ်မြေရိုင်းပြဿနာများသည် ဖြေရှင်းရခက်ခဲသော မြေယာမူခင်းများဖြစ်ပါသည်။ မူလ သဘာဝအရ ဖြေရှင်းရခက်ခဲသော သဘာဝတွင် ယခုကျူးလွန်ပြဿနာကိုပါ ထည့်သွင်းဖြေရှင်း လာကြမည်ဖြစ်ပါ၍ ကြိုတင်သတိပေးထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မြေလွတ်မြေရိုင်းဆိုင်ရာ မြေယာပြဿနာများတွင် အမျိုးအစား(၅)မျိုးခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ—

- (က) ခွင့်ပြုမိန့်ရသူနှင့် မူလစိုက်ပျိုးသူ(ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးသူ) အကြား ဖြစ်ပွားသောမူခင်း အမျိုးအစား၊
- (ခ) ခွင့်ပြုမိန့်ရသူများအတွင်း ဖြစ်ပွားသော လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်ထပ်သည့်မူခင်းအမျိုး အစား၊
- (ဂ) ခွင့်ပြုမိန့်ရသော်လည်း ရယူစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုမရှိ၍ နောက်ပိုင်းကျူးကျော်သူ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ဖြစ်ပွားရသော မူခင်းအမျိုးအစား၊
- (ဃ) မူလကျူးလွန်သူနှင့် နောက်ထပ်ကျူးလွန်သူများအကြား ဖြစ်ပွားသောမူခင်းအမျိုး အစား၊
- (င) ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသည်ဖြစ်စေ၊ ကျူးလွန်သည်ဖြစ်စေ ဒေသအဖွဲ့အစည်း၊ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးအရ ထိန်းသိမ်းထားရှိသင့်ကြောင်း တင်ပြတောင်းဆိုအငြင်းပွားမှု အမျိုးအစား စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် အစဉ်အဆက် ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးခဲ့သူများကို အထူးခံစားခွင့်ပေးရန် ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် နောက်ပိုင်းကာလများတွင် ဥပဒေအရ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိသူနှင့် ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးသူနှစ်မျိုးသာ တည်ရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဥပဒေ၏အာဏာ ပိုမိုသက်ရောက်လာလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

မြို့မြေရွာမြေဆိုင်ရာ ပြဿနာအမျိုးအစားများသည် တရားရုံး၏အဆုံးအဖြတ်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရသည့်ကိစ္စရပ်များဖြစ်၍ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် ဦးနှောက်ခြောက်စရာ မလိုသည့် ပြဿနာအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ ဤပြဿနာအမျိုးအစားနှင့် တွေ့ကြုံလာရပါက ဥပဒေလမ်းကြောင်းပေါ်တင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးများတွင် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းကြစေရေး လမ်းကြောင်းတည့်မတ်ပေးရန်သာ လိုအပ်ပါသည်။ တရားရုံးဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် လိုအပ်သည်များ ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုသည့်အခါများမှအပ ကျန်သောအခြေအနေများတွင် ဦးနှောက်စားရန်မရှိပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

စတုတ္ထအမျိုးအစားဖြစ်သည့် သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာပြဿနာ အမျိုးအစားများတွင်မူ အလွန် ဦးနှောက်စားဖွယ်ရာရှိပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက အကျိုးအမြတ်အမြဲလာခဲ့သော ပြဿနာအဆောက်အအုံ ထုထည်ကြီးကြီးမားမားများကို အချိန်တိုအတွင်း ဖြေရှင်းကြရပြီး ဖိအားပေါင်းစုံအောက်တွင် အထောက်အထားမပြည့်မစုံ၊ မခိုင်မမာနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးကြရသူများသည် အလွန်ပင် ပင်ပန်းဆင်းရဲကြရမည်မှာ အသေအချာဖြစ်ပါသည်။

သို့သော်လည်း ၎င်းပြဿနာအမျိုးအစားကို ကိုင်တွယ်ရမည့် နည်းလမ်းများရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ—

- (က) ပြည့်စုံခိုင်မာသော ထွက်ဆိုချက်များနှင့် အထောက်အထားများရယူခြင်း၊
- (ခ) ထိုသို့သောထွက်ဆိုချက်များရယူရာတွင် အလွယ်ကူဆုံး-အလျင်မြန်ဆုံးနှင့် အပြည့်စုံဆုံးသော အထောက်အထားအချက်အလက်များရရှိစေရန် မေးခွန်းလွှာပုံစံများ အသုံးပြုရန်ဖြစ်ခြင်း၊ (အမှုစစ်ကျွမ်းကျင်သူနှင့်

အတွေ့အကြုံမရှိသူများအကြား ကွာဟချက်ကို အတတ်နိုင်ဆုံးလျော့ချနိုင်ရန်လည်း ဖြစ်ပါသည်။)

- (ဂ) ထွက်ဆိုချက်များ၊ အထောက်အထားများမှ သိမ်းဆည်းမြေပြဿနာမဟုတ်သည်များကို ခွဲခြားသန့်စင်ခြင်း၊
- (ဃ) သိမ်းဆည်းမြေပြဿနာအမျိုးအစားသီးသန့်ကိုသာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်ဖြစ်ခြင်း၊ ထိုသို့ဖြေရှင်းရာတွင် သိမ်းဆည်းမှု ပြုထားသူများ၏ သဘောထားရယူခြင်း၊ မြေပြင်လက်ရှိလက်တွေ့အသုံးချမှု၊ အနာဂတ် အလားအလာများကို ပေါင်းစပ်သုံးသပ်ခြင်း၊
- (င) မြေစစ်ကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏ သဘောထားမှတ်ချက်များနှင့်အတူ ပြဿနာဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ရန် သုံး သပ်အကြံပြုချက်များတင်ပြခြင်း၊
- (စ) ထိုသို့အဆင့်ဆင့်သုံးသပ်၊ ဆုံးဖြတ်၊ အကြံပြုချက်များတင်ပြရာတွင် ဗဟိုမြေစစ်ကော်မတီ၏ မူဝါဒ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို အခြေခံခြင်း၊
- (ဆ) ခက်ခဲနက်နဲသိမ်မွေ့သော ပြဿနာများကို အဆင့်ဆင့်တင်ပြ၍ လမ်းညွှန်ချက်ခံယူ ခြင်း၊
- (ဇ) ဖြစ်နိုင်လျှင် မေးခွန်းလွှာနှင့် စတင်စစ်မေးစဉ်ကပင် Computer Programme နှင့် ချိတ်ဆက်သွတ်သွင်း၍ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်ကြိုးစားခြင်း၊ ကွန်ပျူတာ Soft-ware မှရရှိသောအဖြေကို လူတို့၏ ဆင်ခြင်တုံ တရားနှင့်ပေါင်းစပ်၍ FINAL ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ဤတင်ပြချက်သည် အနှစ်ချုပ်ကောက်ကြောင်းတစ်ခုသာဖြစ်ပါသည်။ အလျင်မြန်ဆုံး အထိရောက်ဆုံး ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းစဉ်ကို အကြံပြုတင်ပြခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။

မြေစစ်ကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ မူဝါဒ၊ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် မှတ်စုအကျဉ်းများကို တပေါင်းတည်းတည်း လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် နောက်ဆက်တွဲ(၁၂)မှ(၁၈)အထိ ပူးတွဲတင်ပြအပ်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်သင့်သော မေးခွန်းလွှာ ပုံစံကိုလည်း ပူးတွဲတင်ပြထားပါသည်။

နောက်ဆုံး ပဉ္စမမြောက်ပြဿနာအမျိုးအစားမှာ အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာပြဿနာ အငြင်းပွားမှုအမျိုးအစားဖြစ် ပါသည်။ မြေမျိုး ၂၂ မျိုးရှိနေပြီး သက်ဆိုင်ရာမြေမျိုးအလိုက် စီမံခန့်ခွဲမှုပြုနေသောစနစ် ကျင့်သုံးနေသည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် သက်ဆိုင်ရာမြေမျိုးအလိုက် စီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာရရှိထားသူများက သက်ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်ပင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေး သင့်သည်မှာ ရှင်းလင်းပါသည်။ ဤပြဿနာအမျိုးအစားမျိုး ကြုံကြိုက်ခဲ့ရပါမူ လမ်းကြောင်းမှန်အပေါ် တင်ပေးလိုက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ (ဥပမာအားဖြင့်- သစ်တောကြီးဝိုင်းမြေ၊ စားကျက်မြေ၊ လမ်းမြေ၊ ဆည်မြောင်း၊ ကန်၊ တာတမံမြေ စသည်။)

အထက်ဖော်ပြပါ တင်ပြချက်များသည် ဥပဒေဖြင့် အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ မြေယာပြဿနာများ မကျေလည်မှုများ ကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြေရှင်းပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်ပါသည်။ ဤမျှဆိုလျှင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူများအတွက် လက်တွေ့ စီမံခန့်ခွဲခြင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ အတန်အသင့်မျှ ရရှိနိုင်ခဲ့ပြီဟု သုံးသပ်ယူဆပါသည်။ လိုအပ်သော အထောက်အထား များကိုလည်း နောက်ဆက်တွဲများတွင် လေ့လာနိုင်စေရန် ပူးတွဲဖော်ပြထားပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး စည်းကမ်းထိန်းသိမ်း ကြပ်မတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်လက်တင်ပြသွားပါမည်။

၃.၄။ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ခြင်း

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအားနည်းသော၊ နောက်ကျသောနိုင်ငံများတွင် မဖွံ့ဖြိုးရခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းများကို ရှာဖွေကြည့် လျှင် စည်းကမ်းမရှိမှု၊ စည်းကမ်းမလိုက်နာမှု၊ စည်းကမ်းကိုဖောက် ဖျက်မှုစသည့် စည်းကမ်းဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များကို တွေ့ရှိရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စည်းကမ်းဟူသည် လူတန်ဖိုးဟုဆိုသော်လည်း စည်းကမ်းလိုက်နာချင်သူနည်းပြီး - စည်းကမ်းကို ဖောက်ဖျက်ချင်သူသာ များပြားနေသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုသည် အလွန်ကွာလှမ်းသောအရပ် ၌ တည်ရှိနေမည်မှာ သေချာပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးသောအခန်းကဏ္ဍတွင် တည်ရှိနေ သော စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို မလွဲမသွေ မပျက်မကွက် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းတိုင်း စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းနိုင်စေရန် အမှန်တကယ် လိုက်နာသင့်သည့်စည်းကမ်းချက်များကို အရင်ဦးဆုံးသတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းများကို ချမှတ်ပြီးပြီဆိုပါက စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို သတ်မှတ်ထည့်သွင်းရပါသည်။ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း တိကျစွာသတ်မှတ်ပေးရပါမည်။ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းသည် လူမှုများသောလုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါစည်းကမ်းထိန်းသိမ်းကြပ်မတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ဆောင်ရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ဥပဒေအရ အကာအကွယ်ပေးရန်လိုအပ်၍ ထိုသို့အကာအကွယ်မပေးနိုင်သောအခါ ဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်၊ လိုလားချက်သည် လုံးဝထမြောက်အောင်မြင်မည်မဟုတ်ပါကြောင်း ဥပဒေပြုမည့်အခွင့်အာဏာရှိသူများအား တင်ပြလိုက်ရပါသည်။ အများလွယ်ကူစွာ နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သောအကြောင်းအရာဖြစ်ပါ၍ ထပ်မံမတင်ပြတော့ပါ။

၃.၅။ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ဥပဒေတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ဥပဒေ၏အနှစ်သာရတို့ရှိပါသည်။ ၎င်းရည်ရွယ်ချက်နှင့်အနှစ်သာရကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော တနည်းအားဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်သော မူဝါဒရှိရပါသည်။ အဆိုပါမူဝါဒကို လက်တွေ့ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းရသည်ဟု နားလည်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းပြီးတိုင်းလည်း ဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက် ထမြောက်အောင်မြင်ပြီးပြီဟု တစ်ထပ်ချပြော၍မရသောအခြေအနေများရှိပါသည်။ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်နိုင်ပါက ဥပဒေ၏ အနှစ်သာရ၊ ရည်ရွယ်ချက်များ ပေါက်မြောက်အောင်မြင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဥပဒေတစ်ခုပြဋ္ဌာန်းပြီး လက်တွေ့ကျင့်သုံး အကောင်အထည်ဖော်တိုင်း ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင် မမေ့မလျော့ ဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိ ပါသည်။

ဤအချက်သည် ထင်သာမြင်သာပါသည်။ ဥပဒေတိုင်းတွင် ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှု ရှိစေရန် တရားစွဲဆိုဆောင်ရွက်ရမည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အစဉ်အမြဲပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် တရားစွဲဆိုနိုင်သော အကြောင်းအချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းရာတွင်မူ လက်တွေ့(အမှန်ဖြစ်ပျက်နေသူ များ)နှင့် ဆက်စပ်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လစ်ကွက်၊ ဟာကွက်၊ ယိုပေါက်ယိုကွက်များမပါရှိစေရန်လည်း ဂရုပြုရန် အရေးကြီးပါသည်။ အဘက်ဘက်သောရှုထောင့် ပညာရှင်များ၏ အတွေ့အကြုံ၊ အတွေးအမြင်ပေါင်းစည်းမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လည်း အထူးလိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဥပဒေအာဏာ သက်ရောက်နိုင်စေရေးအတွက် တရားစွဲဆိုမှုလုပ်ငန်းစဉ်သည် မလွဲမသွေပါ ဝင်လေ့ရှိသဖြင့် တရားစွဲဆိုနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တိတိကျကျ ဖော်ပြပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဤတင်ပြချက်များအနက် တစ်ခုခု၌ အားနည်းချက်ရှိသွားပါက ထိုအားနည်းချက်ထွက်ပေါက်မှ လွတ်ထွက်သွားနိုင်ပြီး ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင် ထိန်းကျောင်းဆောင်ရွက်မှုကို အနှောင့်အယှက်ပေးလိမ့်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း မမေ့မလျော့ရလေအောင် တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

အခန်း ၄ ၊ မြေယာပြဿနာများကို လက်တွေ့ချဉ်းကပ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာစီမံခန့်ခွဲသူများကို အလွန်ခေါင်းစားစေသော အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ကို ဆက်လက် တင်ပြသွားပါမည်။ ထိုအကြောင်းအရာသည် ဘဲဥအစရှာမရသကဲ့သို့ ခက်ခဲသော အကြောင်းအရာတစ်ရပ်လည်းဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ၏ အတွေ့အကြုံအပေါ် အခြေခံ၍ ကြိုးစားတင်ပြသွားပါမည်။ ဤအကြောင်းများသည် မြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှု အတွေ့အကြုံ အားနည်းသူများအတွက် အလွန်ခက်ခဲသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း အတွေ့အကြုံရှိသူ ကိုင်တွယ်ရမည့်နည်း လမ်းစဉ်များ သိရှိထားသူများအတွက်မူ အလွန်ခက်ခဲသည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုနေသူအားလုံးအတွက် မိမိ၏ အတွေ့အကြုံ၊ အတွေးအမြင်ကို မျှဝေနိုင်ရန်အတွက် တင်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှေ့စာမျက်နှာများတွင် ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း မြေယာပြဿနာများကို အမျိုးအစား (၅) မျိုး ခွဲခြားနိုင်ပါ သည်။ ထပ်မံဖော်ပြရပါလျှင်_

- (က) လယ်ယာမြေဆိုင်ရာပြဿနာ။
- (ခ) မြေလွတ်မြေရိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာ
- (ဂ) မြို့မြေ၊ ရွာမြေဆိုင်ရာပြဿနာ၊
- (ဃ) သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာပြဿနာ၊
- (င) အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာပြဿနာ၊ စသည့် ပြဿနာအမျိုးအစား(၅)မျိုးဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေမျိုး (၂၂)မျိုးရှိပြီး မြေမျိုးအလိုက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများက စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးနေသည့်အတွက် သက်ဆိုင်ရာမြေမျိုးအလိုက် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများက ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ မြေမျိုးရောထွေးခြင်း၊ မရှင်းလင်းခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံကို မသိနားမလည်ခြင်းတို့ရှိပါမူ ကိုင်တွယ်ရာ၌ အခက်အခဲရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မြေမျိုးကို ကွဲကွဲပြားပြား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိသွားလျှင်လည်း ကောင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၏အခြေခံများကို သိရှိနားလည်သဘောပေါက်သွားလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းသွား၍ရပါသည်။ ယခုတင်ပြချက်တွင် လက်တွေ့ဖြေရှင်းရာ၌ အသုံးဝင်သော အကြောင်းအရာများကို ခေါင်းစဉ်များ ခွဲခြားလျက် တင်ပြသွားပါမည်။

၄ . ဝ ။ ပြဿနာ၏အစ(သို့) တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို လက်တွေ့ချဉ်းကပ်ခြင်း

မြေယာပြဿနာအားလုံး၏ အစသည် တိုင်ကြားစာ (သို့) တင်ပြစာပင်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာပေါင်းမြောက်များစွာ ကို အလွှာအသီးသီးရှိ ပြည်သူလူထုအပေါင်းက ၎င်းတို့၏ လိုလားချက် မပြည့်ဝမှု၊ မကျေနပ်မှုများကိုအခြေခံလျက် မွေးထုတ် ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ယခင်က တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ရရှိလျှင် တိုင်ကြားသူသည် အစဉ်အမြဲမှန်ကန်သည်ဟူသောအမြင် တရား သေစွဲကိုင်ယူဆပြီး ချဉ်းကပ်ဖြေရှင်းရန် ကြိုးစားလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ယခုလည်း အချို့သောသူများ တွင် ဤအယူအဆကို တရားသေဆုပ်ကိုင်ထားဆဲဖြစ်ပါသည်။ အလွန်ပင်မှားယွင်းသော အတွေးအခေါ်အယူအဆ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအတွေးအခေါ် အယူအဆအမှားသည် မှားယွင်းသော စီမံခန့်ခွဲမှုတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အမြဲဆောင်ကြဉ်းပေးပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည်

မှန်ကန်သော မြေယာ စီမံခန့်ခွဲမှု ပေါ်ပေါက်လာရေးကိုသာ ဦးတည်သင့်ပါသည်။ မှန်ကန်သောမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု ပေါ်ပေါက်လာစေရေးအတွက် မျှတသော သဘောထား၊ အယူအဆ၊ အတွေးအခေါ် ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များကိုစွဲထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မျှတသောအတွေးအမြင် ရှုထောင့်များဖြင့် မြေယာပြဿနာများကို ချဉ်းကပ်မှသာ မှန်ကန်သောဖြေရှင်းမှုများ ရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေယာပြဿနာ အားလုံး၏ အစဖြစ်သော တိုင်ကြားစာ သို့မဟုတ် တင်ပြစာတစ်စောင် ရရှိလျှင် မည်သို့ချဉ်းကပ် ဖြေရှင်းသွားသင့်ကြောင်း ကောက်ကြောင်းကို ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။

တိုင်ကြားစာ သို့မဟုတ် တင်ပြစာတစ်စောင်ကို လက်ခံရရှိပါက ၎င်းစာပါ တင်ပြချက် အကြောင်းအရာများကို ကောက်နုတ်တတ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာပေါင်း မြောက်မြားစွာအား ဖတ်ရှုခဲ့ရာတွင် ၎င်းတင်ပြစာများအနက်မှ အကြမ်းဖျင်းပုံစံတစ်ခုကို ကောက်ချက်ဆွဲနိုင်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာတိုင်းသည် လိပ်မူပေးပို့သူ ပါရှိမြဲဖြစ်ပါသည်။ လိပ်မူပေးပို့ခြင်းခံရသူသည် မိမိ သို့မဟုတ် မိမိဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ မိမိထံသို့ မိတ္တူပေးပို့သည့် အခြေအနေများလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ တိုက်ရိုက်လိပ်မူပေးပို့ခြင်းခံရသည်လား၊ မိတ္တူပေးပို့ခြင်းခံရသည်လားကို တိုင်ကြားစာ၏အလေးအနက်၊ အဓိအဓာတ် သိရှိနိုင်ရန်အတွက် အရင်ဦးဆုံး ဆန်းစစ်ရပါသည်။ မိမိနှင့်တိုက်ရိုက်သက်ဆိုင်သလား၊ သွယ်ဝိုက်သက်ဆိုင်သလား၊ အသိပေးရုံသက်သက်လား၊ စသည်ဖြင့် ဆန်းစစ်ပြီးနောက် ဒုတိယအနေဖြင့် တိုင်ကြားစာပါအကြောင်းအရာကို ဆက်လက် လေ့လာရပါသည်။ တိုင်ကြားစာ၏ ထိပ်ဆုံးစာကြောင်း၌ ဦးစွာဖော်ပြလေ့ရှိသည့်အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်ပါ ဖော်ပြချက်ကို ဖတ်ရှုလိုက်ရုံဖြင့် တိုင်ကြားသူ၏ လိုလားချက်ကို အကြမ်းဖျင်းသိရှိ နိုင်ပါသည်။

ထို့နောက် တိုင်ကြားမှု ဘာကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသနည်းဆိုသည်ကို ဆက်လက်ချဉ်းကပ်ရပါသည်။ တိုင်ကြားစာ အတော်များများ၏ ပထမဆုံးအပိုဒ်တွင် ဘာကြောင့် တိုင်ကြားရသနည်းဆိုသည့် သမိုင်းကြောင်း(History)နှင့် ၎င်းခံစားချက်၊ ၎င်း၏နစ်နာချက်များ၊ ၎င်း၏မကျေနပ်ချက်များကို ဖော်ပြထားလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ယခုပြဿနာနှင့်ဆက်စပ်သည့် အတိတ် သမိုင်း အကြောင်းအရာများ ယခင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော အဖြစ်အပျက်များကို ဆက်စပ်ဖော်ပြလေ့လည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ထို့ပြင် စီမံခန့်ခွဲသူများ၏စိတ်ကို ဆွဲကိုင်သိမ်းသွင်းရယူနိုင်စေရန် ပထမဆုံးအပိုဒ်တွင်ပင် သာသာထိုးထိုးနှင့် ဇာတ်နာအောင် ဇာတ်လမ်းစဉ်ရေးသားဖော်ပြတတ်သူများလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် အတွေ့အကြုံရှိသူနှင့် မရှိသူများ၏ ပထမဆုံး ကွဲလွဲချက်ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

အတွေ့အကြုံရှိသူများသည် ထိုသို့ဇာတ်နာအောင် သာသာထိုးထိုးဖော်ပြချက်များကို ဖော်ထုတ်ရမည့် အချက် တစ်ချက်အဖြစ် ဖတ်ရှုမှတ်သားရုံသာပြုလေ့ရှိပြီး အတွေ့အကြုံမရှိသူများကမူ လုံးဝအမှန်ဘဲဟု တစ်ထစ်ချလက်ခံယုံကြည် သွားလေ့ရှိပါသည်။ အမှန်ဘဲဟု ယူဆလိုက်သည်နှင့် ပြဿနာအပေါ် ရှုမြင်ပုံ ပြောင်းလဲသွားတော့ပါသည်။ အဖြေမှန်ရရန် ခဲယဉ်းသွားပါသည်။ တိုင်ကြားတိုင်း မမှန်တတ်ကြောင်း အတွေ့အကြုံရှိသူများက သိရှိလေ့ရှိသော်လည်း အတွေ့အကြုံ အားနည်းသူများကမူ ဇာတ်နာအောင် ဖော်ပြထားသောအချက်တိုင်းကို မှန်ကန်သည်ဟု ရှုမြင်လေ့ရှိသဖြင့် ပြဿနာတစ်ရပ် ကို မျှတမှန်ကန်သောအမြင်ဖြင့်သာ ချဉ်းကပ်သင့်ပါသည်။ စီမံခန့်ခွဲသူသည် အတိတ်၌ အလားတူအဖြစ်မျိုး ခံစားရဖူးခဲ့ပါ က ပို၍ကိုယ်ချင်းစာစိတ်ဖြင့် ခံစားသွားတတ်ပါသည်။ သို့သော် တိုင်ကြားသူနှင့် မိမိသည် အတူတူမဟုတ်ကြောင်း သိထား ရန် လိုပါသည်။ အတိတ်က ခံစားခဲ့ရမှုတွင် မိမိက မှန်ကန်ခဲ့ကောင်း မှန်ကန်ခဲ့မည်ဖြစ်သော်လည်း၊ ယခုတိုင်ကြားမှုတွင် အလားတူမှန်ကန်လိမ့်မည်ဟု တစ်ထစ်ချမှတ်ယူ၍မရပါ။ စစ်ဆေးဖော်ထုတ်ရမည့် အချက်တစ်ချက်အဖြစ်သာ ရှုမြင်သုံးသပ် ထားရန် အရေးကြီးပါကြောင်းနှင့် တိုင်ကြား စာအပေါ် ရင်နှင့်အမျှ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း တထစ်ချမှတ်ယူခံစားပြီး မဖတ်ရှုကြရန် အရေးကြီးပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

တတိယအရေးကြီးသည့်အချက်မှာ တိုင်ကြားထားသောမြေနေရာအမှန်ကို ဖော်ထုတ်တတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤ အကြောင်းကို နောက်ခေါင်းစဉ်တွင် ပို၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှင်းလင်းတင်ပြသွားပါမည်။

စတုတ္ထအရေးကြီးသည့်အချက်မှာ အထောက်အထားအမှန်ကို ရှာဖွေစုဆောင်းတတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ကြား စာတွင် ပူးတွဲဖော်ပြသည့် အထောက်အထားမိတ္တူမှန်များမှ အမှုနှင့်သက် ဆိုင်သောအချက်များကို ကောက်နုတ်ရှာဖွေ

တတ်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ မြေခွန်ပြေစာများ၊ ဖြတ်ပိုင်းများ၊ အမိန့်စာများကို တိုင်ကြားစာတွင် ပူးတွဲဖော်ပြပေးပို့လေ့ရှိသဖြင့် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာ၊ အမှုနှင့်သက်ဆိုင်သောအထောက်အထားမှန်များကိုသာ ရွေးကောက်စုစည်းပြီး အသုံးပြုတတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေခွန်ပြေစာများ ပူးတွဲပါတိုင်း အမှန်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၍မရသော အကြောင်းတရားများရှိပါသည်။ နောက်ခေါင်းစဉ်တွင် ဤအကြောင်းကိုလည်း ထည့်သွင်းရှင်းလင်းသွားပါမည်။

နောက်ဆုံးအရေးကြီးသည့်အချက်မှာ တိုင်ကြားသူက ဘာကိုလိုလားနေသနည်း၊ မည်သည့်ရည်ရွယ်ချက်အရ တိုင်ကြားရသနည်း၊ ဆိုသည့်အချက်ကို တိတိကျကျ ဖော်ထုတ်တတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို တိုင်ကြားစာများ၏ နောက်ဆုံးအပိုဒ်များတွင် ဖော်ပြထားတတ်ပါသည်။ သို့သော် အချို့သောတိုင်ကြားစာများသည် ၎င်းတို့၏လိုလားချက်ကို ပေါ်ပေါ်လွင်လွင်ဖြစ်အောင် မရေးသားတတ်သည်လည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ထိုအခါ ဖြေရှင်းပေးရာတွင်လည်း ၎င်း၏ လိုလားချက်ကို ပြည့်မြောက်အောင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ခုတ်ရာတခြား၊ ရှာတခြား ပင်ပန်းပြီး အကျိုးမရှိသောဖြေရှင်းမှုမျိုးသည် ဤကဲ့သို့သော အခြေအနေတွင် ကြုံရတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်ကြားစာ၏နောက်ဆုံးအပိုဒ်ရောက်သည်အထိ စေ့စေ့စပ်စပ်ဖတ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ တိုင်ကြားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်၊ တိုင်ကြားသူ၏လိုလားချက်ကို တိတိကျကျ ဖော်ထုတ်တတ်ရန်လိုသည်ဆိုသော အချက်ကို မမေ့သင့်ပါ။ ဤသို့ဆိုလျှင် တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို လက်တွေ့စတင်ချဉ်းကပ်ရာ၌ အထက်တွင်တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရှုမြင်လေ့လာပုံမှအစ အချက်အလက်များ ကောက်နုတ်ဖော်ထုတ်ခြင်းအဆုံး ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာများကို မှန်မှန်ကန်ကန်ဖြေရှင်းသွားမည်ဟု ခံယူချက်အမြင်ဖြင့်သာ ချဉ်းကပ်သင့်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်စွဲခံစားမှုအမြင်ဖြင့် အမြင်ကျဉ်းမြောင်းစွာ မချဉ်းကပ်သင့် ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကိုင်တွယ်တတ်မှ အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာပါလိမ့်မည်။

၄ . ၂။ အချင်းဖြစ်မြေ တည်နေရာဖော်ထုတ်ခြင်း

အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာသည် တိတိကျကျမှန်ကန်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အချင်းဖြစ်မြေ မြေတည်နေရာကို မှန်မှန်ကန်ကန်မဖော်ထုတ်ထားသော မြေယာပြဿနာပေါင်း မြောက်မြားစွာဖတ်ရှုခဲ့ဖူးပါသည်။ အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာ မမှန်ကန်ပါက ဖြေရှင်းချက်များသည် လုံးဝလွဲချော်သွားလိမ့်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အတွေ့အကြုံလုံးဝမရှိသူများသည် အချင်းဖြစ်မြေကို မဖော်ထုတ် တတ်သကဲ့သို့ အတွေ့အကြုံအားနည်းသူများသည်လည်း အချင်းဖြစ်မြေကို မှန်မှန်ကန်ကန် မတည်တတ်ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အချင်းဖြစ်မြေ မှန်မှန်ကန်ကန် တည်ဆောက်ခြင်းသည် အတွေ့အကြုံနှင့်အရည်အချင်းအပေါ် များစွာမူတည်ပါသည်။ အတွေ့အကြုံများသယောင် ဟန်ဆောင်ထားသော ဟိတ်ဟန်များသူများသည် ထိုက်တန်သော အရည်အချင်းမရှိပါက အချင်းဖြစ် မြေကို မှန်မှန်ကန်ကန်မတည်ဆောက်တတ်ကြောင်း အတွေ့အကြုံအရသိရှိထားပါသဖြင့် မိမိအနေဖြင့် ထိုဆရာသမားများ၏ လက်ထဲမှထွက်လာသော မြေယာကိစ္စများဆိုလျှင် အချင်းဖြစ် မြေမှန်မမှန်အသေးစိတ် စိစစ်တည့်မတ်လေ့ရှိပါသည်။ အချို့က ရိုးရိုးသားသားမှား တတ်သော်လည်း အချို့က ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိမှားတတ်သဖြင့် ဤအချင်းဖြစ်မြေ မှန်ကန်အောင် တည်ဆောက် နိုင်ခြင်းသည် အမှုမှန်ပေါ်ပေါက်အောင် အလွန်အရေးကြီးပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာကို အောက်ဖော်ပြပါအထောက်အထားများမှ ရှာဖွေရယူရတတ်ပါသည်။

- (က) တိုင်ကြားစာပါ မြေတည်နေရာဖော်ပြချက်၊
- (ခ) တိုင်ကြားစာ၊ တင်ပြစာများတွင် ပူးတွဲဖော်ပြလေ့ရှိသည့် အထောက်အထားများမှ ဖော်ပြချက်၊ (ဥပမာ- မြေခွန်ပြေစာ၊ အခြားပြေစာ၊ မြေပုံစသည့်)
- (ဂ) ထွက်ဆိုထားချက်များ၌ မြေတည်နေရာဆိုင်ရာဖော်ပြချက်၊
- (ဃ) တည်ဆဲစာရင်း၊ မြေပုံကောက်နုတ်ချက်များမှ ဖော်ပြချက်၊
- (င) ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးအတည်ပြုချက် စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါအချက်များကို ပိုမိုရှင်းလင်းအောင် ချဲ့ထွင်ရှင်းလင်းတင်ပြရမည်ဆိုလျှင် တိုင်ကြားစာများတွင် မြေတည်နေရာကို ဖော်ပြလေ့ရှိသည့်သဘာဝရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း မြေတည်နေရာမပါဘဲ တိုင်ကြားထားသော တိုင်ကြားစာများလည်း ရှိပါ၍ တထစ်ချမှတ်ယူရန် မသင့်ပါ။ တိုင်ကြားစာပါဖော်ပြချက်များမှတစ်ဆင့် အချင်းဖြစ်မြေတည် နေရာနှင့်ပတ်သက်၍ စိစစ်ကောက်နုတ်ရယူရာတွင် မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာ၊ ကွင်းအမှတ်၊ ကွင်းအမည်၊ ဦးပိုင် အမှတ်၊ မြေကွက်အမှတ်၊ မြေမျိုး၊ ဧရိယာ စသည့်ဖြင့် ရနိုင်သရွေ့ စီကာစဉ်ကာ ဖော်ထုတ်ရယူရန်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့သော တိုင်ကြားစာများသည် မိမိနေထိုင်သောမြေနေရာ၊ လိပ်စာကိုသာ ဖော်ပြတတ်ပြီး၊ ပြဿနာဖြစ်နေသည့် အချင်းဖြစ်မြေ တည်နေရာကိုမူ ဖော်ပြရန် မေ့လျော့သွားတတ်သည်လည်း ရှိပါသည်။ အချို့သည် အချင်းဖြစ်မြေကို တိတိကျကျမသိဘဲ ရရာမြေခွန်ပြေစာ၊ မြေပုံအထောက်အထားများမှ ခန့်မှန်းကောက်ယူဖော်ပြသည်လည်းရှိပါသည်။ ထိုသို့ဆိုလျှင် တိုင်ကြားစာ များမှလည်းကောင်း၊ ပူးတွဲတင်ပြထားသော အထောက်အထားများမှလည်းကောင်း၊ မှန်ကန်သောမြေတည်နေရာကို ရွေးနုတ်တတ်ရန် ပို၍လိုအပ်လာပါသည်။ အချင်းဖြစ်မြေနှင့် လက်ငုတ်ပြတ်တောက်မှုကာလ ကြာမြင့်နေသောသူများ တစ်နည်းအားဖြင့် အချင်းဖြစ်မြေနှင့် ကင်းကွာသောကာလ ကြာမြင့်နေသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်းတို့အိမ်တွင် သို့မဟုတ် နီးစပ်ရာတွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိရသော မြေခွန်ပြေစာ၊ အမိန့်စာ၊ ဆက်စပ်စာများကို ဆိုင်မှန်းမဆိုင်မှန်းမသိဘဲ ပူးတွဲပေးပို့ တင်ပြတတ်သော သဘာဝရှိပြီး၊ ၎င်းအထောက်အထားများအနက်မှ မြေတည်နေရာတစ်ခုကို ခန့်မှန်းကူးယူဖော်ပြထားပြီ ဆိုလျှင် စိစစ်သူများ ခေါင်းစားရပါသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် အချင်းဖြစ်မြေကို ခန့်မှန်းဖော်ပြခြင်းဖြစ်တတ်ပါ၍ တိုင် ကြားစာ၌ ဖော်ပြထားသောမြေ တည်နေရာတိုင်းကို အမှန်ဟု တထစ်ချ မယူဆစေချင်ပါ။ စစ်ဆေးတည့်မတ်ရာတွင် တိုင်ကြားစာ၌ ဖော်ပြထားသောမြေတည်နေရာနှင့် စိစစ်တွေ့ရှိရသော အမှန်မြေတည်နေရာဟု ခွဲခြားဖော်ပြရပါ သည်။

ထိုသို့သောအခြေအနေကြုံကြိုက်လာပါလျှင် အချင်းဖြစ်မြေ မြေတည်နေရာမှန်ကို ထွက်ဆိုချက်များမှတစ်ဆင့် ရှာဖွေရယူရပါသည်။ ကာယကံရှင်များ၏ထွက်ဆိုချက်ကို ရယူရာတွင် မည် သည့်မြေနေရာကို တိုင်ကြားလိုသလဲ ဆိုသည် ကို တိတိကျကျ မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့သော် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာကို တိတိကျကျမေးမြန်း သော်လည်း ဝေဝေဝါးဝါး ပြောနေပြန်ပြီဆိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ထွက်ဆိုချက်များမှ အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာကို ခိုင်မာသော အထောက်အထားအဖြစ် မှတ်ယူရန်မသင့်တော့ပါ။ ရိုးအသူဖြစ်၍ ရိုးသားစွာမသိခြင်းလား၊ အမှုကိုရှုပ်ထွေးအောင် ရည်ရွယ် ချက်ရှိရှိထွက်ဆိုနေတာလား၊ လက်ငုတ်ကင်းကွာသောကာလ ကြာမြင့်၍ အမှန်မသိခြင်းလား၊ စသည်ဖြင့် ဆန်းစစ် ဖော်ထုတ်တတ်ရပါသည်။ အချို့ကမူ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းထွက်ဆိုတတ်သဖြင့် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာကို ၎င်းတို့၏ ထွက်ဆိုချက်များမှ အမှန်ရယူနိုင်ပါသည်။

ထို့ပြင် တည်ဆဲစာရင်း၊ မြေပုံ၊ ကောက်နုတ်ချက်များမှလည်း ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရတတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အချို့သော အချင်းဖြစ်မြေနေရာများသည် ကွင်းနှစ်ခုစပ်ကြား ကျေးရွာ အုပ်စုနှစ်ခုစပ်ကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်တတ်၍ စာရင်း၊ မြေပုံများမှတစ်ဆင့် ဖော်ထုတ်ရန်ခက်ခဲသော အခြေအနေများ၊ စာရင်းမြေပုံ မမှန်ကန်သောအခြေအနေများလည်း ကြုံ တွေ့ရတတ်ပါသည်။

ထိုသို့သောအခြေအနေဆိုလျှင်မူ ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးအတည်ပြုချက်ကိုသာ အားကိုးကြရန် ဖြစ်ပါသည်။ များ သောအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာမြေတိုင်းစာရေးများသည် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာ မှန်ကို သိလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ လက်ကိုင် ထားသော စာရင်း၊ မြေပုံများမှ အတော်များများ တည့်မတ်ဖော်ထုတ်၍ ရတတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း နယ်နိမိတ်စပ်ကြား တွင်ဖြစ်လျှင်မူ မှားယွင်းတတ်ပါ၍ သေချာစွာ ကွင်းဆင်းစိစစ်တတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အတွေ့အကြုံတစ်ခုတွင် အမှုကြီးတစ်ခုကို ကိုင်တွယ်ခဲ့ရာ အချင်းဖြစ်မြေသည် ကျေးရွာအုပ်စုနှစ်ခု၏ နယ်နိမိတ် စပ်ကြား၌ ဖြစ်ပေါ်နေသောကြောင့် သေချာစွာ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ ရပါသည်။ ဤတွင် အရပ်ဒေသ၌ အရိုးစွဲနေသော မှတ်သားမှုအမှားအရ အချင်းဖြစ်မြေသည် အခြားနီးစပ်ကျေးရွာအုပ်စု နယ်နိမိတ်တွင်ပါဝင်ကာ မြေယာမူခင်းပင် စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်နေပါသည်။ စာရင်း၊ မြေပုံအရ ထိုသို့မှားယွင်းဆုံးဖြတ်မှုအပေါ် အမှန်ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှု

အဖွဲ့က သိသော်လည်း မူခင်းဖြစ်ပွားသူအများစုသည် တစ်ဖက်ကျေးရွာအုပ်စုတွင် နေထိုင်သူများဖြစ်၍ အထူးအထွေ
 ငြင်းမနေဘဲ ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါကျေးရွာအုပ်စုနှစ်ခု ကြား နယ်နိမိတ်သည် သဘာဝရိုးချောင်းတစ်ခုအပေါ်အခြေ
 ပြု၍ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားသော်လည်း ခြုံနွယ်များပေါက်ရောက်၍ မြင်ကွင်းကွယ်နေခြင်း၊ အသစ်တူးဖော်ထားသော
 ရေထုတ်မြောင်းကလည်း မြင်သာစွာရှိနေခြင်းကြောင့် ရေထုတ်မြောင်းအသစ်ကိုပဲ ကျေးရွာအုပ်စု နှစ်ခုကြား နယ်နိမိတ်
 အဖြစ် မှားယွင်းယူဆကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာရင်းမြေပုံကိုအသုံးပြု၍ ကိုင်တွယ်ဖော်ထုတ်ပြီး သဘာဝ
 ရိုးချောင်းပေါ်လွင်အောင် ခြုံနွယ်ပင်များ ရှင်းလိုက်မှသာ အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာမှန် ကျေးရွာအုပ်စုကို နောက်ဆုံး၌
 ရရှိခဲ့ပါသည်။ မြေယာမူခင်းများကို သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရန် သတ်
 မှတ်ထားသဖြင့် မသက်ဆိုင်သောကျေးရွာအုပ်စုက စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မှန်ကန်မှုမရှိပါ။ မှားယွင်းသော မြေယာ
 စီမံခန့်ခွဲမှုဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုအလိုက် ကွင်းအမှတ်များ၊ ဦးပိုင်အမှတ်၊ မြေကွက်အမှတ်၊ မြေမျိုး၊
 ဧရိယာများလည်းရှိနေပါသဖြင့် ကျေးရွာအုပ်စုအမည်မှား လိုက်ရုံဖြင့် ကျန်သောအချင်းဖြစ်မြေနေရာများလည်း ဆက်တိုက်
 မှားယွင်းသွားတော့မည်မှာ အသေအချာဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အချင်းဖြစ်မြေ မြေတည်နေရာအမှန်ကို ရှာဖွေရယူနိုင်ရန်
 အရေးကြီးသကဲ့သို့ ရှာဖွေရယူတတ်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

တိုင်ကြားစာများတွင် ပူးတွဲတင်ပြလေ့ရှိသည့် မြေခွန်ပြေစာများနှင့်ပတ်သက်၍လည်း စိစစ်တတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေခွန်ပြေစာများ၏ နောက်ကြောတွင် ဤမြေခွန်ပြေစာသည် ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားမဟုတ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာဖော်ပြထားပါသည်။ မှန်ပါသည်။ မြေခွန်ပြေစာသည် ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားမဟုတ်ပါ။ နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်သော မြေယာများကို ကျူးလွန်လုပ်ကိုင်မှုအပါအဝင် မည်သည့်ပုံစံဖြင့်လုပ်လုပ် မြေခွန်စည်းကြပ်ရန် မြေတိုင်းစာရေးများ၌ တာဝန်ရှိပါသည်။ မြေခွန်ပြေစာသည် ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုပေါ်၌လည်း ကောက်ခံခြင်းဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြေခွန်ပြေစာ၏နောက်ကျောတွင် ဤမြေခွန်ပြေစာသည် ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားမဟုတ်ကြောင်း တိလင်းစွာဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြေခွန်ပြေစာသည် ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားမဟုတ်သော်လည်း လုပ်ကိုင်မှုအထောက်အထားအဖြစ် မှတ်ယူ၍မူ ရပါသည်။ ကျူးလွန်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်နိုင်သော်လည်း မြေခွန်ပြေစာအထောက်အထားအရ ၎င်း၏ အမှန်လုပ်ကိုင်ခဲ့မှုကိုမူ ကောက်ချက်ဆွဲယူနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် မြေတည်နေရာဖော်ပြချက်များ၊ ပါဝင်နေပါသဖြင့် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာအမှန်ကိုလည်း ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် အသုံးပြု၍ ရတတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မြေခွန်ပြေစာ မြောက်မြားစွာဖြင့် ပူးတွဲရောက်ရှိလာသော တိုင်ကြားစာဆိုလျှင်မူ သက်ဆိုင်သော မြေခွန်ပြေစာ၊ မသက်ဆိုင်သောမြေခွန်ပြေစာများကို ဆန်းစစ်တတ်ရပါသည်။ မြေခွန်ပြေစာများရရှိပါက အချင်းဖြစ်မြေ၏တည်နေရာကို သိရှိနိုင်ရန် အောက်ဖော်ပြပါဇယားကွက်တွင် ထည့်သွင်းစိစစ်ရပါမည်။

အချင်းဖြစ်မြေကွင်းအမှတ် / ဦးပိုင်အမှတ်-----၊ တိုင်ကြားသူအမည်-----၊
ပိုင်ဆိုင်သူအမည်-----၊

[illegible]

အတည်ပြုထားသောအချင်းမြေနှင့် အထက်မှ ဇယားကို ဆက်စပ်စိစစ်ခြင်းဖြင့် မြေခွန်ပြေစာများ၏ အကျုံးဝင်မှုကို ဆန်းစစ်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ပင်ကြီးစားပါစေ အချို့သောမူခင်းများတွင် အချင်းဖြစ်မြေကို မှန်ကန်စွာတည်ဆောက်နိုင်ရန် အခက်အခဲရှိတတ်ပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် နှစ်ဖက်အငြင်းပွားသူများကို ပတ်ဝန်းကျင်မြေပုံကို ထင်ရှားသော မြေပြင်လက္ခဏာများနှင့် ရေးဆွဲဖော်ပြခိုင်းခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ နှစ်ဖက်အငြင်းပွားသူတို့ကို အငြင်းပွားနေသော ဧရိယာရှိ မြေကွက်အရေအတွက် အတိအကျ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထင်ရှားသော မြေပြင်လက္ခဏာ အမှတ်အသား (ဥပမာ- သစ်ပင်ကြီး၊ သစ်ပင်ခြောက်၊ ရေတွင်း၊ အုတ်ဂူ၊ ရေကန် စသည်)၊ လယ်နီးချင်းများ၏အမည်များ ဖော်ပြ၍ မြေပုံကြမ်း ရေးဆွဲစေပြီး၊ အပြန်အလှန် ဖလှယ်ပေးကာ မှားယွင်းမှုများကို မေးမြန်းခြင်းဖြင့်လည်း အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာအမှန် ရရှိနိုင်ရုံ မက အမှုမှန်ကိုလည်း တည်ဆောက်နိုင်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဧရိယာအပြည့်အဝမဟုတ်ဘဲ အချို့သော အစိတ်အပိုင်းများ တွင်ဖြစ်ပွားသော မြေယာမူခင်းများတွင် မည်သည့်ဦးပိုင်၊ မည်သည့်မြေကွက်တွင် အငြင်းပွားနေသည်ကို ဆန်းစစ်ဖော်ထုတ် ရန်ဖြစ်ပါသည်။ အချင်းဖြစ်အငြင်းပွားမှုတွင်ပါဝင်သော မြေကွက်အရေအတွက်ကို မေးမြန်းခြင်းဖြင့် စိစစ်တည်မတ်နိုင်ပါ သည်။

မြေခွန်ပြေစာများအပြင် တိုင်ကြားစာ၌ ပူးတွဲပါဝင်လာလေ့ရှိသည့် အမိန့်စာများ၊ ဖြတ်ပိုင်းပြေစာများ၊ အခြားသော အထောက်အထားများကိုလည်း အထက်တွင်တင်ပြခဲ့သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ဇယားတစ်ခုတည်ဆောက်ကာ သက်ဆိုင်၊ မသက်ဆိုင်ခွဲခြားကာ ဆန်းစစ်ရပါမည်။

ယခုဆိုလျှင် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာ မှန်ကန်စွာတည်ဆောက်နိုင်ရန် လိုအပ်သော သိသင့်သိထိုက်သည့် အကြောင်းအရာများကို စုစည်းတင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာမှန်ကန်အောင် တည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် အတွေ့အကြုံနှင့်အရည်အချင်း များစွာလိုအပ်ပါသည်။ အတွေ့အကြုံများများရှိလေ အရည်အချင်းမြင့်တက်လာလေဖြစ်ပါ သည်။ အချင်း ဖြစ်မြေကို မှန်ကန်စွာ တည်ဆောက်နိုင်သူသည် အလွန်လှပသော မြေယာပြဿနာ ပန်းချီကားတစ်ချပ်ကို ကောက်ကြောင်းတည်လိုက်နိုင်သည်နှင့်တူပါသည်။ အဆိုပါ ပန်းချီကားကြီးကို လှပစွာ ချယ်မှုန်းရေးဆွဲရန်အတွက်မူ အတွေ့အကြုံ၊ အရည်အချင်းအပြင် စေတနာလည်း အမှန်လိုအပ်ပါသည်။ စေတနာမမှန်ပါက မြေယာပြဿနာကို မှန်ကန် ပြောင်မြောက်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄ . ၃ ။ မြေယာပြဿနာများကို လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း

မြေယာပြဿနာဆိုသည် မလိုလားအပ်သောအမှုကိစ္စများဖြစ်ပါသည်။ မည်သူမျှလည်း မကြုံတွေ့ချင်ကြသကဲ့သို့ ဖြေရှင်းပေးရသူများအတွက်လည်း ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအမြဲဖြစ်စေသောကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာပြဿနာဖြစ်ပွားတိုင်း ဆင်းရဲမှု မျိုးစုံ ကြုံတွေ့ရကာ ရန်သူများအမြဲတိုးလေ့ ရှိပါသဖြင့် မလိုလားအပ်ပါကြောင်း၊ နောက်ဆုံးအဆင့် မတတ်သာမှသာ မြေယာ ပြဿနာဖြစ်ပွားစေလိုကြောင်း ဦးစွာတင်ပြလိုပါသည်။ မြေယာပြဿနာများကို လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရာတွင် အပိုင်း(၃)ပိုင်းခွဲခြားတင်ပြသွားပါမည်။ ၎င်းတို့မှာ—

၄ . ၃ . ၁ ။ တိုင်ကြားစာများအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း

တိုင်ကြားစာနှင့်ဆက်စပ်သည်များကို ထပ်မံတင်ပြသွားပါဦးမည်။ တိုင်ကြားစာများ အကြောင်းကို ထပ်ကာထပ်ကာ အလေးပေးဖော်ပြနေရသော အကြောင်းအရင်းရှိပါသည်။ တိုင်ကြားစာသည် ပြဿနာ၏အစဖြစ်လေ့ရှိပြီး ရင်နှင့်အမျှ ဒုက္ခခံစားနေရသူများ၏ မြောက်မြားစွာသော တိုင်ကြားစာများဖြင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်နေရသူ များစွာရှိနေသောကြောင့် ဖြစ် ပါသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံး ကြုံတွေ့နေရသောဒုက္ခဖြစ်ပါ၍ တိုင်ကြားစာများကို ပိုင်နိုင်စွာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ အဆိုပါ အကျပ်အတည်းမှ လွတ်မြောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသောကြောင့် မည်သို့ လက်တွေ့ကိုင်တွယ် စစ်ဆေးဖြေရှင်းသင့်ကြောင်း တင်ပြသွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာများသည် လယ်ယာမြေပြဿနာ၊ မြေလွတ်မြေရှင်းဆိုင်ရာ ပြဿနာ၊ မြို့မြေရွာ

မြေဆိုင်ရာပြဿနာ၊ သိမ်းဆည်း မြေဆိုင်ရာပြဿနာ၊ အခြားမြေမျိုးများ ဆိုင်ရာပြဿနာ၊ ပြဿနာ(၅)မျိုးလုံးနှင့် ဆက်စပ်နေပါသည်။ ထိုသို့ဆက်စပ်နေသော်လည်း လယ်ယာမြေပြဿနာသည် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်မှ အမှုတွဲဖွင့်လှစ်စစ်ဆေးဆုံး ဖြတ်ဖြေရှင်းကြရန်ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ မြေလွတ်မြေရိုင်းဆိုင်ရာပြဿနာများသည် မြေလွတ်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီမှလည်းကောင်း၊ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားနေသည်ဖြစ်ပါ၍ အဆိုပါ ၂ မျိုးမှ အပ ကျန် (၃) မျိုး ဖြစ်သည့် မြို့မြေရွာမြေဆိုင်ရာပြဿနာများ၊ သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာပြဿနာများ၊ အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာပြဿနာများနှင့်သာ အဓိကချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာ တစ်စောင်ကို လက်ခံရရှိသည်နှင့် ဖတ်ရှုလေ့လာကာ မည်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ဖြေရှင်းပေးသင့်သည်ဟု အရင်ဆုံးအကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ တိုင်ကြားစာတိုင်းသည် တိုင်ကြားသူ တစ် ဖက်တည်း၏ တင်ပြချက်နှင့် မှန်ကန်ပြည့်စုံမှုရှိလိမ့်မည်မဟုတ်သဖြင့် အမှုဖြစ်စဉ်အစအဆုံးကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံသိရှိနိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာဒေသများသို့ ပြန်လည်ပေးပို့ကာ စုံစမ်းစိစစ်စေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအခါ သက်ဆိုင်ရာဒေသရုံးများ၊ အဖွဲ့အစည်းများသည် ပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့် စိစစ်စုံစမ်းရလေ့ရှိပါသည်။ ပင်ပန်းကြီးစွာဟု တင်ပြရခြင်းမှာလည်း အလုပ်ပေါင်းမြောက်မြားစွာကို တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်နေသည့် တစ်ပြိုင်နက်အတွင်းမှ ယခုလိုတိုင်ကြားစာပေါင်းမြောက်မြားစွာကို အချိန်တိုအတွင်း အမြန်ဆုံး၊ အမှန်ဆုံး၊ အပြည့်စုံဆုံးဖြစ်စေရန် ဖိအားအောက်တွင် ဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ပင်ပန်းကြီးစွာစစ်ဆေးကြရာတွင် စစ်ဆေးမှုအတွေ့အကြုံရှိပါက ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စစ်ဆေးဆောင်ရွက်နိုင်သော်လည်း အတွေ့အကြုံအားနည်းသူများအတွက်မူ ပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို စိစစ်စစ်ဆေးကြရာတွင် အလွယ်ဆုံး၊ အမြန်ဆုံး၊ အထိရောက်ဆုံး၊ အပြည့်စုံဆုံးဖြစ်စေရန်နှင့် လုပ်အားအသက်သာဆုံးဖြစ်စေရန် နည်းလမ်းတစ်ခုကို သုံးစွဲသင့်ပါသည်။ ၎င်းနည်းလမ်းမှာ မေးခွန်းလွှာတည်ဆောက်ပြီး မေးမြန်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မေးခွန်းလွှာ၏ အခြေခံအကြောင်းအချက် Format ကို ပုံသေရေးဆွဲထား၍ ရပါသည်။ မြေယာပြဿနာတိုင်း၌ မလွဲမသွေစစ်ဆေးရမည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းကာ ပုံစံသေတစ်ခု ရေးဆွဲထားနိုင်၍ ထူးခြားသော အခြားအချက်အလက်များကို Case by Case ထပ်မံစဉ်းစားဖြည့်စွက် ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် ပြည့်စုံသောမေးခွန်းလွှာတစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ မေးခွန်းလွှာတည်ဆောက်သူသည် အတွေ့အကြုံရှိရန်နှင့် စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်ရန်မူလိုအပ်ပါသည်။ မြေယာပြဿနာတစ်ခုတွင် မည်သည့်အချက်သည် အဓိကကျသနည်းဆိုသည်ကို ဆန်းစစ်ကာ ၎င်းအဖြေရရှိအောင် မည်သည့်မေးခွန်းများ ပါဝင်သင့်ကြောင်း စဉ်းစားဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပြည့်စုံသော မေးခွန်းလွှာများကို ရရှိနိုင်ပါသည်။

မေးခွန်းလွှာများကို တည်ဆောက်မေးမြန်းခြင်းဖြင့် အချိန်တိုအတွင်း လိုအပ်သောအဖြေများကို ထိထိရောက်ရောက်ရရှိနိုင်ပါသည်။ မြေယာပြဿနာများကို စစ်မေးရာတွင် မစစ်ဆေး တတ်ပါက သက်ဆိုင်သူများ၏ ရင်တွင်းအဏ်ရာဖော်ပြချက်များနောက်သို့ မျောပါကာ ဘာမှလည်းမှတ်တမ်းမတင်မီ၊ မှတ်တမ်းတင်မီလျှင်လည်း အမှုမှန်အတွက် တန်ဖိုးမရှိသောအချက်အလက်များကိုသာ မှတ်တမ်းတင်မီ၊ သက်ဆိုင်သူများပြောသမျှကို မှတ်တမ်းမတင်ပါကလည်း ဘက်လိုက်သည်ဟု အတိုင်ခံရနှင့် အချိန်ကုန်လူပန်းဖြစ်သွားတတ်ပါသည်။ မေးခွန်းလွှာပါ အချက်များသည် အမှုကိစ္စအတွက် တန်ဖိုးရှိသောအချက်များဖြစ်၍ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြစ်အောင်သာ မေးမြန်းဖြည့်သွင်းတတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လူတိုင်းမေးတတ်၍ အတွေ့အကြုံရှိ သူ၊ မရှိသူများအကြား ကွာဟချက်ကို လျော့ချနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် သက်ဆိုင်သူများအနေဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏ ရင်တွင်းခံစားချက်များ၊ မမျှတ၊ မမှန်ကန်ဘူးဟု တင်ပြချက်သည့်အချက်များကို သီးခြားစာရွက်ဖြင့် ရေးသားတင်ပြနိုင်ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးကိုလည်း မပိတ်ပင်ဘဲ အခွင့်အရေးပေးရာရောက်ကာ ပြောသမျှ မှတ်တမ်းမတင်ပါဘူး၊ ဘက်လိုက်ပါသည်ဟု စွတ်စွတ်တိုင်ကြားခံရခြင်း ဒုက္ခမှလည်း လွတ်မြောက်နိုင်ပါသည်။ အလွန်ကောင်းသည့်နည်းစနစ်ဖြစ်ပါသည်။ တင်ပြသူအနေဖြင့် လူများများကို အချိန်တိုအတွင်း စစ်ဆေးရမည်ဆိုလျှင် ဤနည်းလမ်းကို အစဉ် အမြဲသုံးခဲ့ပါသည်။ အတွေ့အကြုံတစ်ခုတွင် စစ်ဆေးရမည့်လူ ၁၀၀ ကျော်ကို စစ်ဆေးသူ ၃၀ ကျော်အသုံးပြု၍ နာရီပိုင်းအတွင်း တစ်ပြိုင်တည်း စစ်ဆေးဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ နမူနာမေးခွန်းလွှာပုံစံကို ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ဉာဏ်ရှိသလို အသုံးပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

မြေယာပြဿနာများ၊ မြေယာတိုင်ကြားစာများကိုစိစစ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် နမူနာမေးခွန်းလွှာပုံစံ

မြေယာပြဿနာများ၊ မြေယာတိုင်ကြားစာများကို စိစစ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် နမူနာမေးခွန်းလွှာပုံစံ

၁။ အမည် အဖအမည် လူမျိုး/
ဘာသာ

၂။ နိုင်ငံသား အသက်/ နှစ် အလုပ်အကိုင်
စိစစ်ရေးကော်မရှင်

၃။ နေရပ်လိပ်စာ

၄။ (က) တိုင်ကြားစာပါ မြေတည်နေရာ
.....တိုင်းဒေသကြီး/မြို့နယ်/အုပ်စု/ ကွင်းအမှတ် (.....)/
ကွင်းအမည် (.....)၊ ဦးပိုင်အမှတ်/ မြေမျိုး/ ဧရိယာ

(ခ) အမှန်တည်နေရာ
.....တိုင်းဒေသကြီး/မြို့နယ်/အုပ်စု/ ကွင်းအမှတ် (.....)/
ကွင်းအမည် (.....)၊ ဦးပိုင်အမှတ်/ မြေမျိုး/ ဧရိယာ

၅။ ပိုင်ဆိုင်မှု လက်ရောက်ရရှိမှု
ပိုင်ဆိုင်သူအမည်/အစဉ်အဆက်
လက်ရောက်ရရှိသူအမည်
စုနှစ် မှ ထိ မှ ထိ

၆။ လုပ်ကိုင်မှု လက်ရောက်ရရှိမှု
ပိုင်ဆိုင်သူအမည်/အစဉ်အဆက်
လက်ရောက်ရရှိသူအမည်
စိုက်ပျိုးသော သီးနှံအမည် မှ ထိ မှ ထိ
စုနှစ် မှ ထိ မှ ထိ

၇။ လုပ်ကိုင်မှုပုံစံ
(အကျိုးတူ/ သီးစား/ ဝယ်ယူ/
အပေါင်းခံ/...../.....)

၈။ လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ရခြင်း အကြောင်းအရင်း
..... စုနှစ်မှ စုနှစ်ထိ

J

၉။ တိုင်ကြားရခြင်း အကြောင်းရင်း အနှစ်ချုပ်

၁၀။ အခြားတွေ့ရှိချက်များ (က) ဆွေမျိုးတော်စပ်မှု

(ခ) ယခင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော မှုခင်းမှတ်စု အမိန့်စာ အကိုးအကား အထောက်အထားအကိုးအကား

(ဂ) အခြားတင်ပြသည့် အချက်များ

(ဃ) အခြားမြေ/ အခြားစီးပွား/ မိသားစုအရေအတွက်/ ထွန်စက်/ ကွဲ/ နွား/ထွန်/ ထယ် ပိုင်ဆိုင်မှု

၁၁။ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်းချုပ်

၁။ _____

၂။ _____

၃။ _____

၄။ _____

၅။ _____

၁၂။ မေးခွန်းလွှာတွင် မပါဝင်သော အချက်များနှင့် အခြားတင်ပြလိုသော ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ သီးခြားစာရွက်ဖြင့် ဖော်ပြရန်

ရုံးတံဆိပ်

လက်မှတ် _____

ထွက်ဆိုသူအမည် _____

နေရပ်လိပ်စာ _____

ထွက်ဆိုသော ရုံးတည်နေရာ _____

ရက်ခွဲ၊ စုနစ်၊ လ၊ ရက်

Dr:MaChin2017 (B)(13.9.2017) Question Form.docx

မေးခွန်းလွှာဖြင့် စစ်ဆေးပြီး တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အထက်တွင် တင်ပြထားသော မြေယာပြဿနာ (၅) မျိုးအနက် မည်သည့်အမျိုးအစားဖြစ်ကြောင်း ခွဲခြားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြဿနာအမျိုးအစား ခွဲခြားပြီးနောက် သူ့လမ်းကြောင်းနှင့်သူ ဆက်လက်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းပြဿနာဆိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ/အဖွဲ့များက ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်၍ မြို့မြေရွာမြေပြဿနာဆိုလျှင် ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် တရားရုံးသို့ လျှောက်ထားဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ အခြားမြေမျိုးများဆိုင်ရာပြဿနာဆိုလျှင် (ဥပမာ-သစ်တောကြိုးဝိုင်း၊ စားကျက်) သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီး ဌာနသို့ တင်ပြဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်၍ သိမ်းဆည်းမြေပြဿနာဆိုလျှင်

လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေးကော်မတီသို့ တင်ပြလျှောက်ထားသွားရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ သိရှိလမ်းညွှန်နိုင်ပြီး တည့်မတ်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်း ဖြင့် တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို လက်တွေ့စစ်ဆေးပြီး ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ကြားစာသည် ပြဿနာအစဖြစ်ပြီး၊ တိုင်ကြားစာကို စစ်ဆေးကာ ပြဿနာကို လမ်းကြောင်းအမှန်ပေါ်သို့ တင်ပြပေးနိုင်ရန် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် လက်တွေ့ဖြေရှင်းသွားသင့်ပါသည်။

၄.၃.၂ ။ မြေယာမူခင်းများအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း

မြေယာမူခင်းများအပေါ် လက်တွေ့စစ်ဆေးဖြေရှင်းခြင်းကို ဆက်လက်တင်ပြသွားပါမည်။ မြေယာမူခင်း အမျိုးအစားပေါင်း (၂၅)မျိုးရှိကြောင်း တင်ပြထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအမျိုးအစား (၂၅)မျိုးကိုလည်း နောက်ဆက်တွဲ (၁၁)တွင် တင်ပြထားပါသည်။ သူ့အမျိုးအစားအလိုက် ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ရာတွင် အလေးထားစဉ်းစားရမည့်အချက်များ ရှိပါသည်။ ထိုသို့ အမျိုးအစားခွဲခြား ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် နောက်ဆုံးအဆင့် အသီးအပွင့်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဖြေရှင်းခြင်းအဆင့်မရောက်မီ အမှုတွဲတည်ဆောက်နိုင်ရန်နှင့် ခိုင်မာသော အထောက်အထားများ ရရှိနိုင်ရန် အမှုစစ်ဆေးခြင်းအဆင့်များ ရှိပါသေးသည်။ ထိုအဆင့်များကို ကျော်ဖြတ်ပြီးမှ အမျိုးအစား ခွဲခြားကာ သူ့အမျိုးအစားအလိုက် အလေးထားစဉ်းစား သုံးသပ်ရမည့်အချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလျက် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်က အစည်းအဝေးခေါ်ယူ ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်းသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေယာမူခင်းများကို စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဦးစွာတင်ပြသွားပါမည်။

၄.၃.၂(က)။ မြေယာမူခင်းများတွင် သက်ဆိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်များထံမှ ထွက်ဆိုချက်ရယူခြင်း နှင့် ခေါင်းစဉ်တပ်ရခြင်း။

ထွက်ဆိုချက်ရယူရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မြေယာမူခင်းနှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံး ဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ကြားသူ၊ တိုင်ကြားခြင်းခံရသူ၊ တိုင်ကြားသူမှတင်သွင်းလာသော သက်သေများ၊ တိုင်ကြားခြင်းခံရသူများက တင်သွင်းလာသော သက်သေများ၊ ကြားသက်သေများ၊ အခြားလိုအပ်သောသက်သေများအားလုံးကို စစ်ဆေး၍ ထွက်ဆိုချက်များ ရယူရပါမည်။ ထိုသို့စစ်ဆေးမီ ထွက်ဆိုချက် စာမျက်နှာထိပ်တွင် ခေါင်းစဉ်အဖြစ် တိုင်ကြားသူ သို့မဟုတ် တိုင်ကြားခြင်းခံရသူ သို့မဟုတ် တိုင်ကြားသူမှတင်သွင်းသော သက်သေ (၁) (၂) (၃) စသည် သို့မဟုတ် တိုင်ကြားခြင်းခံရသူမှ တင်သွင်းသောသက်သေ (၁) (၂) (၃)စသည် သို့မဟုတ် ကြားသက်သေ (၁) (၂) (၃) စသည် သို့မဟုတ် အခြားလိုအပ်သော သက်သေ (၁) (၂) (၃) စသည်တို့ကို သေချာစွာ တိတိကျကျ ဖော်ပြပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ တိတိကျကျဖော်ပြရန် လိုအပ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကို နောက်တွင် ဆက်လက်ရှင်းပြပါမည်။

၄.၃.၂ (ခ) ။ ထွက်ဆိုသူ၏ ကိုယ်ရေးအကြောင်းအရာ မှတ်တမ်းရယူခြင်း

ထို့နောက် ထွက်ဆိုသူ၏အမည်၊ အဖအမည်၊ မှတ်ပုံတင်အမှတ်၊ အသက်၊ မွေးသက္ကရာဇ်၊ လူမျိုး၊ ဘာသာ၊ အလုပ်အကိုင်၊ နေရပ်လိပ်စာတို့ကို မေးမြန်းရေးသား မှတ်တမ်းတင်ရပါမည်။ အသက်ကိုရယူရာတွင် မွေးသက္ကရာဇ်သည် မလွဲမသွေမေးမြန်းရမည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်နံပါတ်ကို မူသေထား၍ မြန်မာသက္ကရာဇ်ရလျှင် ၆၃၈ ထည့်ပေါင်းကာ အင်္ဂလိပ်နံပါတ်အဖြစ် ပြောင်းလဲမှတ်သားရပါမည်။ မြေယာမူခင်းတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများသည် များသောအားဖြင့် တောသူတောင်သားများဖြစ်ပါသည်။ ဘဝဖြစ်စဉ်များတွင် နေ့စွဲရက်စွဲအတိအကျနှင့် မှတ်မိသူ နည်းပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ထွက်ဆိုချက်တွင် များသောအားဖြင့် အသက် ၁၅ နှစ်လောက်က စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်၊ အသက် ၂၀ နှစ်လောက်က အိမ်ထောင်ကျသည်၊ အသက် ၅၀ နှစ်လောက်က ကျန်းမာရေးဖောက်ပြန်ခဲ့သည်၊ စသည်ဖြင့် စတင်လုပ်ကိုင်မှု၊ လုပ်ကိုင်မှုသဘာဝ၊ ဘဝဖြစ်ပျက်မှု စသည်များကို ဖော်ပြလေ့ရှိသဖြင့် အချိန်ကာလနှင့် ချိတ်ဆက်စဉ်းစားတတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အသက် ၁၅ နှစ်က စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်ဟု ထွက်ဆိုလျှင် မွေးသက္ကရာဇ်ကို သိထားခြင်းဖြင့် မွေးသည့်နှစ်ကို ပေါင်းလိုက်ခြင်းဖြင့် လက်ငုတ်စတင်ကာလကို သိနိုင်ပါသည်။ ဤသို့လျှင် မွေးသက္ကရာဇ်နှင့် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

၄.၃.၂ (ဂ) ။ အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာရယူခြင်း

ထို့နောက် အချင်းဖြစ်မြေတည်နေရာကို မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ရပါသည်။ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကွင်းအမှတ်၊ ကွင်းအမည်၊ ဦးပိုင်အမှတ်၊ မြေကွက်အမှတ်၊ ဧရိယာ၊ မြေမျိုး စသည်ဖြင့် အစီအစဉ်အတိုင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ရပါသည်။ စတင်တိုင်ကြားသည့်မြေနေရာနှင့် အမှန်ဖြစ်ပွားသည့်မြေတည်နေရာ ကွဲလွဲပါက ပို၍ စေ့စေ့စပ်စပ် မေးမြန်းမှတ်တမ်းရယူရပါမည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဦးပိုင်ပြည့် မြေယာမူခင်းမဖြစ်ပွားဘဲ မြေကွက်တစ်ကွက်၊ နှစ်ကွက် စသည်ဖြင့် အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုသာ ဖြစ်ပွားတတ်သဖြင့် ထိုသို့သော ကိစ္စရပ်များတွင်လည်း အချင်းဖြစ်မြေမှန်ကန်အောင် စေ့စေ့စပ်စပ် မေးမြန်းရပါသည်။ ဌာနရှိစာရင်း၊ မြေပုံနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်၍ အချင်းဖြစ်မြေကို တညွှတ်မတ်ယူရပါသည်။

၄.၃.၂(ဃ)။ မြေမျိုးဆိုင်ရာမှတ်တမ်းရယူခြင်း

အချင်းဖြစ်မြေ၏ မြေမျိုးသည်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ မြေမျိုးအပေါ် အခြေခံပြီး စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ် ကျင့်သုံးနေပါ၍ မြေမျိုးကို မှန်ကန်အောင် တညွှတ်မတ်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဥပမာ- သစ်တောကြီးပိုင်းမြေ၊ စားကျက်မြေများသည် လယ်ယာမြေအမျိုးအစားအတွင်း အကျိုးမဝင်ပါ၍ အဆိုပါမြေမျိုးများပေါ်တွင် မြေယာအငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်နေပါက လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် စီမံခန့်ခွဲ ဖြေရှင်းပေး၍မရပါ။ လယ်ယာမြေအမျိုးအစားအတွင်း အကျိုးဝင်မှသာ လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် ဖြေရှင်းပေး၍ရပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေမျိုးကိုလည်း မမေ့မလျော့ မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ရပါကြောင်း၊ ဌာနရှိစာရင်းမြေပုံများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်တညွှတ် မတ်ရပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄.၃.၂(င) ။ ပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်တမ်းတင်ရယူခြင်း

ယခင်က ပိုင်ဆိုင်မှုကို မစဉ်းစားဘဲ လုပ်ကိုင်မှုကိုသာ စဉ်းစားခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း လူမှုရေး တရားမျှတမှုအတွက် ပိုင်ဆိုင်မှု အစဉ်အဆက်ကို မေးမြန်းမှတ်တမ်းရယူခဲ့ပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေတွင်မူ သားစဉ်မြေးဆက် အဆက်ဆက် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု မရှိမချင်း ပိုင်ဆိုင်လုပ်ကိုင်မှု ပေးအပ်ထားသောကြောင့် ယခုခေတ်ကာလ မြေယာမူခင်းများတွင် ပိုင်ဆိုင်မှု အစဉ် အဆက်ကို ပို၍ပင် မှတ်တမ်းတင်ရန် လိုအပ်လာပါသည်။ တိုင်ကြားစာပါမြေနေရာအား အစဉ်အဆက်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့မှု၊ အရပ်အသိဖြင့် ပိုင်ဆိုင်ခဲ့မှု၊ စာချုပ်စာတမ်း အမိန့်တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့မှု၊ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော ကာလအပိုင်းအခြား၊ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူများ၏ အဆင့်ဆင့်ဆက်ခံမှု၊ အဆင့်ဆင့်လွှဲပြောင်းမှု၊ ဆွေမျိုးသားချင်းတော်စပ်မှုစသည့် တို့ မေးမြန်းမှတ်တမ်းရယူပါသည်။

၄.၃.၂(စ) ။ လုပ်ကိုင်မှုမှတ်တမ်းရယူခြင်း

လယ်ယာမြေဥပဒေ မပြဋ္ဌာန်းမီက မြေယာမူခင်းများကို သီးစားချထားရေးဥပဒေဖြင့် စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြပြီး၊ ယခုကာလတွင် လယ်ယာမြေဥပဒေဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ သီးစားချထားရေးဥပဒေဖြင့် စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြစဉ်က လုပ်ကိုင်မှုကိုသာ အဓိက အခြေခံအဖြစ် အသုံးပြုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစဉ်ကာလက စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခဲ့သောမြေမူများတွင် လုပ်ကိုင်မှုမှတ်တမ်းသည် အလွန်အရေးကြီးခဲ့ပြီး၊ လက်ငုတ်ကာလကိုလည်း လုပ်ကိုင်မှုမှတ်တမ်းတွင် တွက်ယူကာ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသဖြင့် စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့်ကာလ၊ လက်ငုတ်ကာလ၊ လက်ငုတ် ပြတ်တောက်ခဲ့သည့်ကာလ၊ လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ရသည့်အကြောင်းအရင်းများသည် မြေယာမူခင်း အနိုင်အရှုံးအဆုံးအဖြတ်ကို များစွာလွှမ်းမိုးခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယနေ့ခေတ်ကာလတွင် လယ်ယာမြေဥပဒေဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကိုပါ ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာပါသဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုလုပ် ကိုင်မှုတို့ကို မျှတစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ်လာပါသည်။ လက်ငုတ်ကာလကို ရှာဖွေရာတွင်လည်း စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သောခုနှစ်၊ နောက်ဆုံးလုပ်ကိုင်ခဲ့သောခုနှစ်တို့ကို ခြားနားခြင်းမှ ရယူရသောကြောင့် ဤနေရာတွင် မွေးသက္ကရာဇ်ကို အသုံးပြုပြီး ဆက်စပ်တွက်ချက်ရယူခြင်းများ လိုအပ်ပါသည်။ တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် အမှုဆင်ကာ လိမ်လည်ထွက်ဆိုမှုများလည်း မကြာခဏတွေ့ ရှိရသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် လုပ်ကိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ စစ်ဆေးထွက်ဆိုချက်များရယူရာ၌ အတွေ့အကြုံ လွန်စွာလိုအပ်ပါသည်။ အတွေ့အကြုံနှင့် စဉ်းစားသုံးသပ်ဉာဏ် မြင့်မားသူများသည် ထိုသို့သော မြေယာမူခင်းများတွင် အနုပညာမြောက် စစ်ဆေးဖော်ထုတ်တတ်လေ့ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယခုခေါင်းစဉ်နှင့် ဆက်စပ်ပြီး အနုပညာမြောက် စစ်ဆေးခြင်းအကြောင်းကို တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄.၃.၂(ဆ)။ အနုပညာမြောက်စစ်ဆေးခြင်း

အချို့သောမြေယာမူခင်းများတွင် နောက်ကွယ်မှ အတွေ့အကြုံရှိသော ဆရာကြီးများက ပါဝင်ကိုင်တွယ်လေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ထိုဆရာကြီးများ ပါဝင်လာပြီးဆိုလျှင် ထိုသူတို့၏ အကွက်ချ စီစဉ်မှုကြောင့် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းလိမ့်ညာထွက်ဆိုမှုများလည်း ပေါ်ပေါက်တတ်ပါသည်။ ကာယကံရှင်နှင့် ၎င်းတို့ခေါ်ယူတင်သွင်းသော သက်သေများကို စနစ်တကျ သွန်သင်ကာ လိမ်ညာ ထွက်ဆိုစေတတ်ပါသည်။ ထိုလိမ်ညာထွက်ဆိုမှုများသည် ဖော်ထုတ်တတ်မှုမရှိပါက လမ်းကြောင်းလွဲချော်ကာ အမှုမှန်သို့ မရောက်ရှိစေတော့ပါ။ ထိုသို့ ပူးပေါင်းလိမ်ညာထွက်ဆိုမှုများသည် အမှုကို ပိုမိုရှုပ်ထွေးစေပြီး စစ်ဆေးရန် ပိုမိုခက်ခဲစေတတ်ပါသည်။ ထိုသို့သောအခြေအနေမျိုး ကြုံကြိုက်လာပါက အနုပညာမြောက်စစ်ဆေးတတ်မှုသည် လိုအပ်လာပါသည်။

မြေယာမူခင်းများ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် ခိုင်မာသော အထောက်အထားများအပေါ် အခြေခံရပါသည်။ ခိုင်မာသော အထောက်အထားများကိုလည်း ရှာဖွေရယူရတတ်ပါသည်။ ခိုင်မာသောအထောက်အထားသည် ထွက်ဆိုချက်များနှင့် နှစ်ဖက်တင်သွင်းသောသက်သေခံ အထောက်အထားများအတွင်းမှ ရတတ်ပါသည်။ ခိုင်မာသောထွက်ဆိုချက်နှင့် သက်သေခံအထောက်အထားများကို အောက်ပါအချက်(၃)ချက်မှ ရယူရလေ့ရှိပါသည်။

- (က) ကာယကံရှင်ကိုယ်တိုင်၏ဝန်ခံထွက်ဆိုချက်၊
- (ခ) ကာယကံရှင်မှတင်သွင်းသော သက်သေများ၏ တစ်ဖက်မူခင်းဖြစ်ပွားသူအပေါ် ထောက်ပံ့မှုဖြစ်ပေါ်စေသော ထွက်ဆိုချက်
- (ဂ) ကာယကံရှင်ကိုယ်တိုင်မှ တင်သွင်းသော စာရွက်စာတမ်း၊ သက်သေခံအထောက်အထားများမှ တစ်ဖက်မူခင်းဖြစ်ပွားသူအပေါ် ထောက်ပံ့ပိုးမှုဖြစ်စေသော အချက်အလက်များ။

ကာယကံရှင်ကိုယ်တိုင်မှ ဝန်ခံမှုဖြစ်ပေါ်စေသော ထွက်ဆိုချက်များသည် တစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် လုံးဝပံ့ပိုးမှုဖြစ်စေပါသည်။ ၎င်းကိုယ်တိုင်၏ ဝန်ခံထွက်ဆိုချက်သည် ၎င်းအတွက် အမှုကို ရှုံးနိမ့်စေမည်မှာ အသေအချာဖြစ်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ စကားလုံးတစ်လုံးသည်ပင် အမှုကို ရှုံးနိမ့်မှုဖြစ်ပေါ်စေသည်အထိ စွမ်းဆောင်တတ်ပါသည်။ ထိုသို့သော

စကားလုံးများကို ကြားနာရလျှင် မိမိရရ မှတ်တမ်းတင်ရပါမည်။ အမှုစစ်ဆေးရာတွင် တစ်ချိန်ချိန်၌ အမှတ်တမဲ့ အမှန်အတိုင်း လွှတ်ကန့် သတ်လက်လွတ် ပြောဆိုမှုများ ပါတတ်ပါသည်။ ထိုစကားလုံးမျိုးကို ထွက်ပေါ်လာသည်ထိ စောင့်ကြည့်ရသကဲ့သို့ ထိုသို့ထွက်ပေါ်လာအောင်လည်း ပရိယာယ်ဆင်၍ စစ်ဆေးရတတ်ပါသည်။ အမှု သည်နှစ်ဖက်ကို အပြန်အလှန်မေးခွန်းမျိုး မေးစေကာ အမှုမှန်ဖော်ထုတ်တတ်ရပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ဖက်မှ သက်သေအဖြစ်ခေါ်လာသော သက်သေများသည် အမှတ်တမဲ့ ဖြင့် အခြားတစ်ဖက် သို့ ထောက်ပံ့မှုဖြစ်သွားစေတတ်သော စကားများကို ထွက်ဆိုမိလေ့ရှိပါသည်။ သက်သေအများအပြားခေါ်လာသော်လည်း သေသေချာချာ စစ်ဆေးနေမှုကိုမြင်ပြီး ရှိသွားကာ “ဘာမှမသိပါ”ဟု ပိတ်၍ ထွက်ဆိုတတ်သည့် အချိန်လည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ထိုအခါ မသိပါဆိုသောစကားကို ဘာကိုမသိဘူးလို့ဆိုလိုတာလဲဟု ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကာ “ဒါကိုမသိလျှင်” ဟုအချက် ကိုကောသိသလား မေးခွန်းဖြင့် ဆန်းစစ်ရပါသည်။ ဒီအချက်ကိုတော့သိသည်ဆိုလျှင် ဘာကြောင့်မသိဘူးပြောရတာလဲ စသည်ဖြင့် စိတ်လှုပ်ရှားအောင် ဖန်တီးစေဆော်ပြီး အမှန်ကို ရယူရတတ်ပါသည်။ မြေယာမူခင်း စစ်ဆေးခြင်းသည် အလွန်ပင် ပညာသားပါပါသည်။ အမှန်ပေါ်ပေါက်အောင် စစ်ဆေးနိုင်သူသည် မူခင်းဖြစ်ပွားသူများ၏ လိမ်ညာမှုအပေါ် အောင်နိုင်မှုရ ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အမှန်တရားကို ဆောင်ရွက်လိုက်နိုင်ပြီဟု ပီတိခံစားရပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ အမှုဖြစ်ပွားသူတို့သည် သက်သေအထောက်အထားများ ပူးတွဲတင်ပြလေ့ရှိပါသည်။ စာရွက် စာတမ်းသက်သေအထောက်အထားကို ရှာဖွေတင်ပြနိုင်လျှင် ၎င်းတို့အတွက် ခိုင်မာပြီဟု ယူဆဝမ်းသာလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ မသိသည့်အချက်မှာ မိမိတို့ရှာဖွေရယူလာခဲ့သော စာရွက်စာတမ်း သက်သေအထောက်အထားများသည် အခြားတစ်ဖက် သို့ လုံးဝအထောက်အပံ့ပေးနေကြောင်းဆိုသည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ မကြာသေးမီက အမှုတစ်ခုတွင် မြေခွန်ပြေစာများ တင်ပြထားရာ ၎င်းမြေခွန်ပြေစာများအပေါ်၌ “ကျူးခွန်”ဟူသောစာသား ပါဝင်နေပါသည်။ ကျူးလွန်စိုက်ပျိုးထားခြင်းဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ထိုစာသားသည် ကာယကံရှင်တို့တင်ပြသော မြေခွန်ပေါ်၌ပင် ပါလာခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့ရှာဖွေရယူခဲ့ သော သက်သေခံအထောက်အထားသည် ၎င်းတို့၏ နိမ့်ပါးမှုကိုသာ ဖြစ်စေခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

အနုပညာမြောက် စစ်ဆေးခြင်းသည် အတွေ့အကြုံနှင့် ဉာဏ်ရည်ပေါ်တွင် မူတည်သောကြောင့် အပြည့်အစုံ တင်ပြရန် မဖြစ်နိုင်ပါ။ အထက်အပိုဒ်များအပေါ်တွင် အခြေပြု၍ ဆန်းစစ်ရှာ ဖွေရပါကြောင်း ဆက်စပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄.၃.၂(ဇ)။ မူခင်းဖြစ်ပွားမှုအကြောင်းရင်း မှတ်တမ်းရယူခြင်း

မြေယာမူခင်းတိုင်းတွင် မူခင်းဖြစ်ပွားရခြင်းအကြောင်းအရင်းကို မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေယာမူခင်း ဖြစ်ပွားရခြင်းအကြောင်းရင်းကို သိရှိမှသာ မူခင်းဖြစ်ပွားသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆန်းစစ်နိုင်ပါသည်။ မူခင်း စတင်သူ၏ လိုလားချက်သည် ဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင် နေပါက ဤအချက်ကို သိရှိထားခြင်းဖြင့် ချင့်ချိန်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

၄.၃.၂(ဈ)။ အခြားတွေ့ရှိချက်များကို မှတ်တမ်းရယူခြင်း

အထက်ဖော်ပြပြီး အကြောင်းအချက်များတွင် မပါဝင်သော အမှုအတွက်လိုအပ်သည့် အချက်အလက်မှန်သမျှ အခြားတွေ့ရှိချက် ခေါင်းစဉ်အောက်၌ အကျုံးဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာမူခင်းတစ်ခုကို စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် ဥပဒေအရ တရားမျှတမှုကို ရှာဖွေရသကဲ့သို့ လူမှုရေးအရ တရားမျှတမှုကိုလည်း ရှာဖွေရပါသဖြင့် ဤခေါင်းစဉ်သည်လည်း အရေးကြီးပါ သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်အရည်အချင်း တူညီနေပါက (ဥပမာ- တောင်သူလယ်သမားချင်း၊ မြေယာ မဲ့ချင်း) ဦးစားပေးသင့် သည့်အချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး စဉ်းစားပေးရန်ရှိပါ၍ ဤအခြား အကြောင်းအရာများကို သေချာစွာစစ်ဆေးကာ ထွက် ဆိုချက်များရယူထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤခေါင်းစဉ်အောက်တွင် မိသားစုအရေအတွက်၊ ၁၂ နှစ် အောက်/အထက် အရေအတွက်၊ မှီခိုသူအရေအတွက်၊ ကျားမ၊ ပညာသင်ကြားမှုအခြေအနေ၊ အခြားမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ လယ်လုပ်ကိရိယာအခြေအနေနှင့် လူမှုရေး၌ နှစ်နာခဲ့ချက်များ၊ ကြားသက်သေ၊ သမာဓိသက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်အရ တွေ့ရှိချက်များ စသည်တို့ အကျုံးဝင်ပါသည်။ ဤအခြား တွေ့ရှိချက်များကိုလည်း မမေ့မလျော့ရယူထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

၄.၃.၂(ည)။ အမှုတွဲတည်ဆောက်ခြင်း၊ အမှုတွဲမှတ်စုရေးသားခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း

အထက်မှထွက်ဆိုချက်များကိုသာမက ဆက်စပ်စတင်တိုင်ကြားစာ၊ ဆက်စပ်အမှုတွဲ၊ ဆက်စပ်ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ဆက်စပ်အယူခံလွှာ၊ အမှုစစ်ဆေးရန် ချိန်းဆိုချက်၊ ရောက်ရှိသတင်းပို့ လက်မှတ်၊ အခြားဆက်စပ်သက်သေခံအထောက်အထားများ၊ မြေပုံများ၊ အမှုတွဲအစဉ်မှတ်တမ်း များအပြင် စစ်ဆေးချက်အပေါ် အခြေခံ၍ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်၊ သုံးသပ်ချက်၊ အကြံပြုတင်ပြ ချက်များဖြင့် အမှုတွဲမှတ်စု ရေးသားကာ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြ ရပါမည်။ အစည်းအဝေးကျင်းပရန် ချိန်းဆိုသည့်ဖိတ်ကြားစာ၊ တက်ရောက်သူများလက်မှတ်၊ ဆွေးနွေးမှုများမှတ်တမ်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက် အမိန့်စာထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အမိန့်စာဖြန့်ဝေခြင်းများကို အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဤနေရာတွင် အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့သာ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပေးအပ်ထားပါ၍ ဥက္ကဋ္ဌ(သို့) အတွင်းရေးမှူး တစ်ဦးစီ၏ သဘောထားတစ်ခုတည်းနှင့် ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်း၍ မရပါကြောင်း၊ အစည်းအဝေး၌သာ တင်ပြဆုံးဖြတ်ချက်ရယူရပါကြောင်းကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်ကြရန်ဖြစ်ပါသည်။

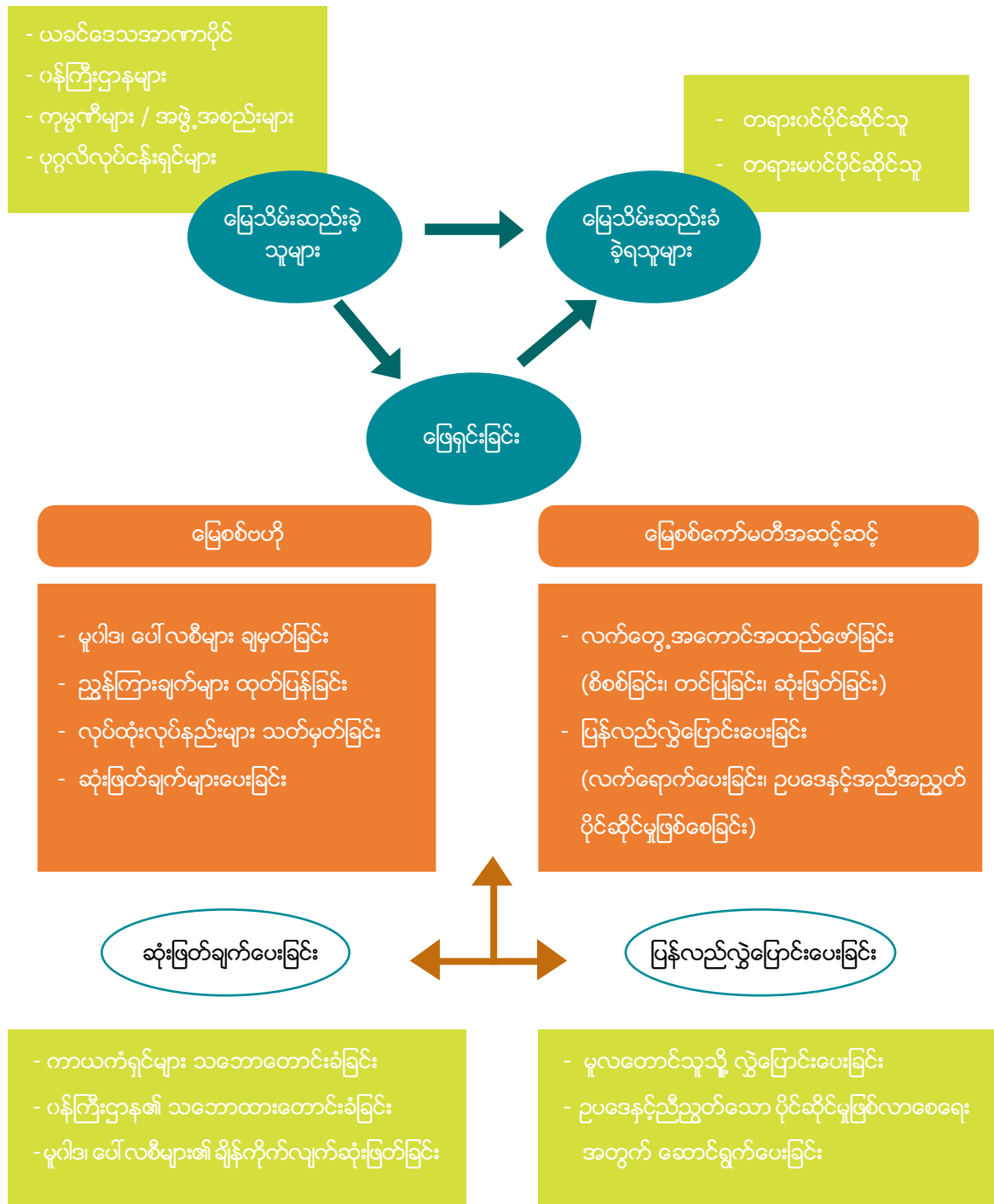
မြေယာမူခင်းစစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းတာဝန်များကို လယ်ယာမြေဥပဒေအရ လယ် ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်သို့ ပေးအပ်ထားပါသည်။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုမှစတင်၍ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်ဆင့်တွင် အပြီးအပြတ်ဆုံးဖြတ်ရပါသည်။ ဗဟို လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားပါ။ တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်အဆင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မကျေနပ်လျှင်မူ စာချွန်တော်တက်ရောက်နိုင်ပါသည်။ စာချွန်တော်အခွင့်အရေး အထိ ရှိပါကြောင်း၊ ဥပဒေနှင့်အညီ အဆင့်ဆင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ မည်သည့်အဆင့်၌မဆို ဥပဒေကို အခြေခံ၍ ခိုင်မာသောသက်သေခံအထောက်အထားများဖြင့်သာ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသောကြောင့် ခိုင်မာသော ထွက်ဆိုချက် သက်သေခံအထောက်အထားများကို ရှာဖွေအသုံးပြုလျက် အထက်၌ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အဆင့်ဆင့်ဆုံးဖြတ် ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ရပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄.၃.၃ ။ သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စများအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်း

သိမ်းဆည်းမြေယာပြဿနာသည် တစ်နိုင်ငံလုံးခေါင်းခဲစေသော အကြောင်းကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ခံစားခဲ့ရသူများအတွက် အလွန်ပင်နစ်နာစေခဲ့သော အကြောင်းတရားဖြစ်ခဲ့ရပြီး၊ စီမံခန့်ခွဲ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရသူများအတွက်လည်း အလွန်ပင်ဖိစီးမှုဖြစ်ပေါ်ရသော အကြောင်းတရားဖြစ်ပါသည်။ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံးအတွက် မကောင်းပါ။ ၎င်းပြဿနာကို ပေါ်ပေါက်စေခဲ့သော အခြေခံအကြောင်းတရားများရှိပါသည်။ စာရေးသူအမြင်မှာ-မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ Fundamental Principles များဖြစ်သည့် State Land နှင့် Disposal Land ကို ခွဲခြားဆောင်ရွက်ခဲ့မှုမရှိခြင်း၊ ထိုစဉ်က အဘက်ဘက်သော အခြေအနေများကလည်း State Land နှင့် Disposal Land ခွဲခြားဆောင်ရွက်ရန်ဆိုသော စည်းကမ်းကို မလိုက်နာရန် ဖန်တီးတွန်းအားပေးနေခြင်း၊ (ဥပမာ- ပြည်သူအများ ဆင်းရဲ၍ မြေယာမဲ့များဖြစ်နေသောကြောင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရခြင်းကိစ္စမျိုး စသည်) လုံခြုံရေးကို အဓိကဦးစားပေးအဖြစ် ရှုမြင်သောကာလဖြစ်နေခဲ့ခြင်း၊ နောက်ပိုင်းကာလစီမံခန့်ခွဲသူအဆင့်ဆင့်မှ Fundamental Principles များကို မသိရှိတော့ဘဲ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြခြင်း၊ ဤ Principles များကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်နေမှန်းပင်မသိခြင်း၊ လူတို့၏ အကျင့်စာရိတ္တ၊ ကိုယ်ကျင့်တရား၊ ကိုယ်ချင်းစာတရားများ ခေါင်းပါးလာကြခြင်း စသည်တို့သည် ဤပြဿနာကြီးကို မွေးဖွားပေးလိုက်သော အဓိကလက်သည်များပင်ဖြစ်ပါသည်။

မည်သို့ဆိုစေ ဤကိစ္စကို မလွဲမရှောင်သာတော့သဖြင့် အကောင်းဆုံးရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းကျော်လွှားကြစေရန် လိုအပ်လာပါပြီ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မိမိ၏အတွေ့အကြုံ၊ အတွေးအမြင်ဖြင့် သင့်တော်သည်ဟု ထင်မြင်သော လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းများကို ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။ နောက်နောင် ထပ်မံမပေါ်ပေါက်စေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းရမည့်အချိန်ရောက်ပြီလည်း ဖြစ်ပါသည်။

မြေသိမ်းဆည်းမှုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ

အထက်သရုပ်ဖော်ပုံတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း သိမ်းဆည်းမြေယာပြဿနာသည် မြေသိမ်းဆည်းခံရသူများ နှင့် မြေသိမ်းဆည်းခဲ့သူများအကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သောအကြောင်းကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ မြေသိမ်းဆည်းခံရသူများတွင် အဓိကအားဖြင့် (၂)မျိုး (၂)စားသာရှိပါသည်။ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် တရားမဝင်ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ပါသည်။ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူသည် ဥပဒေ နှင့်အညီ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူကို ဆိုလို၍ တရားမဝင်ပိုင်ဆိုင်သူသည် အချင်းဖြစ်မြေကို လက်ရောက်ရယူထား

သော်လည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေး မရရှိထားသူဖြစ်ပါသည်။ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူဆိုလျှင် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြန်လည်ခံစားခွင့်ရှိသင့်ပါသည်။ ၎င်း၏ဥပဒေနှင့်အညီ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့မှုကို အသိအမှတ်ပြု၍ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက ပြန်လည်စွန့်လွှတ်လျှင် ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့် ပြန်လည်ရရှိသင့်သူများဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနက ပြန်လည်စွန့်လွှတ်နိုင်ပါလျှင် လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးများ ရရှိသင့်ပါသည်။ တရားမဝင်ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သူများဟုဆိုလျှင် မူလမြေမျိုးနှင့် ၎င်း၏လက်ရောက်ရရှိထားမှုကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်လိုပါသည်။ မူလမြေ မျိုးသည် သစ်တောကြိုးဝိုင်း၊ စားကျက်၊ ဆည်မြောင်း-ကန်-တာတမံမြေ စသည်ဖြင့် နိုင်ငံတော်မှ အမိန့်ပြန်တမ်း ထုတ်ပြန်ထားသောမြေများ ဖြစ်နေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပြန်တမ်းမထုတ်ဆင့်ခဲ့သော်လည်း စာရင်း၊ မှတ်တမ်းတွင် မူလကတည်းက မှတ်သားထားရှိသော မြေများဆိုလျှင်လည်းကောင်း၊ လက်ရောက်ရရှိထားမှုသည် ကျူးလွန်လက်ရောက်ရယူခြင်းဖြစ်ပါ၍ သက်ဆိုင်ရာဌာနက ပြန်လည်စွန့်လွှတ်သော်လည်း သိမ်းဆည်းခံခဲ့ရသူက ပြန်လည်ခံစားခွင့်မရှိသင့်ပါ။ မူလမြေမျိုးအတိုင်းပင် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ ပြန်လည်ထားရှိသင့်ပါသည်။ မူလမြေမျိုးသည် မြေလွတ်မြေရိုင်းဖြစ်ခဲ့ပါမူ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဥပဒေအရ လယ်ယာမြေမျိုးတွင် အကျုံးဝင်ခြင်းကြောင့် ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ သီးစားချထားရေးဥပဒေအရ မြေယာကော်မတီက သီးစားချထားရမည်ဖြစ်သော်လည်း သီးစားချထားမှုမလုပ်နိုင်ခဲ့လျှင် ထိုကဲ့သို့သော ကျူးလွန်လုပ်ကိုင်ခဲ့မှုကိုမူ ငဲ့ညှာစဉ်းစားပေးသင့်ပါသည်။ မူလကတည်းက လယ်ယာမြေမျိုးဖြစ်ပြီး၊ သီးစားတရားဝင်မချထားနိုင်သောကိစ္စများလည်း နိုင်ငံအနှံ့အပြားရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ရပ် မျိုးတွင်မူ ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ပေးလျှင် ရသင့်သည်ဟု စဉ်းစားပေးသင့်ပါသည်။ အမှန်လုပ်ကိုင်မှုကိုမူ ခိုင်ခိုင်မာမာ အထောက်အထားဖြင့် တင်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။

သိမ်းဆည်းခံရမှုများအကြောင်း တင်ပြပြီးနောက် သိမ်းဆည်းခဲ့သူများအကြောင်း ဆက်လက် တင်ပြပါမည်။ အများသိရှိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း သိမ်းဆည်းမှု ပြုခဲ့သူများသည် ယခင်ဒေသအာဏာပိုင်များ၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အာဏာပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ၎င်းတို့နှင့် အဆက်အစပ်ရှိသော ကုမ္ပဏီ၊ အဖွဲ့အစည်း၊ လုပ်ငန်းရှင်များဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်းမှာလည်း အကြောင်းအမျိုးမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံတော်၏အကျိုးစီးပွားအတွက် မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များ

အတွက်လည်းကောင်း၊ အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအတွက် နိုင်ငံတော်၏ မူဝါဒနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက်လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ သိမ်းဆည်းခဲ့သူများ၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့်ဆက်စပ်ပတ်သက်သောကိစ္စရပ်များလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်၊ နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွား၊ အများပြည်သူ၏ အကျိုးစီးပွားအလိုငှာ နိုင်ငံတော်၏မူဝါဒပေါ်လစီများအရ ဆောင်ရွက်ခဲ့သောကိစ္စရပ်များအတွက်မူ စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ်၍ သိမ်းဆည်းထားသူက မစွန့်လွှတ်နိုင်ပါလျှင် ဥပဒေနှင့်အညီအညွတ် ပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ် ပြီးမပြီး ဆက်လက်စိစစ်ကာ လုပ်ငန်းပြီးဆုံးအောင် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေး ပေးပြီး မပြီး စိစစ်ခြင်း၊ မပေးရသေးပါက နိုင်ငံတော်ဘတ်ဂျက် လျာထားချက်တွင် ထည့်သွင်းတောင်းခံကာ ပေးချေခြင်း၊ ပေးချေခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ယခုခေတ်တန်ဖိုးနှင့် အညီ ထိုက်တန်စွာရရှိလို၍ တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါက မူဝါဒချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အခွင့်အာဏာကို တလွဲသုံး၍ ပုဂ္ဂလိက ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါမူ မူဝါဒချမှတ် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ လိုအပ်သောမူဝါဒများကို ချမှတ်နိုင်ရန်အတွက် အခွင့်အာဏာကို တိတိကျကျသတ်မှတ်ထားသင့်ပါသည်။ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းသည် အလွန်အရေးကြီးပြီး ချမှတ်သောမူဝါဒနှင့်အညီ လိုက်နာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးမျိုးသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ အဆင်ပြေသလို ချမှတ်သွားသော မူဝါဒများသည် နောက်မှလိုက်နာဆောင်ရွက်ရသူများအတွက် ကြီးစွာသောအခက်အခဲဖြစ်စေတတ်ပါသည်။ မူဝါဒကို ချမှတ်ခွင့်ရှိသူသည် အခွင့်အာဏာပေးအပ်ခြင်းခံရသော အမြင့်ဆုံးအဖွဲ့အစည်းမှ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ၎င်းအမြင့်ဆုံးအဖွဲ့အစည်းထံ တွေ့ကြုံနေရသော အခြေအနေ၊ အခက်အခဲနှင့် ချမှတ်စေချင်သော မူဝါဒအချက်အလက်များကို အကြံပြုပေးပို့ကြရန် လုပ်ငန်းစဉ်ချမှတ်ထားပြီး၊ အမြင့်ဆုံးအဖွဲ့အစည်းမှပင် အဘက်ဘက်ကချင့်ချိန်ကာ မူဝါဒချမှတ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ချမှတ်သောမူဝါဒများသည်လည်း ယခုစာအုပ်တွင်ပါရှိသော Basic Principles Fundamental Principles များနှင့် လွတ်ကင်းနေမှု မရှိစေသင့်ပါ။

ယခုဆိုလျှင် လက်တွေ့ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနေသည့် ကော်မတီအဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဆင့်(၅)ဆင့်ရှိပါသည်။ မူဝါဒ ၅၂ ချက် ချမှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းချမှတ်ချက်များကို အားလုံးလိုက်နာပြီး ဆောင်ရွက်ကြလျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခက်အခဲပေါင်းများစွာ အားနည်းချက်ပေါင်း မြောက်မြားစွာ ရှိနေပါသည်။ ထိုအခက်အခဲများ အားနည်းချက်များကို မကျော်လွှားနိုင်သ၍ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးသည် အောင်မြင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။

၄.၃.၄ ။ တွေ့မြင်နေရသောအားနည်းချက်များ

စာရေးသူအမြင်ကို ပွင့်လင်းစွာ တင်ပြရပါလျှင် ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတွင် ပါဝင်ပတ်သက် ဆောင်ရွက်ဖြေရှင်းပေးနေကြသူများတွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အတွေ့အကြုံရှိသူများ နည်းပါးနေခြင်း၊ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အခြေခံသဘောတရားကို သိရှိနားလည်ကျွမ်းကျင်သူများ ရှားပါးခြင်း၊ ခံစားမှုကို ရှေ့တန်းတင်၍ ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ ရိုးသားမှုမရှိခြင်း၊ စေတနာမမှန်ခြင်း၊ အချို့သည် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့်ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ မိမိအခွင့်အရေးအတွက်သာ ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ အတွေ့အကြုံအားနည်းသူများ အများစုဖြစ်နေပါသဖြင့် အမှုတွဲတည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် အခြေခံစစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုပင် ထိထိရောက်ရောက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊ အထောက်အထားမပြည့်မစုံနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနေရသဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် နောက်ကြောင်းပြန်နေရခြင်း၊ အမှုတွဲအရေအတွက် အလွန်များနေခြင်း၊ အမှုတွဲအချို့သည် မမှန် မကန်လုပ်ကြံတင်ပြမှုများ ပါဝင်နေသောကြောင့် ပိုမိုနစ်ထုပ်ပန်းပိုးဖြစ်နေရခြင်း၊ ပါဝင်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးနေသူများသည် အခြားသောလုပ်ငန်း တာဝန်များကိုလည်း တစ်ပြိုင်တည်းဆောင်ရွက်နေရခြင်း၊ ဤလုပ်ငန်းအတွက် သီးသန့်ဝန်ထမ်းခန့်ထားရန်ဆိုသော်လည်း အမှန်တကယ် အကောင်အထည်မပေါ်ခြင်း၊ သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စရပ်တစ်ခုတည်းကိုသာ သီးသန့်တာဝန်ပေးရန် ဖြစ်ပါကလည်း ဤလုပ်ငန်းအပေါ် စိတ်ပါဝင်စားသူနည်းပါးခြင်း၊ ဖိအားကြောင့်သာ မတတ်သာ၍ ဆောင်ရွက်နေရခြင်း၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးနေသူများကိုလည်း အလိုဆန္ဒမပြည့်ဝသူများက အမျိုးမျိုးစွပ်စွဲတိုင်ကြားလေ့ရှိခြင်း၊ ထိုသို့တိုင်ကြားခံရသည့်အခါ အကာအကွယ်ပေးပြီး စောင့်ရှောက်ပေးမည့်သူမရှိခြင်း၊ အရေးယူရန်ကိစ္စသည်

လွယ်လွယ်နှင့်ရောက်လာတတ်သော်လည်း လိုအပ်သည်များ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ချက်အပေါ် အသိအမှတ် ပြုခြင်းများမှာ မူ- အလှမ်းကွာဝေးနေခြင်း၊ ဤလုပ်ငန်းအပေါ် စိတ်မသက်မသာ၊ စေတနာမပါဘဲ ဆောင်ရွက်နေကြရသဖြင့် အောင်မြင်သည့်အဆင့်ရောက်ရန် ခက်ခဲခြင်း၊ အဆင်မပြေဖြစ်လျှင် လက်ညှိုးထိုး တရားခံရှာရန်သာ ကြိုးစားနေပြီး၊ မိမိ၏ တာဝန်ကျေပွန်ရန်လိုအပ်နေခြင်းကိုမူ သတိမရခြင်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှင်းလင်းသဘောပေါက်မှုမရှိခြင်း စသည့် အကြောင်းအချက်များသည် လက်တွေ့နယ်ပယ်၌ မကြာမကြာတွေ့မြင်သုံးသပ်မိနေသော အချက်များဖြစ်ပါသည်။ တိုင်ကြားသူများဘက်ကလည်း အားနည်းချက်များရှိပါသည်။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကို အလွန်အကျွံရှေ့တန်းတင်၍ မမှန်မကန် တိုင်ကြားခြင်း၊ မသက်ဆိုင်မှန်းသိသော်လည်း ရောင်တော်ပြန်ရောလွှတ်၍ မဆိုင်သောကိစ္စရပ်များပါ တင်ပြတိုင်ကြားခြင်း၊ အတွေးအမြင်၊ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း၊ အမှုပွဲစားများ ၏ လက်စွမ်းပြရာဈေးကွက်ဖြစ်နေခြင်း၊ အကျိုးစီးပွား မျှော်မှန်းချက် ဖြင့် စည်းရုံးသိမ်းသွင်းစရာ နယ်မြေဖြစ်နေခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့သော အခြေအနေများကို မည်ကဲ့သို့လက်တွေ့ကျကျ ကျော်လွှားကြမည်နည်း၊ မိမိအနေဖြင့် ဤအားနည်းချက်၊ တွေ့ရှိချက်များ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အခြေအနေကို အားဖြည့်လုပ်ဆောင်ပေးပါမှသာ ကျော်လွှားနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄.၃.၅ ။ မေးခွန်းလွှာဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း

အတွေ့အကြုံအားနည်းသူ/မရှိသူများနှင့် အတွေ့အကြုံရှိသူများအကြား စွမ်းဆောင်ရည် ကွာဟချက်ကို လျော့ချရန်၊ အမှုတွဲအရေအတွက်များခြင်းနှင့် အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်သော ဖြေရှင်းမှုများ ရရှိလိုခြင်းများအတွက် အကောင်းဆုံးဖြည့်ဆည်းကျော်လွှားနိုင်ရန်တို့အတွက် အသင့်တော်ဆုံးနည်းလမ်းမှာ မေးခွန်းလွှာဖြင့် မေးမြန်းဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကာယကံရှင်များထံမှ ထွက်ဆိုချက်ရယူသူများတွင် အတွေ့အကြုံရှိသူသည် အချက်အလက်ပြည့်ပြည့်စုံစုံကို ရယူနိုင်သော်လည်း အတွေ့အကြုံမရှိသူ/အားနည်းသူများသည် မပြည့်စုံသောအချက်အလက်၊ ထွက်ဆိုချက်များကိုသာ ရယူနိုင်လေ့ရှိသဖြင့် အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်သောစွမ်းဆောင်ချက်မျိုးလိုချင်ပါက အတွေ့အကြုံ၊ အရည်အချင်း ကွာခြားချက်ကို လျော့ချရန်အတွက် မေးခွန်းလွှာ အသုံးပြုသည့်စနစ်ကို မလွဲမသွေကျင့်သုံးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤစနစ်ကို မယုံကြည်သူများစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်၊ ကန့်သတ်အချိန်အတွင်း ရရှိလိုပါက မေးခွန်းလွှာစနစ်ကို ကမ္ဘာတွင်လည်း ကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။ ဥပမာ - မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာကဏ္ဍဆိုင်ရာအချက်အလက်ပေါင်းမြောက်မြားစွာကို ကန့်သတ်အချိန်အတွင်းကောက်ခံ သော လယ်ယာသန်းခေါင်စာရင်းလုပ်ငန်းတွင် ဤစနစ်ကို အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အခက်အခဲပေါင်းမြောက်မြားစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်နေရသော သိမ်းဆည်းမြေယာပြဿနာကို အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းပေးရန်ဖြစ်ပါက မေးခွန်းလွှာစနစ်ကို မဖြစ်မနေအသုံးပြုသင့်ပါသည်။

နမူနာမေးခွန်းလွှာပုံစံကို အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

**လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခံရမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင်
အသုံးပြုရန် မေးခွန်းလွှာပုံစံ**

၁။	တင်ပြသူအမည်		မှတ်ပုံတင်အမှတ်	
၂။	အဖအမည်		အသက်/ မွေးသက္ကရာဇ်	နှစ်/
၃။	နေရပ်လိပ်စာ			
၄။	တင်ပြတိုင်ကြား လိုသောမြေ တည်နေရာ	-----မြို့နယ်၊ -----ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ----- ကွင်းအမှတ်/ အကွက်အမှတ်၊ ----- ဦးပိုင်အမှတ်/ အိမ်အမှတ် -----ဧရိယာ၊ -----မြေမျိုး		
မှတ်ချက်။ တင်ပြလိုသောမြေတည်နေရာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်မြေပုံကြမ်းကို ကာယကံရှင်မှ ရေးဆွဲတင်ပြရန်				
၅။	မြေမျိုးတွင် -			
	(က) စားကျက်/ သစ်တော			
	ကြိုးဝိုင်းမြေဖြစ်ပါက	/	ပယ်ဖျက်ခုနှစ်	
	ပယ်ဖျက်ပြီး/ မပြီး			
	(ခ) မြေရိုင်း/ တောရိုင်းဖြစ်ပါက - လုပ်ကိုင်ခွင့်	ရှိ/ မရှိ	ရှိပါက ခွင့်ပြုသူ အမည်	
	အတွက်ခွင့်ပြုမိန့်		တာဝန်	
	(ဂ) မြို့မြေ/ ရွာမြေ/ အခြားမြေဖြစ်ပါက	ရှိ/ မရှိ	ခွင့်ပြုရန် အမှုအမှတ်	
	ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိမှု		ရက်စွဲ	
၆။	သိမ်းဆည်း		သိမ်းဆည်းခဲ့သော ဝန်ကြီးဌာန	
	ခံခဲ့ရသောခုနှစ်		ပုဂ္ဂလိက	

၇။ သိမ်းဆည်းခဲ့သော

အကြောင်းအရင်းဖော်ပြချက်

မှတ်ချက်။ ခုနှစ်များကို အင်္ဂလိပ်ခုနှစ်များသာ ဖြည့်သွင်းရန်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ်ကို (၆၃၈)ဖြင့် ပေါင်းပါက အင်္ဂလိပ်ခုနှစ် ရရှိနိုင်ပါသည်။

၈။ တင်ပြလိုသော

မြေနှင့်ပတ်သက်၍

ပိုင်ဆိုင်မှုဖော်ပြချက်

မှတ်ချက်။ တင်ပြလိုသော မြေနှင့်ပတ်သက်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထားများကို မိတ္တူမှန် ပူးတွဲတင်ပြရန်။ (အရပ်ကတိပိုင်ဆိုင်မှု/ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်မှု/ ပိုင်ဆိုင်မှုအစဉ်အဆက်) (သိမ်းဆည်းခံရသူအမည်နှင့် ယခုတင်ပြသူအမည် မတူညီပါက ဆွေမျိုးတော်စပ်မှု)

၉။ တင်ပြလိုသောမြေနှင့်

ပတ်သက်၍ လုပ်ကိုင်မှု

ဖော်ပြချက်

မှတ်ချက်။ တင်ပြလိုသော မြေနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ကိုင်မှု အထောက်အထားများကို မိတ္တူမှန် ပူးတွဲတင်ပြရန်။ (တင်ပြလိုသော မြေအတွက်သာ မြေခွန်ပြေစာ ရှိပါက တင်ပြရန်)

၁၀။ သိမ်းဆည်းမှု မခံရမီ

နှစ်

လက်ငုတ်ပြတ်တောက်

နှစ်

ကာလ၌စုစုပေါင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့မှု

ကာလ

ကာလ

၁၁။ တင်ပြတိုင်ကြားရသော

အကြောင်းအရင်း

၁၂။ တင်ပြသော မြေကို
လက်ရှိအသုံးပြုနေသူ
ရွာန/ ပုဂ္ဂလိက

၁၃။ လက်ရှိ အသုံးပြုနေသော
နည်းလမ်း
မှတ်ချက်။ နည်းလမ်းပြောင်းလဲအသုံးပြုမှုရှိပါက ခုနှစ်အလိုက်ခွဲခြားဖော်ပြပေးရန်။

၁။-----	ခုနှစ်-----	၌ပြောင်းလဲအသုံးပြုသည်။
၂။-----	ခုနှစ်-----	၌ပြောင်းလဲအသုံးပြုသည်။
၃။-----	ခုနှစ်-----	၌ပြောင်းလဲအသုံးပြုသည်။

၁၄။ နည်းလမ်းအလိုက်
အသုံးပြုနေသောဧရိယာ
မှတ်ချက်။ နည်းလမ်းအလိုက်ခွဲခြားဖော်ပြရန်။

၁။-----	နည်းလမ်း-----	ဧရိယာ-----	ဧက
၂။-----	နည်းလမ်း-----	ဧရိယာ-----	ဧက
၃။-----	နည်းလမ်း-----	ဧရိယာ-----	ဧက

၁၅။ မြေလျော်ကြေး
ရရှိခဲ့မှု ရှိ/ မရှိ၊

--

မြေလျော်ကြေးရရှိခဲ့သော
ခုနှစ်

--

၁၆။ မြေလျော်ကြေး
ရရှိခဲ့သော
တန်ဖိုးသင့်ငွေ

--

မြေလျော်ကြေးအဖြစ်ရရှိခဲ့သော
မြေကွက်/ အခြားအခွင့်အရေး

--

၁၇။ မြေလျော်ကြေး
ပေးချေခဲ့သူ
ကော်လီတ္တော်အမည်
ပုဂ္ဂလိက

--

ပုဂ္ဂလိကပေးလျော်ခဲ့မှုဖြစ်ပါက
ပေးလျော်ခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်
နေရပ်လိပ်စာ

၁၈။ မြေလျော်ကြေး
ရရှိခဲ့မှုအပေါ်
မကျေနပ်၍
တင်ပြမှုရှိ/ မရှိ

--

မိမိမှတင်ပြခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ်ရာထူး/ ခုနှစ်
မိမိမှ တင်ပြခဲ့သောအကြောင်းအရာ

/

- ၁၉။ ယခုရရှိလိုသော ရယူလိုသောမြေလျော်ကြေး ကျပ်
 အခွင့်အရေး တန်ဖိုး
 လျော်ကြေးငွေ (သို့) ရယူလိုသော မြေအကျယ် ဧက/ကွက်
 မြေ (သို့) နှစ်မျိုးလုံး အဝန်း/မြေကွက်
- ၂၀။ ယခင်မြေ/စီအဖွဲ့ တင်ပြခဲ့ပါက ရရှိခဲ့သော
 အပေါ်တင်ပြခဲ့ခြင်း / အဆုံးအဖြတ်
 ရှိ/မရှိ
- မှတ်ချက်။ အမှုတွဲအမှတ်/မူလအမှတ်စဉ်/အစီရင်ခံစာအပိုင်း/(သက်ဆိုင်ရာမှဖြည့်စွက်ရန်)

- ၂၁။ အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ်
 ကျေနပ်မှုမရှိပါက ထပ်မံ
 တင်ပြလိုသော လိုလားချက်

- ၂၂။ လက်ငုတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော ဖြစ်စဉ်တွင် ကျေးရွာမြေယာကော်မတီမှ သိမ်းယူခဲ့ပြီး သီးစား
 ပြောင်းလဲချထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက

သီးစားပြောင်းလဲချထားသည့်အမိန့်အား

- (က) ထုတ်ပြန်ခဲ့သူ၏အမည် ရာထူး/တာဝန်
- (ခ) ပြောင်းလဲချထားပေးခဲ့ခြင်း ၎င်း၏ နေရပ်လိပ်စာ
 ခံရသူအမည်
- (ဂ) ပြောင်းလဲချထားခံရခြင်း ပြောင်းလဲချထားခဲ့သော
 အကြောင်းအရင်း ခုနှစ်

၂၃။ မြေယာမှုခင်းဖြစ်ပြီးနောက် လက်ငုတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါက

- (က) အမိန့်ထုတ်ခဲ့သူအမည် ရာထူး/ တာဝန်
- (ခ) အနိုင်ပေးခြင်းခံရသူအမည် နေရပ်လိပ်စာ
- (ဂ) လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူအမည် နေရပ်လိပ်စာ
- (ဃ) အနိုင်ပေးခြင်းခံရသူအမည်နှင့်လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူ အမှန်ခြစ်ရန်
မတူညီပါကကွဲပြားရသည့် အကြောင်းအရင်း
 ▪ အခြားအကြောင်းအရာဖြစ်ပါက ဖော်ပြရန်

၂၄။ တရားရုံးတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားပြီး လက်ငုတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါက_

- (က) တရားရုံးတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သူအမည် နေရပ်လိပ်စာ
- (ခ) လက်ရှိလုပ်ကိုင်/ လက်ရောက် နေရပ်လိပ်စာ
ရရှိနေသူအမည်
- (ဂ) တရားရုံးတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သူအမည်နှင့်လက်ရှိလုပ်ကိုင်/ အမှန်ခြစ်ရန်
လက်ရောက်ရရှိသူမတူညီပါကကွဲပြားရသည့် အကြောင်းအရင်း
 ▪ အခြားအကြောင်းအရာဖြစ်ပါကဖော်ပြရန်

၂၅။ စားကျက်မြေ/ သစ်တောကြိုးဝိုင်းမြေ/ မြေရိုင်း/ တောရိုင်းတွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး သိမ်းဆည်းခြင်း ခံခဲ့ရပါက-

- (က) သိမ်းဆည်းခဲ့သောပုဂ္ဂိုလ် ရာထူး/ တာဝန်
- (ခ) တင်ပြမြေအပေါ် ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးခဲ့သူအမည်
မိမိလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းအတွက် တာဝန်
ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိခဲ့ခြင်းရှိ/ မရှိ

(ဂ) စုစုပေါင်းလုပ်ကိုင်/

လက်ရောက်ရယူခဲ့သော နှစ် စုစုပေါင်းလက်ငုတ်ကာလ နှစ်
ခုနှစ်

(ဃ) လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော

ပုဂ္ဂိုလ်အမည်

နေရပ်လိပ်စာ

(င) လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူ၏

ထိုသူအား ခွင့်ပြုမိန့်

စုစုပေါင်းလက်ငုတ်ကာလ နှစ် ပေးခဲ့သူအမည်/ တာဝန်

လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူလုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့သည့်

အကြောင်းရင်း

၂၆။ အခြားတင်ပြလိုသော အချက်များ

(က) -----

(ခ) -----

(ဂ) -----

(ဃ) -----

(င) -----

၂၇။ တင်ပြသူ၏ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်

(က) အတူနေမိသားစုအရေအတွက် ဦး ဦး ဦး

တက္ကသိုလ်အဆင့် အထက်တန်း အလယ်တန်း မူလတန်း

(ခ) ပညာသင်ကြားနေမှုအခြေ ဦး ဦး ဦး ဦး

(ဂ) အိမ်ထောင်ဦးစီး၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်း -----
လုပ်ငန်း -----

- (ဃ) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြစ်ပါ စုစုပေါင်း လယ် ယာ အခြား
က စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာ ဧက ဧက ဧက ဧက
- (င) လယ်လုပ်ကိရိယာပြည့်စုံမှု ကျွဲနွား ရှဉ်း
ရှိ/မရှိ
- (စ) မိသားစုအတွင်း၌ စိုက်ပျိုး ဦး
ရေး လုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်
လုပ်ကိုင် နေသူပေါင်း
- (ဆ) မိသားစုအတွင်း၌ ဝင်ငွေ ဦး
ရ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသူ
အရေအတွက်
- (ဇ) မိသားစုအတွင်း၌ မှီခိုသူ ဦး လူကြီး လူငယ်
အရေအတွက် ဦး ဦး ဦး

စာရင်းရေးသွင်းသူအမည်၊-----
ရာထူး/ တာဝန်၊-----
စာရင်းသွင်းရက်စွဲ၊-----

တင်ပြသူလက်မှတ် |-----
အမည် |-----
နေရပ်လိပ်စာ |-----

သက်ဆိုင်ရာဌာန ဝန်ထမ်းများ၏ စိစစ်ဖြည့်စွက်တင်ပြချက်
(နံပါတ်စဉ်အလိုက် စိစစ်ဖြည့်စွက်ဖော်ပြပေးရန်) (ကွဲလွဲမှုကိုသာ အထောက်အထားဖြင့်
တည့်မတ်ဖော်ပြရန်)

(ရက်စွဲ- - - - - ။)

စဉ်	ဖော်ပြချက်	စဉ်	ဖော်ပြချက်
၁။	-----	၁၅။	-----
၂။	-----	၁၆။	-----
၃။	-----	၁၇။	-----
၄။	-----	၁၈။	-----
၅။	-----	၁၉။	-----
၆။	-----	၂၀။	-----
၇။	-----	၂၁။	-----
၈။	-----	၂၂။	-----
၉။	-----	၂၃။	-----
၁၀။	-----	၂၄။	-----
၁၁။	-----	၂၅။	-----
၁၂။	-----	၂၆။	-----
၁၃။	-----	၂၇။	-----
၁၄။	-----		

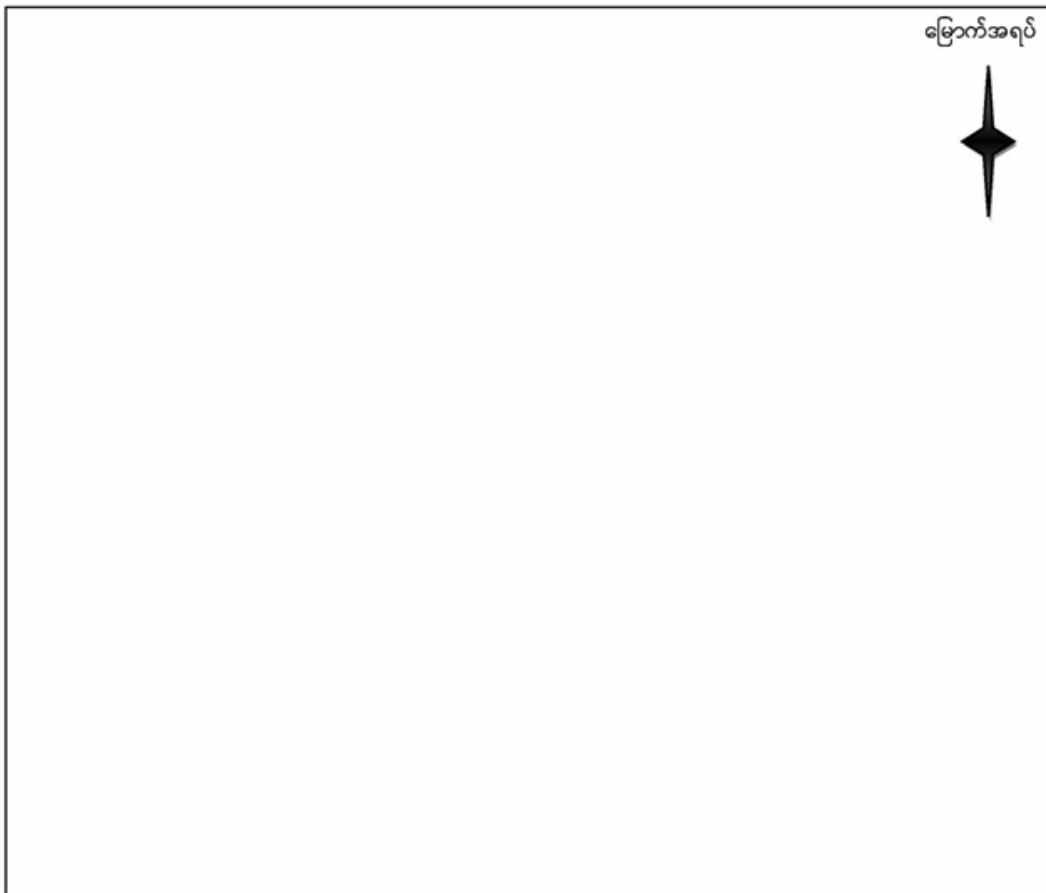
မှတ်ချက်။ စာမျက်နှာမလုံလောက်ပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့် တင်ပြရန်။

စိစစ်ဖြည့်စွက်သူများ

လက်မှတ် -----	လက်မှတ် -----	လက်မှတ် -----
အမည် -----	အမည် -----	အမည် -----
ရာထူး -----	ရာထူး -----	ရာထူး -----

တင်ပြလိုသောမြေတည်နေရာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်ပြမြေပုံကြမ်း

မြေတည်နေရာ။ ။ -----မြို့နယ်၊ -----ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊
-----ကွင်းအမှတ်/အကွက်အမှတ်၊-----ဦးပိုင်/ အိမ်အမှတ်၊
-----ဧရိယာ ၊-----မြေမျိုး၊

မှတ်ချက်။ ။ ကာယကံရှင်မှ ရေးဆွဲဖော်ပြရန်

တင်ပြသူအမည် -----

လက်မှတ် -----

နေရပ်လိပ်စာ -----

နမူနာဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို ပြင်ဆင်သုံးစွဲရန်ဖြစ်ပါသည်။

၄ . ၃ . ၆ ။ သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စနှင့် မသက်ဆိုင်သည်များကို ဖယ်ရှားသန့်စင်ခြင်း

မေးခွန်းလွှာဖြင့် ထွက်ဆိုချက်များရယူပြီးနောက် ဒုတိယလုပ်သင့်သောလုပ်ငန်းစဉ်မှာ သိမ်းဆည်းမြေအကြောင်း အရာနှင့် မသက်ဆိုင်သောအမှုများကို ဖယ်ရှားသန့်စင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ သိမ်းဆည်းမြေအကြောင်းအရာကို ခေါင်းတည်ထားသော်လည်း အချို့သောကိစ္စရပ်များသည် သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စနှင့် မသက်ဆိုင်ပါ။ ယခင်ခေတ်တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့သောကိစ္စရပ်များ၊ တရားရုံးများမှ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးသောကိစ္စရပ်များ၊ ယခင်ခေတ်က ပြီးပြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် မြေယာမှုခင်းများ၊ လက်ရှိမြေယာလက်ရောက်ရသူများသို့ အကျပ်အတည်းဖြစ်စေရန်နှင့် ငွေကြေးကိစ္စအကျပ်ကိုင်ညှိနှိုင်းနိုင်ရန် ရည်ရွယ်သောကိစ္စရပ်များ စသည်ဖြင့် အကြောင်းကိစ္စအမျိုးစုံရှိနေရာတွင် သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စစစ်စစ်ကိုသာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးသင့်ပါသည်။ သိမ်းဆည်းမြေနှင့်မသက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကိုပါ ထည့်သွင်းဖြေရှင်းပေးနေပါက စွမ်းဆောင်နိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မသက်ဆိုင်သည့်ကိစ္စရပ်များကို သန့်စင်ဖယ်ရှားခြင်း ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာပြဿနာသည် ကိုယ်ချင်းစာစရာ အလွန်ကောင်းသော်လည်း အမှုအားလုံးမှန်ကန်သည်ဟု ယူဆ၍မရနိုင်ပါ။ အချို့သောအမှုတွဲများသည် နိုင်ငံတော်၏ပေါ်လစီလမ်းကြောင်းအတွင်း ပင်ရောက်ကာ သိမ်းဆည်းခံရသောမြေ ပြဿနာအသွင်သဏ္ဌာန်ယူထားသော်လည်း အမှန်တော့ သိမ်းဆည်းမြေပြဿနာမဟုတ်ပါ။ အောက်ပါပြဿနာများသည် သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာ ပြဿနာအသွင်ယူလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- (က) ယခင်ကရောင်းချခဲ့ပြီးသောမြေကို သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (ခ) မြေယာမှုခင်း၌ ပြီးပြတ်ခဲ့ပြီးသော ရုံးနိုင်ခဲ့သည့်ကိစ္စကို သိမ်းဆည်းမြေဟုတင်ပြလာခြင်း၊
- (ဂ) တရားရုံး၌ ရုံးနိုင်ခဲ့ပြီးသောမှုခင်းကို သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (ဃ) ယခင်ကစည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ခဲ့၍ သိမ်းဆည်းခံခဲ့ရသောပြဿနာကို သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (င) နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေတွင် ကျူးလွန်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး နှစ်ကာလ ကြာမြင့်ခဲ့မှုအပေါ် လက်ငုတ်တိုက်၍ သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း (ဥပမာ- သစ်တောကြီးဝိုင်း၊ စားကျက်၊ မြေလွတ်မြေရိုင်း)
- (စ) အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လက်ငုတ်စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီး အဆင့်ဆင့်လုပ်ကိုင်မှု ပြောင်းလဲခဲ့သောမြေအပေါ် သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (ဆ) ဟင်းသီး/ဟင်းရွက်ခူးခြင်း၊ ကျွဲ/နွား၊ ဆိတ်ကျောင်းခွဲဖူးခြင်း/ဖြတ်သန်းသွားလာခွဲဖူးခြင်းစသောမြေကို သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (ဇ) ယခင်က မိဘဘိုးဘွားတို့လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးကြောင်း ကြားသိခဲ့ရပြီး ကိုယ်တိုင်တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မလုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသောမြေကို ဈေးကောင်းလာမှုအပေါ် အကြောင်းပြ၍ သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (ဈ) အခွင့်အရေးရနိုး မျှော်ကိုးလျက် ခါတော်မှီပြဿနာဖန်တီးကာ သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊
- (ည) ဒေသမငြိမ်းချမ်းအောင်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကြားခံများ၏လှုံ့ဆော်မှုဖြင့် ခါတော်မှီပြဿနာဖန်တီးကာ သိမ်းဆည်းမြေဟု တင်ပြလာခြင်း၊

၄ . ၃ . ၇ ။ လက်ရှိအခြေအနေစစ်ဆေးခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းသူ၏သဘောထားရယူခြင်း

တတိယလုပ်ငန်းစဉ်မှာ သိမ်းဆည်းထားသူ၏ လက်ရှိသုံးစွဲနေမှုနှင့် အနာဂတ်အလားအလာ၊ သိမ်းဆည်းသူ၏ စွန့်လွှတ်လိုမှုနှင့်ပတ်သက်သော သဘောထားတောင်းခံမှုဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိသုံးစွဲနေမှုနှင့် အနာဂတ်အလားအလာသည် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ ဤနေရာတွင် တိုင်းတာရမည့်ပေတံမှာ နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုး ဖြစ်မဖြစ် ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုးအတွက် မရှိမဖြစ် ဆက်လက်အသုံးပြုရမည့်

ကိစ္စရပ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာသိမ်းဆည်းထားသူက စွန့်လွှတ်လိုသည့်တိုင် ဆက်လက်ရယူထားသင့်ပါသည်။ မြေလျော်ကြေးပေးပြီး- မြေသိမ်းဥပဒေနှင့်အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သောလုပ်ငန်းဖြစ်ပါက မလွဲမသွေဆက်၍ ရယူထားသင့်ပါသည်။ ကာယကံရှင်နှစ်နာခံသူအပေါ် လျော်ကြေး၊ နှစ်နာကြေး မပေးချေရသေးပါက မစွန့်လွှတ်သောကိစ္စရပ်တွင် လျော်ကြေး၊ နှစ်နာကြေးပေးခြင်းကို စဉ်းစားပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုးလည်းမရှိ၊ သက်ဆိုင်ရာကာယကံရှင်များကလည်း နှစ်နာနေပါက အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်ကို မေးမြန်း၍ ပြန်လည်စွန့်လွှတ်သင့်မသင့် ဆုံးဖြတ်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုလောလောဆယ် အသုံးမပြုနိုင်၍ အကျိုးမရှိဖြစ်နေသော်လည်း အနာဂတ်စီမံကိန်းသည် မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်သင့်သည့် လုပ်ငန်းရပ်ဖြစ်နေပါမူ အထက်မှအတိုင်း သိမ်းဆည်းသူ၏သဘောထားကိုရယူခြင်း၊ လျော်ကြေး၊ နှစ်နာကြေးပေးချေရန် စီမံချက်လျာထား ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင်မူ နှစ်ဦးနှစ်ဖက်လုံး လောလောဆယ် အကျိုးမရှိဖြစ်နေရုံသာမက-အနာဂတ်အတွက်လည်း ရေရေရာရာမရှိပါက သို့မဟုတ် အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်သည်လည်း နိုင်ငံအကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုးအတွက် မဟုတ်ပါက သိမ်းဆည်းသူက မစွန့်လွှတ်လိုကြောင်း သဘောထားမှတ်ချက်ပေးလာသည့်တိုင် ပြန်လည်စွန့်လွှတ်မှု ပြုသင့်ပါသည်။

၄ . ၃ . ၈ ။ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးရာတွင် အခြေခံစဉ်းစားရမည့်အချက်များဖြစ်သည့် အထက်၌တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံအကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုးဆိုသည့် ပေတံဖြင့် တိုင်းတာခြင်းဖြင့် လွယ်ကူ စွာဆုံးဖြတ်မှုပြုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးသည့် အခွင့်အာဏာကို မည်သူများထံအပ်နှင်းထားမည်ဆိုသည့်အချက်မှာမူ ခေါင်းစားပါမည်။ မူဝါဒချမှတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သေချာစွာ ဘက်ပေါင်းစုံမှ စဉ်းစားပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်နိုင်မည့် အခွင့်အာဏာရှိသူ၏ စွမ်းဆောင်ရည်၊ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု၊ သန့်စင်မှု၊ ရိုးဖြောင့်မှုတို့အပေါ် လုံးဝမှီခိုအားထားလိုက်ရ မည်ဖြစ်ပါ၍ မည်သို့ဆောင်ရွက်ပါမည်နည်း၊ လုပ်ငန်းစဉ်များကို မည်ကဲ့သို့ချမှတ်ရပါမည်နည်း၊ ဤမေးခွန်းသည် အဖြေရကျပ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေနှင့်အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခြင်းခံရမှုများ ပြန်လည်စိစစ်ရေးကော်မတီ၏ အဆင့်တိုင်း၌ အကြံပြုချက်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်သဘောထားပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို မလွဲမသွေထည့်သွင်းထားသင့်ပါသည်။

၄ . ၃ . ၉ ။ Software ကို အသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ထားရှိသင့်ခြင်း

ထို့ပြင် အထက်ပါ မေးခွန်းလွှာကို အသုံးပြုရာတွင် မေးခွန်းလွှာနှင့်တွဲ၍ Computer Software အသုံးပြုရန်လည်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ မေးခွန်းလွှာနှင့် Software တွဲဖက် အသုံးပြု ခြင်းဖြင့် အချိန်တိုအတွင်း အဖြေများလွယ်လွယ်ကူကူ တွက်လာနိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအဆင့်တွင် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆင်ခြင်တုံတရား အခြေခံသော စိစစ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ် ခြင်းဖြင့် ယခုကြုံတွေ့နေရသော သိမ်းဆည်းမြေယာဆိုင်ရာအကျပ်အတည်းကို ကောင်းစွာကျော်လွှားဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟု တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄ . ၃ . ၁၀ ။ Template များအသုံးပြု၍ လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်းဖော်ဆောင်ခြင်း

လက်တွေ့ဖြေရှင်းရာတွင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နေမှုပုံစံ (၁၅)မျိုးကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်း နမူနာ Template များကို လည်း ပူးတွဲတင်ပြအပ်ပါသည်။ ပထမဆုံးမေးခွန်းလွှာဖြင့် စစ်ဆေးပြီးနောက် အမှုကိစ္စတစ်ခုချင်းစီ၏ သမိုင်းကြောင်းနှင့် အထောက်အထားများကို အနှစ်ချုပ်ကောက်နုတ်ရယူကာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းကောက်ကြောင်း ဖော်ဆောင် နိုင်ရန်အတွက် ၎င်း Template များကို တွဲဖက်ရွေးချယ်အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ် ပေါ်ပေါက်လာ ပြီးနောက် - ၎င်းတွဲဖက်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းစဉ်ကောက်ကြောင်းသည် သင့်လျော်မှုရှိမရှိ စစ်ဆေးခြင်း၊ Time Frame ချမှတ်၍ ပြီးစီးရန်အချိန်သတ်မှတ်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ကျပ်မတ်ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများဖြင့် အဆင့် ဆင့်ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရပါမည်။ အဆိုပါ Template (၁၅)မျိုး နမူနာမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။ နမူနာ ဖော် ပြထားခြင်းဖြစ်၍ သင့်လျော်သလို ပြုပြင်သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။

သိထားသင့်သော အခြေခံကောက်ကြောင်းများ

သိမ်းဆည်းမြေပြဿနာဖြေရှင်းခြင်းတွင် အောက်ပါအခြေခံသဘောတရားများ ပါဝင်နေကြောင်း သတိပြု သင့်ပါသည်။

- (က) ကာယကံရှင်၏ တင်ပြလာမှုအပေါ် အချက်အလက်ပြည့်စုံမှုရှိအောင် စစ်ဆေးမှတ်တမ်းတင် ရန်လိုခြင်း။
(တိုင်ကြားစာအပေါ် အမှုတွဲဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း)
- (ခ) အမှုတွဲများကို ယခင်က အမှုတွဲဟောင်းများနှင့် တိုက်ဆိုင်စိစစ်ရခြင်း။
(အကြိမ်ကြိမ်ဖြေရှင်းမှု မဖြစ်စေရန်)
- (ဂ) တိုင်တန်းမှုပြုတိုင်း မှန်ကန်မှုမရှိတတ်ကြောင်း သတိပြုရန်လိုခြင်း။
(ထွက်ဆိုချက်နှင့် အထောက်အထားများကို ပြည့်စုံစွာ ရယူရန်)
- (ဃ) တွေ့ရှိချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ချက်အဆင့်သို့ ကူးပြောင်းရခြင်း။
- (င) စိတ်ဆန္ဒစွဲ မထားရခြင်း။
(ခံစားမှုအပေါ် အခြေခံသော ရှေးဦးဆုံးဖြတ်ထားချက်အရ တွေ့ရှိချက် လိုက်ရှာမှု မပြုရခြင်း)
- (စ) ပိတ်သိမ်းရမည့် အမှုတွဲများအား စိစစ်ဖော်ထုတ် သန့်စင်ခြင်း။
- (ဆ) မြေမျိုးအပေါ် အခြေခံသော စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အား အစဉ်တစိုက် ကျင့်သုံးခဲ့သည်ကို သတိပြု ရန်လိုခြင်း။
- (ဇ) လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်း ချမှတ်ထားရခြင်း

(ဇ-၁) သိမ်းဆည်းမြေယာပြဿနာ ဟုတ်၊ မဟုတ် ဦးစွာသန့်စင်ရခြင်း (အမှုတွဲပိတ်ရန်)

- သိမ်းဆည်းမြေယာပြဿနာ မဟုတ်ကြောင်း အောက်ပါအချက်များအရ သိရှိနိုင်ပါသည်။
- တာဝန်ကျေပေး မရောင်းသောကိစ္စ၊ စည်းကမ်းပျက်အရေးယူခဲ့သည့် ကိစ္စ၊ မြေယာမူခင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးကိစ္စ၊ တရားရုံးဆုံးဖြတ်ပြီးကိစ္စ/ ယခင်ဥပဒေများနှင့် အညီ အရေးယူခဲ့သည့်ကိစ္စများ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် သိမ်းဆည်းမြေစာရင်းမှ သန့်စင်ရန်။
 - ယခင်ဥပဒေအကြောင်းအရာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါက စာရင်းမှ ပယ်ဖျက်ရန်။
 - အမှုတွဲပိတ်သိမ်းသွားရန်ဖြစ်၍ လုပ်ထုံး/လုပ်နည်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သွားရန်။
 - မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စိစစ်ဆဲအဆင့်ကို စိစစ်ရန်။
 - ဗဟိုသို့ (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) ဆောင်ရွက်မည်ဟု တင်ပြပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
 - ဗဟိုမှ (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) ပြန်လည်အကြောင်းကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။

(ဇ-၂) သိမ်းဆည်းကာလကို စိစစ်ရခြင်း (၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီနှင့် နောက်ပိုင်းကာလ) (အမှုတွဲပိတ်ရန် လို မလို ဆန်းစစ်ရန်)

- ၁၉၈၈ ခုနှစ်မတိုင်မီက သိမ်းဆည်းခဲ့သော ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါလျှင်
- ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန် ရှိ/မရှိ ဆန်းစစ်ရန်။
 - မစွန့်ပါက အမှုတွဲပိတ်သိမ်းသွားရန်ဖြစ်၍ လုပ်ထုံး/လုပ်နည်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သွားရန်။
 - ဗဟိုသို့ (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) ဆောင်ရွက်မည်ဟု တင်ပြပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
 - ဗဟိုမှ (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) ပြန်လည်အကြောင်းကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်

(ဇ-၃) မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စိစစ်ဆဲကိစ္စရပ်များအပေါ် ရောက်ရှိနေသော အဆင့်အား ဆန်းစစ်ရခြင်း (ကြန့်ကြာမှုကို ဖော်ထုတ်ရန်)

- သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနသို့ သဘောထားမေးမြန်းထားဆဲဖြစ်ပါလျှင်
- (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) မှ မေးမြန်းထားကြောင်း ဖော်ပြရန်။
 - ဗဟိုသို့ တိုင်းမှတင်ပြ၍ (.....) ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်

(ဇ-၄) သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနသို့ သဘောထားတောင်းထားဆဲ ကိစ္စရပ်များအပေါ် ရောက်ရှိနေသော အဆင့်အား ဆန်းစစ်ခြင်း (ကြန့်ကြာနေရမှုအား ဖော်ထုတ်ရန်)

မြို့နယ်/ခရိုင်/တိုင်းမှ ဆောင်ရွက်ဆဲအဆင့်ကို စိစစ်ခြင်းဖြစ်ပါလျှင် -

- (.....) အခက်အခဲရှိနေကြောင်း ဖော်ပြရန်။
(ကာယကံရှင်ရှာမတွေ့/ကာယကံရှင်အား ရှင်းလင်းပြောကြားပြီးနှင့် စိစစ်ဆောင်ရွက်ဆဲအဆင့်ကို ဖော်ပြရန်)

(ဇ-၅) မစွန့်လွှတ်သော ကိစ္စရပ်များအပေါ် ဆောင်ရွက်ခြင်း

(ရှင်းလင်းပြောကြားပြီး ဟုတ် မဟုတ်/လျော်ကြေးအစီအစဉ် ရှိ မရှိ)

သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနက မစွန့်လွှတ်ကြောင်း ကာယကံရှင်များအား (.....) ရက်၌ (.....)က ရှင်းလင်းပြောကြား အသိပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါလျှင်

- လျော်ကြေးပေးမည်ဖြစ်ပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဆဲ အဆင့်ကို ဖော်ပြရန်။
- လျော်ကြေးပေးပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ပြရန်။
- မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ ဆောင်ရွက်ဆဲအဆင့်ကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုသို့ (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) ဆောင်ရွက်ရန် တင်ပြခဲ့ပါက ဆောင်ရွက်မှု ပုံစံကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုမှ (.....) ရက်စွဲဖြင့် (.....) ဆောင်ရွက်ရန် ပြန်လည်အကြောင်းကြား ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။

(ဇ-၆) စွန့်လွှတ်၍ လက်ရောက်ပေးအပ်မှု ဆောင်ရွက်ခြင်း

(လက်ရောက်မပေးရသေး/ဘာကြောင့်မပေးရသေးသလဲ?/လက်ရောက်ပေးအပ်ပြီး ဖြစ် မဖြစ်)

ကာယကံရှင်အား (.....)ရက်က လက်ရောက်ပေးအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်လျှင်

- ပြီးစီးမှုအဆင့်ကို မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းသို့ ဆက်လက်တင်ပြသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုသို့ (.....)ရက်စွဲဖြင့် (.....)ဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါက ဆောင်ရွက်မှုပုံစံကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုမှ (.....)ရက်စွဲဖြင့် (.....)ဆောင်ရွက်ရန် ပြန်လည်အကြောင်းကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ပိုင်ရေး၊ ပိုင်ခွင့်အတွက် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှုကို ဖော်ပြရန်။

- (ဇ-၇) မြေသိမ်းဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခြင်း
(အသိပေးပြီး/မြေလျော်ကြေးပေးပြီး/မြေအစားပေးပြီး/လျော်ကြေးထပ်မံ တောင်းဆိုခြင်း)

မြေသိမ်းဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါလျှင်

- မြေယာအစားပေး၊ မြေလျော်ကြေး ပေးအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- (က) မြေကွက် (.....x.....)ပေ (.....)ကွက် အစားပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
(ခ) မြေလျော်ကြေး (.....)ကျပ် ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ဖော်ပြရန်။
- (ဦး.....)က (.....)ရက်စွဲ၌ လက်ခံခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- မြေကွက်၊ မြေလျော်ကြေးကို လက်ခံခဲ့ခြင်း မရှိပါကလည်း ဖော်ပြရန်။
- လျော်ကြေးနည်း၍ ထပ်မံတိုင်ကြားလာခြင်း ဖြစ်ပါက လိုလားချက်ကို ဖော်ပြရန်။
- တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအစီအစဉ်ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်သည့်အတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်ကို ဖော်ပြရန်။

- (ဇ-၈) မြေသိမ်းဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိ သိမ်းဆည်းခဲ့သော်လည်း လက်ရှိကာလတွင် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူလူထု အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုနေခြင်း (အသိပေးခြင်း/ မြေလျော်ကြေးပေးပြီး/ မြေအစား ပေးပြီး/လျော်ကြေး ထပ်မံတောင်းဆိုခြင်း)

မြေသိမ်းဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း လက်ရှိကာလတွင် နိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်သူ လူထု အကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိလျှင်

- မစွန့်လွှတ်ကြောင်း ကာယကံရှင်များအား (.....)ရက်က (ဦး.....)က ရှင်းပြခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- မြေလျော်ကြေးပေးရန် ရှိ မရှိ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စစ်ဆဲအဆင့်နှင့် ဆောင်ရွက်နေမှု အခြေအနေကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုသို့ (.....)ရက်စွဲဖြင့် (.....)ဆောင်ရွက်ရန် တင်ပြပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုမှ (.....)ရက်စွဲဖြင့် (.....)ဆောင်ရွက်ပြီး ပြန်လည်အကြောင်းပြန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။

- (၈-၉) ဝန်ကြီးဌာနက စွန့်ပြီးဖြစ်သော်လည်း ပြဿနာရှိနေ၍ လက်ရောက်မပေးအပ်နိုင်ခြင်း
(ကျူးပြဿနာ/ပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာ/တရားရုံးတင်ပြမှု အခြေအနေ)

- ဝန်ကြီးဌာနက စွန့်လွှတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း လက်ရောက်မအပ်နိုင်သေးပါလျှင်
- ကျူးပြဿနာရှိနေ၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ပါက ဖော်ပြရန်။
 - ပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာရှိနေ၍ တရားရုံး/သက်ဆိုင်ရာဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ စိစစ်ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
 - ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် တရားရုံးသို့ တင်ပြဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။

- (၈-၁၀) တိုင်ကြားမှု မမှန်ကန်သော ကိစ္စရပ်များအပေါ် ဆန်းစစ်ခြင်း၊

- မှားယွင်းတိုင်ကြားခြင်း/ဖြေရှင်းပြီး ထပ်မံတိုင်ကြားခြင်း၊
- ပိတ်သိမ်းရန် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်၍ ရောက်ရှိနေသောအဆင့်။

တိုင်ကြားမှု မမှန်ကန် မှားယွင်းတိုင်ကြားခြင်းဖြစ်ပါလျှင် (.....) ဖြေရှင်းပြီး ကိစ္စရပ်အပေါ် ထပ်မံတိုင်ကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါလျှင်

- (.....)ဖြင့် အကြောင်းအရာတူ ဖြစ်စဉ်တူဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- အကြောင်းအရာတူများအနက် တစ်ခုခုကို ပိတ်သိမ်းသွားရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- (မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စိစစ်ဆောင်ရွက်ဆဲ)အဆင့်ကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုသို့ (.....)ရက်စွဲဖြင့် ပိတ်သိမ်းရန် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုမှ (.....)ရက်စွဲဖြင့် ပိတ်သိမ်းရန် အကြောင်းပြန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်။

- (၈-၁၁) ပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထား မတင်ပြနိုင်သော ကိစ္စရပ်များအပေါ် ဆန်းစစ်ခြင်း၊

- မြေမျိုးအပေါ် အခြေခံ၍ စိစစ်ရန် (သစ်တောကြီးပိုင်း/စားကျက်/မြေလွတ်/မြေရိုင်း)၊
- စွန့်လွှတ်ပယ်ဖျက်ခြင်းအပေါ် အခြေခံရန် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။

ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား မတင်ပြနိုင် မခိုင်လုံပါလျှင် (.....) မြေမျိုးဖြစ်၍ စွန့်လွှတ်ပယ်ဖျက် ခဲ့ခြင်း မရှိသေးပါလျှင်

- စွန့်လွှတ်ပယ်ဖျက်သွားရန် မရှိပါက ပိတ်သိမ်းရန်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- အမှုတွဲပိတ်သိမ်းရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါက မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စိစစ်ဆဲ ဆောင်ရွက်ဆဲ အခြေအနေကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုသို့ (.....) ရက်စွဲဖြင့် ပိတ်သိမ်းရန် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုမှ (.....) ရက်စွဲဖြင့် ပိတ်သိမ်းရန် အကြောင်းပြန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ပိတ်သိမ်းသွားရန်။

- (၈-၁၂) မြေတန်ဖိုးမြင့်လာ၍ ပြီးပြတ်ခဲ့ပြီးသော ကိစ္စရပ်များအပေါ် ထပ်မံတိုင်ကြားခြင်း
(ဆောင်ရွက်ခဲ့မှုအခြေခံ၍ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုအပေါ် စဉ်းစားရန်)

ပြီးပြတ်ခဲ့ပြီးသော ကိစ္စရပ်အပေါ် မြေတန်ဖိုးများ မြင့်တက်လာမှုအရ ထပ်မံတင်ပြ တိုင်ကြား
လာခြင်းဖြစ်ပါလျှင်

- မြေလျော်ကြေး (.....)ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- မြေကွက် (.....)ကွက် အစားပေးခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ကာယကံရှင် (ဦး.....)မှ (.....)ရက်စွဲက လက်ခံခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ယခု (.....) မည်သူက ထပ်မံတင်ပြထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
(တင်ပြသူနှင့် မူလလက်ခံထားသူတို့၏ တော်စပ်မှုကို ဖော်ပြရန်)
- အမှုတွဲပိတ်သိမ်းရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန်
ဖြစ်ပါက မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စိစစ်ဆဲအဆင့်ကို ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုသို့ (.....)ရက်စွဲဖြင့် ပိတ်သိမ်းရန် တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ဆောင်ရွက်မှုကို
ဖော်ပြရန်။
- ဗဟိုမှ (.....)ရက်စွဲဖြင့် ပိတ်သိမ်းရန် အကြောင်းပြန်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါက ပိတ်သိမ်းရန်။

- (၈-၁၃) စွန့်လွှတ်မည်ဟု အကြောင်းပြန်သော်လည်း မြေ လက်ရောက် မအပ်သေးခြင်း။
(ကျူးပြဿနာရှိနိုင်ခြင်း/အခြားအခက်အခဲ ရှိနိုင်ခြင်းတို့အပေါ် အခြေခံ၍
ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်)

(.....)ဝန်ကြီးဌာနက စွန့်လွှတ်မည်ဟု (.....)ရက်စွဲက အကြောင်းပြန်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း
မြေ လက်ရောက်မအပ်နံ့သေးပါလျှင်

- မြေပြင်၌ (ကျူး/ပိုင်ဆိုင်မှုပြဿနာ/ဧရိယာမမှန်)ရှိနေ၍ ရှင်းလင်းဆောင်ရွက်နေဆဲ
အခက်အခဲ အခြေအနေကို ဖော်ပြရန်။
- မြို့နယ်/ခရိုင်/တိုင်းမှ စိစစ်ဆောင်ရွက်ဆဲ အခြေအနေကို ဖော်ပြရန်။

- (၈-၁၄) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းခဲ့ပြီး ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန် မရှိခြင်း၊
(ဒေသအစိုးရ၏ သဘောထားအရသာ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်)

(.....)ဝန်ကြီးဌာနက သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်း မှန်ကန်လျှင်

- မြေသိမ်းဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ရှိ မရှိ ဖော်ပြရန်။
- ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန် ရှိ မရှိ၊ လက်ရှိကာလ၌ (.....)က အသုံးပြုထားကြောင်း
ဖော်ပြရန်။
- မြေလျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးပေးရန်ရှိလျှင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ (ဝန်ကြီးဌာန)
အစီအစဉ်ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရန်။
- ပိုင်ဆိုင်မှု မှန်ကန်ခြင်း ရှိ မရှိကို မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ တိုင်းမှ စိစစ်ဆောင်ရွက်ဆဲ
ဖြစ်ပါက အခြေအနေကို ဖော်ပြရန်။

(၈-၁၅) အချို့သောကိစ္စရပ်များသည် ရှုပ်ထွေးနက်နဲ၍ လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်း ဖော်ပြရန် ခက်ခဲသော ကိစ္စရပ်များအပေါ် ဆန်းစစ်ခြင်း။

အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် မြေမျိုးများ ရောထွေးနေခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှု အစဉ်အဆက် များပြား နေခြင်း၊ တက်ရောက်ရယူခြင်းနှင့် ကျူးပြဿနာရှိခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နေပါလျှင်

- ဆောင်ရွက်ဆဲအဆင့်ကို စိစစ်ရန်။
- ဖြစ်စဉ်နှင့် ခိုင်မာသော အထောက်အထားများကို စုဆောင်းရှာဖွေရန်။
- ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ဒေသအစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြ၍ သဘောထားခံယူရန်။
- မြေစစ်ဗဟိုသို့ တင်ပြ၍ လမ်းညွှန်ချက် ခံယူရန်။
- မြေစစ်ဗဟို၏ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်။

ယခုဆိုလျှင် သိမ်းဆည်းမြေယာကိစ္စများအပေါ် လက်တွေ့ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းအကြောင်းကို တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အတွေ့အကြုံကို အခြေခံသော စာရေးသူ၏အတွေးအမြင် တင်ပြချက်များဖြစ်သောကြောင့် အားလုံးပြည့်စုံပြီး အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းမှု ဖြစ်ချင်မှဖြစ်ပါသည်။ အတွေးအမြင်မတူခြင်းများလည်း သေချာပေါက်ရှိပါသည်။ လူတိုင်းသည် အရည်အချင်းကိုယ်စီနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုယ်စီရှိကြသည်ဟု နားလည်လက်ခံထားပါသည်။ မိမိ၏ အကြံပြု တင်ပြချက် ထက်ပိုမိုသင့်လျော်သော လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွား ကို ပိုမိုအထောက်အကူပြု မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ မိမိ၏ တင်ပြချက်သည် အခြေခံကောက်ကြောင်းမျှသာဖြစ်ပါ၍ ပိုမိုကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော ဖြေရှင်း ခြင်းစနစ် ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြအပ်ပါသည်။

အခန်း ၅ ၊ အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်

မြေယာစီမံခန့်ခွဲရာတွင် လက်တွေ့အသုံးချရမည့် အခြေခံသဘောတရားများကို အပိုင်း ၁၊ ၂၊ ၃ တို့၌ အတတ်နိုင်ဆုံး ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအခြေခံသဘောတရားများကို လက်တွေ့နယ်ပယ်တွင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေကို အထိုက်အလျောက်သိရှိနားလည် သဘောပေါက်ရုံဖြင့် ဤအခြေခံသဘောတရားများနှင့် ဆက်စပ်လျက် လက်တွေ့ကျကျ အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသဘောတရားများဆိုသည်ကလည်း အလွန်ကျယ်ပြန့်ပါသည်။ ဘဝအတွေ့အကြုံပေါ်တွင်မူတည်၍ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် သဘောတရားများသည် ကွဲပြားမှုရှိနိုင်ပါသည်။ ဖြတ်သန်းခဲ့သော ဘဝအတွေ့အကြုံများသည်လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မတူညီနိုင်ပါ။ ယခုတင်ပြခဲ့ချက်များသည် စာရေးသူ၏ဖြတ်သန်းခဲ့ရသော ဘဝအတွေ့အကြုံများမှ ရရှိခဲ့သော အတွေ့အမြင်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဘဝအတွေ့အကြုံ မတူညီသော်လည်း အနှစ်ချုပ် အခြေခံသဘောတရားကမူ များစွာကွဲလွဲမှုမရှိနိုင်ဟု ယူဆပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုတင်ပြချက်များကို မည်သူမဆို လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်ပါကြောင်း တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး အနာဂတ်ကာလအတွက် မျှော်မှန်းချက်များကို ဆက်လက်တင်ပြပါဦးမည်။

အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်ဆိုသည်- အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် စိတ်ကူးစိတ်သန်း အတွေ့အမြင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ အတွေ့အကြုံကိုမူတည်၍ အနာဂတ်တွင်ရှိသင့်သည့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံတစ်ခုကို တင်ပြလိုပါသည်။

၅ . ၁ ။ အမျိုးသားမြေဥပဒေပေါ်ပေါက်ခြင်း

ဤစာအုပ်တွင် ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်ရုံးမှ ပညာရှင်များ၏ စုစည်းချက်အရ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသော ဥပဒေများစာရင်းကို တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားမြေဥပဒေသည် အမျိုးသားမြေ အသုံးချမှု မူဝါဒအရ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရမည့် ဥပဒေဖြစ်ပါသည်။ အရေအတွက် ၅၀ ဝန်းကျင်ရှိသော ဥပဒေများကို ပေါင်းစပ်ပြီး ဥပဒေတစ်ခုတည်းဖြစ်အောင် လုပ်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ်မှာ အလွန်ခက်ခဲသောလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ထီးရိပ်ဥပဒေဟု ခေါ်ဆိုရမည့်အဆိုပါ အမျိုးသားမြေဥပဒေသည် တစ်နိုင်ငံလုံး၏မှီခိုအားထားရာဖြစ်၍ အလွန်လည်းတာဝန်ကြီးပါသည်။ လက်ရှိ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပြီး အားလုံးနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင် ရေးဆွဲရမည်မှာ အလွန်ပင် ခက်ခဲလိမ့်မည်ဟု ရှုမြင်ပါသည်။ အမျိုးသားမြေဥပဒေကို ရေးဆွဲပြဌာန်းရာတွင် အချိန်ယူရေးဆွဲရန်လိုအပ်ပြီး - လက်တွေ့ မကျင့်သုံးမီတွင်လည်း လုံလောက်သော ကူးပြောင်းချိန် အချိန်ကာလထားရှိသင့်ပါသည်။ ထိုအခက်အခဲမှ လွတ်မြောက်နိုင်ရန်အတွက် ရေးဆွဲရမည့် ထီးရိပ်ဥပဒေသည် အနာဂတ်တွင်ရှိသင့်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာပုံစံနှင့် ကိုက်ညီအောင် ရေးဆွဲခြင်းသည်သာ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပါကြောင်း စာရေးသူအမြင်ကို တင်ပြအပ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် အလွန်အရေးကြီးရုံသာမက အခြေခံကောက်ကြောင်းတစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားမြေဥပဒေသည် အနာဂတ်တွင်ရှိသင့်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာပုံစံနှင့် ကိုက်ညီအောင်ရေးဆွဲသင့်သည်ဟု ယူဆချက်အရ အောက်ဖော်ပြပါ အနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို ရွေးချယ်ခြင်းသည် ပိုမိုအရေးကြီးလာပါကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

- ၁။ ယခုလက်ရှိကျင့်သုံးနေသည့်အတိုင်း မြေမျိုး အပေါ်အခြေခံသည့်စနစ်ကို ဆက်လက်ကျင့်သုံးမည်လား?
- ၂။ စနစ်သစ်ပုံစံဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခု တည်းက စီမံခန့်ခွဲသည့်ပုံစံသစ်သို့ လုံးဝကူးပြောင်းကြမည်လား?
- ၃။ သို့မဟုတ်ပါကလည်း ပုံစံ သစ်နှင့်ပုံစံဟောင်းကိုရောစပ်ပြီး သုံးစွဲမည်လား?

တစ်ခုခုရွေးချယ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အခြေခံယူဆချက်အရ စနစ်ပုံစံ(၃)ခုအနက်မှ တစ်ခုခုကို ရွေးချယ်ခြင်း သည်လည်း အဓိကအခြေခံအကျဆုံး ဖြစ်လာပါသည်။ ရွေးချယ်မှုအပေါ်အခြေခံ၍ သူ့လမ်းကြောင်းနှင့်သူ ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ် တို့ ရှိနိုင်ပါသည်။

လက်ရှိမြေမျိုးအပေါ်အခြေခံပြီး စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်သည် အသားသေပြီးသောစနစ်ဖြစ်ပါ သည်။ အများပြည်သူနှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသူ ဝန်ထမ်းများအတွက် များစွာမခက်ခဲပါ။ သို့သော်လည်း ဝန်ကြီးဌာနပေါင်း (၂၀)ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲ နေသောစနစ်သည် ခွင့်ပြုမိန့်တစ်ခုရရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲကြန့်ကြာမှုဖြစ်စေပါသည်။ ပြည်သူလူထုအတွက် များစွာ ဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးဖြစ်ရပါ သည်။ တစ်ရုံးဝင် တစ်ရုံးထွက်၊ တစ်ဌာနကိုဝင် တစ်ဌာနကိုထွက်၊ ဟိုလူနှင့်တွေ့ ဒီလူနှင့်တွေ့ အဆင်ချောအောင် ပြောဆိုဆက်ခံနေရမှုမျိုးသည် ပြည်သူတို့အတွက် ငြိုငြင်စရာဖြစ်ရပါသည်။ ပြည်သူတို့အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို ဖြစ်ပေါ်စေ လျက်ရှိပါသည်။

ဒုတိယရွေးချယ်နိုင်မည့် ပုံစံအကြောင်း ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ ဤပုံစံကမူ - အပေါ်မှ လက်ရှိသုံးစွဲလျက်ရှိသည့် ပုံစံမှ လုံးဝကွဲထွက်ပြီး မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုအားလုံးကို ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းက စုစည်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ အမျိုးသားမြေယာဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းဖြင့် စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရန်ဆိုသော ရွေးချယ်မှုကို စဉ်းစားရခြင်း၏ အကြောင်းတရားများရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို အများပြည်သူများဖြင့် စုပေါင်း တိုင်ပင် ညှိနှိုင်းလျက် ရေးဆွဲခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒအရ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီကိုလည်း ဖွဲ့စည်းပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနယ်ပယ်တွင် အမြင့်ဆုံးအဖွဲ့ အစည်း ဖြစ်လာပါသည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီမှချမှတ်သော မူဝါဒများ၊ ချမှတ်လိုက်သော ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်၊ ထိန်းကျောင်းရန် ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုလိုအပ်လာပါသည်။ အဆိုပါ ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုသည် မြေဘက်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်အခွင့် အာဏာကြီးသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ရရှိထားသူဖြစ်ပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆို သော် မြေအသုံးချမှုကောင်စီဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည့် ဒုတိယသမ္မတ၏ တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင်ရှိပြီး ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အသီးသီးရှိ ဝန်ကြီးချုပ်များနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရမည့် ဝန်ကြီး၊ ဌာနဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု ကောင်စီတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး ဝန်ကြီးချုပ်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပြီး အလွန်ကြီးမားသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်နှင့် လျော်ညီစွာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော မူဝါဒများ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ ချမှတ်ရ မည်ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီအောက်တွင် မြေအသုံးချမှုကောင်စီက ချမှတ်လိုက်သော မူဝါဒများ၊ ဆုံးဖြတ် ချက်များကို ထိန်းကျောင်းမောင်းနှင် အကောင်အထည်ဖော်ရန်မှာ မလွဲမသွေလိုအပ်လာ၍ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်း ကသာ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြင့် ပိုမိုထိရောက်သော လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပုံစံသစ်ဖြစ်ပါ၍ အစပိုင်းတွင် အခက်အခဲပေါင်းမြောက်မြားစွာ ပေါ်ပေါက်နိုင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းလမ်းကြောင်းမရှင်းခြင်း၊ လုပ်ငန်း ရပ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်မနေဘဲ ဟနေခြင်း၊ အသားမသေခြင်း၊ အသားသေပြီးသားမူလလမ်းကြောင်းဟောင်းမှ ခွဲထွက် လာသည့် လမ်းကြောင်းသစ်ဖြစ်၍ အများနားလည်ရန် မလွယ်ကူခြင်းစသည်ဆိုးကျိုးများလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပညာရှင်အများနှင့် သေသေချာချာတိုင်ပင်ညှိနှိုင်းရန် လိုအပ်ပါမည်။ အချိန်ယူပြီးအကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်ပါမည်။ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတစ်ရပ် မလွဲမသွေလိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤပုံစံသစ်ကို အနာဂတ်ပုံစံသစ်ဟု ရှုမြင်ထား၍ ရရှိနိုင်ပါသည်။ နောင်အနှစ် ၂၀ ၊ ၃၀ တွင် ဤပုံစံသစ်ဖြင့်သာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ မလွဲမသွေ ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သင့်သည့် အနာဂတ်ပုံစံသစ်လည်းဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံး ရွေးချယ်နိုင်သည့် ပုံစံတစ်ခုကို တင်ပြပါမည်။ ၎င်းပုံစံ ပုံစံဟောင်းနှင့် ပုံစံသစ်ကို ရောစပ်ပြီး လောလောဆယ် အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလအတွက် အသုံးပြုသင့်သည့်ပုံစံ ဖြစ်ပါသည်။ မြေအသုံးချမှုကောင်စီအောက်တွင် အမျိုးသားမြေယာဝန်ကြီးဌာနကို ဖွဲ့စည်းပြီး အထက်မှ ပုံစံ (၂) အတိုင်း စီမံခန့်ခွဲမည်ဖြစ်သော်လည်း အသွင်ကူးပြောင်းမှုကာလအတွင်း အရေးကြီးသော မြေမျိုးများကိုမူ လက်ရှိစီမံမှုအတိုင်း ကာလတစ်ခု သတ်မှတ်၍ ဆက်လက်ခွင့်ပြုပေးပြီး တဖြည်းဖြည်းနှင့် မြေယာဝန်ကြီးဌာနမှ လွှဲပြောင်းတာဝန်ယူသွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လယ်ယာမြေနှင့် မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို မူလလမ်းကြောင်းအတိုင်း၊ သစ်တောကြီးဝိုင်းကိုလည်း မူလလမ်းကြောင်းအတိုင်း ဆက်လက်ထားရှိ၍ မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများကို မြေယာဝန်ကြီးဌာနက ပူးတွဲထိန်းသိမ်းကာ တဖြည်းဖြည်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ တိုးချဲ့ပြောင်းလဲ ရယူဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဤရွေးချယ်မှုသည်သာ အသင့်တော် ဆုံးဖြစ်သည်ဟု ယူဆပါသည်။ မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းကို နှစ် ၂၀ ဝန်းကျင် စနစ်တကျနှင့် ပူးတွဲထိန်းသိမ်းသွားခဲ့မည်၊ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သော မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများကို မိတ္တူရယူ ထိန်းသိမ်းထားမည်ဆိုပါက ကာလပြည့်မြောက်ပါလျှင် အဆိုပါ ဝန်ကြီးဌာနအသစ်၌ စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်များ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံများ အဆင်သင့်ဖြစ်သွားလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ လောလောဆယ်ကာလတွင်လည်း အပြောင်းအလဲများစွာ မဖြစ်သေးသည့်အတွက် ပုံမှန်အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံး အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလကုန်ဆုံးပါက ပုံစံသစ်လမ်းကြောင်း ၂ ဖြင့် ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်ရန် သင့်တော်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ ဤပုံစံသည်သာ လောလောဆယ်ကာလအတွက် ပူးပေါင်းပုံစံသစ်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

သို့သော်လည်း ဤစနစ်သစ်များတွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ရောက်ရှိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည့် သူများသည် အမှန်တကယ် ကျွမ်းကျင်လိမ့်မာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်ရန် လိုအပ်ပြီး ယခုလိုလက်ရှိပုံစံအတိုင်းဖြင့် ပုံစံ (၂) ကို ကူးပြောင်းဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါလျှင် ထူးခြားနားသာဖြစ်လိမ့်မည်ဆိုသည်ကို တင်ပြလိုပါသည်။

၅ . ၂ ။ အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို မျှော်မှန်းတင်ပြခြင်း

အမျိုးသားမြေဥပဒေကို အနာဂတ်တွင်ရှိသင့်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံနှင့်ကိုက်ညီအောင် ရေးဆွဲခြင်းသည်သာ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ကြောင်းနှင့် စာရေးသူ၏ အတွေးအမြင်ဖြစ်သည့် အနာဂတ်တွင်ရှိသင့်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံများကို တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းပုံစံများနှင့် ကိုက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို ဆက်လက်၍ မျှော်မှန်းတင်ပြပါမည်။

အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်ကို စဉ်းစားမည်ဆိုလျှင် တစ်ခုတည်းသောလမ်းကြောင်းသာရှိပါသဖြင့် ယှဉ်ပြိုင် စဉ်းစား ရွေးချယ်စရာမလိုဟု ယူဆပါသည်။ အနာဂတ်လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးသည် Digital System ၊ Digital Form နှင့်သာ သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ Paper Works သည် ကူးပြောင်းရေးကာလအထိသာရှိသင့်ပြီး ကူးပြောင်းရေးကာလပြီးဆုံးသွားပါက Digital System နှင့်သာ တစ်ပြေးညီ အသုံးပြုသွားသင့်ပါသည်။ မြေပုံသည်လည်းကောင်း၊ စာရင်းသည်လည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်းသည်လည်းကောင်း၊ Digital Form နှင့်သာရှိသင့်သည့်အပြင် အများပြည်သူတို့ လွယ်လွယ်ကူကူရယူနိုင်သည့် စနစ်ဖြင့်လည်း ထားရှိသင့်ပါသည်။ အချိန်မရွေး ကြည့်ရှုလေ့လာနိုင်သော၊ သတင်းအချက်အလက်ရယူနိုင်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်သည်သာ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ယှဉ်ပြိုင်ရွေးချယ်စရာ မလိုအပ်ပါ။ တစ်ခုတည်းသော လမ်းကြောင်းသာ ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာတွင် Digital Form ဖြင့် ဆောင်ရွက် နေသောကာလတွင် မိမိတို့နိုင်ငံသည်လည်း အများနည်းတူဖြစ်သင့်ပါသည်။

ထို့ပြင် ၁၉၁၀ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံမြေစာရင်းလက်စွဲဥပဒေကိုပြဌာန်းပြီး ယနေ့မျက်မှောက်ကာလအထိ လိုက်နာကျင့်သုံးလျက်ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်၏ မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းစသည့် အခြေခံလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေမှုအားလုံးသည် မြေစာရင်းလက်စွဲ ဥပဒေအပေါ် အခြေခံထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့အတူ အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်၏ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးသည်လည်း အခြေခံရမည့် လက်စွဲဥပဒေတစ်ခုအပေါ်တွင် အခြေခံသင့်ပါကြောင်း၊ ၎င်းဥပဒေကိုလည်း ပြဌာန်းထားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်း ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးသည် အဆိုပါလက်စွဲဥပဒေအသစ်အပေါ်တွင် အခြေခံပြီး လိုက်နာဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ လက်စွဲဥပဒေမရှိဘဲ အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များထုတ်ပြန်ပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရာရှိသော်လည်း အမိန့်ညွှန်ကြားချက်များနှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ဥပဒေတစ်ရပ်ပြဌာန်းပြီး လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းကဲ့သို့ မခိုင်မာပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အတွက် Digital System နှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိမည့် လက်စွဲဥပဒေအသစ်တစ်ခု ပြဌာန်းထားရှိရေးကိုလည်း စဉ်းစားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ အဆိုပါ လက်စွဲဥပဒေသည် Digital System နှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ရုံမက အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မိရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒနှင့်လည်း ကိုက်ညီနေရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသား မြေဥပဒေကြီး ပေါ်ထွက်လာအောင် ကြိုးပမ်းနေသကဲ့သို့ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လက်စွဲဥပဒေ ရေးဆွဲရေးကိုလည်း ကြိုတင်မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

အနာဂတ်မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်၏ အခြေခံလုပ်ငန်းစဉ်အားလုံးသည် အဆိုပါလက်စွဲ ဥပဒေအပေါ် အခြေခံရမည် ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသားမြေဥပဒေကို အရင်ပြဌာန်းမည် သို့မဟုတ် လက်စွဲ ဥပဒေကို အရင်ပြဌာန်းမည် သို့မဟုတ် တစ်ပြိုင်တည်း ဆောင်ရွက်သင့်သည် စသည်ဖြင့် ရွေးချယ်စရာလမ်းကြောင်းရှိပါသည်။ အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း မိမိအမြင်မှာမူ ထားရှိသင့်သည့် အနာဂတ်စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံကို စဉ်းစားရွေးချယ်ပြီးပြီဆိုလျှင် ၎င်းရည်မှန်းချက်နှင့်ကိုက်ညီအောင် ရေးဆွဲရန် ဖြစ်ပါ၍ တစ်ပြိုင်တည်းဆောင်ရွက်ကာ အပြန်အလှန်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ အရေးကြီးသည်မှာ အမျိုးသားမြေဥပဒေ၏ အာဏာတည်ရေး အရေးကြီးသကဲ့သို့ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လက်စွဲဥပဒေ၏ အာဏာသက်ရောက်နိုင်စွမ်းအားသည်လည်း မလျော့နည်းစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

၅ . ၃ ။ အနာဂတ်မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းစနစ် တည်ဆောက်မှုကိုတင်ပြခြင်း

အနာဂတ်၏မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းစနစ်သည် Digital စနစ်ဖြစ်ရပါမည်။ ၎င်း Digital စနစ်ကို တည်ဆောက်မှု သည်လည်းကောင်း၊ ကိုင်စွဲထိန်းသိမ်းမှတ်တမ်းထားရှိမှုသည်လည်း ကောင်း စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လက်စွဲဥပဒေနှင့်အညီသာ ဖြစ်ရပါမည်။ ဥပဒေနှင့်အညီ လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်ရေး၊ ဥပဒေနှင့်အညီ လက်တွေ့အကျိုးကျေးဇူးခံစားနိုင်ရေး၊ ဥပဒေနှင့် အညီ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေးသည် အမျိုးသားမြေဥပဒေနှင့်အညီသာ ဖြစ်ရပါမည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ Two Ways လမ်းကြောင်းနှစ်ခုနှင့် တစ်ပြိုင်တည်း စဉ်းစားဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။

ထိုသို့လမ်းကြောင်းနှစ်ခု တစ်ပြိုင်တည်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အပြန်အလှန်ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်လျက် ဆောင်ရွက်သွား သင့်ပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းများ၏ အခြေခံသည် လက်စွဲဥပဒေပေါ်တွင် အခြေခံမှန်း မသိသဖြင့် ၎င်းလက်စွဲဥပဒေ၏တန်ဖိုးကို မှန်မှန်ကန်ကန် မရှုမြင်နိုင်ဘဲ ပစ်ပယ်မေ့လျော့နေခဲ့သောကာလ ကြာမြင့်နေပြီဖြစ်၍ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အနာဂတ် မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းစနစ်သည် Digital Form ဖြစ်ပါ၍ ယခုထက်ထိ မရှိသေးပါ။ စနစ်အသစ်ကို တည်ဆောက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအများသည် ဤစနစ်ကို အောင်မြင်စွာထူထောင်ထားပြီးဖြစ်ပါ၍ လေ့လာစရာ၊ အတုယူစရာ၊ ခိုငြိမ်းစရာများ စွာရှိပါသည်။ သို့သော် ပုံတူကူးချခြင်းစနစ်ကို မကျင့်သုံးဘဲ မြန်မာ့ဓလေ့မြန်မာ့ ထုံးစံနှင့် ညီညွတ်သောစနစ်သစ်တစ်ခုကို ထူထောင်သင့်ပါသည်။

မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းစနစ်အသစ်ကို ထူထောင်ရမည်ဖြစ်ပါ၍ လွယ်လွယ်မစဉ်းစားသင့်ပါ။ ယနေ့လုပ် နောက်နေ့ ပြီးသည့် ရလဒ်ရရှိရန်ကိုလည်း မလိုလားသင့်ပါ။ အဘက်ဘက်က ချင့်ချိန်စဉ်းစားလျက် ဘက်ပေါင်းစုံက ရှုကြည့်သင့်ပါသည်။ လက်တွေ့ကျကျ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှုကိုလည်း စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ငွေကြေးဘတ်ဂျက်၊ လူအင်အား၊ ကိရိယာ၊ နည်းပညာ၊ စနစ်စသည်တို့ကိုလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်ဆည်းပေးသင့်ပါသည်။ မည်သည့်စနစ်သည် အကောင်းဆုံး မည်သည့် ပုံစံဖြင့် သွားသင့်သည်ဆိုသည်ကိုလည်း သေချာစွာသုတေသန ပြုလုပ်ရွေးချယ်သင့်ပါသည်။

မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းဆိုင်ရာစနစ်သစ်ကို ထူထောင်ရာတွင် မြေပုံသည် မူလအခြေခံ ဖြစ်ပါသည်။ မြေပုံရရှိပြီးမှ သာ စာရင်းများဖြစ်ပေါ်လာရပြီး စာရင်းများမှတစ်ဆင့် မှတ်တမ်းများ ပေါ်ပေါက်လာရသည့် ထုံးစံရှိပါသည်။ မြေပုံကိုလည်း မြေတိုင်းတာပြီးမှသာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ အနာဂတ်မြေပုံ၊ စာရင်း၊ မှတ်တမ်းသည် မျှော်မှန်းချက်အရ Digital Form ဖြစ်ပါ၍ Digital Map များရရှိအောင် ဦးစွာ ခေတ်မီမြေတိုင်းကိရိယာများဖြင့် တိုင်းတာရပါမည်။ လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော လက်တွေ့ အခြေအနေများတွင် လူအင်အားနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုအရည်အချင်း မပြည့်ဝမှုများ တွေ့ရှိရပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ခေတ်အခါဆီက မြေတိုင်းတာခြင်းကို Survey Party အိန္ဒိယမြေတိုင်းအဖွဲ့များက သီးသန့်လုပ်ဆောင်ပါသည်။ Survey Party သည် မြေတိုင်း တာခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုတည်းကိုပင် ဇောက်ချလုပ်ကိုင်ပြီး ပုံနှိပ်မြေပုံရရှိစေပါသည်။ ထိုမြေပုံအဆင့်သည် ဗလာမြေပုံ အဆင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဗလာမြေပုံအဆင့်ရရှိပြီးဆိုလျှင် နောက်ထပ်ကြေးတိုင်အဖွဲ့ (Settlement Party) များသို့ လွှဲပြောင်းပေး၍ ခရိုင်အလိုက် ကြေးတိုင်စိုက်ပါသည်။ ကြေးတိုင်မြေပုံ၊ စာရင်းရရှိမှ မြေစာရင်းဌာနက ကွင်းထွက်မြေပုံ ထူထောင်ရပါသည်။ ကွင်းထွက်မြေပုံကို လက်တွေ့အသုံးပြုပါသည်။

ယနေ့အချိန်အခါတွင် မြေတိုင်းအဖွဲ့သည်လည်း မြေစာရင်းဌာနကသာ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ ကြေးတိုင်လုပ်ငန်းကို လည်း မြေစာရင်းဌာနကသာ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ မြေစာရင်းလုပ်ငန်းကိုလည်း မြေစာရင်းဌာနကသာ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ လုပ်ငန်း(၃)မျိုးကို မြေစာရင်းဌာနတစ်ခုတည်းက လုပ်ဆောင်နေရသော်လည်း မြေစာရင်းဌာနတွင် လူအင်အား၊ ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဘတ်ဂျက်၊ အချိန်လုံလောက်မှုမရှိပါ။ မီးကျိုးမောင်းပျက်နှင့် စခန်းသွားနေကြရပါသည်။ ထိုအခြေအနေဆိုးကို ပြုပြင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသားမြေယာ ဝန်ကြီးဌာနအောက်တွင် မြေတိုင်းလုပ်ငန်းကိုသာ သီးသန့်လုပ်ဆောင်မည့် မြေတိုင်း

အဖွဲ့ကို အင်အားပြည့်ထူထောင်သင့်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့မှ ခေတ်မီနည်းပညာများဖြင့် Digital Map များကို တိုင်းတာသင့်ပါသည်။ Platform တစ်ခုကို တည်ဆောက်ကာ ရရှိသော မြေပုံ၊ စာရင်းများကို စတင်ဖြည့်သွင်းသင့်ပါသည်။ အခြားသော သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက စာရင်း၊ မြေပုံများကိုလည်း အဆိုပါ Platform တွင် ဝင်ရောက်ဖြည့် သွင်းသင့်ပါသည်။ အခြားသောဌာနများ ဆိုသည်မှာ သစ်တောဦးစီးဌာနမှလည်း သစ်တောကြီးပိုင်းများ၏ မြေပုံ၊ စာရင်းကို သူ့စကေးနှင့်သူ၊ သူ့ Layer နှင့်သူ ဖြည့်သွင်း သကဲ့သို့ အိုးအိမ် ဦးစီးဌာန၊ စည်ပင်သာယာဦးစီးဌာန၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန စသည့်ဌာနအသီးသီးက လည်း သူ့စကေးနှင့်သူ၊ သူ့ Layer နှင့်သူ ပိုင်းဝန်းဖြည့်သွင်းသင့်ပါသည်။ ထူထောင်ထားသော Platform ကြီးသည် မည်သည့်ဌာနက မဆို ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရေးဆွဲထားသော Platform ကြီးဖြစ်သင့်ပါသည်။ သို့မှသာ GIS Tools ဖြင့်ပြန်၍ စနစ် တကျ အသုံးပြုနိုင်ပါမည်။ ရရှိသော မြေပုံ၊ စာရင်းများကိုလည်း လျှို့ဝှက်ထိန်းသိမ်းထားရမည့် ကိစ္စရပ်မှလွဲ၍ လွတ်လပ်စွာ ကူးယူအသုံးပြုနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

ထိုသို့ မြေတိုင်းတာရာတွင်လည်း လိုအပ်ပါက ကန်ထရိုက်ခေါ်ယူ၍ မြေတိုင်းပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများဖြင့်လည်း ဆောင် ရွက်သင့်ပါသည်။ ပြည်ပနိုင်ငံများမှ ပညာရှင်များ၊ ပြည်တွင်းမှ မြေတိုင်းပညာရှင်များ၏ လုပ်အားများ၊ အကြံဉာဏ်များကို လည်း ရယူဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတစ်လျှောက်လုံး အမျိုးသားမြေယာဝန်ကြီးဌာနက တစိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါသည်။ လိုအပ်သော ပေါ်လစီပိုင်း ဆိုင်ရာကိစ္စရပ် များ၊ ကြုံတွေ့နေသော အခက်အခဲများကိုလည်း အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုကောင်စီသို့ အနီးကပ်တင်ပြ၍ အကူအညီရယူသင့် ပါသည်။ သို့မှသာ နှစ်ပေါင်း ၂၀-၃၀ ကြာမြင့်ပြီးသည့် ကာလတွင် ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းက အောင်မြင်စွာ စီမံခန့်ခွဲသွား နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၅ . ၄ ။ ဇုန်နယ်များ တည်ဆောက်အသုံးပြုခြင်း

အနာဂတ်မျှော်မှန်းချက်တွင် ဇုန်နယ်များ တည်ဆောက်အသုံးပြုခြင်းစနစ်ကို ထည့်သွင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ မြို့ပြ လူနေထိုင်သည့် ဇုန်၊ စက်မှုဇုန်၊ ကုန်သွယ်ဇုန်၊ စိုက်ပျိုးရေးဇုန်စသည့် ဇုန်နယ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးဇုန်တွင်လည်း ကြံစိုက်ပျိုးရေး ဇုန်၊ ပဲစိုက်ပျိုးရေးဇုန်၊ သရက်စိုက်ပျိုးရေးဇုန်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးရေးဇုန်၊ စပါးစိုက်ပျိုးရေးဇုန်စသည်ဖြင့် ဒေသအခြေ အနေအပေါ် မူတည်၍ ဇုန်များသတ်မှတ်နေရာချထား စီမံခန့်ခွဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသ၏ထူးခြားချက်များအပေါ် အခြေခံသော ဇုန်များမသတ်မှတ်ခင် သေချာစွာဆန်းစစ်တိုင်ပင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်တိုင်ပင်ပြီး ဇုန်တစ်ခုသတ်မှတ်ပြီးပါက အများ

ပြည်သူကို အသိပေးကြေညာရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့သတ်မှတ်ရာတွင် အများပြည်သူ၏သဘောဆန္ဒ၊ အကြံဉာဏ်ရယူရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ စီမံခန့်ခွဲမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမျှော်အမြင်၊ ဆင်ခြင်တုံတရားဖြင့်လည်း ဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဇုန်နယ်များတည်ဆောက်အသုံးပြုခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အများပြည်သူ ၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ ရှေးရှုရန်ဖြစ်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ရေရှည်စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစား အခြေခံရပါမည်။ ဇုန်များတွင် လုပ်ကိုင်အသုံးပြုနေကြသူများကို စည်းကမ်းချက်များ သတ်မှတ်ပေးပြီး လူတိုင်းလိုက်နာစေရန် ထိန်းကျောင်းရသကဲ့သို့ လိုက်နာသည့်သူများကိုလည်း အခွင့်အရေးပေးသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရပါမည်။ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုများအပေါ် အရေးယူမည့်လုပ်ငန်းစဉ်များလည်း မလွဲမသွေ ထည့်သွင်းသတ်မှတ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ သတ်မှတ်ဇုန်နယ်အတွင်း သတ်မှတ်လုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ဆောင်ခွင့်ရှိပြီး သတ်မှတ်စည်းကမ်းများကို လူတိုင်းမပျက်မကွက် လိုက်နာခြင်းဖြင့် အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ပိုမိုရရှိစေနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၅ . ၅ ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်ထူထောင်ခြင်း

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသည် အလွန်အရေးကြီးကြောင်း လူတိုင်းသိကြပါသည်။ မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသည် တိုးတက်သော လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို ထူထောင်ပေးနိုင်ကြောင်း လူတိုင်းလက်ခံကြပါသည်။ သို့သော် မှန်ကန်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုသည် မှန်ကန်သော ပြည့်စုံသော အခြေခံဗဟုသုတ၊ အတွေ့အကြုံနှင့် ပညာရပ်များအပေါ် အခြေခံထားကြောင်းကို မူ မေ့လျော့နေကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေး၊ ဥပဒေစသည့် ပညာရပ်တို့ကို စနစ်တကျ သင်ကြားပေးသော တက္ကသိုလ်များရှိနေသော်လည်း အလွန်အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် တည်ရှိနေသော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်ကို ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးနေခြင်း မရှိသေးပါ။ သက်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ်များမှ သင်ကြားပေးလိုက်သော အသိပညာဖြင့် လက်တွေ့အတွေ့အကြုံပေါင်းစပ်ကာ ဆိုင်ရာနယ်ပယ်အသီးသီးတွင် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှ အမြင့်ဆုံးအဆင့်အထိ အဆင့်အသီးသီးတွင် ကျရာတာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသူများရှိနေသော်လည်း မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကဏ္ဍတွင် မွေးကတည်းက အလိုလိုသိ၊ အလိုလိုတတ်လာသော သဘာဝပညာရှင်များဖြင့်သာ လျှောက်လှမ်းနေကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို သိသည်တတ်သည်ဟု ယူဆပြီး ပုဂ္ဂလိကစားမှုဖြင့် ဝင်ရောက်စီမံခန့်ခွဲလာသောအခါ အမှန်ထက် အမှားကို ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိသည်ကို မမေ့သင့်ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အနာဂတ်ကာလတွင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများအကြောင်း သေချာဂဏသင်ကြားပေးမည့် မြေယာတက္ကသိုလ်ကြီးတစ်ခုကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်စေချင်ပါသည်။ ဤတက္ကသိုလ်မှ သင်ကြားပေးလိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် နောင်တချိန်တွင် ပညာရှင်များဖြစ်လာပြီး တိုင်းပြည်နှင့်ပြည်သူလူထုကို အလွှာအသီးသီး၌ အကျိုးပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနယ်ပယ်တွင် အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှ အမြင့်ဆုံးအဆင့်ထိ မြေယာကဏ္ဍဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များဖြင့်သာ ကျင်လည်လှုပ်ရှား စွမ်းဆောင်မှု ပြုစေလိုပါသည်။ သို့မှသာ အနာဂတ် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုများသည် မှန်ကန်သော လမ်းကြောင်းပေါ်တွင် မတိမ်းမစောင်း လျှောက်လှမ်းနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

အခန်း ၆ ၊ နိဂုံး

ယခုဆိုလျှင် လက်တွေ့အသုံးပြုမြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ အခြေခံသဘောတရားများ အကြောင်းကို တတ်နိုင်သမျှ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ဖတ်ရှုလေ့လာခဲ့ပြီးသူများသည်လည်း အထိုက်အလျောက် အသိပညာ၊ ဗဟုသုတ၊ အတွေးအမြင်များရရှိမည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်ပါသည်။ စာရေးသူ၏နိဒါန်းပိုင်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပေါ်လစီချမှတ်သောအလွှာ၊ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းပြုစုသောအလွှာ၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သောအလွှာ၊ လက်တွေ့စီမံခန့်ခွဲနေသောအလွှာနှင့် ပြည်သူလူထုအလွှာဟူ၍ လူတန်းစားအလွှာ(၅)မျိုးတွင် ယခုတင်ပြချက်ပါ အခြေခံသဘောတရားများ သိရှိနားလည်သဘောပေါက်မှု ရှိနေကြပါလျှင် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုကို ပို၍စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။ မိမိ၏အကျိုးစီးပွားကို စနစ်တကျ ကာကွယ် ဖော်ဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ နိုင်ငံတော်နှင့်ပြည်သူလူထုအကျိုးကိုလည်း ပို၍စွမ်းဆောင်မှုပေးနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤစာအုပ်ကို လက်ကိုင်စာအုပ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ကိုယ်နှင့်မကွာ ဆောင်ထား၍ ဆောင်ရန်၊ ရှောင်ရန်များကို လက်တွေ့ကျင့်သုံး လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ စာရေးသူ၏ အတွေးအမြင်ကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသောကြောင့် မပြည့်မစုံသည်များ၊ မှားယွင်းသည်များ၊ လိုအပ်သည်များကို ပညာရှင်များ၊ ဆရာသမားများက ဖြည့်စွက်ပေးစေလိုပါသည်။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုလောကကြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် ဤစာအုပ်သည် အုတ်တစ်ချပ်၊ သဲတပွင့်ပမာ မှတ်ယူကြပါစေကြောင်း လေးစားစွာဖြင့် တင်ပြလျက် နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

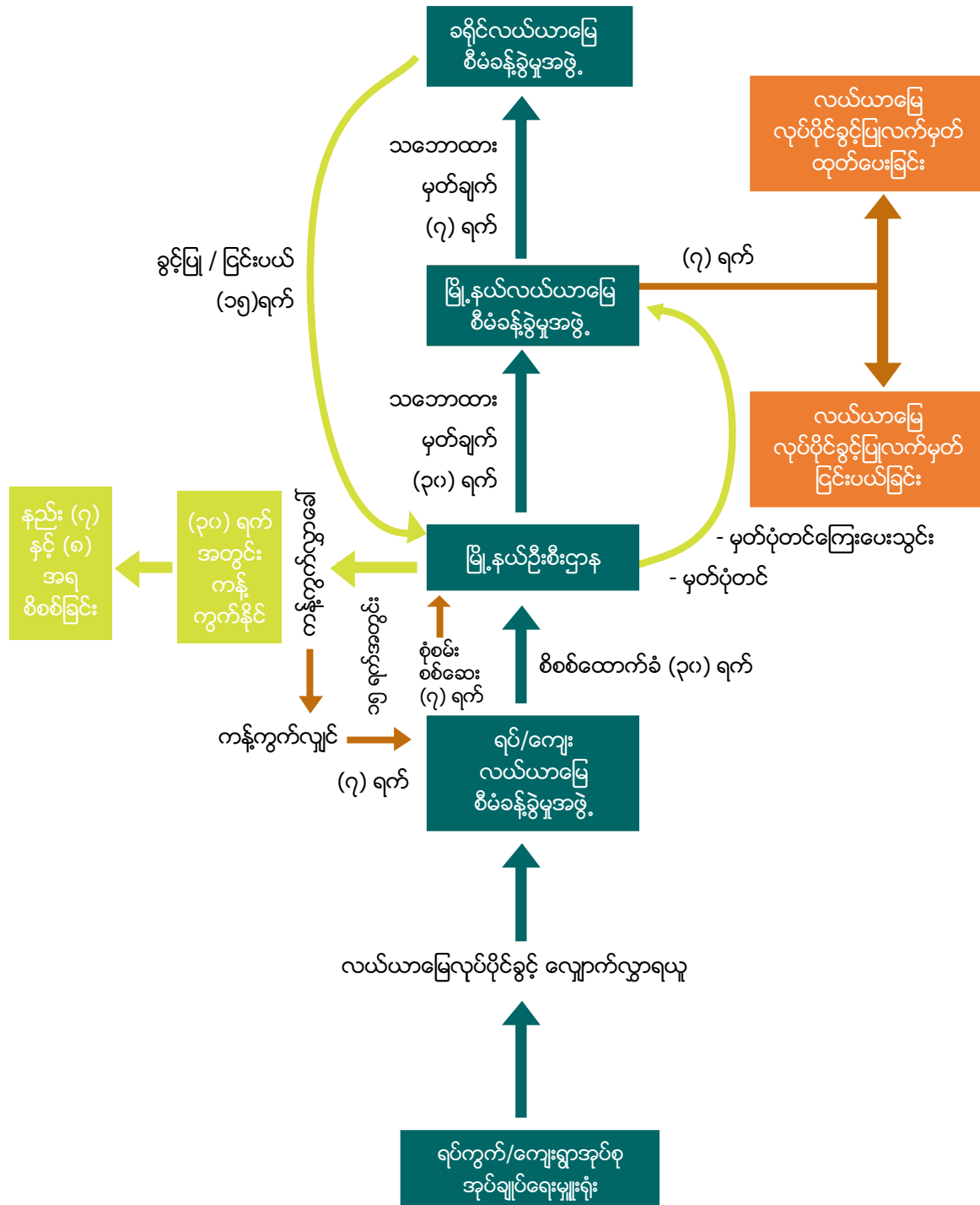
အများပြည်သူနှင့် နိုင်ငံတော်၏အကျိုးစီးပွားကို ထိထိရောက်ရောက်ဖြည့်ဆည်းစွမ်း ဆောင်ပေးနိုင်သော မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုလောကကြီး ထွန်းကားလာပါစေဟု ဆန္ဒပြုလိုက်ရပါသည်။

ဦးမိုးမင်း(လယ်ဝန်)

(၂၅-၁၂-၂၀၁၈)

ခရစ်စမတ်နေ့

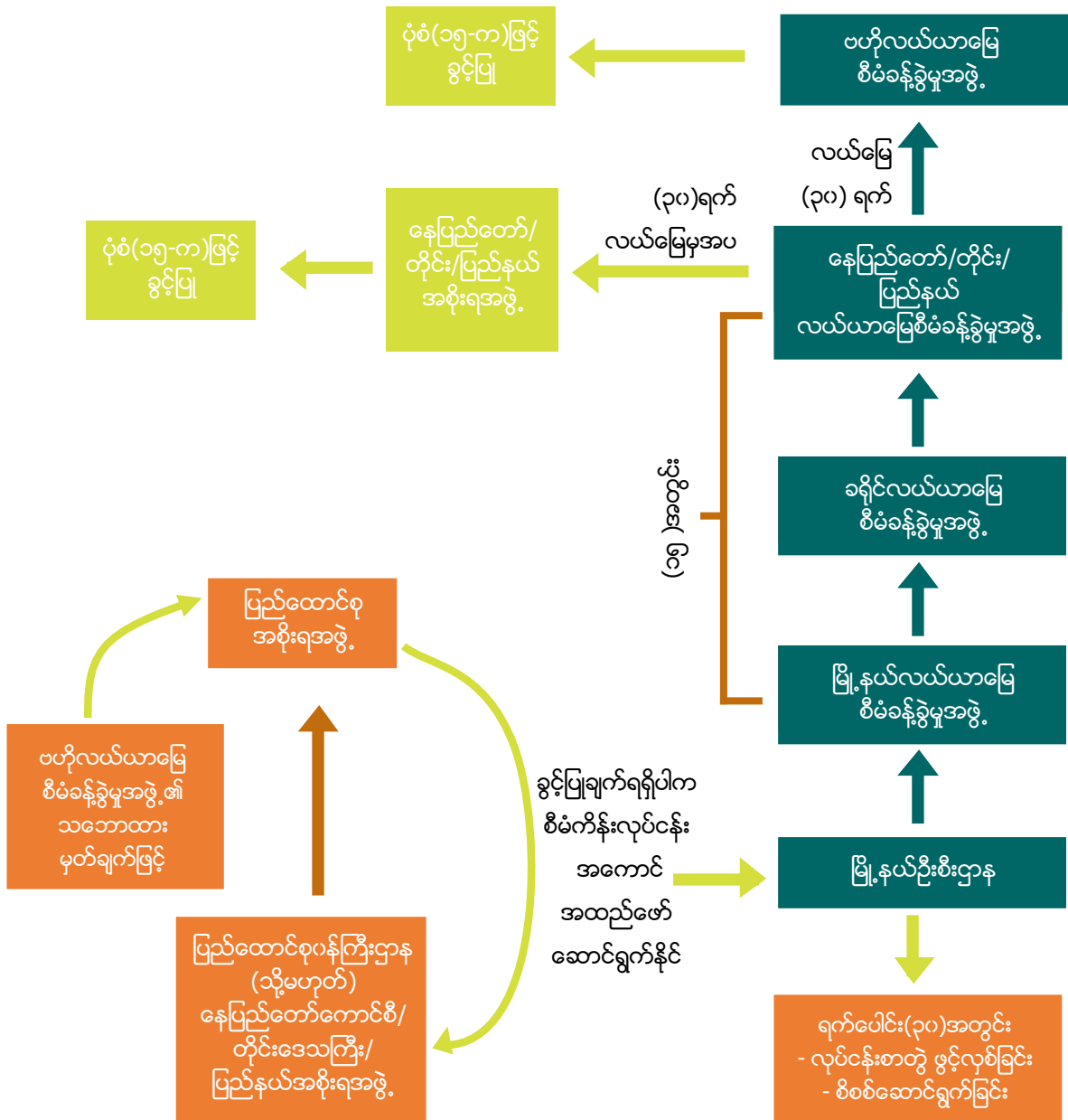
လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ပုံစံ(၇) လျှောက်ထားမှု လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

ရပ်/ကျေး လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ လျှောက်လွှာရရှိချိန်မှ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးသည်အထိ

- ကန့်ကွက်မှုရှိလျှင် စုစုပေါင်း ကြာချိန် (၁၁၁) ရက်
- ကန့်ကွက်မှုရှိလျှင် စုစုပေါင်း ကြာချိန် (၁၅၅) ရက်

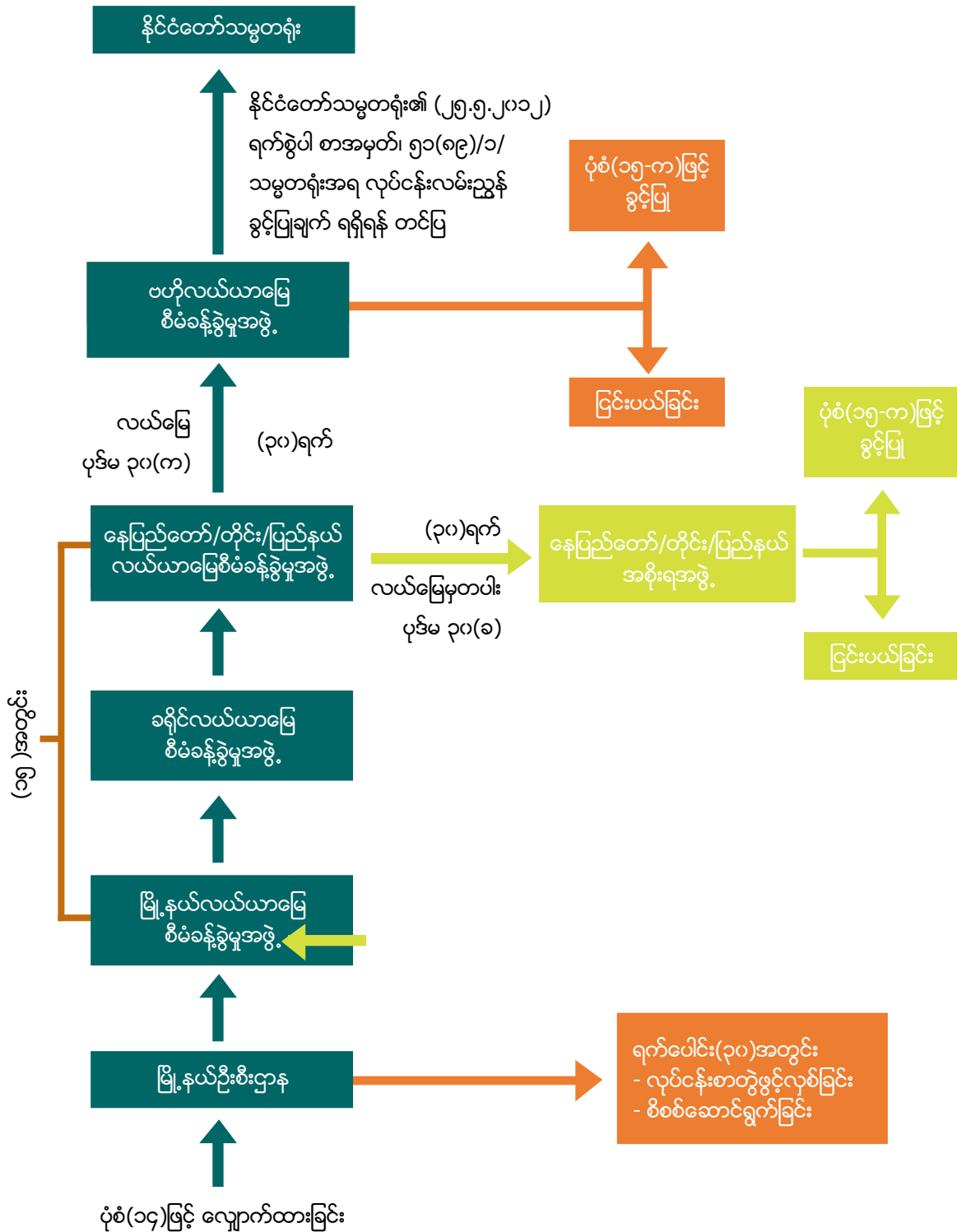
လယ်ယာမြေကို ဥပဒေပုဒ်မ ၂၉ အရ အခြားနည်းလမ်းအသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ သတ်မှတ်သည့်ရက်ပေါင်း (၇၅) ရက်
- လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ-၂၉ ဖြင့် လျှောက်ထားမည်ဆိုလျှင် လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ - ၇၉ ၊ ၈၀ အရ ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များ ရေးဆွဲထားသောလုပ်ငန်းစီမံချက်ကို သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာန အတည်ပြုရန်နှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်များ ခွင့်ပြုပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။
- သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၏ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ဝန်ကြီးဌာနမှ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုမရှိစွာ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ သဘောထားမှတ်ချက်ရယူနိုင်ရန် လျှောက်ထားရမည်။ သဘောထားမှတ်ချက် ရရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ထံ ဆက်လက်တင်ပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက လုပ်ငန်းစီမံချက်ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်အသီးသီးတွင် ပြီးပြည့်စုံသော လုပ်ငန်းအမှုတွဲရရှိအောင် နည်းဥပဒေအပိုဒ်-၈၃၊ ၈၄၊ ၈၅၊ ၈၆၊ ၈၇၊ ၈၈ တို့အရ

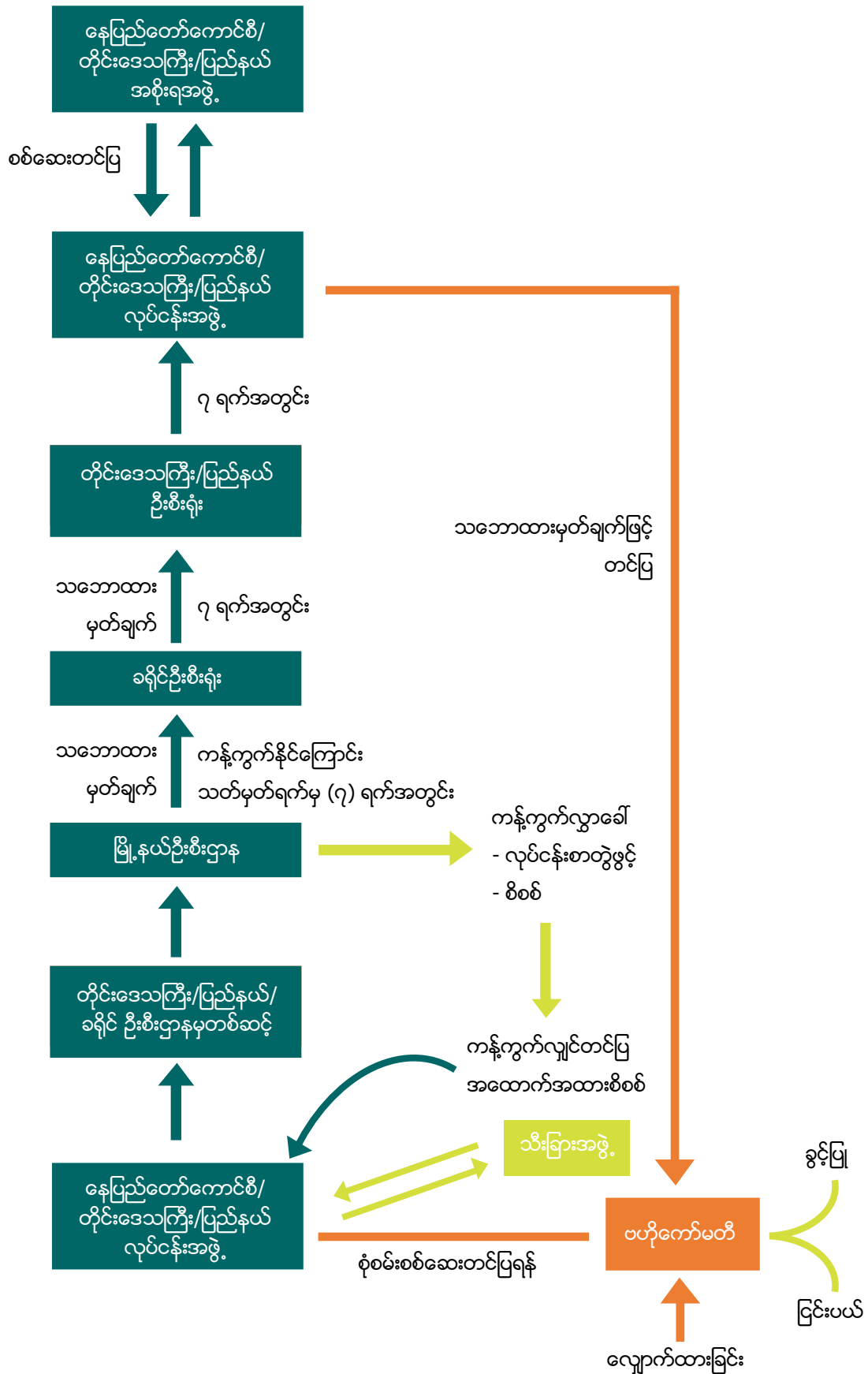
ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေကို ဥပဒေပုဒ်မ ၃၀(က)၊ (ခ) အရ အခြားနည်းအသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

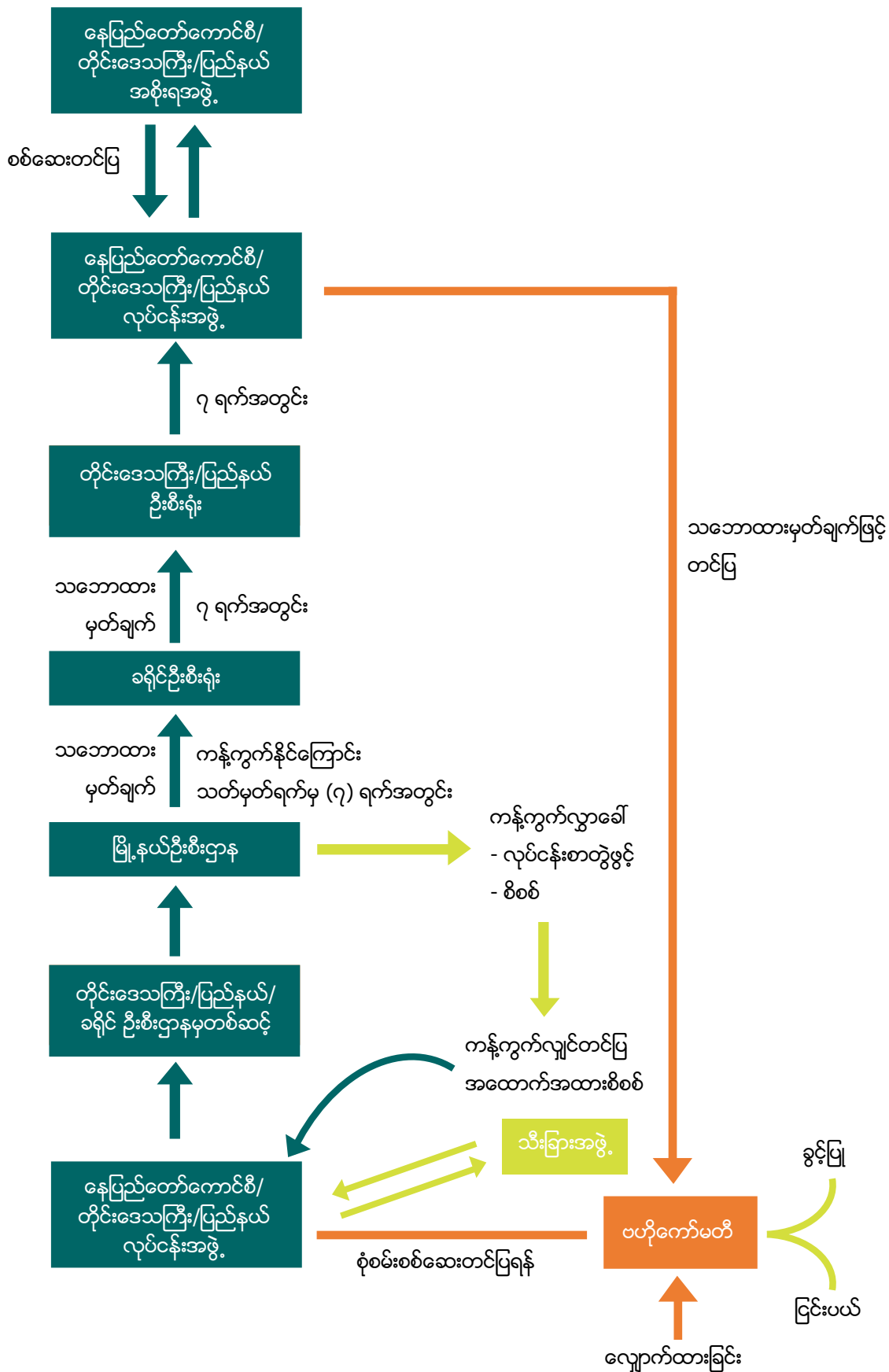

- ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ သတ်မှတ်သည့်ရက်ပေါင်း (၇၅) ရက်
- လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းဖြင့် အသုံးပြုခွင့် ရရှိထားသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ဧရိယာများအား နည်းဥပဒေ (၉၀) အရ (၆) လ တစ်ကြိမ် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သို့ တင်ပြရန်

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းများ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်လျှောက်ထားခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

The flowchart illustrates the developmental process of a child, starting from birth and moving through various stages of growth. The main vertical flow consists of the following boxes (from bottom to top):

- နေပြည်တော်ကောင်စီ/တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့** (National Union/State/Region Working Committee)
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်/ခရိုင် ဦးစီးဌာနမှတစ်ဆင့်** (Through State/Region/Division Office)
- မြို့နယ်ဦးစီးရုံး** (Township Office)
- ခရိုင်ဦးစီးရုံး** (Division Office)
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ဦးစီးရုံး** (State/Region Office)
- နေပြည်တော်ကောင်စီ/တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် လုပ်ငန်းအဖွဲ့** (National Union/State/Region Working Committee)

Arrows indicate the flow of information and resources between these levels, with labels such as **သဘောထားမှတ်ချက်** (Policy Statement) and **ရက်အတွင်း** (Within the Day).

On the right side, there is a section for **သဘောထားမှတ်ချက်ဖြင့် တင်ပြ** (Submitted with Policy Statement), which includes:

- သက်ဆိုင်ရာ ပန်ကြီးဌာန** (Relevant Ministry/Department)
- အစိုးရက ခွင့်ပြုထားသော အခြားလုပ်ငန်းများ** (Other activities approved by the Government)

At the bottom right, there is a box for **ဗဟိုကော်မတီ** (Central Committee), which is influenced by **လျှောက်ထားခြင်း** (Application) and **ခွင့်ပြု/ငြင်းပယ်** (Approval/Rejection).

The flowchart also includes a section for **ကန့်ကွက်လွှာခေါ်** (Restricted Group), which lists **- လုပ်ငန်းစာတွဲဖွင့်** (Work group opening) and **- စိစစ်** (Review).

Finally, there is a box for **သီးခြားအဖွဲ့** (Separate Group) and a label **စုံစမ်းစစ်ဆေးတင်ပြရန်** (Check and submit).

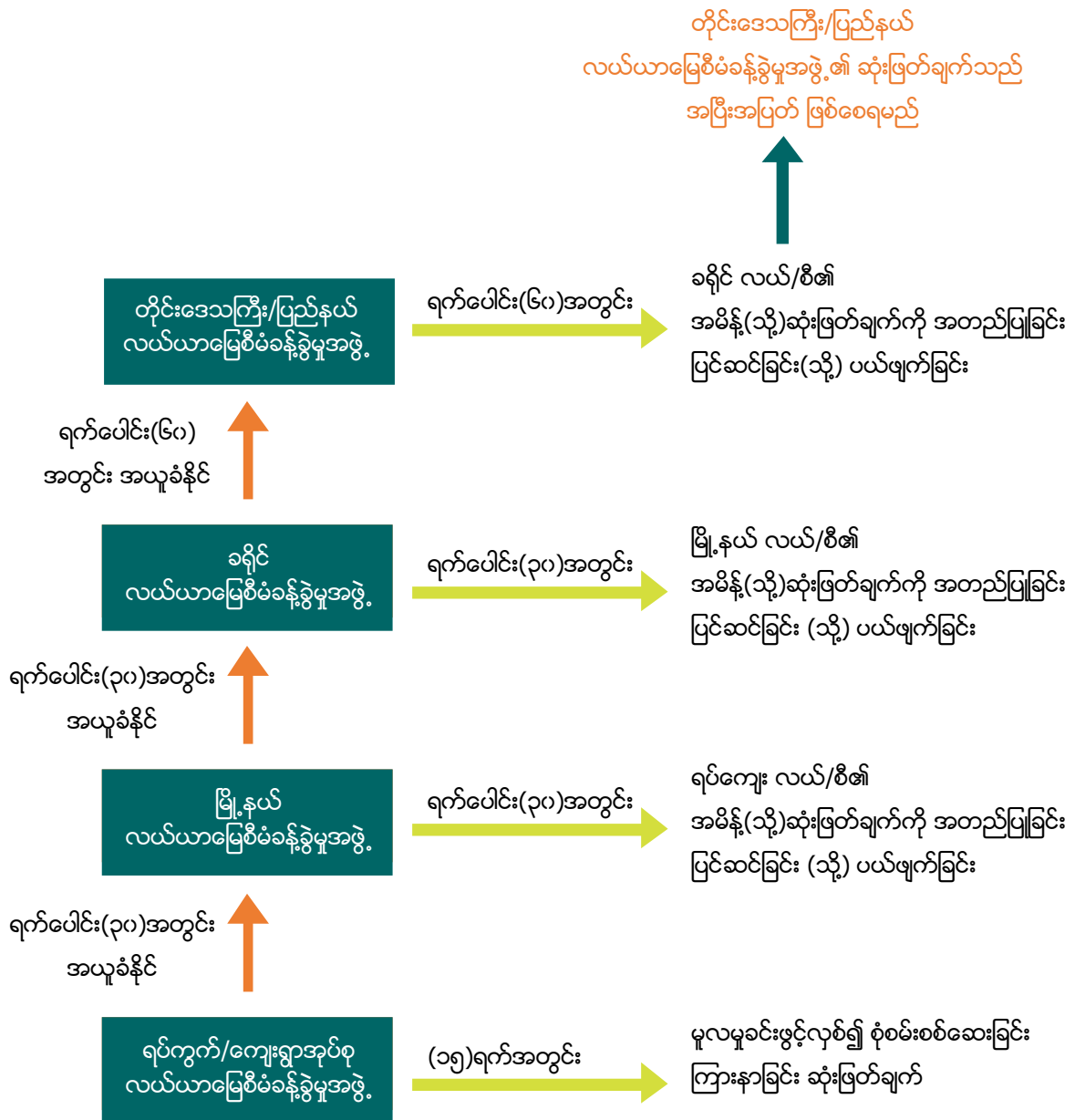
မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၅) (၁၀၆) ရေးကူးခြင်းလုပ်ငန်း အဆင့်ဆင့်အား အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

မြေစာရင်းပုံစံ(၁၀၅) (၁၀၆) ရေးကူးခြင်းလုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်

မှတ်ချက်။ လယ်ယာမြေအခြားနည်းအသုံးပြုခွင့် လျှောက်ထားခြင်းများအတွက် မြေစာရင်းမြေပုံနှင့် မှတ်တမ်းများ မိတ္တူရေးကူးခွင့် တင်ပြလျှောက်ထားမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာ နေပြည်တော်ကောင်စီ/ တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့များ၏ စိစစ်ကြီးကြပ် ခွင့်ပြုချက် ရရှိပြီးမှသာလျှင် ရေးကူးဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပြီး၊ အငြင်းပွားမှုမရှိသည့် သာ မာန်မြေပုံရေးကူးခြင်းကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ခွင့်ပြုချက်နှင့်အတူ လာရောက်လျှောက်ထားသည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း အပြီးရေးဆွဲဆောင်ရွက်ပေးရန်န ညွှန်ကြားထားရှိပါသည်။

လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် အယူခံခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်

- ဥပဒေပြဌာန်းချက်ပါ လယ်/စီ အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်၏ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်သည့် ရက်ပေါင်း (၁၃၅) ရက်၊
- ဥပဒေပြဌာန်းချက်ပါ လယ်/စီ အဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သို့ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်အညီ အယူခံနိုင်သည့် ရက်ပေါင်း (၁၂၀) ရက်
- လယ်/စီအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်၏ အမိန့် (သို့) ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် မကျေနပ်သူက အယူခံလွှာ တင်သွင်းရာတွင် လယ်ယာမြေ အငြင်းပွားမှုကို ဆုံးဖြတ်သည့် မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ရေးထိုးထားသော အမိန့်(သို့) ဆုံးဖြတ်ချက်မိတ္တူနှင့် အားကိုးအားထားပြုသည့် သက်သေခံစာရွက်စာတမ်းများနှင့် အခြားအထောက်အထားများ ပူးတွဲတင်ပြရမည်။

မြေယာမူခင်းများတွင် အမျိုးအစားအားဖြင့် (၂၅)မျိုးခွဲခြားနိုင်ကြောင်း၊ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါ သည်။ အဆိုပါ (၂၅)မျိုး ခွဲခြား ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

- ၁။ စည်းကမ်းပျက်အရေးယူသည့်ကိစ္စ၊
- ၂။ စီမံကိန်းဝင်ဒေသများတွင် စီမံကိန်းဝင်သီးနှံများကို စီမံကိန်းအတိုင်း မစိုက်ပျိုးသည့် အတွက် အရေးယူသည့်ကိစ္စ၊
- ၃။ နှစ်ရှည်သီးပင်များ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသောကိစ္စ၊
- ၄။ မူရင်းလက်ငုတ်နှင့်လက်ရှိလက်ငုတ် အငြင်းပွားသည့် အမှုကိစ္စ၊
- ၅။ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူနှင့်လူငယ်များ လက်ငုတ်လုပ်ကိုင်မှုအငြင်းပွားမှု၊
- ၆။ မူရင်းသီးနှံနှင့်သီးထပ်သီးနှံစိုက်ပျိုးသူတို့ အငြင်းပွားမှု၊
- ၇။ အမွေဆိုင်မြေ အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်လိုခြင်းကြောင့်အငြင်းပွားမှု၊
- ၈။ နိုင်ငံခြားသို့ပြန်သွားသောသူတို့ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် မြေယာအငြင်းပွားမှု၊
- ၉။ သီးစား/သူရင်းငှား အငြင်းပွားသည့်မြေယာမူခင်း၊
- ၁၀။ နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ဥယျဉ်ခြံမြေအငြင်းပွားမှု၊
- ၁၁။ ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှု၊
- ၁၂။ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရလိုမှု အငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ၊
- ၁၃။ ပေါင်နံထားသည့်လယ်ယာမြေ ရွေးနုတ်လုပ်ကိုင်လိုမှု၊
- ၁၄။ လယ်ယာမြေကို အမွေအဖြစ် တောင်းခံ အငြင်းပွားမှု၊
- ၁၅။ လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်အငြင်းပွားမှု၊
- ၁၆။ လူမှုရေးထောက်ပံ့ရန် ကတိပျက်ကွက်မှု၊
- ၁၇။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အယူခံဝင်မှု၊
- ၁၈။ မြေနုကျွန်းအငြင်းပွားမှု၊
- ၁၉။ သောင်းကျန်သူများ လက်ငုတ်ပြောင်းလဲချထားသည့် လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှု၊
- ၂၀။ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် လက်ရှိလက်ငုတ် အငြင်းပွားမှု၊
- ၂၁။ ဥပဒေကြောင်းအရ ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် လက်ရောက်ရရှိလိုမှုကိစ္စ၊
- ၂၂။ အစုစပ် လယ်ယာမြေများ အငြင်းပွားမှုကိစ္စ၊
- ၂၃။ နိုင်ငံသားနှင့်နိုင်ငံခြားသား လက်ငုတ်အငြင်းပွားမှု၊
- ၂၄။ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေလိုမှုအတွက် တောင်းခံအငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ၊
- ၂၅။ ရပ်ကျေး/အာဏာပိုင်များ၏ မမှန်ကန်သောလုပ်ရပ်အပေါ် တောင်းဆိုအငြင်းပွားသည့် ကိစ္စ၊

၁။ စည်းကမ်းပျက်အရေးယူသည့်ကိစ္စ

////////////////////////////////////

ဤမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားသည် ဗဟိုမြေယာကော်မတီလက်ထက်ကပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ယနေ့ထိ ဆက်လက် တွေ့မြင်နေရသေးသော မူခင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ ယခုမူခင်း အမျိုးအစားနှင့်ပတ်သက်၍ (၂) မျိုးတွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ ပထမအမျိုးအစားမှာ မြေယာမူခင်း စတင်စဉ်အခါက မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှုသာဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ တိုင်ကြား မှုအရ စတင်စစ်ဆေးသောအခါ စည်းကမ်းပျက်မှုများ တွေ့ရှိ လာရသော မူခင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကလည်း မစားရသည့် အမဲ သဲနှင့်ပက်ဆီသကဲ့သို့ စတင်ကတည်းက ဒါတွေစည်းကမ်းပျက်နေပါပြီ၊ အရေးယူပေးပါဟု တိုင်ကြားလာမှုမျိုးလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ယခင်က ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ဥပဒေအရ ရောင်း၊ ပေါင်၊ ငှား၊ လဲ၊ ပေး အခွင့်အရေး မရှိ သည့်အတွက် (၁.၁၀.၁၉၇၀) ခုနှစ်မှစ၍ စည်းကမ်းပျက်မှုရှိခဲ့ပါလျှင် အဆိုပါ မြေကိုသိမ်းယူပြီး ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထား ရေးနည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၁၁(ဂ) အရ တန်းစီဇယားဖြင့် ချထားပေးလေ့ရှိပါသည်။ ဆင်းရဲချမ်းသာ တန်းစီဇယားရေးဆွဲထားရန် ချမှတ်ထားသောမူဝါဒအရ ကျေးရွာနှင့်မြို့နယ်မြေယာကော်မတီများသည် တန်းစီဇယားပြုလုပ်ထားရပြီး၊ အဆိုပါတန်းစီ ဇယားအရ အလှည့်ကျသူကို လုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားပေးခဲ့လေ့ရှိပါသည်။

စည်းကမ်းပျက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အုပ်စု(၃)မျိုးရှိပါသည်။

- (က) မြေစည်းကမ်းပျက်ခြင်း
ဥပဒေနှင့်အညီရောင်း၊ ပေါင်၊ ငှား၊ လဲ၊ ပေး မလုပ်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။
- (ခ) လုပ်ကိုင်မှုစည်းကမ်းပျက်ခြင်း
ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှုမှအပ အခြားနည်းအသုံးပြုခြင်း၊ အခြားသီးနှံ(နှစ်ရှည်) ပြောင်းလဲ စိုက်ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။
- (ဂ) လိုက်နာရန် သီးခြားပြဋ္ဌာန်းထားသော စည်းကမ်းချက်များ ချိုးဖောက်စည်းကမ်းပျက်ခြင်း
ဤစည်းကမ်းပျက်ခြင်းသည် ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိခြင်းမရှိဘဲ အသုံးပြုခြင်း၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု မပြုဘဲ လုပ်ထားခြင်း၊ ယခင်သီးစားချထားရေး ဥပဒေအရ တာဝန်ကျစပါးရောင်းချမှု မရှိခြင်း၊ ယခု တည်ဆဲလယ်ယာမြေ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၄ အရ လယ်ယာမြေတစ်ရပ်၏ အားလုံးကိုဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်စေ နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ မည်သည့် နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်း ကို ရောင်း၊ ပေါင်၊ ငှား၊ လဲ၊ ပေးခြင်းမပြုရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားချက်အပေါ် ချိုးဖောက်၍ စည်းကမ်းပျက်ခြင်း စသည့်တို့ကို ဆိုလိုပါသည်။

ဒုတိယတွေ့ရှိရတတ်သော အမျိုးအစားမှာ ယခင်ခေတ်ကာလက စည်းကမ်းပျက်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့မှုအရ တန်းစီ ဇယားဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ခွဲဝေချထားခဲ့မှုအပေါ် ယနေ့ခေတ်ကာလရောက်မှ ပြန်လည်အရေးဆို တင်ပြလာမှုမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်ကာလ အခြေအနေအရ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိလာပြီဖြစ်၍ ပြည်သူလူထုသည် မည်သူ့ကို၊ မည်သည့်ခုနှစ်က၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်၊ မည်သည့်သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပေါင်နှံခဲ့သည်ဟု ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖော်ပြလျက် တင်ပြတိုင် ကြားလေ့ရှိပါသည်။ ထိုစဉ်က အာဏာပိုင်ပုဂ္ဂိုလ် မည်သူက၊ မတရားဘက်လိုက်ပြီး သို့မဟုတ် ဥပဒေချိုးဖောက်ပြီး သို့မဟုတ် လာဘ်စားပြီး မည်သူ့ကိုချထားပေးခဲ့ကြောင်း ၎င်းတို့၏အမြင်ကိုလည်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဖော်ပြ တောင်းဆိုလာလေ့ရှိပါ သည်။

နောက်ပိုင်းကာလများတွင် အတွေ့ရများသော တင်ပြတိုင်ကြားမှုများမှာ စပါးရောင်းချရန် တာဝန်မကျေခဲ့၍ သိမ်းဆည်းခံခဲ့ရပြီး၊ သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေ ၁၁(ဂ) အရ တန်းစီဇယားဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းချထားမှုခံရခြင်းများ ကို ပြန်လည်တင်ပြလာမှုများ ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်ချင်းစာစရာ အလွန်ကောင်းပါသည်။ သို့သော်လည်း ယခင်ခေတ်ကာလ၌ ဆောင်ရွက်ခဲ့မှု များကို ယခုမှ ပြင်ဆင်ရန် လွန်စွာခဲယဉ်းလှပါသည်။ လက်ရှိလက်ငုတ်၏ လက်ငုတ်တည်မြို့မှု ကိုလည်း

ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါ၍ ဦးနှောက်စားရသည့် မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ စည်းကမ်းပျက်မှု (၃) မျိုးရှိသည့်အနက် မည်သည့်စည်းကမ်းပျက်မှုနှင့် ပတ်သက်မှု မဆို အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့မှုရှိခဲ့ပါက ဤမူခင်းအမျိုးအစားနှင့် အကျုံးဝင်သွားပြီဖြစ်ပြီး ဤအမျိုးအစားတွင် အကျုံးဝင်နေပါက အမှားပြင်ရန်ခက်ခဲသည့် အခြေအနေရှိပါကြောင်း အသိပေး တင်ပြလိုပါသည်။

ထို့ပြင် စည်းကမ်းပျက်မှုတွင် အကျုံးဝင်သော ပေါင်နံ့နှင့်ပတ်သက်၍ တောင်သူလယ်သမားများကို အသိပေးလို သည်မှာ လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၁၂(င) အရ “ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အရင်းအနှီးအတွက်သာ” လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပေါင်နံ့ခွင့်ရှိသည့်ဆိုသည့် အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးအတွက်၊ ပညာရေးအတွက်၊ လူမှုရေးအတွက်၊ အခြားသော အကြောင်းအရာများ အတွက်ပေါင်နံ့ခွင့်ပါသည်ဟု ယနေ့ကာလတွင် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖော်ပြတိုင်ကြားနေကြသော်လည်း တိုင်ကြားသူအများသည် ဤပြဋ္ဌာန်းချက်ကို မေ့လျော့နေကြသလား? မသိရှိကြ၍ဘဲလား? မည်သည့်အကြောင်းအရာဖြင့် ပေါင်ပေါင် တရားဝင်သည်ဟူ၍ ထင်မြင်နေကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဤအချက်သည် လုံးဝမှားယွင်းပါသည်။ တည်ဆဲ လယ်ယာမြေဥပဒေအရ စိုက်ပျိုးရေး အရင်းအနှီးအတွက်သာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပေါင်နံ့ခွင့်ရှိပြီး အခြားသော အကြောင်းအရာဖြင့် ပေါင်နံ့ကို ခွင့်မပြုထားကြောင်း အစိုးရဘက် သို့မဟုတ် အစိုးရအသိအမှတ်ပြုသော ဘဏ်များတွင်သာ ပေါင်နံ့ခွင့်ရှိကြောင်း သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ပေါင်နံ့ခွင့်ပါက စည်းကမ်း ပျက်မှုတွင် အကျုံးဝင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

မည်သည့်ခေတ်ကာလ၌မဆို တည်ဆဲဥပဒေဆိုသည်ရှိပါသည်။ တည်ဆဲဥပဒေအရ ချမှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် အတိုင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ရလေ့ရှိခဲ့သည်ကို မေ့ရန်မသင့်ပါ။ တရားမူ၊ မတရားမှုဆိုရာတွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရသူ များအဖို့ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုသော ပေတံဖြင့်တိုင်းတာရသည်ဖြစ်၍ ခံစားရသူများ၏အမြင်နှင့် ခြားနားမှုရှိနိုင်သည်ကို လည်း မေ့ရန်မသင့်ပါ။ ခံစားရသူတို့သည် မိမိ၏အကျိုးကို ထိခိုက်မှုရှိသလား၊ မိမိအလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝသလားဆိုသည့် ခံစားမှုဖြင့် ပေတံတိုင်းတာလေ့ရှိသောကြောင့် မိမိအလိုဆန္ဒပြည့်ဝလျှင် တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဖြစ်စေ၊ မကိုက်ညီ သည်ဖြစ်စေ အမှန်တရားဟု ယူဆလေ့ရှိပါသည်။ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များကမူ ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုသော ပေတံဖြင့် တိုင်း တာရသည်ဖြစ်၍ အခြေခံ(၂)ခု ကွာခြားသည်နှင့်အမျှ မတူကွဲပြားမှုသည်လည်း ရှိနိုင်သည်ကို သတိမူရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဘက်လိုက်၍ဖြစ်စေ၊ လာဘ်စား၍ဖြစ်စေ၊ မတရားမှုပြုလျက် မှားယွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့မှုမျိုး၊ ဥပဒေမျိုးဖောက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မျိုးရှိနိုင်သော်လည်း ဤအချက်သည် ပုဂ္ဂလိကခံစားမှု အထင်အမြင်အပေါ်တွင် အခြေပြု၍မရပါ။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက် ပေါ် တွင်သာ အခြေခံရမည် ဖြစ်ပါသည်ဟုလည်း တင်ပြလိုပါသည်။

လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၁၂ တွင် လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းချက်များကို ဖော်ပြထား ပါသည်။ ၎င်းစည်းကမ်းချက်များ ဖောက်ဖျက်ပါက ပုဒ်မ ၁၉ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၃၅၊ ၃၆၊ ၃၇ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ချိတ်ဆက် အရေးယူ ဆောင်ရွက်ခြင်းခံယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကိုလည်း မေ့ထားရန်မသင့်ပါ။

လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသောမြေယာမူခင်းသည် ယခုအမျိုးအစားတွင် အကျုံးဝင်ခြင်းရှိမရှိ အမှုစစ်ဆေးပြီးပါကသိရှိနိုင် ပါသည်။ ယခုအမျိုးအစားတွင် အကျုံးဝင်နေပါက လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့တွင် မည်သို့ဆုံးဖြတ်သင့်သည်ကို ဆောင်ရွက် သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် ဦးစားပေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အခြေခံအဖြစ်ထားရှိသင့်သည့် အချက် ၅ ချက်နှင့် အခြားသောထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည့် အချက်အလက်(၁၀)ချက်ကို ပေါင်းစည်းစဉ်းစားလျက် ဆုံးဖြတ်ဆောင် ရွက်သွားရပါမည်။ အခြေခံမူတစ်ရပ်ချမှတ်ထားပြီး ၎င်းချမှတ်ထားသောမူအပေါ် အခြေခံလျက် စဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော အမှုအမျိုးအစားတွင် ကာလအလိုက် တည်ရှိခဲ့သော တည်ရှိနေသော ဥပဒေ၏ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ဆောင် ရွက်သွားခြင်းသည်သာ အသင့်တော်ဆုံးဖြစ်ပါကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားကို စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုလျှင် အောက်ပါအချက်များကိုလည်း သတိပြုသင့် ပါသည်။

- (၁) စည်းကမ်းပျက်သည်ဟု တွေ့ရှိရသောကာလ(ခုနစ်)
 - (၂) စည်းကမ်းပျက်ခဲ့ရသော အကြောင်းရင်း
 - (၃) စည်းကမ်းပျက်မှုအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့မှု
 - (၄) လက်ရှိစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသူ၊ လက်ရှိလက်ငုတ်
 - (၅) လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ်ရခဲ့ခြင်းဖြစ်စဉ်
 - (၆) လက်ရှိလက်ငုတ်ကာလနှင့် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှု
 - (၇) စည်းကမ်းပျက်မှုကြောင့် လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့သည့် ကာလ
- စသည့် အချက်များကို စစ်ဆေးမှတ်တမ်းတင်လျက် နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစား ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ စီမံကိန်းဝင်ဒေသများတွင် စီမံကိန်းဝင်သီးနှံများကို စီမံကိန်းအတိုင်း
မစိုက်ပျိုးသည့် အတွက် အရေးယူသည့်ကိစ္စ

////////////////////////////////////

ယခင် ဗဟိုမြေယာကော်မတီလက်ထက်က တွေ့ရှိခဲ့ရသော မြေယာမူခင်း အမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် တွေ့ရှိရမှု အလွန်နည်းပါးသွားပြီးဖြစ်သော်လည်း မရှိပါဟု အတတ်မပြောနိုင်သေးသော အခြေအနေရှိပါ၍ ဆက်လက်ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ယခင်ခေတ်ကာလ ကျင့်သုံးခဲ့သောစနစ်အရ လယ်ယာမြေများကို စီမံကိန်းစနစ်ဖြင့် တာဝန်ပေးစိုက်ပျိုးဆောင်ရွက်စေခဲ့သဖြင့် အဆိုပါစီမံကိန်းအတိုင်း မစိုက်ပျိုးဘဲ ဖောက်ဖျက်ရုံဖြင့် မြေယာကို သိမ်းဆည်းဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိခဲ့ပါသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ယခုမြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပေါ်လာရပါသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေးဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် (Plan Economy) အရလည်းကောင်း၊ စီမံကိန်းချမှတ် စိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်ကို ယခင်က ကျင့်သုံးခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ အဆိုပါစနစ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံတော်မှ အကုန်အကျခံ၍ တည်ဆောက်ထားသော ဆည်ရေသောက်ဧရိယာများတွင် နိုင်ငံတော်က ဦးစားပေးသည့် သီးနှံများစိုက်ပျိုးရေးကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်ပါသည်ကို သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဆည်ရေသောက်ဧရိယာတွင် ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဥပဒေမဲ့ အခြားနှစ်ရှည်သီးနှံ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးမှုအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်မလာအောင် ဂရုပြုထိန်းသိမ်း ကာကွယ်လျက်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ရှေ့လျှောက်လှမ်းရမည့်ခရီးစဉ်တွင် Zoning System ဇုန်စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်းစနစ် ပေါ်ထွန်းလာရန် အလားအလာရှိပါ၍ အများသဘောတူညီမှုဖြင့် စီမံကိန်းချမှတ် စိုက်ပျိုးရာတွင် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမှုမျိုး ပေါ်ပေါက်လာပါလျှင် ဤမူခင်းအမျိုးအစား၌ အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်မှကျခံမှုဖြင့် အထူးပြုလုပ်ချက် ဆောင်ရွက်ထားသောဒေသများ (ဥပမာ - ဆည်တည်ဆောက်ခြင်း၊ မြေယာပြုပြင်ထားခြင်း) စသည့်ဧရိယာများတွင် စီမံကိန်းဖြင့်ချမှတ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဇုန်စနစ်ဖြင့် ချမှတ်စိုက်ပျိုးခြင်းများ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါက တစ်စုံတစ်ဦးသော စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူကြောင့် အများထိခိုက်နှစ်နာမှု မဖြစ်ပေါ်လာရလေအောင် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် တောင်သူလယ်သမားများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေသော ကိစ္စရပ်များ ပေါ်ပေါက်လာပါက အကာအကွယ်ပေးနိုင်ရန် မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများ ချမှတ်ထားရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ယခုတည်ဆဲ လယ်ယာမြေဥပဒေ၊ တောင်သူလယ်သမားများ အခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေများတွင် ထိုကဲ့သို့သောကိစ္စရပ်များအတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားမှု မရှိသေးပါ။ ဤမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါက အမှုတွဲတည်ဆောက်ရာတွင် ပါဝင်ရမည့်အချက်များကို ဦးစွာ အမှုစစ်ဆေး မှတ်တမ်းတင်ရန်ဖြစ်ပြီး၊ သဘောတူညီချက်အရ စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ကို တိတိကျကျ မှတ်တမ်းတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့နောက် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်မှ အများအကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုလျက် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို ဦးတည်ချက်ထားရှိကာ စိစစ်ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ နှစ်ရှည်သီးပင်များ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသော မြေယာမှုခင်း

////////////////////////////////////

ယခင်ဗဟိုမြေယာကော်မတီလက်ထက်ကပင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ယနေ့ထိ ဆက်လက်တည်ရှိနေသော မြေယာမှုခင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၈(၁)တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဒေသတစ်ခုခုတွင် သီးနှံ အမျိုးအစား တစ်ခုခုကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဒေသတစ်ခုခုတွင် လယ်ယာမြေကို သတ်မှတ်ထားသော နည်း လမ်းအတိုင်း အသုံးချခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အတွက်ဖြစ်စေ တောင်သူလယ်သမားများအတွက်ဖြစ်စေ၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလျှင် အဆိုပါသီးနှံအမျိုးအစားကို စိုက်ပျိုးစေရန်သော်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါနည်း လမ်းအတိုင်း လယ်ယာမြေကို အသုံးချစေရန် သော်လည်းကောင်း သင့်လျော်မည် ထင်မြင်သည့်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည် သို့တည်းမဟုတ် ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်ဟု ပြဌာန်းခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါပြဌာန်းချက်အရ ထိုစဉ်ကပင် နှစ်ရှည်သီးပင်ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုလျှင် ခွင့်ပြုမိန့် တောင်းခံရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိမှသာလျှင် ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးနိုင်ကြသည် ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ခွင့်ပြုမိန့်မရရှိဘဲ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ပါက လုပ်ကိုင်မှုစည်းကမ်းပျက်သည်ဟု ယူဆ၍ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ် ယာမြေနိုင်ငံပိုင်အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၁၅(ဃ)နှင့် ၁၅(င) များအရ လယ်ယာမြေမှနှင်ထုတ်ခြင်း ခံခဲ့ရနိုင်သည့်အပြင် အဆိုပါ အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၄၈ နှင့် ၄၈(က)အရ အရေးယူခြင်းလည်း ခံခဲ့ရနိုင်ပါသည်။

ယခု ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေပြဌာန်းပြီးနောက် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် အက်ဥပဒေကို ဖျက် သိမ်းခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၂ (ဇ)တွင် လယ်ယာမြေကို မူလစိုက်ပျိုးလျက်ရှိသောသီးနှံအမျိုးစား မှ အခြားသီးနှံအမျိုးအစားသို့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းမပြုရဟု ထပ်မံကန့်သတ်ထားမှုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါဥပဒေ၏ နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၇၁ မှ ၇၇ အထိ သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ် များကို ပြဌာန်းထားပါသည်။ လယ်ယာမြေတွင် စပါးသီးနှံစိုက်ပျိုးသော လယ်မြေများ မလျော့ပါးရေးအတွက် လယ်ယာမြေ နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၆၉ တွင် နိုင်ငံတော်၏ စားရေရိက္ခာ ဆန်ဖူလုံရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့က သီးနှံပုံစံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုမှုကို မျက်ခြေမပြတ် ကြီး ကြပ်ရမည်၊ နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၇၀ တွင် နေပြည်တော်ကောင်စီ သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ဒေသအတွင်း သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဆင့်ဆင့်စိစစ်အတည်ပြုပြီး စိုက်ဧကကိန်း ဂဏန်း မှန်ကန်စွာဖြင့် ဗဟိုလယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ သို့ တင်ပြရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ခေတ် အဆက်ဆက်ကပင် ဆန်စပါး စားရေရိက္ခာဖူလုံရေးကို အဓိကထားခဲ့ကြောင်းနှင့် ယခုမျက်မှောက်ကာလတွင်လည်း အာရုံ စိုက်အလေးထားရှိနေဆဲဖြစ်ကြောင်း ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဘက်ဘက်က ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ကျခံရသော ကျွန်ုပ်တို့၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဟာရဓာတ် ပြည့်ဝစွာစားသုံးနိုင်သော လူဦးရေမှာ လွန်စွာနည်းလှပါသည်။ ထို့ အတူ အန္တရာယ်ကင်းသော အဆိပ်အတောက်ကင်းသော တစ်နည်းအားဖြင့် အစာအဟာရ ရရှိရေးမှာလည်း တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ပိုမိုခက်ခဲလျက်ရှိနေပါသည်။ ထိုသို့သောအခြေအနေမျိုးတွင် ထမင်းပါ ၀၀မစားရသောနေ့များလည်း ဆိုက်ရောက် လာနိုင်သေးကြောင်းနှင့် ထိုအန္တရာယ်ကို ပြည်သူအားလုံးက သတိပြု ကာကွယ်ရန်လိုအပ်ကြောင်းလည်း အသိတရားရှိထား ရန် လိုအပ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မိမိတို့သည် အခြေအနေအမျိုးမျိုးကြောင့် နှစ်ရှည်သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးလိုပါက ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးမှု မလုပ်ခင် အရင်အဘက်ဘက်မှ စဉ်းစားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ လုပ်သင့်သည်ဆိုပါကလည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ခွင့်ပြု ချက်ရယူ စိုက်ပျိုးကြဖို့လိုအပ်ပါသည်။

ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ နှစ်ရှည်သီးနှံကို ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ စိုက်ပျိုးခဲ့ပါက ယခုမြေယာမှုခင်း အမျိုးအစားတွင် အကျုံးဝင်သွား မည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိနှင့်မသင့်မြတ်သူ တစ်ဦးမှလည်းကောင်း၊ အခွင့်အာဏာရှိသူမှ တာဝန်ပေးအပ်၍ ဆောင်ရွက်လာလျှင်

သော်လည်းကောင်း ခွင့်ပြုချက်မဲ့ နှစ်ရှည်သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုတွေရှိခဲ့ပါလျှင် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၁၂(ဇ) နှင့် ငြိစွန်းနေပြီး ဖြစ်၍ အဆိုပါ ဥပဒေပုဒ်မ ၁၉ အရလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၂၀ အရလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၃၅၊ ၃၆ တို့အရ လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့်အရေးယူ အပြစ်ပေးခြင်းခံရနိုင်ပါကြောင်း အသိပေးတင်ပြအပ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်သည် ဤကဲ့သို့သော မူရင်းအမျိုးအစားကို ကိုင်တွယ်ခဲ့ရပါက စိုက်ပျိုးမြေ အခြေအနေ၊ စိုက်ပျိုးရေအခြေအနေ၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဈေးကွက်စသည့်အချက်များကို အဘက်ဘက်က ချင့်ချိန်စဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်၏ လိုလားချက်အရ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်သော်လည်း ပြည်သူလူထု၏ အကျိုးစီးပွားကိုလည်း ကြည့်ရှုစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ မည်သို့မျှ အခြေအနေမပေးသောကြောင့် နှစ်ရှည်သီးနှံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးရသော အခြေအနေမျိုးတွေ့ရှိရပါက ငဲ့ညှာစဉ်းစား၍ ဥပဒေလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ တင်ပေးကာ ဥပဒေနှင့် အညီအညွတ်ဖြစ်စေရေး စဉ်းစားပေးသင့်ပါသည်။ အတ္တအကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုလွန်းပြီး အများအတွက်၊ နိုင်ငံအတွက် ရေရှည်အကျိုးစီးပွား ထိခိုက်နိုင်သော အခြေအနေမျိုးတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၄။ မူရင်းလက်ငုတ်နှင့် လက်ရှိလက်ငုတ် အငြင်းပွားသည့်အမှုကိစ္စ

ဤမူရင်းအမျိုးအစားတွင် ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းနှစ်ခုကို သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ မူရင်းလက်ငုတ်နှင့် လက်ရှိလက်ငုတ်ဆိုသော ဝေါဟာရများဖြစ်ပြီး၊ မြေယာနှင့်အလှမ်းဝေးနေသူများအတွက် စိမ်းနေသော စကားလုံးများဖြစ်ပါသည်။ လက်ငုတ်ဆိုသော စကားလုံးကို မြန်မာအဘိဓာန်၌ တစ်စုံတစ်ဦးက ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီးနောက်၊ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် နောက်လူ တစ်စုံတစ်ယောက် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ကြွင်းကျန်ခဲ့သောလုပ်ငန်း၊ လုပ်လက်စဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။ သို့သော် မြေယာလောကတွင်မူ လက်ငုတ်ဆိုသည် မြေယာတစ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်နေသူဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ မြေယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်နေသူကို လက်ငုတ်ဟု သတ်မှတ်ပါသဖြင့် မူရင်းလက်ငုတ်ဆိုသည် မျိုးရိုးအစဉ်အဆက်၊ အစဉ်တစ်စိုက်ဦးစွာ လုပ်ကိုင်ခဲ့သူကိုဆိုလိုပြီး လက်ရှိလက်ငုတ်ဆိုသည်မှာ လက်ရှိကာလတွင် လုပ်ကိုင်နေသူကို ဆိုလိုပါသည်။

အတွေ့အကြုံအရ မြေယာမူရင်းတွင် စိမ်းသော၊ ကျက်သော၊ ရင်းနှီးသော၊ ဆွေမျိုးတော်စပ်သော သဘောတရားများ မရှိပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ မိတ်ဆွေရင်းချာအချင်းချင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ မိဘနှင့်သားသမီး၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမအရင်းအချင်းချင်း ပင် ဖြစ်ပွားလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရသဖြင့် မူရင်းလက်ငုတ်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ မိဘ(သို့) ဦးလေး၊ ဒေါ်လေး(သို့) အစ်ကိုအစ်မ တစ်ဦးဦးနှင့် လက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကြောင်းကာရံမသင့်သည့် အချိန်အခါတွင် မြေယာမူရင်းဖြစ်ပွားလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ဤကဲ့သို့သော မြေယာမူရင်းကို စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရာတွင် မူရင်းလက်ငုတ်ကာလ၊ မူရင်း လက်ငုတ်စွန့်လွှတ်ခဲ့ခြင်း အကြောင်းအရင်း၊ လက်ရှိလက်ငုတ်ကာလ၊ လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ် လာခြင်းအကြောင်းအရင်း၊ မူရင်းစတင်ဖြစ်ပွားလာပုံ၊ အခြားမြေ၊ အခြားစီးပွား၊ လူမှုရေးအခြေအနေ စသည်တို့ကို စုံစုံစေ့စေ့ မေးမြန်းမှတ်တမ်းတင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေပြု၍ ဖြစ်သင့်သောအကြောင်းတရား၊ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များနှင့်ချင့်ချိန်ကာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့သော မြေယာမူရင်းတွင် တရားသေလက်ကိုင်ထား၍ မူရင်းလက်ငုတ်ကို ဦးစားပေးရမည်၊ လက်ရှိလက်ငုတ်ကို ဦးစားပေးရမည်ဟု ယတိပြတ်ဆုံးဖြတ်ထားရန် မသင့်ပါ။ အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းအရာ၊ အချက်အလက်များ စုံလင်စွာရရှိပြီး၊ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များအပေါ် အခြေခံစဉ်းစား၍ ဘက်ပေါင်းစုံရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၅။ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူနှင့်လူငယ်များလက်ဝှတ်အငြင်းပွားမှု

ဤမူခင်းအမျိုးအစားသည် ဗဟိုမြေယာကော်မတီလက်ထက်ကပင် တွေ့မြင်ခဲ့ရပြီး၊ ယနေ့ကာလအထိလည်း မကြာခဏ တွေ့မြင်ရလေ့ရှိသော အမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ လူကြီးသူမကို ရိုသေကောင်းရှိုင်းလေ့ရှိသည့် မြန်မာတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံ အစဉ်အလာနှင့် ဆန့်ကျင်ဖီလာဖြစ်ရသည့် မူခင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။

သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူဆိုသော စကားဝေါဟာရအရ အသက်ကြီးပြီး အရွယ်အိုနေသော တောင်သူလယ်သမား များနှင့်ပတ်သက်နေကြောင်း သိသာနိုင်ပါသည်။ အသက်ကြီးပြီး အရွယ်အိုသော ဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍ ထပ်မံရှင်းလင်းရန် မလိုသော်လည်း တောင်သူဆိုသော စကားရပ်ကိုမူ ရှင်းလင်းဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားဆိုသည်မှာ လယ်ယာ မြေဥပဒေပုဒ်မ ၃(င)အရ (၁) မြေကိုအသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းနှစ်ရပ်စလုံးကို မိမိ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် မိမိကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင် အစဉ်တစ်စိုက်လုပ်ကိုင်သူ၊ (၂) ဆိုင်ရာနှစ်တွင် မြေကို အသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းနှစ်ရပ်စလုံးကို မိမိ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအဖြစ် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန်တစ်လျှောက်လုံး ကိုယ် တိုင်ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်သူ၊ (၃) မြေကိုအသုံးပြု၍ ရာသီသီးနှံ၊ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ၊ နှစ်ရှည်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် သို့မဟုတ် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ရန်အလို့ငှာ အရင်းအနှီးမတည်စိုက်ထုတ်၍ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ချိန်တစ်လျှောက်လုံး ကိုယ်တိုင်လုပ်ကိုင်သူ သို့မဟုတ် ကြီးကြပ်စီမံလုပ်ကိုင်သူ၊ (၄) မြေကိုအသုံးပြု၍ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူ၊ (၅) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ယင်းတို့နှင့်ဆက်နွှယ်လျက်ရှိသော ထုတ်လုပ်မှုလုပ် ငန်းအလို့ငှာ မြေကိုအသုံးပြု၍ ပျိုးပင်၊ မျိုးစေ့၊ မျိုးနှင့် သားပေါက်များ ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချသူဖြစ်ကြောင်း အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို ပြဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အဆိုပါ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ အရေးကြီးသောအချက်များကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြရလျှင် တောင်သူလယ်သမား ဆိုသည်မှာ

- ၁။ မျိုးစေ့ပျိုးပင်ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းအပါအဝင်ဖြစ်သော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မျိုး၊ သားပေါက် ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း အပါအဝင်ဖြစ်သော မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ထိုနှစ်မျိုးလုံး၌ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် မွေးမြူမှု ပါဝင်နေခြင်း၊
- ၂။ ထိုသို့ စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူ ထုတ်လုပ်ရောင်းချမှုတွင် မြေကိုအခြေပြုရခြင်း၊
- ၃။ မြေကိုအခြေမပြုဘဲ ရေကိုအခြေပြုပါက အကျုံးမဝင်ခြင်း၊
- ၄။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ် ကိုင်အသက်မွေးနေသူဖြစ်ရခြင်း၊
- ၅။ အရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်ခြင်းအပါအဝင် ကိုယ်တိုင်အစဉ်တစ်စိုက် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် မွေးမြူခြင်း၊ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းချိန်တစ်လျှောက်လုံး ကြီးကြပ်စီမံလုပ်ကိုင်သူ ဖြစ်ရခြင်း၊ စသောအချက်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့သော အချက်များနှင့်ကိုက်ညီသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာလျှင် တောင်သူလယ်သမားဟု ယူဆရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါအချက်များနှင့်ကိုက်ညီလျက် အသက်အရွယ်ကြီးရင့်အိုမင်း မစွမ်းဖြစ်လာသည်အထိ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူဆိုသောစကားရပ်နှင့် ကိုက်ညီသူများ ဖြစ်လာရပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းမျိုးနှင့်ကြုံတွေ့ရ၍ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ရပြီဆိုလျှင် အထက်မှ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့် ဆိုချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိ

မရှိဦးစွာဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကိုက်ညီမှုမရှိပါက သက်ကြီးရွယ်အို တောင်သူနှင့်လူငယ်လက်ဝတ် အငြင်းပွားမှုအဖြစ် မယူဆသင့်ဘဲ အခြားသင့်တော်ရာ မြေယာမူခင်း အမျိုးအစားအဖြစ် ရှုမြင်တတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားတစ်ဦးသည် ၎င်း၏လယ်ယာမြေကို စဉ်ဆက်မပြတ် တစ်စိုက်မတ်မတ် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်လာ ခဲ့ပြီးနောက် အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်လာခဲ့လျှင် ၎င်းကိုယ်တိုင်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှုမပြုနိုင်တော့သောကြောင့် သားသမီးများ၊ မြေးများ၊ တူ၊ တူမများစသည့် ဆွေမျိုးတော်စပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမတော်စပ်သူ ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်များကို အကူအညီတောင်းခံရလေ့ရှိပြီး ဘဝ ရပ်တည်ချက်အတွက် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းရရှိနိုင်ရန် လူငယ်လက်ဝတ်များ၏ လက်ဝတ်တိုက်မှုကို ခံစားရလေ့ရှိပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတို့၏ ဘဝရပ်တည်ရေးအာမခံချက်ကို ရိုက်ချိုးဖျက်ဆီးခံလိုက်ရခြင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေ အနေမျိုးတွင် သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူများ၏ ဘဝ ရပ်တည်နိုင်ရေးကို တာဝန်ရှိအဖွဲ့အစည်း အဆင့်ဆင့်၊ တာဝန်သိပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးမှ အလိုက်တသိ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ မတရားအနိုင်ကျင့်မှုမျိုးကိုလည်း အားမပေး ထိုက်ကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။ “အသက်ကြီးသူကိုရိုသေ၊ ငယ်သူကိုလေးစား၊ အားနည်းသူကို ဖေးကျ၊ လဲသူကိုထူမ” စသော မြန်မာတို့၏ရိုးရာ အစဉ်အလာ ဓလေ့ထုံးတမ်းကိုလည်း ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရာကျသဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော အမူအကျင့် ဆိုးများကို ဝိုင်းဝန်းတားမြစ်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

သို့သော် သက်ကြီးရွယ်အို တောင်သူများဘက်ကို ငဲ့ညှာစဉ်းစားပေးသင့်ကြောင်း တင်ပြရသော်လည်း အချို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် လူငယ်လက်ဝတ်၏ မှားယွင်းလွန်ကျူးမှုမဟုတ်၊ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူများဘက်မှ ဖောက်ဖျက်ကျူး လွန်မှုဖြစ်နေတတ်သည်ကို ရံဖန်ရံခါ တွေ့ရှိရလေ့ရှိပါသဖြင့် လှေ့နံ့စားထစ် မမှတ်သင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။ အတွေ့အကြုံအရ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူအချို့သည် မဖြစ်သင့်သော တောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်တတ်ခြင်း၊ လူငယ်များဘက်မှ မလိုက်လျောနိုင်သောကိစ္စများကို တောင်းဆိုမှုပြုခြင်း၊ နီးရာလူ၏ သွေးထိုးမြှောက်ပင့်မှုအပေါ် ယုံလွယ်သည်ဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ် ၏ သွေးဆောင်ဖြားယောင်းမှုအပေါ်တွင် လိုက်ပါဆောင်ရွက်တတ်ခြင်း၊ မူလသဘောတူညီချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကာ အသစ် အသစ်သော ပြောင်းလဲတောင်းဆိုမှုများ ပြုလုပ်တတ်ခြင်း၊ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူများအပေါ် ငဲ့ညှာစဉ်းစားပေးလေ့ရှိ သည့် သဘာဝကို သိရှိထားပြီးဖြစ်၍ ထိုအချက်ကိုအခြေခံကာ လူငယ် လက်ဝတ်အပေါ် အနိုင်ကျင့်မှုပြုလုပ်လေ့ရှိခြင်းများ လည်း ရံဖန်ရံခါ တွေ့မြင်ရလေ့ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ထိုကဲ့သို့သော မြေယာမူခင်းမျိုးတွင် သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူ၏ ဘဝအာမခံချက်အတွက် ဦးစားပေး စဉ်းစားရန်ဖြစ်သော်လည်း လှေ့နံ့စားထစ်မှတ်ယူထားရန် မသင့်ပါဟု တင်ပြလိုပါသည်။

ထိုကဲ့သို့သော မြေယာမူခင်းတွင် လုပ်ဆောင်ရမည့်လုပ်ငန်းစဉ် ၂ ဆင့်ရှိပါသည်။ ပထမအဆင့်မှာ သက်ကြီးရွယ်အို တောင်သူ၏ ဘဝအာမခံချက်အတွက် ဆောက်ရွက်ပေး၍ လက်ရှိ လက်ဝတ်လုပ်ကိုင်နေသူ လူငယ်လက်ဝတ်အား ဆက်လက် လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးရန်၊ ထိုသို့ ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရခြင်းကြောင့် သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူကို ရပ်ရွာဓလေ့ထုံးစံနှင့်အညီ တစ် နှစ်လျှင် ထောက်ပံ့ကြေး သို့မဟုတ် သီးနှံမည်မျှ မပျက်မကွက်ပေးစေရန်၊ ထိုသို့ ထောက်ပံ့ကြေး (သို့) သီးနှံပေးခြင်းကို ကျေးရွာလယ်စီအဖွဲ့မှ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ(၇)ကို သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူ၏အမည်ဖြင့် ခွင့်ပြု ထုတ်ပေးထားရန်နှင့် လူငယ်လက်ဝတ်ကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုပထမအဆင့်တွင် လူငယ် လက်ဝတ် က ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန် ပျက်ကွက်ခြင်းတွေ့ရှိပါက ဒုတိယလုပ်ငန်းစဉ်အနေဖြင့် အချင်းဖြစ်မြေ၏ လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို သက်ကြီး ရွယ်အိုတောင်သူ၏အလိုကျ မည်သူ့ကိုမဆို ခွင့်ပြုပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဆင့် ၂ ဆင့် ကို တစ်ဆင့်ပြီးမှတစ်ဆင့် ဆောင် ရွက်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ လူငယ်လက်ဝတ်က ထောက်ပံ့ကြေး မပျက်မကွက်ပေးနေသော်လည်း သူတစ်ပါး၏စကားကို နား ယောင်၍ လက်ဝတ်ပြောင်းလဲချထားပေးလိုခြင်း၊ ငွေကြေး သို့မဟုတ် သီးနှံကို ရပ်ရွာဓလေ့ ထုံးစံနှင့်မညီဘဲ မတန်တဆ တိုးမြှင့်တောင်းခံခြင်း စသည်တို့ ပေါ်ပေါက်လာပါက လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်က လူငယ်လက်ဝတ်ဘက်မှ ရပ်တည် စဉ်းစားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းတွင်

- ၁။ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားနေသော သက်ကြီးရွယ်အိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူလယ်သမားဆိုသော စကားရပ်တွင် အကျုံးဝင်ခြင်းရှိမရှိ ဆန်းစစ်ပြီး စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။
- ၂။ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူ၏ ဘဝရပ်တည်ရေးအာမခံချက်ကို ဦးစားပေးစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ၃။ ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်သူသည် မည်သူဖြစ်သလဲဆိုသည့်အချက်ကို ဆန်းစစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ၄။ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားရသည့် အခြေခံအကြောင်းအရင်းကို စိစစ်စဉ်းစားရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ၅။ နိုင်ငံတော်အတွက် စားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အကူပြုရန် ဆိုသောဘက်မှလည်း စဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- ၆။ မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာကိုလည်း စောင့်ထိန်းလိုက်နာစေခြင်း ရှုထောင့်ကိုလည်း ပစ်ပယ်ထားရန် မသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၆။ မူရင်းသီးနှံနှင့် သီးထပ်သီးနှံစိုက်ပျိုးသူတို့ အငြင်းပွားသည့်အမှုကိစ္စ

အလွန်တွေ့ရနည်းသည့် မူခင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ရံဖန်ရံခါတွေ့ကြုံရလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် မူရင်းသီးနှံနှင့်သီးထပ်သီးနှံ ၂ မျိုးလုံး စိုက်ပျိုးလေ့ရှိသည့် ဒေသများတွင် ဖြစ်ပေါ်တတ်လေ့ရှိပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် နှစ်ရှည်သီးနှံပင်စိုက်ပျိုးထားသော ဥယျာဉ်ခြံကြီးများ၏ မြေကွက်လပ်တွင် အခြားသူတစ်ဦးကို သီးထပ်သီးနှံအဖြစ် ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးခွင့်ပြုလေ့ရှိသော ဒေသများ၊ မူရင်းသီးနှံတစ်မျိုးကို စိုက်ပျိုး၍ လုံလောက်သောဝင်ငွေ ရရှိပြီးချိန်တွင် နောက်ထပ်စိုက်သော သီးနှံသည် ရာသီမမီ စွန့်စားစိုက်ရမည့် သီးနှံဖြစ်လျှင်သော်လည်းကောင်း၊ လုပ်အား အရင်းအနှီး ထပ်မံမစိုက်ထုတ်လိုဘဲ မြေငှားသည့်သဘော၊ (သို့) လူမှုရေးအရ ကြည့်ရှုသည့်သဘောဖြင့် သီးထပ်သီးနှံစိုက်ပျိုးခွင့်ပြုလေ့ရှိသော ဧရိယာများတွင် စိုက်ပျိုးသည့်ကာလ ကြာမြင့်သွားချိန်တွင် လက်ဝတ်တိုက်ပြီး အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပေါ်လာလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဥပဒေ အရ ပုံစံ(၇)ရရှိပြီးမှ မြေယာမူခင်းအဖြစ် စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါ၍ ပုံစံ(၇) ရရှိထားသူ သို့မဟုတ် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိထားသူကိုသာ ဦးစားပေးစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ယခင် ခေတ်အခါက မူရင်းသီးနှံကိုသာ ဦးစားပေး စဉ်းစားခဲ့သော်လည်း ယနေ့ခေတ်ကာလတွင် မူရင်းသီးနှံ၊ သီးထပ် သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်းထက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူကိုသာ ဦးစားပေးစဉ်းစားသင့်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အခြားသော စဉ်းစားသင့်သည့်အချက်များမှာ မူလမြေမျိုး၊ မူရင်းသီးနှံအမျိုးအစား၊ မူလမြေမျိုးနှင့်မူရင်းသီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုတို့သည် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိ၊ ကိုက်ညီမှုမရှိပါက သီးနှံပြောင်းလဲ စိုက်ပျိုးခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ ဥပဒေနှင့်အညီ ခွင့်ပြုချက်ရယူ စိုက်ပျိုးခဲ့ခြင်း ဟုတ်မဟုတ်၊ သီးထပ်သီးနှံ အမျိုးအစား၊ သီးထပ်သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း အကြောင်းရင်း၊ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားရခြင်း အကြောင်းရင်း စသည့်အချက်များဖြစ်ပါသည်။ အထက်၌ ဖော်ပြထားသောအချက်များကို ချင့်ချိန်သုံးသပ်စဉ်းစားဆောင်ရွက်သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၇။ အမွေဆိုင်မြေ အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်လိုခြင်းကြောင့် အငြင်းပွားမှု

လယ်ယာလုပ်ငန်းဆိုသည်မှာ တောင်သူလယ်သမားမိသားစုအတွင်း သို့မဟုတ် ဆွေမျိုးသားချင်းတစ်စုအတွင်း စုပေါင်းလုပ်ကိုင်လေ့ရှိသော စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုဆိုသည်မှာ သွေးသားတော်စပ်၍ဖြစ်စေ၊ အိမ်ထောင်မှုဖြင့် တော်စပ်၍ဖြစ်စေ အတူတကွနေထိုင်လျက် ၎င်းအိမ်ထောင်သားစုအကြီးအကဲဖြစ်သူသည် တောင်သူလယ်သမားဖြစ်ကာ အဆိုပါတောင်သူလယ်သမားတစ်ဦး၏ မိသားစု ဝင်များကို ဆိုလိုသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားပါသည်။

ထိုသို့သော တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစုဝင်များအတွင်း၌ဖြစ်စေ ဆွေမျိုးသားချင်းတစ်စုအတွင်း၌ဖြစ် စေ၊ မိသားစုစီမံမှုအရ စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်သောလယ်ယာမြေကို ဆွေမျိုးသားချင်း မိသားစုဝင်များ အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်လေ့ရှိ

သော အလေ့အထကိုလည်း အချို့သောအရပ်ဒေသများ၌ ကျင့်သုံးလေ့ရှိကြပါသည်။ မြန်မာတို့၏ ချစ်စရာကောင်းသော ဓလေ့စရိုက်များစွာအနက် တစ်ခုသောအလေ့အကျင့်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ မြေဧရိယာများစားစား မပိုင်ဆိုင်သော မိသားစုများအတွင်း လယ်ယာမြေကို အမွေအဖြစ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလိုက်ပါက တစ်ဦးစီကရရှိမည့် ဧရိယာအချိုးသည် လွန်စွာနည်းပါးမည်ဖြစ်သောကြောင့် ညီအစ်ကိုမောင်နှမတစ်ဦးစီကို အလှည့်ကျ ဦးစီးလုပ်ကိုင်ခံစားခွင့်ပေးကာ ကျန်သူများကို ဝိုင်းဝန်းလုပ်ဆောင်စေခြင်းဖြင့် ပြင်ပလုပ်သားများလည်း ငှားရမ်းခမကုန်၊ လုပ်အားခပေးချေရမည်ဆိုပါကလည်း မိသားစုအတွင်းသာ ပေးချေရမည်ဖြစ်သဖြင့် မိသားစုဝင်များလည်း ဝင်ငွေရရှိ၊ တစ်ချက်ချိန်တစ်ချက်ပြတ် အကျိုးရသဖြင့် အချို့သော အရပ်ဒေသများ၊ အချို့သောမိသားစုများ၌ ကျင့်သုံးလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ အချို့သောဒေသများတွင်မူ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံးစံကို တန်ဖိုးထားထိန်းသိမ်းကာ ဤစနစ်ကို ကျင့်သုံးကြသည်လည်း ရှိပါသည်။ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီးများကို အမိအဖနေရာထား၍ ဦးဆုံးအလှည့်ကို အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီးများကို ပေးလေ့ရှိကြပြီး အချို့သော အစ်ကိုကြီးအစ်မကြီးများကလည်း အငယ်များကို ဦးစားပေးကာ အခွင့်အရေးကို နောက်ဆုံးမှ ယူလေ့ရှိသော မြန်မာတို့၏ ချစ်စရာဓလေ့စရိုက်များကိုလည်း ဤမြေယာမူခင်းမျိုးမှတစ်ဆင့် တွေ့ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ အပြန်အလှန် ငဲ့ညှာမှုပြုသည့် မြန်မာတို့၏ ရိုးရာအစဉ်အလာများထဲက တစ်ခုဖြစ်သည်ဟု တင်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ အစဉ်အလာထိန်းသိမ်းလျက် အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်လာကြရာတွင် တစ်ခါတစ်ရံ အလှည့်ကျ လုပ်ကိုင်မှု မရရှိသောအခါ အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ပေါ်လာရပါသည်။ ဆွေမျိုးသားချင်း အရင်းအချာများအတွင်း ကတိဖောက်ဖျက်သူတစ်ဦးကြောင့် စိတ်ဝမ်းကွဲကာ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်သောကြောင့် စစ်ဆေးရာတွင် များစွာစိတ်ဆင်းရဲရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ သောမြေယာမူခင်း အမျိုးအစားတွင် အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်ကြသည့် ဓလေ့ထုံးစံကိုပင် ဦးစားပေးစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်သင့်ပါသည်။

ရန်ကုန်ခရိုင် အလှည့်ကျလုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိသူက ပြင်ပပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို လုပ်ကိုင်မှု အငှားချထားလေ့ရှိသည်ကိုလည်း ကြုံတွေ့ရတတ်ပါသည်။ စည်းကမ်းပျက်မှုကို တွေ့ရှိပါကလည်း အဆိုပါစည်းကမ်းပျက်မှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရပါမည်။ ယခင်ကစည်းကမ်းပျက်မှုကို တွေ့ကြုံရပါက ပြန်လည်သိမ်းယူလေ့ရှိသော်လည်း စည်းကမ်းပျက်သူတစ်ဦးကြောင့် အခြားစည်းကမ်းမပျက်သူများအပေါ် နစ်နာမှုမရှိစေသင့်ပါ။ အဘက်ဘက်က ချင့်ချိန်စဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူအပေါ် အခွင့်အရေးပေးရန် မသင့်ပါ။ ဤမြေယာမူခင်းတွင် မိသားစုအလေ့အထ၊ ဓလေ့ထုံးစံကို ဦးစားပေးစစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အလှည့်ကျ လုပ်ကိုင်ခဲ့မှုပေါ်လွင်အောင် စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း၊ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူအပေါ် စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှုအခြေအနေအား စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားရခြင်းအကြောင်းကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင် စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း၊ မိသားစုဝင်များအတွင်း အချင်းဖြစ်မြေအဖြစ် အခြားမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လယ်လုပ်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှုတို့ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်းစသည်တို့ကို ပြုလုပ် ကာ မိရိုးဖလာဓလေ့ထုံးစံကို အားပေးသော ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပြီး ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၈။ နိုင်ငံခြားသို့ ပြန်သွားသောသူတို့ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့်မြေယာအငြင်းပွားမှု

မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့ သိမ်းပိုက်ပြီးသောအခါ တည်ရှိနေသော မြေလွတ်မြေရိုင်းများကို စိုက်ပျိုးမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်ရန်အတွက် စက္ကတာစနစ်၊ ပတ္တာစနစ်၊ မြေငှားစနစ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် အောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့သည့် အတွက် ဂရန်ကြီးစနစ်ကို တီထွင်သုံးစွဲခဲ့ပါသည်။ ငွေကြေးအရင်းအနှီးရှိသော သူတို့၏ အင်အားကိုရယူနိုင်ရန် ပေါ့ပါးသော စည်းကမ်းချက်များဖြင့် တိုင်းရင်းသားအရင်းရှင်များ၊ နိုင်ငံခြားသားအရင်းရှင်များကို ဆွဲဆောင်မှုပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၈၃၉ ခုနှစ် ဂရန်ကြီး ဥပဒေပြဌာန်းခဲ့ပြီးနောက် အင်္ဂလိပ်ပိုင်နက်ဖြစ်သော ဘင်္ဂလား၊ စစ်တကောင်း၊ ဘင်္ဂါလီ၊ ချစ်တီးလူမျိုးများ အလုံးအရင်းဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုနိုင်ငံခြားသားများသည် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး ဥပဒေဖြင့် ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်နေသော လယ်ယာမြေများ နိုင်ငံပိုင်သိမ်းပိုက်ခံခဲ့ရမှုကြောင့် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံအသီးသီးသို့ ပြန်ခဲ့ကြရာတွင် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေများ

ကို နီးစပ်ရာတောင်သူများသို့ လက်သိပ်ထိုးလွှဲပြောင်းပေးခဲ့ကြပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော လယ်ယာမြေကို ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေး နည်းဥပဒေအပိုဒ် ၁၁(ဂ)အရ ဆင်းရဲချမ်းသာတန်းစီဖွဲ့စည်းပေးခြင်းဖြင့် ခွဲဝေချထားပေးရမည် ဖြစ်သော်လည်း လက်သိပ်ထိုးပေးကမ်းခဲ့မှုကြောင့် လက်ဝတ်ဖြစ်နေသူများနှင့် မြေယာမူခင်း ဖြစ်ပွားခဲ့ကြရပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော မြေယာမူခင်းသည် ယခင်ခေတ်အခါက တွေ့မြင်ခဲ့ရသော မူခင်းပုံစံဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ယနေ့ခေတ်ကာလတွင် အဆိုပါနိုင်ငံခြားသို့ ပြန်သွားသူတို့၏ အဆက်အနွယ်များသည် ကျန်ရှိခဲ့သောလယ်ယာမြေများအပေါ် မှတ်တမ်းများအရ ပြန်လည်တောင်းဆိုအငြင်းပွားမှုများကို ပြုလုပ်နေသည်များကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားတွင် လက်ဝတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ရမှု၏ အကြောင်းရင်းကို ဦးစွာစဉ်းစားရန်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားသို့ ဥပဒေတစ်ခုခုအရ ပြန်သွားခဲ့ရမှုကြောင့် လက်ဝတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ရသည်ဆိုလျှင် ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်ခဲ့သော လယ်ယာမြေသည် နိုင်ငံပိုင်မြေဖြစ်သွား၍ စည်းကမ်းညီညွတ်သူ၏ လျှောက်ထားလာမှုကို ခွင့်ပြုပေးနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေဖောက်ဖျက်မှုကြောင့် ထွက်ခွာသွားရမှုဖြစ်သည်ဆိုလျှင်လည်း လက်ဝတ်ပြတ်တောက်ခဲ့ရမှုကို ပြန်လည်စဉ်းစားပေးရန်မသင့်ပါ။ မလွဲမကင်းသာသော အကြောင်းကြောင့်ဆိုလျှင်မူ ငဲ့ညှာစဉ်းစားပေးမှု ပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း ကာလကြာမြင့်စွာ လက်ဝတ်ပြတ်တောက်ခဲ့မှုအပေါ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ဝတ်တည်ငြိမ်မှုအပေါ်၌လည်း အခြေခံလျက် ချင့်ချိန်စဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အဓိကထားရမည့်အချက်မှာ တည်ဆဲဥပဒေဖြစ်သည့် လယ်ယာမြေ ဥပဒေအရ ပုံစံ(၇) ရရှိခဲ့မှုအခြေအနေသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကိုင်တွယ်ဆုံးဖြတ်ရလွယ်ကူသော မြေယာမူခင်းအမျိုးအစားတစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။

၉။ သီးစားသူရင်းငှား အငြင်းပွားသည့်မြေယာမူခင်း

ဦးနောက်စားသောမြေယာမူခင်းအမျိုးအစား တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဤမူခင်းအမျိုးအစားတွင် မူရင်းလက်ဝတ်၊ သီးစားနှင့် သူရင်းငှားတို့ ၃ မျိုး ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိပါသည်။ လယ်ပိုင်ရှင်သည် မူရင်းလက်ဝတ်ဖြစ်ပါသည်။ မူရင်းလက်ဝတ်သည် ကိုယ်တိုင်လုပ်အားမစိုက်ထုတ်နိုင်သောအခါ သီးစားချထားခြင်းအမှုကို ပြုလေ့ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူကဲ့သို့ အိုမင်းမစွမ်းဖြစ်လာသူများသည် သီးစားချထားလေ့ရှိသကဲ့သို့ အခြားသောအကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့်လည်း မူရင်းလက်ဝတ်ဖြစ်သူတို့သည် သီးစားချထားမှုပြုလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော မြေယာမူခင်းတွင် မူရင်းလက်ဝတ်ဘက်မှ အရင်းအနှီးစိုက်ထုတ်၍ စိုက်ပျိုးချိန်တစ်လျှောက်လုံး ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်ပါသည်ဟု ဖော်ပြထွက်ဆိုလေ့ ရှိပါသည်။ သီးစားလုပ်ကိုင်သူဘက်ကလည်း မူရင်းလက်ဝတ်၏ ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်မှုကို ချေဖျက်ထွက်ဆိုလေ့ရှိပါသည်။ ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်မှုဆိုရာတွင် ငွေအရင်းအနှီးသာစိုက်ထုတ်ပြီး ဉာဏအားမပါသောသူကို ကြီးကြပ်သူအဖြစ် မမှတ်ယူထိုက်ကြောင်း သတိပြုရပါမည်။ အချင်းဖြစ်မြေတည်ရှိရာ ကျေးရွာတွင် မနေထိုင်ဘဲ အခြားဒေသတွင်နေထိုင်၍ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့် ကြီးကြပ်နေသူ၊ တစ်ခါတစ်ရံမှသာ လယ်ယာလုပ်ငန်း လာရောက်သူကို ကြီးကြပ်လုပ်ကိုင်သူ တောင်သူလယ်သမားအဖြစ် မမှတ်ယူသင့်ပါ။ သို့သော်လည်း သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူကဲ့သို့ ငဲ့ညှာစဉ်းစားပေးသင့်သည့် မူရင်းလက်ဝတ်များနှင့် သီးစားများ အငြင်းပွားမှုဖြစ်လာလျှင်မူ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူ ဘက်က ငဲ့ညှာစဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပုံစံ(၇)ရရှိထားသူသည် လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ရောင်း၊ ပေါင်၊ ငှား၊ လဲ၊ ပေး အခွင့်အရေးရရှိထားသည့်အတွက် ဤအခွင့်အရေးများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရပါမည်။

သူရင်းငှားဆိုသည်မှာ အခကြေးငွေ သို့မဟုတ် သီးနှံရယူပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ပေးသူဖြစ်သည့်အတွက် သူရင်းငှားနှင့်ဖြစ်ပွားသည့် မြေယာမူခင်းဆိုလျှင်မူ မူရင်း လက်ဝတ်ဘက်မှ စဉ်းစားပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း သူရင်းငှားများသည် လယ်ပိုင်ရှင်၏သားသမီးတစ်ဦးဦးနှင့် အိမ်ထောင်ဖက်၍ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုဝင် ဖြစ်သွားသည့်အခါမျိုးလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင်မူ ပူးတွဲလက်ဝတ်အဖြစ် စဉ်းစားပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော မြေယာမူခင်းတွင်လည်း တစ်ဖက်မှ သူရင်းငှား သဘောပေါ်လွင်အောင် ထွက်ဆိုသကဲ့သို့ အခြားတစ်ဖက်မှလည်း ပူးတွဲလက်ဝတ်အဖြစ်ပေါ်လွင်အောင် ထွက်ဆိုတတ်ကြသဖြင့် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် အုပ်စုလိုက် “လေတိုက်ပွဲ” ကြီး ဖြစ်ပွားလေ့ရှိကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၀။ နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ဥယျာဉ်ခြံမြေအငြင်းပွားမှု

အများသိရှိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ရာသီသီးနှံစိုက်ပျိုးမှုနှင့် နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ပျိုးမှုတို့သည် သဘောသဘာဝများ တူညီလေ့မရှိပါ။ ရာသီသီးနှံစိုက်ပျိုးမှုသည် သီးနှံစိုက်သည်မှ ရိတ်သိမ်း သည်အထိ ကြားကာလ ကွာခြားမှုမှာ လပိုင်းအားဖြင့် ကြာမြင့်လေ့ရှိသော်လည်း နှစ်ရှည်သီးပင်တို့သည် စတင်စိုက်ပျိုးသည်မှ သီးနှံခူးဆွတ်သည်အထိ ကြားကာလမှာ နှစ်နှင့်ချီ၍ ကြာမြင့်လေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ဥယျာဉ်ခြံမြေများတွင် နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ပျိုးခဲ့သူ၊ နှစ်ရှည်သီးပင် ခူးဆွတ်၍အကျိုးခံစားနေသူ၊ ထို့ပြင် မိမိပိုင်မြေတွင် စိုက်ပျိုးမှုမဟုတ်ဘဲ မြေငှားစိုက်ပျိုးခဲ့လျှင် မူလမြေပိုင်ရှင်ဟူ၍ ၃ မျိုးပါဝင် ပတ်သက်နေလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မိမိပိုင်မြေ မိမိစိုက်ပျိုးခဲ့၍ မိမိကသာ အကျိုးကျေးဇူးခံစားနေလျှင် ပြဿနာဖြစ် ပွားလေ့ မရှိသော်လည်း မြေပိုင်ရှင်၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးသူ၊ သီးနှံခူးဆွတ်သူ တစ်ဦးဦး ကွဲပြားခြားနားနေပြီဆိုလျှင်မူ အပေးအယူ မသင့်မြတ်သောကာလ၌ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ မိမိခြံထွက်ပစ္စည်းကို အခြားသူတစ်ဦးအား လုပ်ကိုင်အ ကျိုးခံစားခွင့်ပေးခဲ့ရာမှ ထိုသူအားနှင့်ထုတ်လို၍သော်လည်းကောင်း၊ မိမိခြံထွက်ပစ္စည်းအပေါ်မှ သီးထွက်ပစ္စည်းကြိုတင် ဝယ်ယူမရ၍ သော်လည်းကောင်း၊ သီးထွက်ပစ္စည်း ကြိုတင်ဝယ်ယူမရ ဈေးနှုန်းညှိနှိုင်းမရ၍သော်လည်းကောင်း၊ မြေပိုင်ရှင်နှင့် သီးပင်စိုက်သူတို့အတွင်း အကျိုးခံစားလိုမှု အငြင်းပွား၍သော်လည်းကောင်း၊ ယခုတင်ပြသည့် မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား အငြင်းပွားမှုမျိုး ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းကို “ယခင်က ဖြေရှင်းခဲ့ကြရာတွင်” “လက်ငုတ်လုပ်ကိုင်သည့်” မူကို ကျင့်သုံးလေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ သီးနှံအကျိုးခံစားခွင့်ကို သီးပင်ထွက်ပစ္စည်း လက်ရှိလုပ်ကိုင် အကျိုးခံစားနေသူအား ဆက်လက်ခွင့်ပြုလေ့ရှိ၍ ၎င်းမှ ခြံ ထွက်ပစ္စည်းကြိုတင်ဝယ်ယူခံရ ခြံပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် မူလစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့သူအား ရပ်ရွာလေ့ထုံးစံနှင့်အညီ သင့်လျော် သောနှုန်းထားဖြင့် ပေးချေရန် ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ခြံမြေပိုင်ရှင်နှင့် လက်ရှိတည်ရှိနေသော နှစ်ရှည်သီးပင်များ စိုက်ပျိုးခဲ့ သူတို့အတွင်း ဖြစ်ပွားသောမြေယာမူခင်းတွင်မူ သီးနှံပင်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သူအား အကျိုးခံစားခွင့်ပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကန်ထရိုက်စနစ်ဖြင့် အသီးဆွတ်ခူးချိန်တွင်မှ အသီးသက်သက်ဝယ်ယူသူအား ခြံထွက်ပစ္စည်းလုပ်ကိုင်အကျိုးခံစားသူ လက် ငုတ်အဖြစ် ယူဆရန် မဟုတ်ပါကြောင်း၊ ဗဟိုမြေယာကော်မတီက ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ပြန်မှုပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ်က လုပ်ကိုင်မှု ကိုသာ ဦးစားပေးစဉ်းစားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

သို့သော်လည်း ယခုအခါကာလ၌ လယ်ယာမြေဥပဒေအရပိုင်ဆိုင်မှုအဆင့် ထိုက်သင့်သမျှ တိုးမြှင့်ပေးလာခဲ့ပြီးသည့် နောက်တွင် မြေပိုင်ဆိုင်မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရန် လိုအပ်မည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အတွက် ပုံစံ(၇) ရရှိထားသူ၊ နှစ်ရှည်သီးနှံပင်စိုက်ပျိုး ထားသူ၊ သီးနှံကို ခူးဆွတ်၍ လက်ရှိအကျိုးခံစားနေသူ (၃)ဦးကြားတွင်သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ဦးကြားတွင်သော်လည်းကောင်း အငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါက မည်သူ့ကို ဦးစားပေးဆုံးဖြတ်သင့်ကြောင်း ဦးစားပေး အစီ အစဉ် တစ်နည်းအားဖြင့် ဖော်မြူလာ (Formula) ချထားရန်လိုအပ် ပါသည်။ မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားရခြင်း အကြောင်းအရင်း၊ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူ၊ လူမှုရေးအခြေအနေ စသည်တို့ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စစ်ဆေးမှတ်တမ်းတင်လျက် ဖော်မြူလာကို လို တိုးပိုလျော့ လုပ်သင့်သလား၊ မူလဖော်မြူလာအတိုင်း ဆုံးဖြတ်မည်လား လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်တွင် စဉ်းစား လျက် ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ပေးသွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံ ခြံမြေများ အငြင်းပွားမှုတွင် သီးပင်အတွက် ခြံထွက်ပစ္စည်း ကြိုတင်ဝယ်ယူခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဆက်စပ်စဉ်းစားပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် နှစ်ရှည်သီးပင်များသည် နှစ်ပေါင်း များစွာ ကာလစောင့်ဆိုင်းပြီးမှ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိလာခြင်း၊ ပြုစုထိန်းသိမ်းမှုကောင်းလျှင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆက်လက်အကျိုး ခံစားနိုင်ခြင်း၊ မသမာသောနည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် အချိန်တိုအတွင်း ဖျက်ဆီးပစ်နိုင်ခြင်း စသည့်သဘာဝများသည့်အတွက် ဤအချက်များကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြဆုံးဖြတ်ပေးသွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ မသမာသော နည်းလမ်းများဖြင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများပေါ်တွင်လည်း တားမြစ်ပိတ်ပင်ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားသည် ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ ဖော်မြူလာ (Formula) ချမှတ်ဆောင် ရွက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ဦးနှောက်မစားသော မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မူလမြေပိုင်ရှင် တစ်နည်းအား

ဖြင့် ပုံစံ(၇)ရရှိထားသူနှင့် နှစ်ရှည်သီးပင် စိုက်ပျိုးသူ ၂ ဦးကြားဖြစ်ပွားသောမြေယာမူခင်းတွင် မည်သူ့ကို အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်မည်။ သို့မဟုတ် မည်သူ့ကို မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်အခွင့်အရေးပေးမည်၊ မည်သူ့ကိုတော့ ငြင်းပယ်မည် စသည်ဖြင့် ဦးစားပေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဖော်မြူလာအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

၁၁။ ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှု
////////////////////////////////////

ထန်းပင်များသည်လည်း နှစ်ရှည်သီးပင်များဖြစ်၍ အထက်မှ နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ခြံမြေ အငြင်းပွားမှုနှင့် အလားတူစဉ်းစားနိုင်ပါသည်။ ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှုတွင် မူလမြေပိုင်ရှင်၊ ထန်းပင်စိုက်ပျိုးထားသူနှင့် ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူဟူ၍ ၃ မျိုး ပါဝင်ပတ်သက်မှု ရှိနိုင်ပါသည်။ ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူသည် ထန်းထွက်ပစ္စည်းကြိုတင်ရောင်းချသည့် တန်ဖိုးနှုန်းထားကို ရပ်ရွာလေ့နှုန်းထားအရ ထန်းပိုင်ရှင်သို့ ပေးရလေ့ရှိပါသည်။

ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူသည် ထန်းကိုတစ်နှစ်ပတ်လုံးလုပ်ကိုင် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည့်အတွက် ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အငြင်းပွားမှုကို ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်ရာတွင် အလွန်ပင် ချင့်ချိန်စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းတွင် သတိထားရမည့်အချက်မှာ ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူများသည် ထန်းပင်များကို ဖျက်ဆီးခုတ်လှဲခြင်း၊ ထန်းရည်ထွက်ထိခိုက်အောင် ထန်းလက်များကို ပိုပိုသာသာ ခုတ်ပစ်ခြင်း စသည်တို့ကို စည်းကမ်းသတ်မှတ် ထိန်းသိမ်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ စည်းကမ်းသတ်မှတ် ထိန်းသိမ်းပြီးနောက် လိုက်နာမှုမရှိဘဲ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်လာလျှင် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုမှာ ထန်းတက်သူကို ထန်း လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆက်မပေးတော့ဘဲ ပယ်ထုတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့် အငြင်းပွားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူ၊ ထန်းပင်များစိုက်ပျိုးခဲ့သူ၊ အကျိုးခံစားခွင့်ရနေသူ (ထန်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ)များကို ခွဲခြားပြီး စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အရပ်လေ့ထုံးစံများ၊ ထန်းပင်အကျိုးခံစားခွင့်ဆိုင်ရာ မူလသဘောတူညီချက်၊ အဆိုပါ သဘောတူညီချက်ကို ဖောက်ဖျက်မှု စသည်တို့ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြေယာမူခင်းစစ်ဆေးရာတွင်လည်း အထက်မှအချက်များကို ပေါ်လွင်အောင် စစ်ဆေးမေးမြန်း မှတ်တမ်းတင်၍ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်တွင် ချင့်ချိန်စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၂။ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရလိုမှု အငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ
////////////////////////////////////

ယခင်ကပင် မကြာခဏတွေ့ရှိရပြီး နောက်နောင်တွင် ယခုကာလထက်ပို၍ အတွေ့ရများလာမည့် မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေတစ်ရပ်ကို မူလလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့သူများ တစ်နည်းအားဖြင့် မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့သူများက လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆုံးရှုံးခဲ့ရမှု ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီးချိန်၌ တောင်းဆိုအငြင်းပွားမှု ဖြစ်ပေါ်လာပါက ဤမူခင်းအမျိုးအစားနှင့် အကျိုးပင်လာလေ့ရှိပါသည်။

သိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို သိမ်းဆည်းမြေအဖြစ် သီးခြားစဉ်းစား၍ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နေကြသော်လည်း ၎င်းသိမ်းဆည်းမြေဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များသည် မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရ လုပ်ပိုင်ခွင့်တောင်းဆို အငြင်းပွားမှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ မြေပေါ်မြေအောက်လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတများ၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်သည် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည်ဟု ပြဌာန်းထား၍ မြေသယံဇာတပိုင်ရှင်သည် နိုင်ငံတော်ပင်ဖြစ်ရပါမည်။ သို့သော် လယ်ယာမြေဆိုသောစကားရပ်တွင် အကျိုးဝင်သော လယ်၊ ယာ၊ ကိုင်းကျွန်း၊ ဥယျာဉ်၊ ခန့်၊ အခြေစိုက်တောင်ယာမြေများကို လယ်ယာမြေဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်လက်မှတ်(ပုံစံ၇)ထုတ်ပေးထားသည့်အတွက် စည်းကမ်းချိုးဖောက်မှုမရှိမခြင်း၊ သားစဉ်မြေးဆက်လုပ်ပိုင်ခွင့် ဆက်လက်ရရှိနေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသောမြေ အမျိုးအစားသည် ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်တစ်စုံတစ်ရာကို မည်

သူ့ကိုမျှ ပေးအပ်မထားမှသာ အကျိုးဝင် သည်ဖြစ်ပါ၍ ပုံစံ(၇)ဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ထားသော မြေများသည် အစိုးရစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် မရှိသည့် မြေအမျိုးအစားတွင် အကျိုးဝင်နေသည်ဟု သာမန်အားဖြင့် သုံးသပ်ယူဆရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်က ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သော်လည်း တိုင်းသူပြည်သားများသည် အထိုက်အလျောက် ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်ဖြစ်ပါ၍ အဆိုပါအထိုက်အလျောက်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ဟု စကားရပ်အားဖြင့် ဖော်ပြောနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစကားသည် အဓိပ္ပါယ်များစွာ ကျယ်ဝန်းပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုသော စကားရပ်တွင် လုပ်ကိုင်မှုနှင့်ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုသော စကားရပ်နှစ်ခု ပေါင်းစပ်နေသည်ဟု ယူဆနိုင်သကဲ့သို့ လယ်ယာမြေကို လုပ်ပိုင်ခွင့်သက်သက်သာရှိသည်ဟုလည်း ယူဆနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာမြေဆိုသောစကားရပ်တွင် ပုံစံ(၇)ဖြင့် မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့် တစ်နည်းအားဖြင့် မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပြီးနောက် အဆိုပါလုပ်ကိုင်ခွင့် ဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရလျှင် မြေယာမူခင်းပြုလုပ်ဖြေရှင်းခွင့်ရှိနေပါသည်။ ထိုသို့ တောင်းဆိုအငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လာပါက နည်းလမ်း ၂ မျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အမွေကြောင်းအရ တောင်းဆိုအငြင်းပွားလာပါက လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၉(ဂ)အရ တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ အဆုံးအဖြတ်ခံယူနိုင်ခွင့်ရှိပါ၍ အဆိုပါမြေယာမူခင်းများကို တရားရုံးသို့ဦးတိုက်လျှောက်ထားဆောင်ရွက်စေရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ အမွေကြောင်းအရ အငြင်းပွားမှုမဟုတ်ခဲ့လျှင် မြေယာမူခင်း ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့မြေယာမူခင်း ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် မြေလုပ်ကိုင်ခွင့်ဆုံးရှုံးခဲ့ရမှုကို အဓိကထား စဉ်းစားပေးရပါမည်။ မြေလုပ်ကိုင်ခွင့် လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရမှုသည် ဥပဒေနှင့် မညီမညွတ်ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် တရားမျှတမှုကိုရှေးရှု၍ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေမှုကို ရှေးရှုလျက် ဆုံးဖြတ်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တင်ပြတောင်းဆိုသူကိုယ်တိုင် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ခဲ့မှုဖြင့် လက်ငုတ်ဆုံးရှုံးခဲ့မှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရလျှင် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှုကို အားပေးသောဆုံးဖြတ်ချက် မချမှတ်သင့်ပါ။ ထို့ပြင် လက်ငုတ်ပြတ်တောက်ခဲ့မှုကာလ၊ လက်ငုတ်တည်ငြိမ်မှု၊ ရပ်ရွာအေးချမ်း တည်ငြိမ်မှု၊ ရပ်ရွာစည်းလုံးညီညွတ်မှုတို့ဖြင့်လည်း ချင့်ချိန်ကာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်သွားသင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၃။ ပေါင်နှံထားသည့်လယ်ယာမြေ ရွေးနုတ်လုပ်ကိုင်လိုမှု

၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးအက်ဥပဒေ ပုဒ်မ(၄)အရ လယ်ယာမြေများ ပေါင်နှံလွှဲပြောင်းမှုကို ပိတ်ပင်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က ပေါင်နှံထားသည့်မြေကို စည်းကမ်းပျက်မြေအဖြစ် သိမ်းယူ၍ ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေးနည်းဥပဒေ ၁၁(ဂ)အရ တန်းစီဇယား ဖြင့် လုပ်ကိုင်ခွင့်ချထားပေးလေ့ရှိပါသည်။ ပေါင်နှံစည်းကမ်းပျက်ခဲ့မှုကာလ ၅ နှစ်အထက်ရှိခဲ့လျှင်မူ အမြဲအမိန့် ၁၆၈ အရ လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသူကို ဦးစားပေးစဉ်းစား ဆုံးဖြတ်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါညွှန်ကြားချက်တွင် ၁၉၆၃ ခုနှစ်သီးစားချထားရေးဥပဒေ၏ အခြေခံမူနှင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟိုမြေယာကော်မတီ၏ ညွှန်ကြားချက်အမှတ်(၁/၆၄)နှင့်လည်းကောင်း၊ ညီညွတ်မှုရှိစေရန် စတင်စည်းကမ်းပျက်သည့်နေ့မှ အငြင်းပွားသည့်နေ့အထိ တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း (၅) နှစ်ထက်မနည်း လက်ရှိလက်ငုတ် လုပ်ကိုင်နေသူကိုသာ ဦးစားပေးစဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပေးရန် ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ အဆိုပါ မြေယာမူခင်းအမျိုးအစားတွင် ပေါင်နှံမှုကြောင့် စည်းကမ်းပျက်သည် ထင်ရှားပါက စည်းကမ်းပျက်ခဲ့သူအပေါ် ပြန်လည်စဉ်းစားခြင်းမပြုဘဲ ပေါင်နှံမှုကိုလက်ခံ၍ တစ်ဆက်တစ်တည်း(၅)နှစ်ထက်မနည်း လက်ရှိလက်ငုတ်လုပ်ကိုင်သူကို ဦးစားပေးဆုံးဖြတ်ခဲ့လေ့ရှိပါသည်။ သို့သော် ပေါင်နှံခဲ့သည်မှန်သော်လည်း မြေလုပ်ကိုင်မှုကို မူလလက်ငုတ်ဖြစ်သူက ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခဲ့၍ လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ်နေပါက အမြဲအမိန့် ၁၆၈ နှင့်ဆက်စပ်၍ အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ လက်တွေ့အားဖြင့်မူ မြေကိုပေါင်နှံခဲ့သည်မှန်ပါက ပေါင်နှံခံသူကသာ လုပ်ကိုင်လေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အခြားသော ပေါင်နှံစရာပစ္စည်းများမရှိသောကြောင့် တောင်သူများအနေဖြင့် မတတ်သာသည့်အဆုံးတွင် ထိုသို့သောပေါင်နှံမှုကို မရှောင်သာဘဲ ပြုလုပ်ရလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ကိုယ်ချင်းစာစရာကောင်းသော ဘဝများဖြစ်သည်ဟု ခံယူပါသည်။

လယ်ယာမြေဥပဒေပြဌာန်းပြီးသော ကာလတွင်မူ လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၉(ခ)အရ လယ်ယာမြေကို အားလုံးဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်စေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အား သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များနှင့်အညီ ရောင်းချခွင့်၊ ပေါင်နှံခွင့်၊ ငှားရမ်းခွင့်၊ လဲလှယ်ခွင့်နှင့် ပေးကမ်းခွင့် ပြုထားပါသည်။ သို့သော် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၁၂(င)အရ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအရင်းအနှီးအတွက်သာ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ပေါင်နှံခွင့်ရှိပြီး အစိုးရဘဏ် သို့မဟုတ် အစိုးရကအသိအမှတ်ပြုသော ဘဏ်တွင်သာ ပေါင်နှံရမည်ဟု ပြဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါ၍ လယ်ယာမြေ ဥပဒေအရ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအရင်းအနှီးအတွက် ငွေကြေးလိုအပ်လာပါက လယ်ယာမြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အစိုးရဘဏ် သို့မဟုတ် အစိုးရကအသိအမှတ်ပြုသောဘဏ်များတွင် ပေါင်နှံနိုင်ကြောင်း အကန့်အသတ်ဖြင့် ခွင့်ပြုထားမှုကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုအကန့်အသတ်ဘောင်ကိုကျော်လွန်သော ပေါင်နှံမှုဖြစ်ပါက လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူ လိုက်နာရမည့်စည်းကမ်းချက်များကို ချိုးဖောက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရှိထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

ထိုသို့သောမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားနှင့် ကြုံတွေ့နေရပြီဆိုလျှင် စည်းကမ်းပျက်မှုတွင် အကျိုးလင်ခြင်းရှိမရှိ စိစစ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားအချင်းချင်း လယ်ပြန်ငွေပြန် ပေါင်နှံမှုဖြစ်ပေါ်၍ ပြန်လည်ရွေးနုတ်ရာတွင် အဆင်မပြေမှုဖြစ်ပေါ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မြေယာမူခင်းလား? တောင်သူနှင့်ငွေရှင်ကြေးရှင်တို့၏ အငြင်းပွားမှုလား? အချင်းဖြစ်မြေကို မည်သူလုပ်ကိုင်နေသနည်း? လုပ်ကိုင်မှုကာလ မည်မျှရှိပြီလဲ? မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မြေယာမူခင်းစတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သနည်း အခြားဥပဒေစည်းစာရအချက်များ စသည်တို့ကို စစ်မေးမှတ်တမ်းတင်လျက် ချင့်ချင်ချိန်ချိန် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်ခေတ်ကကဲ့သို့ စည်းကမ်းပျက်မြေအဖြစ် သိမ်းယူ၍ တန်းစီးဖယားဖြင့်ချထားခြင်း၊ အမြဲအမိန့် ၁၆၈ အရ လက်ရှိလက်ငုတ် (၅) နှစ်ကျော်သူကို ဦးစားပေးစဉ်းစားခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် မလိုအပ်တော့သော်လည်း ထိုကဲ့သို့သော Formula ဖော်မြူလာဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် မူဝါဒလမ်းကြောင်းအသစ်တစ်ခုကို စဉ်းစားချမှတ်ထားသင့်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လက်ငုတ်ပြတ် တောက်ကာလ (၅)နှစ်အထက် ပေါင်နှံမှုဖြစ်ခဲ့ပါက မည်သူ့ကို အနိုင်ပေးစဉ်းစားဆုံးဖြတ်သင့်သည်ဆိုသော အခြေခံမူမျိုးဖြစ်ပါသည်။

၁၄။ လယ်ယာမြေကို အမွေအဖြစ် တောင်းခံအငြင်းပွားမှု

လယ်ယာမြေကို အစဉ်တစ်စိုက်လုပ်ကိုင်လာခဲ့သော တောင်သူလယ်သမားတစ်ဦး သေဆုံးသောအခါ၌လည်းကောင်း၊ သက်ရှိထင်ရှားရှိနေချိန်၌သော်လည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေကို အမွေအဖြစ် ခွဲဝေပေးသော အလေ့အထသည် မြန်မာတို့တွင် ရှေးယခင်ကပင် ရှိခဲ့ပါသည်။ အချင်းဖြစ် လယ်ယာမြေကို စုပေါင်းလုပ်ကိုင်ရာတွင် ပူးတွဲပါဝင်သူများသည် လယ်ယာမြေကို အမွေအဖြစ် ခွဲဝေရရှိကြပါသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေးဥပဒေအရ တစ်မိုးအောက်အတူနေ၍အတူ စီးပွားလုပ်ကိုင်ကြသူများကို တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်သားစုအဖြစ် ယူဆ၍ ခွဲဝေပေးရန် စဉ်းစားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် လုပ်ကိုင်မှုတွင်ပါဝင်မှုမရှိသော ဆွေမျိုးများကို အမွေအဖြစ် ခွဲဝေပေးခြင်းသည် လယ်ယာမြေကို ပစ္စည်းတစ်ရပ်ကဲ့သို့ အသုံးချရာရောက်သည်ဟု သဘောထားသည့်အတွက် ထိုသူတို့ကို ပူးတွဲလက်ငုတ်အဖြစ် မယူဆခဲ့ကြပါ။

လယ်ယာမြေဥပဒေပြဌာန်းပြီးနောက် လယ်ယာမြေတွင် သတ်မှတ်စည်းကမ်းများ ဖောက်ဖျက်မှု မရှိသရွေ့ လယ်ယာမြေလုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိနိုင်သည့်အပြင် အမွေဆက်ခံခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း အငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်လာပါက တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ အဆုံးအဖြတ် ခံယူနိုင်ခွင့် ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ ယခင်က အမွေအဖြစ်တောင်းခံအငြင်းပွားမှုများကို ပူးတွဲလက်ငုတ် ဖြစ်မဖြစ်၊ တောင်သူလယ်သမား အိမ်ထောင်သားစုဖြစ်မဖြစ် စိစစ်စစ်ဆေးခဲ့ပြီးနောက် မြေယာကော်မတီအဆင့်ဆင့်က ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသော်လည်း လယ်ယာမြေဥပဒေပြဌာန်းခဲ့ပြီးနောက် အမွေဆက်ခံခြင်းဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများသည် တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ အဆုံးအဖြတ်ခံယူကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ သတိပြုရမည့်အချက်များ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ပြီးမှသာ တရားရုံးများတွင် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်ဆိုသည့် အချက်ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူရန် ပြဌာန်းထားသောကြောင့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်

သည် ဤမူခင်းအမျိုးအစားနှင့်ပတ်သက်၍ အလွန်ပင်ခေါင်းစားသက်သာသွားရပါသည်။ ယခင်ကမူ ဤမူခင်းအမျိုးအစား သည် လွန်စွာခေါင်းစားရသော မူခင်းအမျိုးအစားတွင် အကျုံးဝင်ပါသည်။

၁၅။ လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်အငြင်းပွားမှု

////////////////////////////////////

ဤမူခင်းအမျိုးအစားကိုလည်း မကြာခဏ တွေ့ရှိရပါသည်။ နောင်တွင်လည်း ပိုမို၍ တွေ့မြင်လာစရာရှိပါသည်။ အင်္ဂလိပ်လိုနီခေတ် ရှေးယခင်ကာလများစွာက တိုင်းတာခဲ့သော မြေပုံများ စာရင်းများသည် သူ့စနစ်နှင့်သူ သူ့ခေတ်နှင့် သူ့ အတိုင်းအတာတစ်ရပ်အထိ သုံးစွဲခဲ့ကြ ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သူ့ကာလနှင့်အတူ အတိုင်းအတာတစ်ရပ်အထိ မှန်ကန်ခဲ့ကြပါ သည်။ သို့သော်လည်း နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်သောကာလတွင် မြေကြီး၊ မြေပုံ၊ မြေစာရင်းနှင့် မြေမျိုးကြီးများသည် ယခင်ခေတ် ကကဲ့သို့ အတိအကျ မှန်ကန်မှုရှိနိုင်တော့မည်မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယခုအချိန်သည် မြေကြီးမြေပုံ မှန် ကန်စွာသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ပြန်လည်ကြိုးစားကြရမည့် အချိန်ဖြစ်နေပါသည်။ ယခင်က မြေတိုင်းတာစနစ်နှင့် ယနေ့အသုံးပြု မြေတိုင်းတာစနစ်များသည် လုံးဝခြားနားပါသည်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်သုံး စနစ်သစ်မြေပုံများသည် ယခင်အင်္ဂလိပ်ခေတ်က မြေပုံများနှင့် တိုင်းတာမှုနည်းစနစ် ကွဲပြားခြားနားသည်နှင့်အမျှ တိုင်းတာရရှိလာသော ဧရိယာရလဒ်များသည်လည်း ကွဲပြား ခြားနားမှု ရှိလာပါလိမ့်မည်။ ယခုစက်ကူးမတ်ကူးကာလတွင်လည်း ယခင်မြေပုံဟောင်းအရ ရရှိလာသော စာရင်းဧရိယာများ ဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားသော ပုံစံ(၇)များကို ခေတ်ပေါ်နည်းပညာဖြင့် တိုင်းတာရရှိလာသော မြေပုံများစာရင်းဧရိယာများဖြင့် အစားထိုး ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လက်ရှိစာရင်းမြေပုံများအရလည်းကောင်း၊ ပုံစံ(၇)၌ ဖော်ပြထားသော မြေပုံများ၊ ဧရိယာစာရင်းများ အရလည်းကောင်း၊ တိုင်းတာရရှိလာမည့် ဒစ်ဂျစ်တယ်မြေပုံနှင့် စာရင်းများအရလည်းကောင်း၊ ကိုက်ညီမှုမရှိ၊ ကွဲလွဲမှုဖြစ်ပေါ် လာတိုင်း နောင်တစ်ချိန်တွင် ခိုင်ခံ့ဖြေရှင်းရမည့်မြေယာမူခင်းများမှာ ဤအမျိုးအစားပင် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကြိုကြိုတင်တင် တင်ပြထားအပ်ပါသည်။

ဤမူခင်းအမျိုးအစားကို ဖြေရှင်းရာတွင် စာရင်းမြေပုံကိုသာ အခြေပြု၍ ဆုံးဖြတ်ပေးရပါမည်။ သို့သော် စနစ်ကြောင့် မှားယွင်းခြင်း၊ လူ၏ပေါ့လျောမှုကြောင့် မှားယွင်းခြင်း၊ ဆန္ဒစွဲဖြင့် မသမာမှုပြုလုပ် မှားယွင်းခြင်းများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ တည့် မတ်ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

စနစ်သစ်စာရင်းမြေပုံအရ ဖော်ပြသော ဧရိယာ၊ မြေပုံသည် ယခင်စာရင်းဟောင်း၊ မြေပုံဟောင်းနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိဘဲ ပြောင်းလဲနိုင်သည်ဖြစ်သော်လည်း လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်မှာမူ ယခင်အတိုင်းပင် ရှိသင့်ပါသည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ စွဲမြဲစွာလုပ်ကိုင်ခဲ့သော လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်သည် စာရင်းမြေပုံပေါ်မူတည်၍ ပြောင်းလဲရန်မသင့်ပါ။ သို့သော် သေချာလွန်း သော အထောက်အထား တွေ့ရှိပါမူ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က စိစစ်ပြီး ပြင်ဆင်တည့်မတ်ပေးရန် ဖြစ်ပါ သည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤသို့သော လုပ်ကွက်နယ်နိမိတ်အငြင်းပွားမှုကို ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါတိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာ နှစ်ဦး နှစ်ဖက်လုံးကို ပတ်ဝန်းကျင်မြေပုံကို ရေးဆွဲတင်ပြစေသင့်ပါသည်။ မူခင်းဖြစ်ပွားသောတစ်ဖက်စီကို အချင်းဖြစ်ပွားမြေ၏ ပတ်ဝန်းကျင်မြေပုံရေးဆွဲစေရာတွင် မြေကွက်အရေအတွက် အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြောက် ကန်သင်းတင်လယ်နီး နားချင်းအမည်များ၊ မြေပြင်ထင်ရှားအမှတ်အသားများ၊ သစ်ပင်များ၊ ရေတွင်းများ၊ အဆောက်အဦများ စသည်တို့ကို ပါဝင် စေသင့်ပါသည်။ ၎င်းမြေပုံနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်၍ စိစစ်ကြည့်ပြီး ကွဲလွဲမှုများကို မေးမြန်းရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အချင်းဖြစ်မြေသည် တစ်ခုတည်းသာဖြစ်သောကြောင့် ကွဲလွဲမှုမရှိသင့်ပါ။ သို့သော် ကွဲလွဲမှုဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပြီး ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် ကွင်းဆင်း ကြည့်ရှုစစ်ဆေးခြင်း၊ သက်သေများကို မေးမြန်းဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စာရင်းမြေပုံနှင့် တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးခြင်းများပြုလုပ်ကာ အမှန် ကို သိရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အမှန်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာသိရှိပြီးမှသာ အခင်းဖြစ်ပွားသူနှစ်ဦးတွင် မည်သူသည် အမှန်ကို ထွက်ဆိုခဲ့သည်၊ မည်သူသည် အမှားကိုထွက်ဆိုထားသည်ကို သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မှန်ကန်သောဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၆။ လူမှုရေးထောက်ပံ့ရန် ကတိပျက်ကွက်မှု
////////////////////////////////////

သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူနှင့် လူငယ်လက်ဝတ် အငြင်းပွားမှုအမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သော မြေယာမူခင်းဖြစ်ပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူနှင့် လူငယ်လက်ဝတ်အငြင်းပွားမှု ကိုင်တွယ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အဆင့် ၂ ဆင့် ရှိပါသည်။ ပထမအဆင့်မှာ လက်ရှိလက်ဝတ်လူငယ်ကို ဆက်လက်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေး၍ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူ၏ ဘဝအာမခံချက်အတွက် ရပ်ရွာလေ့ ထုံးစံနှင့်အညီ ထောက်ပံ့ကြေးပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်မှာ အဆိုပါထောက်ပံ့ရန် ညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်ထားမှုကို ဖောက်ဖျက်ပါက လူငယ်လက်ရှိလက်ဝတ်ကို အချင်းဖြစ်မြေမှဖယ်ရှားပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူ၏ စိတ်ဆန္ဒနှင့်အညီ ၎င်းနှစ်သက်သူ အခြားသူတစ်ဦးဦးအား လုပ်ပိုင်ခွင့်လွှဲပြောင်းချထားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားမှာ ပထမအဆင့်တွင် ပါဝင်နေသော မူခင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းတွင် လူမှုရေးထောက်ပံ့ရန် ပျက်ကွက်မှု ပေါ်လွင်နိုင်လုံခြုံခြင်း ရှိမရှိ အဓိကထား စစ်ဆေးမေးမြန်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အိုတောင်သူက ထောက်ပံ့မှုပျက်ကွက်ခဲ့ကြောင်း ဦးတည်ထွက်ဆိုလေ့ရှိသကဲ့သို့ လူငယ်လက်ဝတ်ကလည်း ပျက်ကွက်မှုမရှိကြောင်း ချေပထွက်ဆိုလေ့ရှိသဖြင့် စစ်ဆေးသူများ ဦးနှောက်စားရသော ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ ကာယကံရှင်များ၏ ထွက်ဆိုချက်များအရလည်းကောင်း၊ သက်သေများ၏ ထွက်ဆိုချက်များအရလည်းကောင်း၊ ထွက်ဆိုချက်များအပေါ်မှသာ သုံးသပ်ဆောင်ရွက်ရသည်ဖြစ်၍ တစ်ခါတစ်ရံ လွန်စွာအကဲဖြတ်ရ ခက်ခဲတတ်ပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် ပညာသားပါပါ စစ်ဆေးတတ်မှုသည် လိုအပ်လာပါသည်။ အတွေ့အကြုံရှိသော စစ်ဆေးသူ၏ အရည်အချင်းပေါ်တွင် လုံးဝမူတည်နေပါသဖြင့် အမှုမှန်ပေါ်ပေါက်ရေးမှာ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်တတ်ပါသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေမျိုးတွင် ကာယကံရှင်များ၊ တစ်ဖက်သက်သေများ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်သို့ အထောက်အကူပြုသော ထွက်ဆိုချက်ပါ အချက်များကို ဂရုပြုဖော်ထုတ် စစ်ဆေးသွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမှုမှန် ပေါ်ပေါက်ပြီး မိမိ၏စစ်ဆေးချက်သည် ခိုင်လုံပြီဟု ယူဆနိုင်မှသာ အနိုင်အရှုံးကို စဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း၊ ခိုင်လုံမှုမရှိသော ထွက်ဆိုချက်များအပေါ် အခြေခံမီပါက မှားယွင်းသော ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သွားနိုင်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၇။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက အယူခံဝင်ရောက်မှု
////////////////////////////////////

မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားရာတွင် မြေယာမူခင်းစတင်တိုင်ကြားသူနှင့် တိုင်ကြားခြင်းခံရသူဟူ၍ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ရှိလေ့ရှိကြပါသည်။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများသည် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌများ ဖြစ်ကြသဖြင့် စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်ရမည့်သူများ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ၎င်းတို့၏ ကျေးရွာလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ကသော်လည်းကောင်း၊ အထက်အဆင့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်ကသော်လည်းကောင်း ပြင်ဆင်ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်လိုက်ပါက ကာယကံရှင်များ၏ကိုယ်စားအယူခံ ဝင်ရောက်သူ ဖြစ်လာတတ်ကြောင်းလည်း မကြာခဏတွေ့ရှိရပါသည်။ အကျိုးနှစ်နာသူမဟုတ်ဘဲ ထိုကဲ့သို့ ကြားပုဂ္ဂိုလ်များ က ဝင်ရောက်အယူခံခြင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရန် မသင့်ပါ။ ယင်းကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များ၌ တိုက်ရိုက်အကျိုးနှစ်နာသူများကသော်လည်းကောင်း၊ အကျိုးနှစ်နာသူများနှင့် ပူးတွဲ၍သော်လည်းကောင်း အယူခံလာပါမူ အယူခံခွင့်ပြု၍ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးများအနေဖြင့် ထိုသို့အယူခံမည့်အစား အထူးအာရုံ စိုက်၍ ဆောင်ရွက်သင့်သောအချက်များရှိပါသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေးနည်းဥပဒေ အပိုဒ် ၁၄(ခ)တွင် “ကျေးရွာအုပ်စုမြေယာ ကော်မတီ သို့တည်းမဟုတ် မြို့မမြေယာကော်မတီသည် လက်ခံသည့်အမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ကြားနာစစ်ဆေးအမိန့်ချမှတ်ရမည်” ဟု ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

- (က) သက်ဆိုင်ရာကာယကံရှင်များအား ကြားနာရမည်၊
- (ခ) လိုအပ်သည့်သက်သေများအား စစ်ဆေးရမည်၊
- (ဂ) လိုအပ်သည့်စာချုပ်စာတမ်းအမှတ်အသား၊ စာရင်းအင်းများကို စစ်ဆေးရမည်၊
- (ဃ) လိုအပ်သည့်အခြားပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးရမည်၊
- (င) လိုအပ်လျှင် လယ်ယာမြေတည်ရှိရာသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရမည်၊
- (စ) အထက်ပါအတိုင်း ကြားနာစစ်ဆေးပြီးနောက် များရာမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်၊
- (ဆ) ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် မည်သူ့အား သီးစားအဖြစ်ချထား၍ မည်သူ့အားပယ်သည်ဟု အတိအကျပါရှိရမည်၊
- (ဇ) အမှုအသွားအလာအကျဉ်းချုပ်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို မှတ်တမ်းတင်၍ သဘာပတိ၊ မှတ်တမ်းတင်သူအပါအဝင် တက်ရောက်သည့်ကော်မတီဝင်အားလုံး လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်၊
- (ဈ) ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာတို့အား အကြောင်းကြားရမည်၊
- (ည) အမှုအား စစ်ဆေးရာတွင် မည်သူမဆို လာရောက်ကြားနာနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်၊ ကျေးရွာလူထု တက်ရောက်နားထောင်အောင် အားပေးရမည်ဟု ဖော်ပြပါရှိပါသည်။

အထက်ပါပြဌာန်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ပင် ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များအနေဖြင့် ယခင်ကဆောင်ရွက်ခဲ့မှုများကို အတုယူလျက် ဆောင်ရွက်သင့်ကြပါသည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် သီးစားချထားရေးဥပဒေနှင့် ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ဥပဒေများကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ကောင်းသောအစဉ်အလာများကို အတုယူကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြင်ဆင်ဆုံးဖြတ်မှုပေါ် ပေါက်လာပါက ကာယကံရှင်များ၏ကိုယ်စား အယူခံဝင်ရောက်ကြမည့်အစား မိမိဘာကြောင့် ယခုကဲ့သို့ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာဖော်ပြနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း၊ မိမိတို့၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြင်ဆင်ဆုံးဖြတ်မှုဖြစ်ပေါ်မလာစေရန် မူလကတည်းက ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မှန်မှန်ကန်ကန်ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၈။ မြေနုကျွန်းအငြင်းပွားမှု

မြေနုကျွန်းဟု ခေါ်ဆိုထားသောကြောင့် မြေနုရွာများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး မြစ်ချောင်းရေပြင်ကျယ်အတွင်း တည်ရှိလျက် ရေပတ်လည်ဝိုင်းကာ ပတ်ဝန်းကျင်သာယာယာယာရှိသော နေရာအဖြစ် စိတ်ကူးယဉ်စရာကောင်းလှသော်လည်း ၎င်းနေရာတွင် အငြင်းပွားမှုပေါ် ပေါက်လာပါက အလွန်ပင်စိတ်မချမ်းသာစရာ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များပြီး လူအများ ပါဝင်ပတ်သက်နေမှုရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပွားလာလျှင် အဆုံးစွန်ထိ ပေါက်ကွဲတတ်ပါသည်။

မြေနုကျွန်းဆိုသည်မှာ လယ်ယာမြေ ဥပဒေပုဒ်မ ၃(ဂ)တွင် နှစ်စဉ်ရေအောက်သို့ နစ်မြုပ်လေ့ရှိပြီး ရေကြောင်းအနေအထားအရ မြေသားနှင့်ပုံသဏ္ဌာန် ပြောင်းလဲတတ်သည့် ခိုင်မြဲမှုမရှိသောမြေကို ဆိုလိုသည်ဟု ပြဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အရ မြေနုကျွန်းဆိုသည်မှာ (၁) နှစ်စဉ်ရေအောက်သို့ နစ်မြုပ်လေ့ရှိခြင်း၊ (၂) ရေကြောင်းအနေ အထားအရ မြေသားနှင့်ပုံသဏ္ဌာန် ပြောင်းလဲတတ်မှုရှိခြင်း၊ (၃) ခိုင်မြဲမှုမရှိခြင်းဟူသော သဘောသဘာဝများ ပါဝင်နေကြောင်း သတိပြုနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသဘောသဘာဝနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော (၁) နှစ်စဉ်ရေအောက်သို့ နစ်မြုပ်မှုမရှိခြင်း၊ (၂) ရေအောက်သို့ နစ်မြုပ်မှုရှိသော်လည်း မြေသားနှင့်ပုံသဏ္ဌာန်ပြောင်းလဲမှုမရှိခြင်း၊ (၃) ခိုင်မြဲမှုရှိခြင်း စသော သဘောသဘာဝများ တွေ့ရှိရပါက မြေနုကျွန်းမဟုတ်ကြောင်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာနားလည်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရေပတ်လည်ပိုင်းလျက်ရှိသောအရာကို ကျွန်းဟုခေါ်သည်ဟု မှတ်သားခဲ့ရသော်လည်း ကျွန်းဆိုရာတွင် (၃)မျိုး (၃)စားရှိကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှာ မြသောကျွန်း၊ မမြသောကျွန်းနှင့် မြေနုကျွန်းတို့ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ ၎င်းကျွန်း(၃) မျိုးကို အဓိကခွဲခြားထားသောအခြေခံပိုင်းခြားမှုမှာ မြေရင့်နှင့်မြေနုဟူသော မြေသားအနေအထား ဖြစ်ပါသည်။ မြေရင့်ဆိုသည် တည်မြဲမှုရှိသော ကျွန်းမြေကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်၍ မြေနုဆိုသည် တည်မြဲမှုမရှိသောမြေနုကျွန်းကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပါသည်။ မြေရင့်နှင့်မြေနု(၂)မျိုး ပေါင်းစပ်ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မမြသောကျွန်းမြေကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်ပါသည်။ ကျွန်းမြေ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် တည်မြဲ၍ ကျန်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသည် မမြသောအနေအထားများ ဖြစ်ပေါ်တတ်သော ကျွန်းမြေအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်းဟူသော စကားလုံးသုံးစွဲပါက မြေရင့်ဟုနားလည်ရမည်ဖြစ်ပြီး မြေနုကို မြေနုကျွန်းဟု ခွဲခြားခေါ်ဆိုလေ့ရှိကြောင်း လည်း သတိပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေနုကျွန်းအငြင်းပွားမှုကို စတင်ချဉ်းကပ်ကိုင်တွယ်မည်ဆိုကတည်းက မြေရင့်လား၊ မြေနုလားကို အရင်ဆုံးခွဲခြမ်းလေ့လာရပါသည်။ မြေရင့်စိုက်ပျိုးမြေဖြစ်လျှင် စိုက်ပျိုးမြေအငြင်းပွားမှုအဖြစ် ဖြေရှင်းပေးရမည်ဖြစ်ပြီး မြေနုများဖြစ်နေလျှင် မြေနုကျွန်းအငြင်းပွားမှုအဖြစ် သီးသန့်ဖြေရှင်းနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းသွားကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြေနုကျွန်းများတွင်လည်း အမျိုးအစား(၃)မျိုး ထပ်မံခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ

(၁) သီးခြားပေါ်ထွန်းလာသောမြေနုကျွန်း(ကျွန်းသစ်)

ရေစီးကြောင်းနှင့်အတူ မျောပါစီးဆင်းလာသော နန်းမြေ၊ သဲမြေများသည် ရေစီးကြောင်း တစ်နေရာရာတွင် စုပုံအနည်ထိုင်ပြီး မြေနုကျွန်းအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာလေ့ရှိပါသည်။ ထိုနည်းအားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မြေနုကျွန်းသည် မည်သည့်ကျွန်း၊ မည်သည့်ကမ်းပါးနှင့်မှ ဆက်စပ်မှုမရှိဘဲ သီးခြားပေါ်ပေါက်လာပါက သီးခြားပေါ်ထွန်းလာသောမြေနုကျွန်း(ကျွန်းသစ်)ဟု သတ်မှတ်ပါသည်။

(၂) အဆွယ်အပွားအဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာသော မြေနုကျွန်း

အထက်မြစ်ညာဒေသမှ မျောပါစီးဆင်းလာသော မြေဆီမြေနစ်နန်းမြေ၊ သဲမြေများသည် သီးခြားနေရာတစ်ခုတွင် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းမရှိဘဲ မူလတည်ရှိပြီးသော ကျွန်းမြေများ သို့မဟုတ် ကမ်းပါးများကိုအမှီပြု၍လည်းကောင်း၊ ဆက်စပ်၍လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်လာပါက အဆွယ်အပွားအဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာသောမြေနုကျွန်းမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။

(၃) မြစ်ကြောင်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောမြေနုကျွန်း

ရေစီးကြောင်းသည် တည်ငြိမ်မှုမရှိတတ်ပါ။ ရေစီးကြောင်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် မြစ်၊ ချောင်း စီးဆင်းမှု ပြောင်းလဲသွားတတ်ပြီး ထိုသို့ရေကြောင်းပြောင်းလဲမှုသည် တည်ရှိပြီးသားမြေရင့်များကို တိုက်စားသွားစေကာ ရေပြန်ကျချိန်တွင် မူလမြေရင့်နေရာ၌ မြေနုကျွန်းအဖြစ် ပြန်လည်ပေါ်ပေါက်လာစေသော မြေနုကျွန်းဖြစ်ပါသည်။ မူလမြေဟောင်းများပင် ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော မြေနုကျွန်းကို မြစ်ကြောင်းပြောင်းလဲမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော မြေနုကျွန်းအဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။

မြေနုကျွန်းပြဿနာများ ဖြေရှင်းရာတွင် အချို့သောမူခင်းများသည် လွန်စွာခက်ခဲတတ်ပြီး စိတ်ဝင်စားစရာလည်းကောင်းလှပါသည်။ မြစ်ကြောင်းများ၊ ရေစီးကြောင်းများသည် များသောအားဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုနယ်နိမိတ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသော သဘာဝအပိုင်းအခြားများ ဖြစ်လေ့ရှိတတ်ပါ၍ မြေနုကျွန်းပြဿနာသည် အုပ်ချုပ်မှုနယ်နိမိတ်ပြဿနာအဆင့်အထိ ကြီးထွား ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား၊ ခရိုင်တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား၊ မြို့နယ် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား၊ ကျေးရွာအုပ်စု တစ်ခုနှင့်တစ်ခုအကြား၊ ကွင်းတစ်ကွင်းနှင့်တစ်ကွင်းအကြားတွင် ရေစီးကြောင်းကို သဘာဝအပိုင်းအခြားတစ်ခုအဖြစ် အသုံးပြုလေ့ရှိတတ်ပါသည်။ ထိုနယ်နိမိတ်အခြားအနားအဖြစ် အသုံးပြုနေသော မြစ်ကြောင်းအတွင်း မြေနုကျွန်းပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လာပါက ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု အုပ်ချုပ်မှုနယ်နိမိတ် အငြင်းပွားမှုအဆင့်အထိ ကူးစက်သွားကာ ပြဿနာကြီးထွားလာတတ်ပါသည်။

မြေနက္ခန်းပြဿနာသည် အောက်ပါအကြောင်းအချက်များကို အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာလေ့ရှိပါသည်။

- ၁။ လက်ဝှေ့ကိုအခြေခံ၍ အငြင်းပွားခြင်း၊
 - ၂။ လက်ဦးမှုကိုအခြေခံ၍ အငြင်းပွားခြင်း၊
 - ၃။ ကမ်းပြိုခြင်းခံရ၍ ရွှေ့ပြောင်းအခြေစိုက်ခြင်းဖြင့် အငြင်းပွားခြင်း၊
 - ၄။ ပြဌာန်းထားသော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကို အခြေခံ၍ အငြင်းပွားခြင်း၊
 - ၅။ မြေနမူရင်းရောထွေးအငြင်းပွားခြင်း၊
 - ၆။ အမှုဟောင်းမှ မကျေနပ်မှုကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်အငြင်းပွားခြင်း၊
 - ၇။ စီးပွားရေးမညီမျှမှုကြောင့် အငြင်းပွားခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။
- ၁။ လက်ဝှေ့ကိုအခြေခံ၍ အငြင်းပွားခြင်းဆိုသည်မှာ မြေနက္ခန်းဖြစ်၍ မြေတည်နေရာ ပုံသဏ္ဌာန်၊ ဧရိယာ တည်မြဲမှု မရှိသော သဘာဝတွင် နှစ်စဉ်တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်သာ ခွဲဝေချထားသောစနစ်ကို ကျင့်သုံးလေ့ ရှိသော်လည်း ယခင်နှစ်များက လက်ဝှေ့အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့ခြင်းအပေါ် အကြောင်းပြု၍ ပေါ်ပေါက် လာသော အငြင်းပွားမှုကို ဆိုလိုပါသည်။
 - ၂။ လက်ဦးမှုကိုအခြေခံ၍ အငြင်းပွားခြင်းဆိုသည်မှာ ဥပဒေအရ ၎င်းတို့မရနိုင်ကြောင်းသိထားသဖြင့် လက်ဦးမှုရယူကာ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော မြေနက္ခန်း အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပါ သည်။
 - ၃။ ကမ်းပြိုခံရ၍ ရွှေ့ပြောင်းအခြေစိုက်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အငြင်းပွားမှု ဆိုသည်မှာ ရေစားကမ်းပြိုခံ ရ၍ မြေရင့် ကျွန်းများတွင် ပြောင်းရွှေ့အခြေစိုက်လာသော တောင်သူတို့သည် ဥပဒေအရ ၎င်းတို့နေထိုင် သော ကျေးရွာစည်းရိုးနှင့် ပေါ်ထွန်းလာသောမြေနက္ခန်း အနီးဆုံးဖြစ်လာသောကြောင့် အစဉ်အဆက် လုပ်ကိုင်ခဲ့သူများနှင့် အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။
 - ၄။ ပြဌာန်းထားသောဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများကိုအခြေခံ၍ အငြင်းပွားခြင်းဆိုသည်မှာ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်မှု တည်ငြိမ်နေသောအခြေအနေမျိုးတွင် တစ်ခါတစ်ရံ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ အရ မိမိတို့သာရရှိသင့်သည် ဟုယူဆလာပြီး ဖယ်ရှားရန် ကြိုးစားလာခြင်းကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော မြေနက္ခန်းအငြင်းပွားမှုဖြစ် ပါသည်။
 - ၅။ မြေနု၊ မြေရင့် ရောထွေးအငြင်းပွားခြင်းဆိုသည်မှာ မြေရင့်တွင် လုပ်ကိုင်နေသူတို့သည် နှစ်စဉ်လုပ်ကိုင် ခွင့်ရရှိထား ၍ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ပြောင်းလဲချထားရန် မလိုအပ်သော်လည်း မြေနက္ခန်းတွင် လုပ်ကိုင်ရ သူများသည် နှစ်စဉ်ခွဲဝေချထားခြင်း ခံရပါ၍ ထိုသို့ မြေနုတွင်လုပ်ကိုင်နေသူများသည် မြေရင့်တွင်လုပ် ကိုင်နေသူများကဲ့သို့ အခွင့်အရေးရရှိစံစားနိုင်စေရန် မြေနု၊ မြေရင့်ကို ရောထွေးစဉ်းစားလျက် အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လာသော မူဝါဒအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။
 - ၆။ အမှုဟောင်းမှ မကျေနပ်မှုကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ် အငြင်းပွားမှုဆိုသည်မှာ အမှုဟောင်းများအပေါ် ဖြေရှင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ချက်များသည် ကျေနပ်ဖွယ်ရာမရှိခဲ့သောကြောင့် အခြေအနေပေးချိန်တွင် ပြန်လည်တူးဆွ ဖော်ထုတ်ကာ ပေါ်ပေါက်လာ သော အငြင်းပွားမှုဖြစ်ပါသည်။
 - ၇။ စီးပွားရေးမညီမျှမှုကြောင့် အငြင်းပွားခြင်းဆိုသည်မှာ မြေနက္ခန်းခွဲဝေချထားရာတွင်ရရှိသော စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး၊ တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ မညီမျှမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသော မူဝါဒ ဖြစ်ပါသည်။

မြေနက္ခန်းအငြင်းပွားမှုကို လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ အခန်း ၁၂ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းဥပဒေ ၁၈၅ တွင် မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် (က) ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ခရိုင်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် မြေနက္ခန်းမြေနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဖြစ်သော ကျေးရွာကို သတ်မှတ်ရမည်။ (ခ) အနီးကပ်ဆုံးကျေးရွာများ၏ရွာစည်းရိုးနှင့် မြေနက္ခန်း မြေပေါ်ရှိ လုပ်ကိုင်နိုင်သောမြေ၏အနားရေးတို့ အတိုဆုံးအကွာအဝေးကို နှိုင်းယှဉ်စဉ်းစားရန်ဖြစ်ပြီး ကျေးရွာအုပ်စုနယ်နိမိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းမပြုရ။ (ဂ) မြေနက္ခန်းမြေတွင် နယ်နိမိတ် တည်မြဲသွားသော ကျွန်းမြေရင့်များနှင့် စိုက်ပျိုး၍မရနိုင်သေးသော သဲသောင်မြေများ၊ ကျူတောနှင့်ကိုင်းတောများ မပါဝင်စေရ။ (ဃ) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေသားနယ်နိမိတ်ကို တိုင်းတာ၍ မြေပုံသတ်မှတ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဧရိယာတွက်ချက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပြီး တွက်ချက်ရရှိသော ဧရိယာအပေါ် အခြေခံ၍ ခွဲဝေချထားရမည်ဟု မြေနက္ခန်းခွဲဝေချထားရေး အခြေခံမူများ၊ ပြဌာန်းထားသည်ကို သတိမူရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေနက္ခန်းပြဿနာကို လက်တွေ့ဖြေရှင်းရာတွင်လည်း အထက်မှ အခြေခံမူကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မြေနက္ခန်းချထားရာတွင် ယခင်နှစ်က လုပ်ကိုင်ခွင့်ချထားပေးခဲ့မှုကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းအချက်ကို အဓိကအခြေခံ၍ သတ်မှတ်ခြင်း မပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြေနက္ခန်းမြေနှင့် အနီးကပ်ဆုံးဟု သတ်မှတ်သည့်ကျေးရွာမှ စီးပွားရေးစစ်တမ်းအရ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သောအင်အားရှိသည့် လယ်ယာမဲ့များ၊ သူရင်းငှားများနှင့် လယ်ယာလုပ်သားများကိုသာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားရန် ရွေးချယ်ရပါမည်။ အဆိုပါရွေးချယ်ခံရသူများသည် ယင်းဒေသပတ်ဝန်းကျင်ရှိ တောင်သူလယ်သမားများ ရရှိခံစားနေသည့် အကျိုးအမြတ်ကိုသာ ခံစားခွင့်ရှိစေရန် မျှော်မှန်းလျက် လူတစ်ဦးချင်းအတွက် ရရှိသင့်သည့် ဧရိယာအမျိုးကို လျာထားသတ်မှတ်ရပါမည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သာမန်တောင်သူလယ်သမားများထက် ပိုမိုမြင့်မားသော အကျိုးအမြတ် ခံစားနိုင်သည့် အခြေအနေပေါ်ပေါက်နေပါက အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းပါးသည့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အနီးဆုံးကျေးရွာများမှ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သော အင်အားရှိသည့် လယ်မဲ့ယာမဲ့၊ သူရင်းငှား၊ လယ်ယာလုပ်သားများကို ထပ်မံဖြည့်စွက်၍ လုပ်ကိုင်ခွင့်ဧရိယာ လျာထားသတ်မှတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

မြေနက္ခန်းအငြင်းပွားမှုတွင် မြေနက္ခန်းနှင့်အနီးဆုံး ကျေးရွာစည်းရိုးနှစ်ခုကြား အကွာအဝေးကိုသာ အဓိကထား ခွဲဝေလျာထားလျက် အထက်တွင်တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သတ်မှတ်ချထားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်နှင့် မြေနက္ခန်းချထားမှု အခြေခံမူသည် ပတ်သက်မှုမရှိပါ။ မည်သူကအုပ်ချုပ်သည့် အုပ်ချုပ်မှုနယ်နိမိတ်ဖြစ်ပါစေ၊ မြေနက္ခန်းနှင့် အနီးကပ်ဆုံး ရွာစည်းရိုးရှိသည့်ကျေးရွာမှ တောင်သူလယ်သမားများကိုသာ ဦးစားပေးခွဲဝေချထားပေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူများအပေါ် စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင်မူ အုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်အတိုင်းသာ ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၁၉။ ဒေသခံလက်နက်ကိုင်များ လက်ငုတ်ပြောင်းလဲချထားသည့် လယ်ယာမြေ အငြင်းပွားမှု
////////////////////////////////////

မရှိနိုင်တော့သည့် မြေယာမူခင်းအဖြစ် အများက ယူဆကောင်းယူဆကြမည်ဖြစ်သော်လည်း မကြာခဏ တွေ့မြင်နေရသည့် မြေယာမူခင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။

မငြိမ်းချမ်းသေးသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် အချို့သောအရပ်ဒေသများ၌ ဒေသခံလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သောဒေသတွင် ၎င်းတို့၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကလည်း ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ နီးရာစားကို ကြောက်နေရသော ပြည်သူလူထုသည် ဩဇာခံနေရချိန် တစ်နည်းအားဖြင့် နီးရာစား၏ ခြိမ်းခြောက်မှုခံနေရစဉ်တွင် ပြန်လှန်မပြောကြ

သော်လည်း အာဏာပြန်လည် တည်ဆောက်ပြီးချိန်တွင်မူ ၎င်းတို့၏မကျေနပ်ချက်များအား တင်ပြလာလေ့ရှိပါသည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် ဒေသခံလက်နက်ကိုင်များ၏ ခွင့်ပြုနေရာချထားပေးခြင်းခံရသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူများကတစ်ဖက်၊ ယခင် မြေယာဥပဒေများနှင့်အညီ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့သူများကတစ်ဖက် မြေယာမူခင်းဖြစ်ပွားလာလေ့ရှိပါသည်။

ဤမူခင်းအမျိုးအစား၌ ဖြေရှင်းရခက်ခဲသောအခြေအနေသို့ အဓိကတွန်းပို့နေသောအချက်မှာ လက်ဝတ်ကာလ ကြာမြင့်မှုသာ ဖြစ်ပါသည်။ လက်ဝတ်ကာလကြာမြင့်မှု မရှိသေးပါက ဖြေရှင်းရန် မခက်ခဲသော်လည်း ဒေသခံလက်နက်ကိုင် များ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားခြင်းခံရသူများ၏ လက်ဝတ်ကာလသည် အတိုင်းအတာကာလတစ်ခုအထိ ကြာမြင့်ခဲ့ပြီးဆိုလျှင် ထိုလက်ဝတ်တည်ငြိမ်မှု ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေကို ဖျက်ဆီးရန်မှာ အခက်အခဲများစွာရှိပါတော့သည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ သောလက်ဝတ်တည်ငြိမ်မှုရှိနေသော လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသူများ၏ အရေအတွက်သည် အများအပြားဖြစ်နေပါမူ ရပ်ရွာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးကိုပါ အနှောင့်အယှက်ပြုနိုင်ပါသောကြောင့် ဖြေရှင်းရခက်ခဲသော ပြဿနာအဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာပါ တော့သည်။ ခေါင်းစားရသော ပြဿနာဖြစ်သည်ဟု တင်ပြလိုပါသည်။

ခေါင်းစားရသောပြဿနာဟု တင်ပြရသော်လည်း အခြေခံဖော်မြူလာမှာမူ မခက်ခဲပါ။ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခွင့် အာဏာကို မည်သူ့ထံအပ်နှင်းထားသနည်းဆိုသည့် ပေတံဖြင့်သာ တိုင်းတာဖြေရှင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသခံလက်နက်ကိုင်များ တစ်နည်းအားဖြင့် ယခင်ခေတ်အခေါ် သောင်းကျန်းသူများသည် မြေယာစီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာကို နိုင်ငံတော်မှ တရားဝင်ပေးအပ်ထားသူများမဟုတ်ပါ။ သို့သော် နိုင်ငံတော်က ဒေသအခြေအနေအရ အထူး ဒေသများ သတ်မှတ်ပြီး လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းထားပြီဆိုလျှင်မူ ထိုသူတို့သည်လည်း စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသူ များအဖြစ် သတ်မှတ်၍ရပါသည်။ ထိုသူများ၏ စီမံခန့်ခွဲခွင့်သည်သာ အခွင့်အာဏာရရှိသူများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုဟု သတ်မှတ်၍ ရပါသည်။ သို့သော်လည်း မည်သည့်စီမံခန့်ခွဲခွင့် အခွင့်အာဏာရရှိသူမဆို ဥပဒေနှင့်အညီသာ စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည်ကိုတော့ သတိပြုရပါမည်။ တည်ဆဲဥပဒေအရ ဥပဒေနှင့်အညီအညွတ် စီမံခန့်ခွဲမှုကိုသာ အသိအမှတ်ပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေ နှင့် ကွဲလွဲဆန့်ကျင်သော စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပြန်လည်တည်မတ်ပေးရမည်ဟု တင်ပြလိုပါသည်။

ယခင်မြေယာဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့သူများသည် စည်းကမ်းနည်းလမ်းနှင့်အညီအညွတ် လိုက်နာပြီး လုပ်ကိုင် နေခဲ့သည်ဟု စိစစ်တွေ့ရှိရလျှင် ထိုသူတို့ကို ဦးစားပေးစဉ်းစားရပါမည်။ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်လုပ်ကိုင်မှုမျိုး တွေ့ရှိရလျှင်မူ ချင့်ချိန်စဉ်းစားရပါမည်။ စည်းကမ်းနှင့်အညီအညွတ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ဒေသခံလက်နက်ကိုင်များကြောင့် လက်ဝတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရပြီး လက်ဝတ်ပြတ်တောက်ကာလ မကြာမြင့်သေးပါက ၎င်းမူရင်းလက်ဝတ်အား ပြန်လည်နေရာချထားပေးရပါမည်။ လက်ဝတ် ပြတ်တောက်ကာလ ကြာမြင့်ပြီး ထိုကဲ့သို့လက်ဝတ်ဆုံးရှုံးရသူ အရေအတွက် များပြားနေပြီဆိုလျှင် အဘက်ဘက်ကချင့်ချိန်ပြီး စဉ်းစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံများ၏ စားဝတ်နေရေး၊ လူမှုရေးအခြေအနေ၊ မြေမဲ့ယာမဲ့၊ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ပေါ်နေမှု၊ ရပ် ရွာအေးချမ်းတည်ငြိမ်ရေးစသည်ဖြင့် အဘက်ဘက်ဘက်ပေါင်းစုံမှ စဉ်းစားကာ မူဝါဒချမှတ် ဖြေရှင်းပေးသင့်ပါသည်။ ဦးစား ပေးအစီအစဉ်များလည်း ချမှတ်ထားသင့်ပါသည်။

အရပ်ဓလေ့ထုံးစံကိုလည်း ပစ်ပယ်ရန်မသင့်ပါ။ စိုက်ပျိုးမြေဖြစ်ပါ၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်ချထားမှုအပေါ် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်နိုင် မှုအခြေအနေကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ယတိပြတ် မည်ကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်လုပ်ကိုင်သင့်သည်ဟု အကြံပေးမှု မပြုသင့်သော မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတစ်ခုနှင့်တစ်ခု အခြေအနေမတူကြသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာလယ်ယာ မြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်သည်သာ ပြည်သူလူထုနစ်နာမှု အနည်းဆုံးဖြစ်ပေါ်စေရေး၊ အကောင်းဆုံး အကျိုးအမြတ်ရရှိ နိုင်ရေး ဦးစားပေးစဉ်းစားဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၂၀။ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် လက်ရှိလက်ငုတ်အငြင်းပွားမှု

////////////////////////////////////

ယခုလည်း အတွေ့ရများပြီး နောင်တွင်လည်း ပိုမို၍တွေ့မြင်လာနိုင်သည့် မြေယာမူခင်း အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေပြဌာန်းမှုအရ ပိုင်ဆိုင်မှုအဆင့်ကို တိုးမြှင့်ပေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ (Ownership Right) အပြည့် အဝပိုင်ဆိုင်သူသည် နိုင်ငံတော်ဖြစ်သော်လည်း တောင်သူလယ်သမားများကို သားစဉ်မြေးဆက် စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်မှု မရှိမခြင်း လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရောင်း၊ ပေါင်၊ ငှား၊ လဲ၊ ပေးခွင့်များ ခွင့်ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အချိန်ကာလကန့်သတ်မှုမပြုဘဲ စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှုမရှိမခြင်းဆိုသည့် ခွင့်ချက်သာထားရှိ၍ လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ထားရှိခွင့် ခွင့်ပြုပေးခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ပုံစံ(၇)ဖြင့် တရားဝင်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ရရှိထားသူသည် ဥပဒေအရ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူဖြစ်လာပါသည်။

ပုံစံ(၇)ရရှိထားသူအများစုသည် လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ်နိုင်သော်လည်း အချို့သောပုံစံ(၇) ရရှိထားသူများသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ်မနေကြောင်းလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရောင်းခြင်း၊ ပေါင်ခြင်း၊ ငှားခြင်း၊ လဲခြင်း၊ ပေးခြင်းစသည့်ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုကို ဆောင်ရွက်ထားသော လယ်ယာမြေများသည် တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် လက်ရှိ လက်ငုတ်ထပ်တူညီလေ့ မရှိပါ။ ထိုသို့သော တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူနှင့် လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ်နေသူနှစ်ဦး ကွဲပြားနေသော ကိစ္စ ရပ်များတွင် အပေးအယူမသင့်မြတ်ပါက မြေယာမူခင်းအငြင်းပွားမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေလေ့ ရှိပါသည်။

မူရင်းလက်ငုတ်နှင့် လက်ရှိလက်ငုတ်အငြင်းပွားမှုနှင့် ဆင်ဆင်တူသော်လည်း မူရင်းလက်ငုတ်ဆိုသည်မှာ ရှေးနှစ် ပေါင်းများစွာက အစဉ်တစိုက် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ခဲ့သူကို ဆိုလို၍ တရားဝင်ပိုင်ဆိုင်သူဆိုသည်မှာ ကာလကန့်သတ်ချက်မပါ ရှိဘဲ လယ်ယာမြေဥပဒေအရ တရားဝင်ပုံစံ(၇) ရရှိထားသူကိုသာ ဆိုလိုပါသည်။ ယနေ့ကာလတွင် လယ်ယာမြေရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်းကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အပြည့်အစုံသတ်မှတ်၍ ဆောင်ရွက်ခွင့် မပြုထားသေးသော်လည်း နားလည်မှုဖြင့် ရောင်းဝယ် ခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မူလရောင်းထားသူသည် အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် လက်ရှိလက်ငုတ်အဖြစ်သာ ဆက်လက်တည်ရှိ လုပ်ကိုင်နေကြပြီး မြေဝယ်ယူထားသူများသည်လည်း ပုံစံ(၇)လက်ဝယ်ကိုင်ဆောင်ကာ ကျေနပ်မှုပြု လျက် ရှိပါသည်။ သို့သော်အဆင်မပြေမှုပေါ်ပေါက်လာလျှင်မူ မြေယာမူခင်းအဖြစ် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် ရင်ဆိုင်ကြရပါတော့ သည်။

ယခင်သီးစားချထားရေး ဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင် ဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေ ကို ရောင်းကုန်ပစ္စည်းတစ်ရပ်ကဲ့သို့ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို ကန့်သတ်ခဲ့သော်လည်း လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုပြီး ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အဆင့်တိုးမြှင့်ပေးထားပါသည်။ ယခင်ခေတ်များတွင် ယခုမြေယာမူခင်းကို ဖြေရှင်းဆုံးဖြတ်မှုပြုခဲ့ရာ ၌ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ထည့်သွင်းမစဉ်းစားဘဲ (Land Tiller Right) လယ်လုပ်သူသာ လယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟူသော မူဝါဒကိုင်စွဲကာ လက်ရှိလက်ငုတ်ကိုသာ ဦးစားပေးစဉ်းစားလေ့ရှိခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရှိရသော်လည်း ယခုခေတ်ကာလတွင် ပိုင်ဆိုင်မှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်ဖြစ်၍ ထိုကဲ့သို့သော မြေယာမူခင်းကို ဖြေရှင်းကြမည်ဆိုလျှင် ပိုင်ဆိုင်မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ လုပ် ကိုင်ခဲ့မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအကြောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ လက်ရှိလက်ငုတ်ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းအကြောင်းကိုသော်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နိုင်မှုစွမ်းအားကိုသော်လည်းကောင်း၊ စိုက် ပျိုးမြေအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုအခြေခံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥပမာ-အမှန်တကယ်စိုက်ပျိုးလို၍ စိတ်ပါဝင်စားခြင်း သို့မဟုတ် ရောင်းကုန်ပစ္စည်းကဲ့သို့ အမြတ်အစွန်းဈေးကစားလို၍ စိတ်ဝင်စားခြင်း သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရန် မရည်ရွယ်ဘဲ အခြား နည်းသုံးရန် ရည်ရွယ်၍ စိတ်ပါဝင်စားခြင်းစသည့် အကြောင်းအချက်များကို ဘက်ပေါင်းစုံမှ ချင့်ချိန်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ဆောင် ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၂၁။ ဥပဒေကြောင်းအရ ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ် လက်ရောက်ရရှိလိုမှုကိစ္စ

မကြာခဏ တွေ့မြင်ရလေ့ရှိသည့် မြေယာမူခင်းအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ ကာယကံရှင်များအတွက်သာမက မြေယာ စီမံခန့်ခွဲသူတို့အတွက်လည်း ခေါင်းခဲမှုပေးလေ့ရှိသည့် ပြဿနာမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေကြောင်းအရ မြေယာမူခင်းတစ်ခု ဆုံးဖြတ်ပြီးသွားချိန်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဥပဒေကြောင်းအရလည်း ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် ဆောင်ရွက်မှုလမ်း ပြီးဆုံးသွားသည့် အချိန်တွင် လက်ရုံးအားကိုးမှု၊ မိုက်ဂုဏ်အားကိုးမှုစသော အကြောင်းအမျိုးမျိုး အပါအဝင် လက်ရောက်ရရှိမှုကို အခက်အခဲဖြစ် ပေါ်စေသည့် ပြဿနာများကို ဆိုလိုပါသည်။ လက်တွေ့မြေယာပြဿနာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေသူများအတွက် အစဉ်အမြဲ ခေါင်းကိုက်ရသည့် ပြဿနာဖြစ်ပါသည်။

အဓိက မောင်းနှင်သည့် အကြောင်းရင်းခံမှာ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှုအားနည်းနေသည့်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ ပထမအကြောင်းတရားဖြစ်သည့် မြေယာမူခင်းအပေါ် ဥပဒေကြောင်းအရ အနိုင်ရရှိသော်လည်း လက်ရောက်ရယူနိုင်မှု မရှိ သည့်အခါ တစ်နည်းအားဖြင့် ထိုပြဿနာအပေါ်တွင် ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှုမရှိသည့်အခါ ကာယကံရှင်အနေဖြင့် နစ်နာမှုခံစားရလေ့ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သောသူမျိုးအတွက် ရေနစ်သူပမာ ရမိရရာကောက်ရိုးမျှင်များကို ဆွဲယူလေ့ရှိပါသည်။ ထိုအခါတွင် ဥပဒေကြောင်းအရ အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်ခဲ့မိသူများတွင်လည်း မီးကူးစက်ခံရလေ့ရှိပါသည်။ ဤပြဿနာကို ဥပဒေ အာဏာ သက်ရောက်မှုရှိစေသောနည်းလမ်းဖြင့်သာ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေဥပဒေအရ-ရောင်း၊ ပေါင်၊ ငှား၊ လဲ၊ ပေး အခွင့်အရေး ရရှိကြမည်ဖြစ်ပါ၍ ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင် ရွက်ထားခဲ့သော သဘောတူညီချက်တစ်ခုပါ ခံစားခွင့်တစ်ခုကို ရရှိခံစားနိုင်ခြင်းမရှိပါက ဒုတိယအကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးပိုင်ပါသည်။ ဥပဒေ အရ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ခံစားခွင့်အပေါ် ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှု အားနည်းမှု ကြောင့် လက်ရောက်မရ ရှိခဲ့ပါက ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်အောင်သာ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဤပြဿနာ ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပေးရသည့်အခါ အဆိုပါသဘောတူညီချက်သည် မှန်ကန်မှုရှိ မရှိ၊ ဥပဒေ နှင့်အညီဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ရှိ မရှိ စသည့်အချက်များကို စိစစ်ပြီး ဥပဒေအာဏာကိုင်စွဲလျက် ဥပဒေနှင့်အညီသာ ဖြေရှင်း ပေးရမည့်ကိစ္စဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြ အပ်ပါသည်။

၂၂။ အစုစပ်လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှု

ယခုအချိန်တွင် စတင်ပေါ်ပေါက်နေပြီး နောက်တွင် ပိုမိုတွေ့ကြုံလာနိုင်သည့် မြေယာမူခင်း အမျိုးအစားဖြစ်ပါ သည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ အရ လယ်ယာမြေဥပဒေအာဏာ တည်သည့်နေ့ရက်(၃၁-၈-၂၀၁၂)တွင် တည်ရှိနေသော လယ်ယာမြေများကို လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးရန်ဖြစ်ပါ၍ ထုတ်ပေးခွင့်ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများတွင် လယ်ယာမြေကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိထားသော အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း၊ ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အသင်းအဖွဲ့ပါဝင်ကြောင်း ဖော်ပြ ပြဌာန်းထားပါသည်။

လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၉ အရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိသူသည် လယ်ယာမြေတွင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကျေးလက်သမဝါယမအသင်း၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ များနှင့်လည်းကောင်း အကျိုးတူ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် လယ်ယာမြေတွင် နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင် သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေနှင့်အညီ အကျိုးတူ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်လည်းရှိကြောင်း ပြဌာန်းထားပါသည်။

အကျိုးတူဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လယ်ယာမြေများတွင် မူလစည်းကမ်းချက်များ ဖောက်ဖျက်၍ အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လာလျှင် ဤမူခင်းအမျိုးအစား၌ အကျိုးပိုင်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေပြဌာန်းပြီးနောက် ပေါ်ပေါက်

လာသော မြေယာမူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါ၍ ယခင်ခေတ်၏ အတွေ့အကြုံများကို ကိုးကား၍မရပါ။

ဤမူခင်းအမျိုးအစားနှင့်ပတ်သက်၍ လယ်ယာမြေကို ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းအထောက်အထား၊ အကျိုးတူ ဆောင်ရွက်သည့် စာချုပ်၊ စာချုပ်ပါစည်းကမ်းချက်များအပေါ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှုများကိုသာ အဓိကထား စစ်ဆေးဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ မူလစည်းကမ်းချက်အပေါ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု မည်မျှရှိသည်၊ ထိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု၏ အတိမ်အနက် မည်မျှရှိသည် စသည့်အချက်များအား အခြေခံလျက် ချင့်ချိန်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

၂၃။ နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသားလက်ဝတ်အငြင်းပွားမှု

////////////////////////////////////

လယ်ယာမြေဥပဒေအရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုလက်မှတ်ကို လျှောက်ထားရယူခွင့်ရှိ သူများစာရင်းတွင် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူများပါဝင်ပါသည်။ ထို့ပြင် လယ်ယာမြေတွင် နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့်အညီ အကျိုးတူဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အငြင်းပွားမှုများတွင် နောင်တစ်ချိန်၌ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူများ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေအရ ခွင့်ပြုချက်ရရှိထားသော နိုင်ငံခြားသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပါဝင်သောအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိလာနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ ပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိလာပါလျှင် ယခုတင်ပြသည့် နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံခြားသား လက်ဝတ်အငြင်းပွားမှု အမျိုးအစားတွင် အကျိုးဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိအခြေအနေအရ ကိုင်းကျွန်းမြေ ယာမြေ၊ အချို့သော လယ်မြေများတွင်ပင် ဖရဲ၊ သခွားမွှေး အစရှိသော သီးနှံများကို နိုင်ငံခြားသားများနှင့် အစုစပ်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုသို့ အခြေအနေအမျိုးမျိုးဖြင့် အကျိုးတူ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိရာတွင် အကြောင်းမတိုက်ဆိုင်ပါက မူလသဘောတူညီချက်၊ မူလစာချုပ်ပါစည်းကမ်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်ပါသည်။ ထိုအခါ ယခုမြေယာမူခင်း အမျိုးအစားအသစ်အဖြစ်ဖြင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ မြေယာမူခင်းအမျိုးအစားကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းကြရာတွင် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် အစုစပ်လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှု အမျိုးအစားကဲ့သို့ပင် မူလပိုင်ဆိုင်မှု၊ မူလသဘောတူညီမှု၊ မူလသဘောတူစာချုပ်အပေါ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု၊ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု အတိမ်အနက် စသည့်အချက်များကို အဓိကထားစစ်ဆေးရမည်ဖြစ်ပြီး ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှု အတိမ်အနက်အလိုက် ညှိနှိုင်းဆုံးဖြတ်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂၄။ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေလိုမှုအတွက် တောင်းခံအငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ

////////////////////////////////////

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အချို့သောအရပ်ဒေသများ၌ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှု အားနည်းနေသေးကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်မှုအားနည်းနေသောကြောင့် ဥပဒေနှင့်အညီ စီမံခန့်ခွဲမှုပြုထားသည့်ကိစ္စရပ်များသည် အကောင်အထည်ဖော် ပေါ်ပေါက်ရမှု အားနည်းလျက်ရှိရပါသည်။ ထိုသို့သော အချိန်အခါမျိုးတွင် ဥပဒေအာဏာ သက်ရောက်စေလိုမှုအတွက် တောင်းခံအငြင်းပွားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာရပါသည်။

ဥပဒေအာဏာသက်ရောက်စေလိုမှုအတွက် တင်ပြတောင်းခံမှုများသည် အောက်ပါအကြောင်းအချက်များကြောင့် ပေါ်ပေါက်ရကြောင်း ခွဲခြားလေ့လာသုံးသပ်၍ ရပါသည်။

(၁) လယ်ယာမြေဥပဒေအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော အခက်အခဲ

လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၂၂ မှ ၂၅ အထိ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်လာပါက ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များကို ပြဌာန်းထားပါသည်။ ၎င်းဥပဒေပြဌာန်းချက်အရ ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည့် အမိန့်တစ်ရပ်အပေါ် လိုက်နာရန် ပျက်ကွက်ပါက ပုဒ်မ ၃၅ ဖြင့် တရားစွဲဆိုနိုင်ကြောင်း ပြဌာန်းထားပါသည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေပြဌာန်းချက်တွင် မချိတ်ဆက် မိသော အကြောင်းအချက်များရှိနေပါသည်။ ၎င်းအချက်များကို ဖြည့်စွက်ပြုပြင် ပြဌာန်းသွားရန်သင့်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

(၂) ဒေသလုံခြုံရေး အခြေအနေအရ ပေါ်ပေါက်လာသောအခက်အခဲ

အချို့သောဒေသများတွင် လုံခြုံရေးအရ နယ်မြေမအေးချမ်းမှုများရှိနေသေးသည့်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ လယ်ယာ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များက ဆုံးဖြတ်လိုက်သော အမိန့်များသည် အာဏာတည်ရန် အခက်အခဲ ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ နယ်မြေမအေးချမ်းမှုမရှိဘဲ ဒေသလုံခြုံရေးအခြေအနေအရ အာဏာတည်ရန် ပေါ်ပေါက်လာသောအခက်အခဲကို အုပ်ချုပ်ရေး အာဏာပိုင်များသို့ တင်ပြဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။

(၃) လူပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းအရာအရ ပေါ်ပေါက်လာသောအခက်အခဲ

အချို့သောအရပ်ဒေသများတွင် ဗိုလ်ဂုဏ်ပြု၍ လွှမ်းမိုးကြီးစိုးနေမှုများရှိနေပါသည်။ ဒေသကြောင့်မဟုတ်ဘဲ လူပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းခြင်းရာအရ ပေါ်ပေါက်လာရသောအခက်အခဲဖြစ်ပါ၍ ဥပဒေအာဏာ သက်ရောက် စေလိုမှုအတွက် တင်ပြ ရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤမြေယာမူခင်းအမျိုးအစားသည် မူလဆုံးဖြတ်ပြီး မြေယာမူခင်းဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် ဆက်နွှယ်ပြီး ပေါ်ပေါက်လာ သော မြေယာမူခင်းဖြစ်ပါ၍ တိုင်ကြားမှုရရှိခဲ့ပါလျှင် ဘာကြောင့် ဥပဒေအာဏာမသက်ရောက်ရသည်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာဆန်းစစ်လျက် စိစစ်ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

၂၅။ ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စုအာဏာပိုင်များ၏ မမှန်ကန်သော လုပ်ရပ်အပေါ် တောင်းဆိုအငြင်းပွားသည့်ကိစ္စ
 //////////////////////////////////////

ယခင်ကလည်း တွေ့ရှိခဲ့ရပြီး ယခုလည်းမကြာခဏ တွေ့မြင်နေရသော မြေယာမူခင်း အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ မြေယာမူခင်းဆိုသည်မှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိလိုသော နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကြား ရင်ဆိုင်တွေ့ဆုံမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အငြင်း ပွားမှု ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ဤမူခင်းအမျိုးအစားတွင်မူ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိလိုသူနှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကြား ပေါ်ပေါက်လာရသော မူခင်းမဟုတ်ဘဲ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အာဏာပိုင်များ၏ မမှန်ကန်သော၊ မတရားသော၊ မမျှတသောလုပ်ရပ်အပေါ် အခြေခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မူခင်းအမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ဤမူခင်းအမျိုးအစားတွင် နှစ်နာမူကြုံတွေ့ခံစားရသူသည် လက် ရှိလက်ငုတ်အပေါ် ရည်ရွယ်တိုင်ကြားမှုမပြုဘဲ လက်ရှိလက်ငုတ်ဖြစ်ပေါ်လာအောင် စေ့ဆော်မှုပြုခဲ့သော ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာ အုပ်စု အာဏာပိုင်များကိုသာ ရည်စူးမှုပြုလေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ထို့ကြောင့် လက်ရှိလက်ငုတ်နှင့် လက်ငုတ်ဆုံးရှုံးသူနှစ်ဦးနှစ်ဖက်အကြား ဖြစ်ပေါ်သော မြေယာမူခင်းမျိုး ဖြစ်လာ အောင် စိတ်ရှည်လက်ရှည် ရှင်းလင်းပြောကြား စစ်ဆေးမှုရယူရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအာဏာပိုင်များ ကို အရေးယူလိုက်ရုံဖြင့် ဤမူခင်းအမျိုးအစားသည် ပြီးပြတ်သွားလိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အာဏာပိုင်များ ၏ မမှန်ကန်သော လုပ်ရပ်ကို ပေါ်ပေါက်အောင် စစ်ဆေး၍ ၎င်းတို့၏လုပ်ရပ် မမှန်ကန်မှုပေါ် ပေါက်လျှင် လက်ရှိလက်ငုတ်ထံမှ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းကာ နှစ်နာမူခံစားရသူကို အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အာဏာ ပိုင်များ၏ လုပ်ရပ်မှန်ကန်သည်ဟု သုံးသပ်တွေ့ရှိပါမူ လက်ရှိလက်ငုတ်ကို အနိုင်ပေးဆုံးဖြတ်သွားရန်ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြ အပ်ပါသည်။

လယ်ယာမြေနှင့် အခြားမြေများ သိမ်းဆည်းခံရမှုများ
ပြန်လည်စိစစ်ရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံ

မြေစစ်ပဟိုကော်မတီ		
၁	ဒုသမ္မတ (၂)	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (ပြည်ထဲရေး)	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (စိုက်ပျိုးရေး)	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၄	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (ကာကွယ်ရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၅	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၆	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (စက်မှုဝန်ကြီးဌာန)	အဖွဲ့ဝင်
၇	ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး (ဆောက်လုပ်ရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၈	ဝန်ကြီးချုပ် (တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များအားလုံး)	အဖွဲ့ဝင်
၉	ဒုတိယဝန်ကြီး (ပြည်ထဲရေး)	အတွင်းရေးမှူး
၁၀	အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် (ပြည်ထဲရေး)	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး

နေပြည်တော် မြေစစ်ကော်မတီ		
၁	ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၁) ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၃	ကောင်စီဝင် (လယ်ယာကဏ္ဍ)	အဖွဲ့ဝင်
၄	ဒု-ညွှန်ချုပ် (ထွေအုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၅	ဦးစီးမှူး (သစ်တော)	အဖွဲ့ဝင်
၆	ဦးစီးမှူး (စိုက်ပျိုးရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၇	တာဝန်ခံ (စည်ပင်)	အဖွဲ့ဝင်
၈	ဦးရှိ (ပ) စစ်ထောက် (လုပ်ငန်း)	အဖွဲ့ဝင်
၉	တောင်သူလယ်သမားရေးရာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်(၃) ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၁၀	ဦးစီးမှူး (DALMS)	အတွင်းရေးမှူး

တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် မြေစစ်ကော်မတီ		
၁	ဝန်ကြီးချုပ်	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	စိုက်ပျိုးဝန်ကြီး	အဖွဲ့ဝင်
၃	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၁) ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၄	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး (ထွေအုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၅	ဦးစီးမှူး (သစ်တော)	အဖွဲ့ဝင်
၆	ဦးစီးမှူး (စိုက်ပျိုးရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၇	ဦးရှိ (ပ) စစ်ထောက် (လုပ်ငန်း)	အဖွဲ့ဝင်
၈	တောင်သူလယ်သမားရေးရာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၉	ဒေသခံပြည်သူများမှ ကြည်ညိုလေးစားသည့် ကိုယ်စားလှယ်(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၁၀	ဦးစီးမှူး (DALMS)	အတွင်းရေးမှူး

ခရိုင်မြေစစ်ကော်မတီ		
၁	ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၁) ဦး	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၃	ဦးစီးမှူး (စိုက်ပျိုးရေး)	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ
၄	ဦးစီးမှူး (မွေး/ကု)	အဖွဲ့ဝင်
၅	ဦးစီးမှူး (သစ်တော)	အဖွဲ့ဝင်
၆	ဦးစီးမှူး (စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၇	တောင်သူလယ်သမားရေးရာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၈	ဒေသခံပြည်သူများမှ ကြည်ညိုလေးစားသည့် ကိုယ်စားလှယ်(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၉	ဦးစီးမှူး (DALMS)	အတွင်းရေးမှူး
၁၀	လက်ထောက်ညွှန်မှူး (ထွေ/အုပ်)	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး

မြို့နယ်မြေစစ်ကော်မတီ		
၁	မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၁) ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၃	ဦးစီးမှူး (စိုက်ပျိုးရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၄	ဦးစီးမှူး (မွေး/ကု)	အဖွဲ့ဝင်
၅	ဦးစီးအရာရှိ / ဦးစီးမှူး / တောအုပ် (သစ်တော)	အဖွဲ့ဝင်
၆	ဦးစီးမှူး (စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး)	အဖွဲ့ဝင်
၇	ဦးစီးမှူး (DALMS)	အဖွဲ့ဝင်
၈	ဥက္ကဋ္ဌ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ	အဖွဲ့ဝင်
၉	တောင်သူလယ်သမားရေးရာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၁၀	ဦးစီးမှူး (DALMS)	အတွင်းရေးမှူး
၁၁	ဒု မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး (ထွေ/အုပ်)	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး

ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု မြေစစ်ကော်မတီ		
၁	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂	လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၁) ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၃	တရားဝင်ဖွဲ့စည်းထားသော လယ်ယာ ကုန်ထုတ် သမဂ္ဂဗဟိုအသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်	အဖွဲ့ဝင်
၄	စာရေး (ထွေ/အုပ်)	အဖွဲ့ဝင်
၅	တာဝန်ခံဝန်ထမ်း (သစ်တော)	အဖွဲ့ဝင်
၆	တောင်သူလယ်သမားရေးရာ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်(၃)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၇	သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စု မြေတိုင်းစာရေး	အတွင်းရေးမှူး

ထုတ်ပြန်ထားသော မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက်များ

- (၁) သိမ်းဆည်းမြေ ပြန်လည်လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒ (၁၀) ရပ်
- (၂) တပ်မြေသိမ်းဆည်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒ (၃) ရပ်
- (၃) သိမ်းဆည်းမြေ လျှောက်ထားလာခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက် (၄) ချက်
- (၄) မစွန့်လွှတ်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက် (၅) ချက်
- (၅) စွန့်လွှတ်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက်(၆) ချက်
- (၆) စွန့်လွှတ်မြေများ သက်ဆိုင်ရာ လက်ဝယ်အမြန်ရောက်ရှိရေးလုပ်ငန်းစဉ် (၉) ရပ်
- (၇) အလေးထားဆောင်ရွက်ရန် အချက် (၁၅) ချက်

သိမ်းဆည်းမြေ ပြန်လည်လျှောက်ထားသည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒ(၁၀) ရပ်

- (၁) **တိုင်ကြားစာစိစစ်ခြင်း** → ၈၈ နောက်ပိုင်း သိမ်းဆည်းခဲ့မှု
- (၂) **ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း** → မြေအသုံးချပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း → သက်သေထင်ရှားပြနိုင်သူ
 - (၁) မူလပိုင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်း → ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အထောက်အထားပြနိုင်သူ
 - (၂) အများကြည်ညိုလေးစားသည့် → ရပ်မိရပ်ဖများ၏ ထွက်ဆိုထောက်ခံချက်ရရှိသူ
 - * စီမံကိန်းမအောင်မြင် (ပုဂ္ဂလိကသို့ နှစ်ရှည်ငှား/သီးစားချထား)
 - * စီမံကိန်းမဆောင်ရွက်မြေ
- (၃) **စွန့်လွှတ်မှုမပြုခြင်း** →
 - (၁) ဥပဒေနှင့်အညီ လွှဲပြောင်းရယူခဲ့သောမြေ၊
 - (၁) လက်တွေ့... → နိုင်ငံတော်နှင့် အများပြည်သူအကျိုးငှာ → အမှန်တကယ်အသုံးပြုမြေ
 - ဆက်လက်လုပ်ကိုင်
 - မူလပိုင်ရှင်အား ကာလဒေသ၏ပေါက်ဈေးနှင့်အညီ → လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးပေးရန်
- (၄) **ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း** →
 - (၁) မူလပိုင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်း → ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အထောက်အထားတင်ပြနိုင်သူ
 - (၂) အများကြည်ညိုလေးစားသည့် → ရပ်မိရပ်ဖများ၏ ထွက်ဆိုထောက်ခံချက်ရရှိသူ
 - * ဥပဒေနှင့်အညီ ပြီးပြတ်အောင် "မဆောင်ရွက်" ခဲ့သောမြေ
 - * လက်ရှိတွင် → နိုင်ငံတော်နှင့် အများပြည်သူအကျိုးငှာ → အမှန်တကယ်အသုံးမပြုမြေ
- (၅) **ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများက ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အမည်ပေါက်ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း**
 - မူလပိုင်ရှင်သို့ သင့်လျော်သည့် လျော်ကြေးပေးရန်
 - ဥပဒေနှင့်အညီ ပြီးပြတ်အောင် "မဆောင်ရွက်" ခဲ့သော်လည်း
 - လက်ရှိတွင် → နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုး အသုံးပြုထားသောမြေ

(၆) မူလပိုင်ရှင် ပြန်လည်ပေးအပ်ပြီးနောက် ပိုင်ရေးပိုင်ခွင့်အတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း

(က) လယ်ယာမြေ ➡ လယ်ယာမြေဥပဒေ

(ခ) လ/န(၃၉) ➡ လယ်ယာမြေအဖြစ် ဆက်သုံးလိုလျှင် ➡ လ/န(၃၉)အမိန့် ပယ်ဖျက်ရန်

(ဂ) လ/န(၃၉) ➡ လယ်ယာမြေအဖြစ် မသုံးနိုင်လျှင် ➡ အခြေအနေပေါ်မူတည်၍ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေအတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးရန်

(၇) လျော်ကြေးထပ်မံတောင်းဆိုလာသောကိစ္စရပ်များကို စိစစ်ခြင်း

ပေးချေပြီးဖြစ်လျှင် ➡ ယခင်ကာလဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်းသာ ➡ အတည်ပြုရန်

ရရှိခဲ့မှုမရှိလျှင် ➡ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ/အဖွဲ့အစည်း အစီအစဉ်အတိုင်း ➡ ကာလပေါက်ဈေး နှင့်အညီ လျော်ကြေး၊ နစ်နာကြေးပေးရန်

(၈) ဖြေရှင်းရန်ခက်ခဲသည့်ကိစ္စများကို စိစစ်ခြင်း

- အမှုတွဲအလိုက် အဆင့်ဆင့်စိစစ်သုံးသပ်ရန်၊
- မြေစစ်ဗဟို၏ လမ်းညွှန်ချက်ရယူရန်၊
- လိုအပ်ပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အဆုံးအဖြတ်ခံယူရန်

(၉) မြို့ပြတိုးချဲ့၊ စက်မှုဇုန်ကိစ္စရပ်များကို စိစစ်ခြင်း

အစိုးရအဖွဲ့က ဦးဆောင် ➡ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရ Co; နှင့် တောင်သူလယ်သမား

- ၃ ပွင့်ဆိုင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး
- ၂ ဦး ၂ ဖက် နစ်နာမှုမရှိစေရေး ➡ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်

(၁၀) ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ပေးခြင်း

(၁) အစိုးရအဖွဲ့က ပယ်ဖျက်မိန့်ထုတ်ပြန်၊

(၂) မူလတောင်သူလယ်သမားများထံ ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ပေးရန်

* ဥပဒေမဲ့သိမ်း၊

* လုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အာဏာရှိသူများနှင့် ပူးပေါင်း

* လ/န (၃၉)၊ ပုံစံ(၁၀၅)၊ ပုံစံ(၇) ရယူထားမှု

တပ်မြေသိမ်းဆည်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော မူဝါဒ (၃) ရပ်

- (၁) တပ်ဆိုင်မြေအဖြစ် ➡ ပိုမိုသိမ်းဆည်းထားလျှင်
- သီးစားချထားခြင်း၊ အကျိုးတူဆောင်ရွက်ခြင်းများ ➡ လုံးဝမလုပ်ရန်
 - တပ်၏အရွယ်အစား လိုအပ်သလောက်သာ သိမ်းဆည်းရန်
- (၂) တပ်/ဌာနချုပ် လုံခြုံရေးလိုအပ်ချက်/လေ့ကျင့်ရေးကွင်း လိုအပ်ချက်များအတွက်
- အမှန်တကယ်လိုအပ်သည့် အနည်းဆုံးမြေဧရိယာအကျယ်အဝန်းကိုသာရယူရန်
 - ကျန်ပိုမြေများအား ➡ မူလတောင်သူလယ်သမားများထံ ➡ ပြန်စွန့်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်သို့ ပြန်အပ်ရန်
- (၃) တပ်၊ ဌာနချုပ်များနှင့် တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းမရှိသော သိမ်းဆည်းမြေများအတွက်
- တပ်ဆိုင်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအလို့ငှာ ➡ တိုက်ရိုက်အသုံးပြုမြေမှ “အပ”
 - သက်ဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသူထံ ➡ ပြန်အပ်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်သို့ ပြန်အပ်ရန်

သိမ်းဆည်းမြေလျှောက်ထားလာခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက် (၄) ချက်

- (၁) တင်ပြတောင်းခံသူများသည် ➡ (က) သိမ်းဆည်းခံကိုယ်တိုင် ဟုတ်/မဟုတ်
- (ခ) ပိုင်ဆိုင်ခွင့် အထောက်အထားပြည့်စုံမှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိ
 - (ဂ) (သို့) ရပ်မိရပ်ဖများ၏ ထောက်ခံထွက်ဆိုချက် ရှိ/မရှိ
- (၂) မြေသိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်းသည် ➡ (၁) ၁၉၈၄ ခုနှစ် မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ
- (၂) ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်နိုင်အက်ဥပဒေ
 - (၃) အခြားတည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်နှင့်အညီ
- ➡ သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်း ဟုတ်/မဟုတ်
- (၃) အခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုသို့ ငှားရမ်းထားပါက
- ➡ ငှားရမ်းသက်သက်တမ်းကျန်ရှိမှု၊

စွန့်လွှတ်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက် (၅) ချက်

- (၁) မြေသိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်းသည်
- (၁) ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေသိမ်းအက်ဥပဒေ
 - (၂) ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်နိုင်အက်ဥပဒေ
 - (၃) အခြားတည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်နှင့် သိမ်းဆည်းခဲ့ခြင်း ဟုတ်/မဟုတ် စိစစ်ရန်
- (၂) မြေလျော်ကြေးပေးပြီး/မပြီး စိစစ်ရန်
- (၃) မြေလျော်ကြေး မပေးရသေးပါက
- သက်ဆိုင်ရာဌာန၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် လျာထား တင်ပြထားမှု ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်
- (၄) ဌာန/အဖွဲ့အစည်း အမည်ပေါက်ဆောင်ရွက်ပြီး/မပြီး စိစစ်ရန်
- (၅) စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်

စွန့်လွှတ်မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စိစစ်ရန် အချက်(၆)ချက်

- (၁) မြေဧရိယာ၊ မြေအမျိုးအစား၊ မြေတည်နေရာ မှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်
- (၂) စွန့်လွှတ်အပ်နှံမြေဆိုင်ရာ အချက်အလက် အတည်ပြုချက် ပါ/မပါ စိစစ်ရန်
- စွန့်လွှတ်မြေ တည်ရှိရာ မြို့/မြေမှူး
 - စွန့်လွှတ်ဌာန/အဖွဲ့အစည်း၏ တာဝန်ခံအရာရှိ
- လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့်
- (၃) ပြန်လည်မပေးအပ်မှီ
- မြေယာမှုခင်း ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်
- (၄) အများပြည်သူသို့ အသိပေးထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း ရှိ/မရှိ
- (၅) စွန့်လွှတ်ဌာန/အဖွဲ့အစည်းက
- စွန့်လွှတ်ချိန်မှစ၍
 - ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးထံ အပ်နှံထားမှု ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်
- (၆) မူလတောင်သူများလက်ဝယ်သို့ ရောက်ရှိခြင်း ရှိ/မရှိ စိစစ်ရန်

စွန့်လွှတ်ခြေများ သက်ဆိုင်သူလက်ဝယ် အမြန်ရောက်ရှိရေးလုပ်ငန်းစဉ် (၉) ရပ်

- (၁) အမြန်ယာယီပြောင်းလဲရန် ➡ သက်သေခံအထောက်အထား ခိုင်လုံစွာ တင်ပြနိုင်သူ
 - အသုံးချပိုင်ခွင့်/အမည်ပေါက် ရရှိရေး ➡ တည်ဆဲဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်အညီ ➡ အမြန်ဆုံး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ပေးရန်
- (၂) အမြန် ယာယီလွှဲပြောင်းပေးရန် ➡ အများကြည်ညိုလေးစားသည့် ရပ်မိ/ရပ်ဖများ၏ ထောက်ခံထွက်ဆိုချက်ရရှိသူ
 - ပိုင်ဆိုင်မှု မှန်ကန်မှု ရှိ/မရှိ ➡ စိစစ်
 - ကာလအပိုင်းအခြား သတ်မှတ်လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြု၊
 - မမှန်ပါက ပြန်သိမ်းရန်
 - မှန်ကန်ပါက ➡ အသုံးချပိုင်ခွင့်/အမည်ပေါက် ရရှိရေး ➡ ဆောင်ရွက်ပေးရန်
- (၃) မစွန့်လွှတ်ခြေ လျော်ကြေး၊ နှစ်နာကြေး ပေးအပ်ပြီးစီးမှု ➡ စိစစ်၊ မှတ်တမ်းထားရှိရန်
 - ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်
- (၄) မျှတသည့် လျော်ကြေးနှုန်းထားဖြစ်စေရန် ➡ သက်ဆိုင်ရာကာယကံရှင်များ မနှစ်နာစေရန်နှင့် အငြင်းပွားနိုင်သည့်နှုန်းထား မဖြစ်စေရန်၊
 - သက်ဆိုင်ရာအစိုးရက ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ပေးရန်၊
- (၅) ယာယီလုပ်ပိုင်ခွင့်ကာလ ➡ တစ်ရာသီအများဆုံး ➡ တစ်နှစ်ထက်မလိုရန်၊
- (၆) တစ်လတစ်ကြိမ် သတင်းထုတ်ပြန်ရန် ➡ ကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်
 - အများပြည်သူ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာသိရှိရန်၊
- (၇) ပြန်လည်သိမ်းဆည်းရန် ➡ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားခြေ
 - အမှန်တကယ်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိလျှင်
 - နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသခံပြည်သူလူထုအကျိုးစီးပွားအတွက်
- (၈) အကျိုးမဲ့ခြေ ပြန်လည်စွန့်လွှတ်ပါက ➡ မြေစစ်ဗဟိုကော်မတီသို့
 - နှစ်လအတွင်း အပြီးပြန်လည်စွန့်လွှတ်ရန်၊
 - ပိုင်ရှင်အစစ်အမှန်များသို့ ➡ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံး၊ လုပ်နည်းနှင့်အညီ စနစ်တကျလွှဲပြောင်းပေးရန်
- (၉) ကျူးရှိပါက ➡
 - (၁) မြေစွန့်လွှတ်မည့် သက်ဆိုင်ရာဌာန/အဖွဲ့အစည်းက ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်သွားရန်
 - (၂) လက်ရောက်အပ်နှံပြီးနောက် ကျူးဖြစ်ပေါ်ပါက ➡ လက်ခံရရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာဌာန/အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်က ➡ ဥပဒေနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်သွားရန်

အလေးထားဆောင်ရွက်ရန် အချက် - ၁၅ ချက်

၁။ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းရန်	- အပတ်စဉ် / လစဉ်
၂။ တွေ့ဆုံညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းရန်	- ကော်မတီရုံးများ အပြန်အလှန်/တိုက်ရိုက်
မြေစစ်ဗဟိုသို့လည်း တင်ပြရန်
၃။ ဝန်ထမ်းအင်အားစနစ်တကျဖွဲ့စည်းရန်	- သီးခြားတာဝန်ပေး
- လုံလောက်သည့်အင်အား
၄။ ကွင်းဆင်းဖြေရှင်းရန်	- မြို့နယ်အလိုက်
၅။ စနစ်တကျခွဲဝေပေးရန်	- မြေကိစ္စရပ်များ
၆။ မစွန့်လွှတ်မြေများ	- ခိုင်မာသည့်အထောက်အထား ပြည့်စုံစွာရှိရန်
၇။ မစွန့်လွှတ်မြေများ	- နစ်နာကြေး/လျော်ကြေးပေးရန်
- သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၊ စီမံ
ခန့်ခွဲရေးကော်မတီဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်
- ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း ထည့်သွင်းတင်ပြရန်
- သင်တန်း၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအတွက်
(၁) အကြောင်းအရင်း ခိုင်မာ၍ မစွန့်လွှတ်ခြင်း
(၂) ညှိနှိုင်းပြေလည်၍ မစွန့်လွှတ်ခြင်း၊
(၃) တစ်စိတ်တစ်ဒေသစွန့်လွှတ်ခြင်း၊
(၄) အားလုံး စွန့်လွှတ်ခြင်း၊
(၅) တိုင်စာတူ၊
(၆) ဥပဒေကြောင်းအရ ဖြေရှင်းရန်၊
(၇) မှားယွင်းတိုင်ကြားခြင်းများ
၁၀။ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနအတည်ပြုချက်ရယူရန်	
၁၁။ မြေတည်နေရာ/မြေကြီးမြေပုံ/မြေမျိုး	- သေချာစွာစိစစ်ပြီးမှ - စွန့်လွှတ်အပ်နှံရန်
၁၂။ စွန့်လွှတ်ပြီးမြေများ	- သက်ဆိုင်ရာလက်ဝယ်သို့
- မြန်မြန်ရောက်ရှိစေရန်
၁၃။ ယာယီပုံစံနှင့် ပုံစံ(၇)များ ထုတ်ပေးရာတွင်	- မြေစစ်ကော်မတီအဆင့်ဆင့်မှ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ရန်
၁၄။ ကျန်မြေ	- လွှဲပြောင်းပြီးကျန်ရှိမြေ
- နိုင်ငံတော်အရံမြေစာရင်းသွင်း၊ ထိန်းသိမ်း
- လစဉ်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့ မြေစစ်ဗဟိုတင်ပြရန်
၁၅။ အထူးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းရန်	- အများနှင့်သက်ဆိုင်သော မြေဧရိယာပြဿနာ
- မြေစစ်ကော်မတီအဆင့်ဆင့်မှ ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်
သည့် အထူးအဖွဲ့ဖွဲ့
- ကွင်းဆင်းစိစစ်ရန်
- အစီရင်ခံစာတင်ပြရန်
- တိုင်း/ပြည်နယ် မြေစစ်မှ ဗဟိုမြေစစ်သို့
ဆက်လက်တင်ပြရန်

လက်တွေ့အသုံးချ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေခံသဘောတရားများ

မဲခေါင်ဒေသမြေယာအုပ်ချုပ်မှုစီမံကိန်း (MRLG) သည် မဲခေါင်ဒေသအတွင်း သင့်လျော်သောမြေယာမူဝါဒများနှင့် အလေ့အကျင့်များ ဖြစ်ပေါ်လာရေး အကူအညီပေးရန်ရည်ရွယ်သည်။ အမျိုးသားအဆင့်ဦးစားပေးမှုများဖြစ်သည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျှော့ချရေး၊ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ခိုင်မာရေး၊ စီးပွားရေး ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် မျိုးရိုးစဉ်ဆက် လယ်ယာလုပ်ကိုင်ခဲ့သူတောင်သူများအား အကူအညီပေးရေးတို့ကို ထိတွေ့ဆောင်ရွက်နေပြီး မြေအသုံးချမှုနှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်လာနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ MRLG သည် SDC နှင့် ဂျာမန် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု (German cooperation) တို့၏အကူအညီဖြင့် ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ မြန်မာနှင့် ဗီယက်နမ် နိုင်ငံများတွင် ၂၀၁၄၊ ဧပြီမှစတင်၍ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေသည်။

MRLG နှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုသိရှိလိုပါက www.mrlg.org တွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

MRLG ၏ အကြောင်းအရာအလိုက်လေ့လာဆန်းစစ်မှုများသည် မဲခေါင်ဒေသအတွင်းရှိ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အဓိကအကြောင်းအရာများကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ MRLG ၏ နည်းဗျူဟာပိုင်း ဦးစားပေးမှုများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာ MRLG ပါတနာများအားလုံးအတွက် နောက်ခံမှတ်တမ်းအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ လေ့လာဆန်းစစ်မှုတွင် အကြောင်းအရာအလိုက် တည်ရှိဆဲကိစ္စကားစရာများကို ဖော်ပြထားပြီး ပြည့်ပြည့် စုံစုံ သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ပိုမိုလေ့လာဆန်းစစ်မှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကြောင်းအရာအလိုက်လေ့လာဆန်းစစ်မှု ထုတ်ဝေခြင်းသည် MRLG ၏နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ပရိဝုဒ်ပြင်ပမှ အဆိုပြုချက်များကိုပါ လက်ခံစဉ်းစားလေ့ရှိသည်။ MRLG ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပါတနာအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဖိတ်ကြားထားသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အယ်ဒီတာဆိုင်ရာ ဦးဆောင်ကော်မတီက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည်။

Further Information

Mekong Region Land Governance

Unit 11, House No. 262, Ban Saphanthong Kang, Sisattanak District, Vientiane Capital, Lao PDR

PO Box 2973, Vientiane Lao PDR 01000

P +856 21 454 807

F +856 21 454 807

info@mrlg.org

Funded by:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

GRAND DUCHY OF
LUXEMBOURG

Implemented by:

Land Equity
International

Supported by

